

ДИРЕКЦИЯ
ОКРЪЖЕН ДЪРЖАВЕН АРХИВ •
БУРГАС

**ПЪТЕВОДИТЕЛ
НА АРХИВНИТЕ
ФОНДОВЕ,
КОЛЕКЦИИТЕ
И ЧАСТИЧНИТЕ
ПОСТЪПЛЕНИЯ**

1823•1944

ПЪРВА ЧАСТ

Цена 2,00 лв.

НАУКА И ИЗКУСТВО

ДИРЕКЦИЯ
„ОКРЪЖЕН ДЪРЖАВЕН АРХИВ“
БУРГАС

**ПЪТЕВОДИТЕЛ
НА АРХИВНИТЕ
ФОНДОВЕ,
КОЛЕКЦИИТЕ
И ЧАСТИЧНИТЕ
ПОСТЪПЛЕНИЯ
1823•1944**

I ЧАСТ

НАУКА И ИЗКУСТВО
СОФИЯ 1980

Съставители

МАРИЯ АРНАУДОВА, ЕЛЕНА ДОМЧЕВА,
ПЕТРАНКА ГОЛЕМАНОВА, ТОШКА АПОСТОЛОВА,
ГЕНОВЕВА ЧОНКОВА, ЕНЮ СТОИЛОВ,
ИВАН ДЖАМБАЗОВ, ПЕТЪР КОНДАКОВ

У В О Д

Началото на организирано и централизирано архивно дело в България се поставя едва в годините след народната победа на 9.IX.1944 г. Първият Указ за създаване на Държавен архивен фонд е публикуван на 10 октомври 1951 г. Преди това е липсвало архивно законодателство и са унищожени немалко архивни документи, които днес биха могли да бъдат незаменими исторически извори.

* * *

Окръжният държавен архив – Бургас е създаден през 1952 г. Отначало започва своята дейност като отдел към Окръжно управление на МВР, а по-късно се обособява като самостоятелен институт.

Поради това, че окръгът променя своите териториално-административни граници няколко пъти, наличният архивен фонд на Дирекция „Окръжен държавен архив“ – Бургас е твърде богат и разнообразен по съдържание. От 1878 до 1901 г. Бургаски окръг включва 4 околии – Айгоска, Анхиалска (Поморийска), Бургаска и Карнобатска. След тази дата поради закриване на Сливенски и Ямболски окръг броят на околиите нараства на осем. Включени са 4 нови околии – Казлагашка (Елховска), Котелска, Сливенска и Ямболска. След Балканската война и освобождаването на Странджанския край от османско иго Бургаски окръг се увеличава с още две околии – Василиковска (Мичуринска) и Малкотърновска, а през 1925 г. по силата на друг закон Бургаска околия е разделена на две – Бургаска и Карабунарска (Грудовска) околия. През 1934 г. е извършено ново административно деление на страната, при което Бургаска област запазва старите си граници непроменени до 9 септември 1944 г.

През 1978 г. в резултат на структурна реформа Окръжният държавен архив – Бургас е преименуван в Дирекция „Окръжен държавен архив“, която функционално-методически се ръководи от Главно управление на архивите при Министерския съвет на НРБ, а административно, финансово, стопански и кадрово – от Окръжния народен съвет – Бургас.

В дирекцията са обособени следните две направления:

Първо направление: „Комплектуване, обработка, охрана и отчетност на документите“ – със задача да контролира и подпомага мето-

дически работата с архивни документи в учрежденията, предприятия-та и организациите, разположени на територията на Бургаски окръг; да регистрира, комплектува, обработва, охранява и води на отчет архивните документи от явен и поверителен характер от учрежденски и личен произход.

Второ направление: „Информационна, научно-издателска и популяризаторска дейност“, със задача да осигурява пълноценно използване на документите в помощ на научноизследователската, агитационно-пропагандната и практическата дейност; да изгражда и разширява информационния масив, да популяризира архивните документи, да поддържа връзки с културните институти и средствата за масова информация.

Към дирекцията, функционират още: лаборатория за фото- и микрофилмиране на архивни документи, лаборатория за консервация и реставрация и стопанска група за научно-техническа и тематична обработка на архивни фондове и документи в учреждения и предприятия.

Документалните материали са разделени на две епохи: капиталистическа и социалистическа. Общият брой на приетите фондове е 1935, от които 746 са от капиталистическата епоха и 1101 – от социалистическата. Документалното богатство на Дирекция „Окръжен държавен архив“ – Бургас за периода до 9.IX.1944 г. съдържа богата информация за икономическото, политическото и културното развитие на окръга, започнало непосредствено след Освобождението през 1878 г. Особено добре са илюстрирани върховите моменти на икономическото развитие на Бургаския край, съществено подпомогнато от откриването на жп. линия Ямбол – Бургас (1888 г.) и построяването на бургаското пристанище през 1903 г. Интересни сведения за капиталистическото развитие на окръга от края на миналия век и първата половина на XX в. съдържат документите от фондовете на градските и селските общински управления, на Окръжния съвет и Окръжната постоянна комисия, на Търговско-индустриалната камара и Областната служба по земеделието, фондовете на Инспекцията на труда, на редица банки и акционерни дружества, параходни агенции, търговски къщи, на горски, рибарски и земеделски трудово-производителни кооперации.

Във фондовете на околийските управления в Бургас, Поморие, Карнобат, Айтос, М. Търново и др., в документите на Областната полицейска инспекция, Полицейското комендантство и др. фашистки учреждения, които са имали за задача да организират и водят борбата срещу прогресивните организации, се съдържат сведения за видни партийни функционери, за подготовката и извършването на Деветоюнския преврат през 1923 г., за Септемврийското въстание и неговото потушаване, бойния път на четата на Тодор Грудов през 1924 г., за бунта и бягството на 43-мата антифашисти от о-в „Св. Анастасия“ (сега о-в Болшевик) и борбата на БКП за създаване на единен антифашистки фронт.

Интересни са документите за транспортната стачка в Бургас през

1919 година, която продължава цели 55 дни. Запазени са множество писма, телеграми, заповеди и списъци за уволняване на стачници и вербуване на стачкоизменници, за намеса на войската и обявяване на военно положение в града. Бургаската комуна приема решения за подпомагане на стачкуващите железничари и пощенци. И не само това. От протоколите на Бургаската комуна могат да се видят още много решения и полезни дела, проведени в интерес на трудовите хора.

В навечерието на Втората световна война въздействието на съветския социалистически строй у нас се засилва. В архивните документи на Областна дирекция, Областната полицейска инспекция и околийските управления се съхраняват сведения за отношението на трудещите се от Бургаски окръг към съветския народ, за създаването на първите БСД в Бургас и Поморие. Особено силно движение се създава по време на т.нар. Соболева акция, за което свидетелствуват редица изложения и телеграми до НС, позиви, разпръснати в Бургас и окръга.

В архивните документи до 9 септември се намират многобройни сведения за дейността на Бургаската окръжна партийна организация. Документите се съдържат във фондовете на Областна дирекция, градските и селските общински управления, в протоколните книги на училища и кооперации, но най-много безспорно са тези, които се съхраняват в архивите на специфичните буржоазни и фашистки учреждения, като Областна полицейска инспекция, Полицейското комендантство в Бургас, околийските управления в Бургас, Карнобат, Поморие, Айтос, Грудово и М. Търново, които са имали за задача да преследват дейността на всички прогресивни политически организации.

Много ценни са запазените материали за въоръжената борба (1941–1944 г.), за отношението на трудовите хора от окръга към великия Съветски съюз.

Материали, които разкриват културното развитие на окръга, се съдържат във фондовете на културно-просветните организации – читалища, училища, училищни инспекции и др.

От приетите 88 (44 от капиталистическата и 45 от социалистическата епоха) лични фондове на видни общественици, лекари, артисти, журналисти, композитори, диригенти, архитекти, герои на социалистическия труд, стопански ръководители от промишлеността и селското стопанство и т.н. в пътеводителя са включени само тези, на които е извършена научно-техническа обработка.

За улеснение на читателите и изследователите е създаден систематичен каталог, в който са включени повече от 60 000 фиша с анотации на документи за историческото минало и развитието на окръга от 1848 година до наши дни. В процес на доизграждане са: ФОТОТЕКА, ФОНОТЕКА и ИМЕНЕН КАТАЛОГ, които съдържат сведения за живота и дейността на видни стопански и културни дейци от окръга.

В последните години бяха издадени редица научно-справочни пособия – каталози, инвентарни описи, сборници, списъци и други, с което се пристъпи към практическо изпълнение на поставената от Партията

задача — архивите да се превърнат в основни звена за ретроспективна информация към ЕССИ. По-важни от издадените справочници са следните: Сборник документи за историята на родния край — в помощ на учителите по история от Бургаски окръг, каталог на документи за Юнското и Септемврийското въстание през 1923 г. в Бургаски окръг, каталог на документи за революционното движение в Бургаски окръг (1941 — 1944), каталог на документи „Селското движение и историята на БЗНС в Бургаски окръг“, каталог на документи „Работническо и профсъюзно движение в Бургаски окръг (1898 — 1968)“, каталог на документи „Отечественият фронт в Бургаски окръг (1944 — 1964)“, каталог на документи „Риболовът в Бургаски окръг до 9.IX.1944 г.“ и др. Информационният масив в Дирекция „Окръжен държавен архив“ — Бургас се попълва от библиотеката, в която има алманаси, годишници на Царство България, стенографски дневници на VII—XXV Обикновено Народно събрание, сборници от закони, държавни вестници от 1886 г. до днес, дневници от Бургаската търговско-индустриална камара, годишни отчети на Окръжната постоянна комисия и др. ценна справочна литература, каквато рядко се среща в останалите обществени библиотеки.

Настоящият пътеводител е първият цялостен справочник на комплектуваните фондове от капиталистическата епоха, който дава най-общи сведения за вида и съдържанието на документите. Реализиран е по схема, в която въз основа на отрасловия признак са обособени следните раздели:

- I. Местни органи на власт и управление
- II. Промисленост
- III. Селско и горско стопанство
- IV. Строителство и архитектура
- V. Транспорт и съобщения
- VI. Търговия
- VII. Финанси, кредит, спестовност и застрахователно дело
- VIII. Просвета, наука и култура
- IX. Здравеопазване и социални грижи
- X. Обществено-политически живот
- XI. Лични фондове и колекции
- XII. Религия

Във всеки подраздел от отрасъла фондовете са подредени по значимост, по взаимна връзка и по азбучен ред. За по-големите фондообразуватели са съставени индивидуални характеристики, а за по-малките, които са действували въз основа на еднакви законоразпоредения с близки функции и дейности, са съставени групови характеристики.

По-голямата част от справките включват датата на възникването и ликвидирането на фондообразувателя, измененията в наименованието и ролята, която са играли в съответния отрасъл.

Поради това, че на частичните постъпления исторически справки

при преминаването им в архива не са съставяни, данни за възникването и ликвидирането на същите не са дадени.

Общинските управления са посочени с последните им наименования към 9 септември 1944 г.

Заглавието на характеристиките съдържа наименованието на всеки архивен фонд (пълно и съкратено), номера на фонда, под който е заведен в инвентарната книга, броя на архивните единици (дела) и крайните даги на включените документи.

Втората част от справката запознава читателя със съдържанието и пълнотата на архивния фонд. Приложени са списъци на неанотирани фондове и частичните постъпления, географски и именен показател.

І. ИЗБОРНИ ОРГАНИ

ОКРЪЖЕН СЪВЕТ – БУРГАС

Ф. 54К, 77 а.е., 1878 – 1933 г.

През 1878 г. Временното руско управление у нас обособява като административна единица Бургаски окръг в състава на Сливенска губерния и създава съответен изборен орган – Окръжен съвет.

След Берлинския договор, който разделя Санстефанска България на две части, Бургаски окръг остава в състава на Източна Румелия, а Бургас се обособява като център на департамент с четири околии (кантона) – Айтоска, Анхиалска (Поморийска), Бургаска и Карнобатска. Окръжният управителен съвет се преименува в Главен съвет.

Няколко години по-късно Съединението уеднаквява административното устройство на двете области и Главният съвет отново получава първоначалното си име – Окръжен съвет. Окръжният съвет е изборен орган и заседава периодически. Решава всички въпроси, засягащи организацията на общините, както и цялостния им стопански, финансово-административен и културно-просветен живот. Постоянен изпълнителен орган на Окръжния съвет е Окръжната постоянна комисия, която въвежда в действие всички решения на Окръжния съвет и го представлява по времето, когато не заседава.

Окръжната постоянна комисия и Окръжният съвет са закрити през 1933 г.

Фондът на Окръжния съвет е частично запазен. Голяма част от документите са унищожени.

Отчети и изложения за състоянието на Бургаски окръг с данни за територията на окръга и броя на населението по околии; за административното деление и станалите промени от 1892 до 1931 г.; за стопанисване на окръжни движими и недвижими имоти; грижи за просветното дело; разширение на медицинските служби в окръга и подобряване на здравеопазването; планиране и благоустрояване на населените места; подобряване на земеделието и земеделската просвета; за въвеждане на

нови оръдия на труда в селското стопанство, внедряване на нови сортове земеделски култури и подобряване на местната порода на добитъка и птиците; поощряване на лозарството, градинарството, пчеларството, поощряване на кооперативните инициативи.

Протоколи от последната сесия на Окръжния съвет преди Деветоюнския преврат през 1923 г. (9 – 31 март 1923 г.) с изказвания и предложения на общинските съветници-комунисти – Тодор Грудов, Янко Андонов, Лулчо Червенков, Иван Коемджиев и др., за подобряване на земеделието и скотовъдството; за разширяване на училищната мрежа; откриване на нови здравни заведения и санаториуми за гръднболни в Коджабукския (Голямобуковския) манастир. Съдържат се данни за стачката на миньорите от мина „Черно море“ и протест на групата на комунистите по повод изпращането на войска и жандармерия срещу стачкуващите; изслушан е доклад от окръжния кооперативен организатор и са избрани народни съдии за участие в съденето на виновниците за двете национални катастрофи на България.

Съдебно дело на Окръжната постоянна комисия за признаване на българите правото им на собственост върху манастира „Св. Георги“, присвоен от гръцкото духовенство (1927 – 1934); частично запазени протоколи от заседания на Окръжната постоянна комисия за периода 1921 – 1930 г.; списъци и договори за проведени търгове и отдадени под наем общински имоти (1931 – 1934); бюджети на окръжния съвет (1913 – 1925); раздавателни книги за заплатите на служителите при окръжната постоянна комисия (1907 – 1910, 1914 – 1933); преписки по утвърждаване на общински и училищни бюджети (1896 – 1923).

ГРАДСКИ ОБЩИНСКИ УПРАВЛЕНИЯ

Създадени са от Временното руско управление непосредствено след Освобождението от османско иго на основата на съществуващите до този момент просветни български общини.

Съгласно „Привременните правила“, изработени от Временното руско управление, те се изграждат като автономни изборни органи с градски съвети, които заседават периодически и разглеждат въпроси от административен и стопански характер.

След Берлинския договор, когато Бургаски окръг остава в състава на Източна Румелия, организацията на общините се изгражда в съответствие с изискванията на Органическия устав.

Съгласно чл. 160 всяка градска община има градски съвет, състоящ се от 9 – 11 членове, избрани за срок от 3 години. Измежду членовете на общинския съвет се избира кмет и пом. кметове (един или двама в зависимост от броя на жителите).

След Съединението (1885) административното устройство на двете области се уеднаквява и съгласно новия закон за градските общини

от 1886 г.¹ последните се преименуват в градски общински управления, а градските съвети – в общински съвети. Общинският съвет се е събирал четири пъти в годината на редовни сесии, а при належащи нужди и на извънредни сесии. Начело на общината е стояло общинското управление, състоящо се от кмета и помощниците му.

Със закона за Трудово-поземлената собственост (ТПС) от 1921 г.² към общинските управления се изграждат общински комисии по ТПС с основни задачи – отчуждаване на земи за държавна собственост, оземляване на безземлени и малоземлени стопани, даване под наем използването на фондовата земя и пр.; със Закона за подобряване на земеделското производство и опазване на полските имоти от 1922 г.³ към общините се създава „Скотовъден фонд“ със задача – доставка на мъжки разплодници, постройка на помещения за същите, издръжката им, засилване на фуражното производство в общината, уреждане и подобряване на общинските пасища и др.

Съгласно окръжно № 1143 от 2 март 1922 г. Министерството на земеделието и държавните имоти – отделение „Ветеринарно-скотовъдно“, към общинските управления се изгражда „Епизоотична комисия“, която регистрира появата на заразни болести по домашните животни.

През 1934 г. със специален указ правителството на Кимон Георгиев премахва изборността на общинските съвети и ръководството на общините преминава в ръцете на т.нар. „постоянно присъствие“.⁴ На 17 август същата година е издадена нова наредба-закон за градските общини, съгласно която назначаването на кметове става от МВРНЗ по предложение на областния директор, а в общинския съвет по право влизат директорът на гимназията или прогимназията, духовен представител, областният инспектор по земеделието, медицинският и ветеринарният лекар, държавният лесничей, държавният архитект или инженер.⁵ Мандатът на членовете на постоянното присъствие се увеличава от 3 на 5 години.

През 1937 г. с допълнителна Наредба-закон за избиране на членовете на общинските съвети⁶ изборността на общинските съвети се възстановява, но те вече имат предимно спомагателен и съвещателен характер. Законът за градските общини е допълнен през декември 1937 г.⁷ Приет е нов раздел за включване в общинските съвети на представители на професионалните сдружения и кооперации, както и на земеделско-стопанските задруги. На следващата година с Указ № 30 от 3.11.1938 г. е извър-

¹ Закон за градските общини, ДВ, бр. 69/19.VII.1886 г.

² Закон за ТПС, ДВ, бр. 31/1921 г.

³ Закон за Скотовъдния фонд, ДВ, бр. 231/1922 г.

⁴ Указ за разтурване на общинските съвети, ДВ, бр. 42/1934 г.

⁵ Наредба-закон за градските общини, ДВ, бр. 114/1934 г.

⁶ Наредба-закон за избиране членове на общ. съвет, ДВ, бр. 11/1937 г.

⁷ Наредба-закон за градските общини, ДВ, бр. 271/1937 г.

шена корекция на чл. 58 от Закона за градските общини⁸, съгласно което в помощ на кмета се създава „засилена общинска управа“, която заседава почти ежеседмично и решава всички въпроси от стопански и административен характер.

Непосредствено след освобождението от османско иго градските съвети решават въпроси, свързани с осигуряване спокойствието, реда и чистотата в току-що освободените градове: подпомагане бедни и пострадали от войната; настаняват и раздават общински места на бежанци за построяване на жилища; отдават под наем изоставени турски имоти; регулират цените и осигуряват снабдяването на населението.

С течение на времето дейността на градските общински управления се разширява. Те полагат грижи за планирането и благоустрояването на градовете – водоснабдяване, канализация, осветление, настилка на паважи, улици и площади, контрол върху частни и обществени строежи; откриване на здравни заведения, общински аптеки, амбулатории и химически лаборатории, грижат се за разширяване на училищната мрежа, подпомагат църквите, читалищата, библиотеките и др.

В различните периоди в общинските управления вземат връх представителите на една или друга политическа групировка.

От 1912 до 1923 г. представители на комунистическата партия непрекъснато влизат в общинските съвети.

В проведените избори за общински съветници през декември 1919 г., октомври 1921 г. и февруари 1922 г. комунистическата партия постига големи изборни успехи. Почти навсякъде общинските съвети преминават в ръцете на комунистите и се създават комуни в следните градове:

Бургас – I. 1920 – VIII. 1921 г. с кмет Петър Житаров, а впоследствие Коста Кехайов.

Карнобат – III. 1920 г. – XI. 1921 г. с кмет Нягол Чолаков.

Айтос – II. 1920 г. – IX. 1921 г. с кмет Петър Зехирев.

Карабунар (Грудово) – V – XI. 1922 г. с кмет Тодор Грудов.

М. Търново – I – IX. 1921 г. с кмет Георги Карпузов.

В тежките следвоенни години комуните провеждат последователна класова политика в интерес на работническата класа и трудовото население.

ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – АЙТОС

Ф. 102К, 387 а.е., 1886 – 1944 г.

Създадено е на 6 февруари 1878 г. До тази дата е ведалище на турска община. Ликвидирано на 9 септември 1944 г. като оръдие на буржоазната власт.

⁸ Наредба-закон за изменение на чл. 58 от Закона за градските общини, ДВ, бр. 24/1938 г.

Запазени са предимно протоколни книги и незначителен брой преписки от по-късен период.

Протоколи от заседания на общинския съвет (1886–1934); от заседания на засилената общинска управа (1937–1944); от заседания на комисията по ТПС (1921–1924); на Епизоотичната комисия (1922–1926) от заседания на Скотовъдната комисия (1927–1929) и на Реквизиционната комисия за периода 1939–1944 г.; за причислени земи към държавния поземлен фонд и оземляване на безимотни и малоимотни граждани; протоколи от заседанията на Айтоската комуна (1920) с данни за взети решения в полза на трудещите се от града; освобождаване на работници, малоимотни граждани и чиновници от данъци; раздаване на общински дворни места за построяване на жилища на бежанци и бездомни граждани; безплатно раздаване на брашно, храна и дърва на чиновници и бедни семейства; отчуждаване на частни сгради за общинска аптека, градска баня, основно училище и др.

В протоколите се съдържат изказвания на общинските съветници-комунисти – Петър Житаров, Гани Радев, Георги Калев, Петър Зехирев (кмет на Айтоската комуна) и др. прогив националистическата и грабителска политика на буржоазната власт – (1912–1923).

Преписка с околийския управител – Айтос, и опис на имуществото на нелегалния Стоян Сейменлийски и на семейство Ченгелиеви (1944);

Бюджети за приходите и разходите (1892–1944); финансови отчети (1917–1944); книга за земите, фондовете и капиталите (1921–1931); книга със списъци на бедните жигели и др.

ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – АХТОПОЛ

Ф. 215К, 126 а.е., 1915 – 1943 г.

Създадено по време на Балканската война през 1912 г. До 1934 г. е самостоятелна община, след което се присъединява към градско общинско управление – Царево (Мичурин).

Архивният фонд е частично запазен. Запазени са предимно финансово-счетоводни документи и преписки по благоустрояването на града.

Петгодишен и тригодишен благоустройствен план (1933–1938). (1939–1941); сметки и скици за построяване на сграда за обществен дом в Ахтопол; план за строеж на здравен дом в с. Кости; проект за водоснабдяване на същото село с обяснителна записка (1939); сведения за прехраната на населението – (1943); преписки за лица с криминални и политически деяния, въдворени в Ахтопол (1940); регистър за регистрирани занаятчии (1938–1940); списък с имената на загиналите войници в района на общината и др.; годишни бюджети (1927–1943); финансови отчети (1915, 1916, 1927–1943); партидни приходо-разходни книги на общинския съвет и Скотовъдната комисия (1936–43).

ГРАДСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ — БУРГАС

Ф. 70К, 510 а.е., 1878 — 1944 г.

Създадено на 7 февруари 1878 г. от Временното руско управление и ликвидирано като орган на буржоазната власт на 9 септември 1944 г. Освен Бургас през различните периоди общината е включвала и други населени места, видно от съхранените в архива списъци по преброяването на населението в България.

Архивният фонд е запазен добре.

Протоколи от заседания на градския съвет (1880—1884), от заседания на общинския съвет (1886—1889, 1892, 1893, 1895—1905 и от 1907—1934), от заседания на постоянното присъствие (1934—1937) и на засилената общинска управа (1937—1944); протоколи от заседания на Бургаския градски хигиеничен съвет (1905—1910); на училищното настоятелство (1912—1919); на Контролната комисия по постройка на българска църква в Бургас и Църковното настоятелство (1892—1900); протоколи от заседания на бюро по прехраната на Бургаската градска община (1920—1923).

Протоколите на общинския съвет съдържат сведения, изказвания и решения по планирането и благоустрояването на града и за превръщането му в курортен град; за откриване на общинска библиотека (1907) и постройка на девическа гимназия — (1939—1943); за откриване на нови здравни заведения — общинска амбулатория и аптека (1910); родилен дом (1940) и др.

В протоколите на Бургаската комуна (1920—1921) се съдържат интересни изказвания на общинските съветници-комунисти д-р Никола Максимов, Иван Парушев, Петър Житаров, Ганчо Атанасов и др., насочени против социалната политика на общината, в интерес на трудещите се от града. Протоколите на Бургаската комуна съдържат много предложения и решения за дейността на същата в областта на жилищното строителство и благоустрояването на крайните квартали, мерки и решения за подобряване на здравеопазването на трудещите се; за намаляване на безработицата; отпускане на средства за постройка и обзавеждане на нови училищни сгради; за безплатно облекло и учебници; протест против настаняването на 1600 белогвардейци в Бургас и извеждане от казармата бежанците през зимата, за да се освободят помещения за белогвардейците, и др.

Протоколни решения, преписки и списъци от проведени общински избори (1880—1943); списък с имената на всички кметове и общински съветници от 1878 до 1939 година; преписки, окръжни, програми и покани във връзка с подготовката и посрещането на княз Александър Михайлович с черноморската императорска ескадра (1891—1892) и на княз Николай Николаевич (1902); протоколи, писма, покани и некролози от различни организации за смъртта на видния общественик и учен професор д-р Асен Златаров и за издигане на паметник на същия в Бургас

(1936—1942); правилници за вътрешния ред на общинските стопански предприятия; годишни бюджети (1910, 1914, 1922—1944); финансови отчети (1928—1944) и ревизионни актове (1892, 1903, 1904, 1906, 1908, 1911, 1919, 1921—1922, 1924).

ЕВРЕЙСКА НАРОДНА ОБЩИНА — БУРГАС

Ф. 148К, 123 а.е., 1912 — 1944 г.

Еврейската община функционира като административен и културно-просветен център на еврейското население в Бургас още преди Освобождението. Общината се е ръководила от Централната консистория на евреите в България—София. Към всяка община е имало представител (делегат) на Централната консистория, който е представлявал последната и е контролирал дейността на общината.

През 1942 г., когато излиза 33Д, изработен напълно в духа на тогавашната прогерманска фашистка политика и борбата за унищожение на еврейското население,⁹ е публикувана нова наредба за управление на еврейските общини. Към Министерството по еврейските въпроси, под чийто контрол преминава дейността на всички еврейски общини в страната.

Архивният фонд е запазен почти изцяло.

Протоколи от заседания на общинския съвет (1933—1936, 1941—1943); протоколна книга на делегата при Консисторията на еврейската община в Бургас (1942—1943); отчет за дейността на общината (1943); заповеди, наредби и правилници на Централната консистория и на Комисарството по еврейските въпроси при МВРНЗ относно управлението на общините; регламентиране гражданските права на еврейското население; изселване на евреи и протоколи от продажба на еврейски имоти; относно ограничаване участието на евреите в търговията и промишлеността; преписки с Комисарството по еврейските въпроси — София, за задължително картотекиране на еврейското население и доставяне на значки; установяване на полицейски надзор; план за изселване на евреите от Бургас и Ямбол; списъци на изселени еврейски семейства в Преслав, Търговище и Нови пазар; отнемане на еврейски имоти (1942—1943); молби и преписки до Комисарството за отменяне на изселвания поради здравословни причини; списъци на еврейски предприятия в Бургаски окръг, ликвидирали дейността си към 1 септември 1942 г.; списъци на занаятчии и амбулантни търговци,¹ представени в Комисарството по еврейските въпроси за ликвидация (1942); списъци, протоколи, договори и писма за отчуждени и отдадени под наем еврейски имоти; преписки и списъци от проведен търг за продажба на еврей-

⁹ ДВ, бр. 192 от 29 VIII.1942 г.

ски ценности (1943); годишни бюджети и отчети на общината, на синагогалното и училищно настоятелство (1919–1929, 1941–1943); приходо-разходни книги, преписки с частни лица и банки за събиране на „арах“ (религиозен данък); списъци на евреи, обложени с „арах“ (1930–1943).

ГРАДСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ – КАРНОБАТ

Ф. 110К, 209 а.е., 1892 – 1944 г.

Създадено е на 6 февруари 1878 г. със завземането на града от руските войски. Ликвидирано като орган на буржоазната власт на 9 септември 1944 г.

Запазена е незначителна част от архивния фонд, предимно протоколни книги и документи с финансово-счетоводен характер.

Протоколи от заседания на общинския съвет (1894–1920), (1925–1934); от заседания на постоянното присъствие (1934–1937) и от засилената общинска управа (1937–1944).

В протоколите от заседанията на Карнобатската комуна (1920) има решения за издръжка и прехрана на бедното население, раздаването на помощи и на жилищни сгради за настаняване на бездомни семейства; предложения за изпращане на протест до Министерството на търговията и промишлеността за разширяване на трудовото законодателство и увеличаване на заплатите; в подкрепа на стачката на хлебарите и въвеждане на неделна почивка на същите; книга за заповеди – уволнения, назначения, отпуски, командировки, налагане глоби и др.; бюджети, годишни финансови отчети и приходо-разходни книги (1922–1943).

ГРАДСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ – М. ТЪРНОВО

Ф. 206К, 21 а.е., 1914 – 1944 г.

Създадено е през 1912 г. по време на Балканската война. По силата на Букурещкия договор от 10 август 1913 г. и на Цариградския от 25 август 1913 г. М.-Търновският край е освободен от турско иго и включен в пределите на България. С Указ № 405 от 24.IX.1915 г.¹⁰ Малкотърновска околия е включена в състава на Бургаски окръг.

Освен М. Търново към общината се числи с. Стоилово, а през 1934 г. се присъединява и с. Кладара. От списъците по преброяването на насе-

¹⁰ ДВ, бр. 219 от 28.IX.1915 г.

лението през 1945 г. е видно, че към Градско общинско управление – М. Търново, се е причислило по-късно и с. Бръшлян (Сърмашик).

Архивният фонд е почти изцяло унищожен. Запазени са предимно протоколни и заповедни книги.

Заповедни книги (1914, 1915, 1917, 1919, 1920, 1923, 1924, 1936, 1939, 1941–1943); протоколи от заседания на общинския съвет (1941–1944), на Малкотърновската комуна (1921) и от заседания на Градския хигиеничен съвет (1919); изказвания и предложения за благоустрояването на града; мерки на хигиеничния съвет за поддържане на чистотата и борба срещу заразните болести; заповеди за обявяване на обща мобилизация (1915), за реквизиране на брашно, вълна и продукти за нуждите на войската; създаване на комитети за подпомагане на бедни войнишки семейства и др.

Протоколи от заседания на Малкотърновската комуна, изказвания и предложения на общинските съветници – комунисти Георги Карпузов – кмет на комуната, Георги Николов – помощник кмет, и др., за подобряване на социалната политика на общината; решения и мерки за облекчаване положението на трудещите се; протест от страна на комуната срещу терора и насилието над комунистическата партия в града и нейните съмишленици от страна на представители на буржоазните партии.

ГРАДСКО ОБЩНСКО УПРАВЛЕНИЕ – НЕСЕБЪР

Ф. 151К, 33 а.е., 1910 – 1943 г.

Градското общинско управление – Несебър, е създадено непосредствено след Освобождението през 1878 г. Градът е с хилядолетна история, основан няколко века преди новата ера от гръцки колонисти. Понастоящем е международен курортен център с живописно разположение и просторни плажове. Към общината освен Несебър са се числили и селата Равда, Тънково, а по-късно се причислява и с. Св. Влас (с. Влас).

От архивния фонд е запазена една малка част, предимно протоколни книги и преписки, които не отразяват цялостната дейност на общинското управление през епохата на капитализма. Запазените документални материали са от по-късен период.

Протоколи от заседания на общинския съвет (1925–1934) и от заседанията на засилената общинска управа (1937–1944); от заседания на комисията по ТПС (1922–1943) с данни за цялостната дейност по благоустрояването на града и утвърждаването му като курортен център; решения за отпускане на средства за рекламиране на града и неговите морско-лечебни качества (1936); отпускане на общински места за постройка на почивни станции и ученически колонии от ведомства и организации; мерки и решения за подобряване на санитарното състояние на града; изказвания и мнения по повод предложението на френски финан-

сов консорциум за постройка на хотели, казино, бани и игрални домове чрез концесия (1939), за подобряване на земеделието, скотовъдството и риболова; за оземляване на бежанци и безимотни граждани; регистър за вписване на търговските фирми в Несебър, протоколи, планове и преписки за напрана на училища (1940); бюджети (1941–1944); финансови отчети (1936–1943); приходо-разходни книги (1943).

ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – ПОМОРИЕ

Ф. 212К, 128 а.е., 1892 – 1943 г.

Създадено през 1878 г. През 1934 г. към общината се присъединяват селата Баня и Емона, които впоследствие се отцепват, а към Поморие преминават с. Сарафово и м. Харманите /населени с бежанци през 1931 г./.

Архивният фонд е частично запазен.

Заповедни книги /приказки и постановления/ (1897 – 1943); протоколи от заседания на общинския съвет и общинското управление (1892–1934); на постоянното присъствие (1934–1937) и на засилената общинска управа (1937–1944) с данни за благоустрояването на града; протоколи, изказвания и решения за ремонт и постройка на нови училищни сгради; за провеждане на избори за общински съветници; за проучване и използване на Анхиалското езеро за развъждане на риба (1915), за укрепване на морския бряг; протоколи с данни за опожаряването на града през 1906 г. и оказване помощ на пострадалите семейства; за вълнения и метежи срещу гръцкото население – (1906); протоколни решения за постъпки пред Окръжната постоянна комисия относно преминаването на манастира „Св. Георги“ във владение на общината (1914); преписки, рапорти и изложения за откриване на кални бани в Поморие; откриване на градска амбулатория (1909).

Ведомости за заплати: (1908–1944); годишни бюджети (1939–1941 и 1943, 1944); финансови отчети (1940–1944); приходо-разходни книги и ревизионни актове (1933–1943).

ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – СОЗОПОЛ

Ф. 152К, 57 а.е., 1910 – 1944 г.

Създадено през 1878 г. От 1929 до 1935 г. към Созополска община се числи с. Равадиново.

Архивният фонд е частично запазен. Вследствие на пожар архивите на общинското управление до 1908 г. са унищожени. Запазени са предимно протоколни книги.

Протоколни книги от заседанията на общинския съвет – (1910–1944) и заповедни книги (1909–1944); със сведения за благоустрояването на града, проекти за капиране водите на „Каваците“, ситуационен план на мястото, където е поставена водоносната тръба на резервоара на Созопол; протоколи, изказвания и решения на общинския съвет за превръщането на града в курортен център; гласуване на средства за благоустрояването на града; за поправка на старата крепост (1927); за строеж и ремонт на училища; за откриване на институт по ихтиология; протоколи, преписки и сведения за наличието и разпределението на фондвата земя; списъци на оземлените по ТПС; писма-сведения за училищните, черковните, здравните и други фондови земи; доклад за административното и стопанското състояние на Созополската община (1943); протоколи, изказвания и решения за подобряване на санитарното дело в града и здравеопазването; протоколи с данни за странджанската партизанска чета на Тодор Грудов (1924) и преследване на четниците в землището на Созополската община; мерки срещу нападения на нелегални (1944).

ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 162К, 137 а.е., 1923 – 1944 г.

Създадено през 1912 г. През 1934 г. градът е преименуван от Василко в гр. Царево. Освен гр. Царево към общината са се числили и селата Потурнак¹¹ и Писменово.

До 1924 г. не са запазени никакви документи. След тази дата са запазени протоколни книги и финансово-счетоводни преписки и документи.

Протоколни книги от заседания на общинския съвет (1923–1944) с данни за благоустрояването и хигиенизирането на града, решения за рекламирането на града като курортен център и отпускане на средства за тази цел (1937); петгодишен и тригодишен благоустройствен план (1934–1938) и (1942–1944); протоколни книги на скотовъдната комисия с данни за имотното състояние на стопаните и притежавания от тях добитък в селата Изгрев, Лозенец, Китен и Царево (1942–1943); протоколни книги за настаняване на бежанците в Царево (1928–1937), в Потурнак, Лозенец и Фазаново; преписки по ИВП; годишни бюджети (1924–1944) и финансови отчети (1923–1933).

¹¹ Сега с. Велика.

СЕЛСКИ ОБЩИНСКИ УПРАВЛЕНИЯ

Създадени са през 1878 г. и се явяват като продължение на дейността на селските старейшини, съществували по време на турското робство.

Отначало функционират съобразно „Привременните правила“, изработени от Руското чрезвычайно комисарство.¹²

С преминаването на Бургаски окръг към Източна Румелия организацията на общините се изгражда в съответствие с органическия устав. Изграждат се като автономни изборни органи с общински съвет и общинско управление, състоящо се от кмета и помощник-кметовете.

След деветнадесетомайския преврат се извършва реорганизация, която засяга и селските общински управления. Близките села се обединяват в една голяма община. Премахва се изборността на общинските съвети, а кметовете и помощник-кметовете се назначават по предложение на областния директор.¹³ През 1934 г. всички населени места с турски имена се преименуват.¹⁴

Дейността на селските общински управления е по-ограничена – раздават помощи, контролират панаири и пазари, подпомагат издръжката на училищата и църквите, съдействуват за събиране на данъци, поддържат общински хамбари с храни, предназначени за раздаване в случай на бедствие; за подобряване на скотовъдството отглеждат общински разплодници, поддържат горите, пътищата, мостовете и чешмите.¹⁵

Като орган на буржоазната власт общинските управления са ликвидирани на 9 септември 1944 г.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 86К, 1042 а.е., 1892 – 1944 г.

Съществува като централна община от 1878 г. Преди това е седалище на турска община. В състава на общината са влизали селата Росеново, Пънчево, Драчево и Дебелг. През 1934 г. се присъединяват и селата Белила и Светлина.

- 12 Указ за утвърждаване на Привременните правила за общинското градско и селско управление, ДВ, бр. 14/18.VIII.1879 г.
- 13 Временна наредба за правата и длъжностите на постоянното присъствие на селските общини, ДВ, бр. 59/15.VI.1934 г.; Наредба-закон за селските общини, ДВ, бр. 51/6.III.1935 г.
- 14 ДВ, бр. 109/14.VIII.1934 г.
- 15 Правилник за съставяне на програма за всеобщата дейност на градските и селски общини, ДВ, бр. 195/27.XI.1934 г.

Със заповед № 2820, обнародвана на 14 юли 1934 г., Карабунар се преименува в Средец, а с Указ 236 от 28 май 1950 г. на Грудово. С Указ № 38, обнародван на 2 февруари 1960 г., Грудово е признат за град.

Архивният фонд е добре запазен.

Протоколни книги от заседания на общинския съвет – (1904–1920, 1924–1934), на постоянното присъствие (1934–1937) и на засилената общинска управа (1937–1944); постановления и заповеди (1897–1943).

Фондът съдържа протоколни решения и преписки по благоустройването; карта на водопровода на централната община с каптажите и резервоарите (1938); петгодишен благоустройствен план на общината (1934–1938); протоколни решения и преписки за откриването на държавна болница и общински съд (1940), дневници на избирателни бюра (1920, 1922, 1926); преписки от проведения референдум за съдене виновниците за войните (1922); протоколни решения и преписки за отчуждаване на земи по ТПС (1923) и за състоянието на поземления и скотовъден фонд; преписки с околийското агрономство за борба срещу заразните болести по растенията и животните; сведения за гъстотата на населението, грамотност, за броя на къщите, домакинствата и семействата (1936–1937).

Карти на регистрирани занаятчийски работилници и индустриални заведения (1933–1936); партийни книги за пчелари, лозари и овошари; сведения за убити, изчезнали и пленени войници по време на войната; писма за издирване на избягали войници (1918–1920); сведения за иззетото оръжие от общинското управление от въстаниците през 1923 г.; заповеди и преписки по организиране на контрачети за преследване на въстаниците (1923) и четата на Тодор Грудов (1924); за преследване на избягалите политзатворници от остров „Св. Анастасия“ (Болшевик) през 1925 г.; наредби от МВРНЗ и околийския управител за наблюдение на дейци на БКП и БЗНС (1926–1943); изземване на вестници и позиви (1932–1943).

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. АСПАРУХОВО

Ф. 288К, 6 а.е., 1913 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община до 1934 г., след което се закрива и присъединява към с. Крушево.

Архивният фонд почти изцяло е унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. АТАНАСОВО

Ф. 713К, 15 а.е., 1922 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1922 до 1934 г. През останалото време е съставно село на Градско общинско управление – Бургас.

С Указ № 808 от 18.VIII.1948 г. е обявено за квартал на Бургас – преименуван в кв. Изгрев. От 1976 г. от кв. Изгрев се обособяват два жилищни комплекса – ж.к. „Зорница“ (Изгрев-юг) и ж.к. „Изгрев“ (Изгрев-север).

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БАНЕВО

Ф. 714К, 7 а.е., 1923 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1922 до 1934 г. През останалото време е съставно село на Градското общинско управление – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БАНЯ

Ф. 201К, 122 а.е., 1889 – 1944 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Отначало включва селата Велико, Обзор, Емона, Приселци, Раковсково, повечето от които след 1910 г. се отцепват. От 1920 до 1944 г. към общината се числи само с. Емона.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БАТА

Ф. 402К, 51 а.е., 1911 – 1947 г.

Съществуват като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвало е селата Драганово, Емирско, Черна могила, Косовец, Просеник и Медово. През 1911 г. с. Медово се отцепва и присъединява към Каблеш-

ково, а Драганово се присъединява към Рудник. През 1934 г. към с. Бата се присъединява и с. Страцин.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БРОДИЛОВО

Ф. 351К, 32 а.е., 1914 – 1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1912 до 1934 г. През 1934 г. общината е закрита и се присъединява към Градско общинско управление – Ахтопол.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БРЯСТОВЕЦ

Ф. 771К, 11 а.е., 1922 – 1934 г.

Съществува като самостоятелна община от 1912 до 1934 г. До 1910 г. е съставно на с. Каблешково. От 1911 г. е съставно на с. Драганово, а след 1934 г. се присъединява към с. Рудник.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БЪЛГАРИ

Ф. 362К, 28 а.е., 1928 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1912 до 1934 г. Включва в състава си с. Мързево. През 1934 г. се закрива и се присъединява към с. Граматиково.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БЪЛГАРОВО

Ф. 339К, 227 а.е., 1914 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община още отпреди освобождението от османско иго. След 1878 г. с. Българово продължава да действа като централна община със съставни села Съдиево и Малка поляна.

След 1900 г. съставните села се отцепват. През 1934 г. към общината отново се присъединяват с. Съдиево, Кръстина и Миролюбово.

С Указ № 546, обнародван на 15 септември 1964 г., Българово е признато за село от градски тип, а през 1975 г. за град.

Архивният фонд е запазен частично.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. БУЛЧИНО (КАРАГЕОРГИЕВО)

Ф. 740К, 34 а.е., 1921 – 1934 г.

Съществува като самостоятелно общинско управление от 1878 г. до 1934 г. със съставни села Тополица и Марково. След тази дата съветът се закрива и става съставно село на община Тополица.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ВЕСЕЛИЕ

Ф. 415К, 233 а.е., 1921 – 1944 г.

До 1912 г. е съставно село към общинско управление с. Росен. Съществува като самостоятелна община от 1912 до 1944 г. със съставно село Горно Езеро. През 1934 г. включва в състава си и селата Росен и Равна гора. През 1938 г. се отцепват всички съставни села и село Веселие остава да съществува самостоятелно.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ВЪЛЧИН

Ф. 478К, 80 а.е., 1910 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1911 до 1934 г. Преди 1911 г. е съставно село на Невестино, а след 1934 г. се присъединява към общината с. Искра.

Запазени са само протоколни и заповедни книги и финансово-счетоводни документи.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ГОРИЦА

Ф. 403К, 69 а.е., 1927 – 1943 г.

Съществува като самостоятелна община от 1921 до 1944 г. Преди това е съставно село на с. Страцин. През 1934 г. към общината се

включват и селата Божур, Булаир, Доброван, Мрежичко, Рожден, Рудина, Хедиетлар и Челебиево.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ГРАМАТИКОВО

Ф. 360К, 68 а.е., 1929 – 1944 г.

Действува като самостоятелна община от 1912 до 1944 г. През 1934 г. към него се присъединяват селата Българи, Визица, Заберново и Мързево.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДЕБЕЛТ

Ф. 414К, 2 а.е., 1902 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1902 до 1934 г. Преди това е съставно село на Карабунар (Грудово), а след 1934 г. се присъединява към с. Черни връх.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДЕВЕТАК

Ф. 199К, 83 а.е., 1894 – 1950 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвало е селата Нейчево, Деветинци, Железник и Крумово Градище. През 1934 г. се присъединяват и селата Пашино и Сан Стефано.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДЕВЕТИНЦИ

Ф. 196К, 11 а.е., 1923 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1927 до 1934 г. Преди и след това е съставно на село Деветак.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДОБРИНОВО

Ф. 270К, 14 а.е., 1929 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1901 до 1934 г. През 1934 г. се закрива и се присъединява към с. Екз. Антимово. Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДОЛНО ЕЗЕРОВО

Ф. 326К, 15 а.е., 1923 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1923 до 1934 г. Преди и след тази дата е съставно село на гр. Бургас. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДРАГАНЦИ

Ф. 267К, 34 а.е., 1929 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1929 до 1934 г. Преди това е съставно село на с. Козаре, а след 1934 г. се присъединява към с. Екз. Антимово. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДРАЧЕВО

Ф. 292К, 100 а.е., 1910 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1910 до 1934 г. Преди и след това е съставна част на селско общинско управление – Карабунар (Грудово). Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДРЯНКОВЕЦ

Ф. 243К, 11 а.е., 1898 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. със съ-

ставни села Мостино, Изворище и Мъглен. След 1934 г. става съставно на с. Мъглен.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДЮЛЕВО

Ф. 413К, 71 а.е., 1893 – 1944 г.

Действува като централна община от 1893 до 1944 г. без съставни села.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ДЪСКОТНА

Ф. 496К, 18 а.е., 1934 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1934 до 1944 г. Дотогава е съставно село към община с. Ясеново. След 1934 г. към състава на общината са включени 14 съставни села: Боляри, Добромир, Дропла, Емирово, Заимчево, Каравелово, Манастирец, Планиница, Речица, Снежа, Соколец, Трънак, Чифлишка махала и Ясеново.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЕКЗ. АНТИМОВО

Ф. 266К, 217 а.е., 1899 – 1951 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Отначало включва селата Черково, Сан Стефано и Тастепе. След 1900 г. всички села с изключение на с. Тастепе се отцепват и присъединяват към други общини. През 1921 г. с. Тастепе също се обособява в самостоятелно общинско управление. През 1934 г. към общината се присъединяват Добриново, Драганци, Малина, Хаджи Мариново и Тастепе.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЖЕЛЕЗНИК

Ф. 198К, 33 а.е., 1920 – 1936 г.

Действува като самостоятелна община от 1929 до 1934 г. Преди и след това е съставно село на с. Девегак.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗАБЕРНОВО

Ф. 361К, 39 а.е., 1923 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1912 до 1934 г. През 1934 г. общината се закрива и се присъединява към с. Граматиково. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗАВЕТ

Ф. 512К, 46 а.е., 1923 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1923 до 1930 г. През останалото време е съставно село на община с. Люляково. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗАГОРЦИ

Ф. 605К, 51 а.е., 1897 – 1941 г.

Съществува като самостоятелна община от 1907 до 1944 г. До 1934 г. включва в състава си с. Кирил, а след тази дата се присъединяват и селата Суходол и Орханово. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗВЕЗДЕЦ

Ф. 373К, 26 а.е., 1913 – 1961 г.

Действува като самостоятелна община от 1912 до 1944 г. До 1934 г. включва селата Бакаджик, Евренозово и Близнак. През 1934 г. се присъединяват и селата Бръшлян, Калово, Конак, Моряне и Тъмна река. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗИДАРОВО

Ф. 233К, 276 а.е., 1888 – 1946 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвала е селата Присад, Габър и Раков дол. След 1910 г. с. Габър се обособява като самостоятелна община със съставно село Раков дол и съ-

ществува самостоятелно до 1934 г. След тази дата отново се присъединява към с. Зидарово.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЗИМЕН

Ф. 480К, 84 а.е., 1917 – 1935 г.

Общината е открита през 1923 г. и е закрита през 1934 г. Преди и след това е съставно на с. Сигмен. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ИЗВОР

Ф. 406К, 8 а.е., 1936 – 1945 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ИНДЖЕ ВОЙВОДА

Ф. 407К, 14 а.е., 1906 – 1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1900 до 1934 г. През 1934 г. общината се закрива и преминава към с. Крушевец. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ИСКРА

Ф. 252К, 117 а.е., 1896 – 1944 г.

Самостоятелно общинско управление е от 1890 до 1944 г. През 1934 г. към него се присъединява с. Вълчин. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КАБЛЕШКОВО

Ф. 85К, 124 а.е., 1903 – 1945 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включва-

ла е селата Александрово, Габерово, Каменар, Лъка, Медово, Дъбник, Рудник и Брястовец.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КАМЕНО

Ф. 220К, 30 а.е., 1895 – 1948 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Отначало включва в състава си с. Полски извор, което по-късно се отделя. След 1934 г. към общината се присъединяват селата Братово и Равнец.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КАРАНОВО

Ф. 482К, 52 а.е., 1897 – 1944 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Непосредствено след Освобождението към общината се числят селата Винарско, Пирне и Кръстина, а през 1934 г. се присъединяват селата Драганово, Малка поляна и Чукарка.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КЛИКАЧ

Ф. 479К, 63 а.е., 1915 – 1934 г.

Самостоятелна община от 1878 до 1934 г. със съставно село Соколово. През 1934 г. общината се закрива и се присъединява към с. Сигмен.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КОЗАРЕ

Ф. 269К, 8 а.е., 1915 – 1934 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. След тази дата е съставно село на с. Крушево.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КОЗИЧИНО

Ф. 384К, 29 а.е., 1928 – 1952 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвала е селата Голица, Бърдарево, Козница, Паницово, Морско, Плазовец, Доброван, Рожден и Рудина.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КРУМОВО ГРАДИЩЕ

Ф. 194К, 37 а.е., 1911 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1911 до 1934 г. Преди и след тази дата е съставно на с. Деветак.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КРУШЕВЕЦ

Ф. 405К, 75 а.е., 1912 – 1948 г.

Самостоятелна община от 1912 до 1944 г. Дотогава е съставно село на Ясна поляна и на Ново Паничарево. През 1934 г. към общината се присъединява с. Индже войвода.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КРУШЕВО

Ф. 281К, 84 а.е., 1927 – 1953 г.

Действува като самостоятелна община от 1897 до 1944 г. До 1934 г. включва с. Барган, а след 1934 г. се присъединяват и селата Аспарухово, Козаре, Сърнево, Хаджиите и Черково.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. КРЪСТИНА

Ф. 338К, 52 а.е., 1921 – 1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1921 до 1934 г. Преди и след това е съставно село на община Българово.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЛОЗАРЕВО

Ф. 446К, 93 а.е., 1903 – 1943 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвала е селата Климаш, Босилково, Зайчари и Костен. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЛЮЛЯКОВО

Ф. 510К, 165 а.е., 1900 – 1945 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. със съставни села Дюля, Завет, Звезда, Листец, Морава, Рупча, Хотал и Планища. През 1934 г. се присъединява и с. Череша. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЛЯСКОВО

Ф. 244К, 38 а.е., 1929 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1929 до 1934 г. Преди това е съставно село към общинското управление в гр. Айтос. От 1934 г. се присъединява към община с. Мъглен. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. МЕДОВО

Ф. 754К, 12 а.е., 1923 – 1931 г.

Самостоятелна община е от 1923 до 1934 г. Преди това е съставно на община Бата и Рудник, а от 1934 г. на с. Каблешково. Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. МЪГЛЕН

Ф. 242К, 52 а.е., 1934 – 1949 г.

Съществува като самостоятелна община от 1934 до 1944 г. До тази дата е съставно село на с. Дряново. След 1934 г. обединява следните съставни села: Мостино, Дряново, Лясково, Пещерско и Черна могила. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. НЕВЕСТИНО

Ф. 275К, 50 а.е., 1902 – 1946 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. Включвала е селата Мъдрино, Вълчин и Раклица. От 1934 г. е съставно село към с. Сигмен.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. НЕЙЧЕВО

Ф. 197К, 12 а.е., 1923 – 1934 г.

Съществува като самостоятелна община от 1923 до 1934 г. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. НОВО ПАНИЧАРЕВО

Ф. 755К, 16 а.е., 1890 – 1944 г.

Самостоятелна община от 1900 до 1944 г. Включва селата Ясна поляна и Крушевец, които след няколко години се отцепват и обособяват като самостоятелни общински управления. През 1934 г. Ясна поляна се закрива и отново се присъединява към Ново Паничарево.

Запазени са само протоколни книги на общинския съвет.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ОБЗОР

Ф. 200К, 38 а.е., 1914 – 1948 г.

Съществува като централна община от 1914 до 1944 г. Преди това е съставно село на общината в с. Баня. Включвала е селата Велико, Приселци и Раковсково.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ОРХАНОВО

Ф. 708К, 21 а.е., 1896 – 1943 г.

От 1878 до 1934 г. съществува като самостоятелна община. През 1934 г. се присъединява към с. Загорци.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. ПЕЩЕРСКО

Ф. 685К, 35 а.е., 1913 — 1950 г.

До 1910 г. се числи към община с. Дрянковец. Самостоятелна община е от 1910 до 1934 г. След тази дата е съставно село на община с. Мъглен.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. ПРИМОРСКО

Ф. 392К, 228 а.е., 1914 — 1944 г.

До 1910 г. е съставно на с. Ясна поляна. След тази дата става централна община. През 1934 г. се присъединяват селата Китен и Писменово. През 1941 г. с. Китен се отделя и се присъединява към общината в Царево (Мичурин).

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. ПРОСЕНИК

Ф. 278К, 66 а.е., 1911 — 1945 г.

До 1910 г. с. Просеник е съставно на община Страцин. След тази дата става централна община със съставно село Доброван. През 1934 г. към общината се присъединяват и селата Разбойна, Сборско и Ръжица.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РАВНЕЦ

Ф. 213К, 44 а.е., 1896 — 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1896 до 1934 г. През същата година общината се закрива и се присъединява към с. Камено.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РАКЛИЦА

Ф. 477К, 103 а.е., 1921 — 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1921 до 1934 г. Преди

това е съставно село на с. Невестино, а след 1934 г. на с. Ситмен. Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РОСЕН

Ф. 408К, 88 а.е., 1906 — 1945 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. със съставни села Веселие и Равна гора. През 1912 г. с. Веселие се отделя и обособява като централна община. През 1934 г. общината в с. Росен е закрита и включена в състава на с. Веселие, а през 1941 г. отново открита със съставно село Маринка.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РУДНИК

Ф. 756К, 47 а.е., 1910 — 1944 г.

До 1910 г. съставно село на с. Александрово. След тази дата се обособява като самостоятелна община и действа като такава до 1944 г. След 1934 г. в състава на общината се включват селата Брястовец, Драганово и Изворище.

Запазени са само протоколни книги и финансово-счетоводни документи.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РУЕН

Ф. 277К, 70 а.е., 1912 — 1951 г.

Съществува като самостоятелна община още преди 1878 г. След Освобождението до 1944 г. продължава да действа като централна община със съставни села Ябълчево, Добра поляна, Надър, Средна махала, Топчийско и Снягово. През 1934 г. се присъединяват и селата Вресово, Каменяк, Китка и Устово.

Архивният фонд е запазен добре.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ — с. РУСОКАСТРО

Ф. 210К, 98 а.е., 1910 — 1953 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. През 1934 г. към общината се присъединява с. Желязово.

Запазени са предимно протоколни книги, заповедни книги и финансово-счетоводни документи от по-късен период.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. САДОВО

Ф. 470К, 32 а.е., 1903 – 1938 г.

Действува като самостоятелна община от 1903 до 1944 г. Включвала е селата Шехово, а след 1934 г. Берово, Везенково, Поляк и Феклач.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. САН СТЕФАН

Ф. 195К, 37 а.е., 1910 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1910 до 1934 г.

Преди това е съставно село на с. Екз. Антимово, а след 1934 г. се присъединява към с. Деветак.

Запазени са само протоколни и заповедни книги.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СВЕТЛИНА

Ф. 291К, 153 а.е., 1891 – 1946 г.

Съществува като централна община от 1878 до 1916 г. и от 1934 до 1946 г. През останалото време е съставно село на с. Карабунар, сега гр. Грудово. Като самостоятелна община с. Светлина е включвало в състава си с. Радойново.

Архивният фонд е запазен добре.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СИГМЕН

Ф. 481К, 202 а.е., 1904 – 1945 г.

Действува като централна община от 1878 до 1944 г. Отначало включва селата Глумче и Зимен, а след 1934 г. – Кликач, Мъдрино, Невестино и Раклица.

Запазени са протоколни книги и финансово-счетоводни документи.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СКАЛАК

Ф. 739К, 12 а.е., 1891 – 1931 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. Включва селата Рылина, Завет, Череша, Ведрово, Жълти хан и Раклиново. Общината е закрыта през 1934 г. и се включва в състава на община с. Тополица.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СКЕФ (ДИМЧЕВО)

Ф. 235К, 52 а.е., 1912 – 1934 г.

До 1900 г. е съставено село на с. Извор. Действува като самостоятелна община от 1900 до 1934 г., след което се присъединява към с. Зидарово.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СЛАВЯНЦИ

Ф. 256К, 214 а.е., 1893 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвала е селата Скала, Чубра и с. Грозден, което след 1934 г. се отцепва и присъединява към с. Сунгурларе.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СУНГУРЛАРЕ

Ф. 286К, 22 а.е., 1931 – 1951 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. Включвала е селата Балабанчево, Горица, Лозица и Черница, а след 1934 г. се присъединяват и селата Грозден и Есен.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СОКОЛОВО

Ф. 699К, 14 а.е., 1917 – 1934 г.

Съществува като самостоятелна община от 1911 до 1934 г. Преди

това е съставно село на с. Кликач, а след 1934 г. се присъединява към Градско общинско управление – Карнобат.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СТРАЦИН

Ф. 394К, 15 а.е., 1924 – 1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. със съставни села: Просеник, Горица, Сборско, Гълъбец, Разбойна, Хедиетлар, Ръжица, Челебиево. През 1934 г. общината е закрыта и се присъединява към с. Бата.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. СЪДИЕВО

Ф. 337К, 33 а.е., 1914 – 1934 г.

До 1900 г. е съставно на с. Българово. След тази дата до 1934 г. действа като самостоятелна община със съставно село Малка поляна. През 1934 г. общината се закрива и отново преминава към с. Българово.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ТАСТЕПЕ

Ф. 268К, 48 а.е., 1921 – 1935 г.

Действува като самостоятелна община от 1921 до 1934 г. Преди и след това е съставно село на с. Екз. Антимово.

Запазени са предимно протоколни книги и финансово-счетоводни документи.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ТОПОЛИЦА

Ф. 738К, 15 а.е., 1934 – 1944 г.

Действува като самостоятелна община от 1934 до 1944 г. До тази година е съставно на община с. Булчино. След 1934 г. включва селата Булчино, Зайчар, Марково, Раклиново, Рътлина, Скалак и Черноград.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ТРОЯНОВО

Ф. 261К, 159 а.е., 1900 – 1950 г.

Действува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. До 1934 г. включва с. Желязово, което след тази дата се отцепва и присъединява към с. Русокастро. Същата година към с. Трояново минава и с. Врагича.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ФАКИЯ

Ф. 665К, 11 а.е., 1924 – 1944 г.

Съществува като самостоятелна община от 1878 до 1944 г. До 1900 г. включва и с. Сливово.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ХАРМАН

Ф. 234К, 44 а.е., 1904 – 1943 г.

Съществува като самостоятелна централна община от 1904 до 1934 г. Преди това е съставно село на с. Крушевец, а през 1934 г. се присъединява към общината Зидарово.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧЕМЕРЕН (ГАБЪР)

Ф. 236К, 28 а.е., 1920 – 1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1910 до 1934 г. Преди и след тази дата е съставно село на с. Зидарово.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧЕРЕША

Ф. 518К, 17 а.е., 1928 – 1934 г.

Действува като самостоятелна община от 1929 до 1934 г. До тази да-

та е съставно село на община с. Скалак, а след 1934 г. влиза в състава на с. Люляково.

Запазени са само документи от финансово-счетоводен характер.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧЕРКОВО

Ф. 724К, 17 а.е., 1900 – 1950 г.

От 1900 до 1934 г. действа като самостоятелна община. След 1934 г. се присъединява към община Крушево.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧЕРНИ ВРЪХ

Ф. 411К, 6 а.е., 1928 – 1944 г.

Действа като самостоятелна община от 1919 до 1944 г. Дотогава е съставно село на Градско общинско управление – Бургас. Отначало включва селата Горно Езеро и Полски извор. През 1934 г. се присъединяват и селата Дебел, Константиново, Ливада и Тръстиково.

Запазени са само протоколни и заповедни книги от по-късен период.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧЕРНОМОРЕЦ

Ф. 385К, 102 а.е., 1896 – 1945 г.

Съществува като централна община от 1878 до 1936 г. През 1936 г. става съставно село на гр. Созопол и през 1939 г. отново се обособява като самостоятелна община.

Архивният фонд е добре запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЧУКАРКА

Ф. 483К, 8 а.е., 1918 – 1935 г.

Действа като самостоятелна община от 1878 до 1934 г. Включва селата Драгово, Вратица. След 1934 г. общината се закрива и се присъединява към община с. Караново.

Архивният фонд е частично запазен.

СЕЛСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ – с. ЯСНА ПОЛЯНА

Ф. 390К, 36 а.е., 1900 – 1944 г.

Действа като самостоятелна община от 1878 до 1900 г. и от 1912 до 1934 г. През останалото време е съставно село на с. Ново Паничарево. Като централна община е включвала отначало селата Крушевец, Приморско и с. Ново Паничарево, а от 1912 до 1934 г. е самостоятелна община без съставни села.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколи от заседания на общинския съвет, постоянното присъствие и засилената общинска управа: Ф. 713К (1922 – 1934); Ф. 714К (1923 – 1934); Ф. 236К (1926 – 1932); Ф. 406К (1939 – 1945); Ф. 407К (1909 – 1934); Ф. 405К (1912 – 1948); Ф. 755К (1890 – 1944); Ф. 213К (1896 – 1944); Ф. 756К (1910 – 1944); Ф. 210К (1918 – 1920); (1930 – 1944); Ф. 235К (1933); Ф. 234К (1921 – 1931); Ф. 411К (1928 – 1929, 1938 – 1944); Ф. 414К (1926 – 1928); Ф. 233К (1897 – 1941); Ф. 256К (1893 – 1943); Ф. 261К (1900 – 1950); Ф. 392К (1937 – 1944); Ф. 242К (1934 – 1947); Ф. 292К (1910 – 1933); Ф. 199К (1899 – 1943); Ф. 291К (1920 – 1934); Ф. 665К (1922 – 1932); Ф. 708К (1923 – 1925); Ф. 288К (1924 – 1934); Ф. 478К (1911 – 1934); Ф. 196К (1927 – 1937); Ф. 699К (1926 – 1932); Ф. 267К (1931 – 1934); Ф. 198К (1920 – 1934); Ф. 480К (1923 – 1934); Ф. 479К (1928 – 1932); Ф. 269К (1922 – 1925); Ф. 194К (1911 – 1934); Ф. 446К (1933 – 1944); Ф. 275К (1902, 1909, 1911, 1922, 1923); Ф. 477К (1921 – 1934); Ф. 470К (1910 – 1912, 1920, 1938 – 1940); Ф. 195К (1910 – 1934); Ф. 286К (1931 – 1942); Ф. 481К (1904 – 1945); Ф. 268К (1933); Ф. 197К (1923 – 1934); Ф. 390К (1926 – 1932); Ф. 278К (1935 – 1945); Ф. 482К (1902 – 1943); Ф. 252К (1931 – 1941); Ф. 496К (1934 – 1944); Ф. 738К (1934 – 1944); Ф. 351К (1915 – 1920); Ф. 266К (1924 – 1933); Ф. 385К (1896 – 1900, 1904, 1905, 1915, 1920, 1923, 1925, 1931, 1939).

Протоколи от заседания на общинския съвет: Ф. 243К (1926, 1927); Ф. 512К (1923 – 1930); Ф. 740К (1921 – 1934); Ф. 244К (1931 – 1933); Ф. 739К (1891 – 1932); Ф. 489К (1918 – 1931); Ф. 326К (1923 – 1934); Ф. 200К (1914 – 1946); Ф. 339К (1914 – 1943); Ф. 384К (1931 – 1952); Ф. 754К (1925 – 1927, 1930, 1934); Ф. 403К (1940, 1941); Ф. 415К (1934 – 1944); Ф. 408К (1921 – 1945); Ф. 277К (1923 – 1943); Ф. 413К (1893 – 1944); Ф. 201К (1911 – 1944); Ф. 220К (1920 – 1946); Ф. 85К (1921 – 1944).

Заповедни книги: Ф. 478К (1912 – 1932); Ф. 408К (1926 – 1934); Ф. 198К (1921 – 1932); Ф. 196К (1923 – 1930); Ф. 479К (1923 – 1934); Ф. 194К (1911 – 1934); Ф. 446К (1933 – 1944); Ф. 275К (1902 – 1934); Ф. 470К (1910 – 1944); Ф. 195К (1910 – 1934); Ф. 286К (1934 – 1943); Ф. 481К (1908 – 1944); Ф. 197К (1923 – 1934); Ф. 266К (1924 – 1943);

Ф.278К (1924 – 1942); Ф.482К (1910 – 1944); Ф.407К (1906 – 1934); Ф.405К (1922 – 1943); Ф.213К (1896 – 1947); Ф.756К (1915 – 1944); Ф.210К (1918 – 1940); Ф.233К (1908 – 1945); Ф.261К (1923 – 1944); Ф.392К (1933 – 1944); Ф.496К (1935 – 1945); Ф.740К (1917 – 1934); Ф.738К (1934 – 1944); Ф.413К (1893 – 1944); Ф.384К (1935 – 1945); Ф.415К (1930 – 1942); Ф.510К (1924 – 1945); Ф.199К (1894 – 1943); Ф.201К (1906 – 1944); Ф.220К (1921 – 1940); Ф.665К (1933 – 1944).

Протоколи, списъци и преписки от проведени избори за народни представители и общински съветници: Ф.384К (1939 – 1940); Ф.256К (1939); Ф.408К (1941 – 1942); Ф.392К (1937 – 1940); Ф.292К (1911 – 1932); Ф.291К (1920 – 1934); Ф.201К (1938); от проведени избори за църковни настоятелства – Ф.384К (1939); от референдума за съдене на виновниците за двете национални катастрофи – Ф.351К (1921);

Протоколни книги на скотовъдните комисии: Ф.406К (1939 – 1942); Ф.405К (1924 – 1944); Ф.755К (1928 – 1933); Ф.213К (1923 – 1933); Ф.756К (1939 – 1943); Ф.235К (1923 – 1933); Ф.411К (1938 – 1944); Ф.233К (1927 – 1946); Ф.261К (1924 – 1946); Ф.384К (1928 – 1947); Ф.754К (1927); Ф.403К (1927 – 1932); Ф.415К (1937 – 1944); Ф.510К (1923 – 1943); Ф.413К (1927 – 1944); Ф.281К (1927 – 1953); Ф.605К (1915 – 1944); Ф.373К (1931 – 1938); Ф.496К (1934 – 1940); Ф.446К (1939 – 1943); Ф.481К (1922 – 1939); Ф.278К (1937 – 1946).

Протоколни книги на ТПС: Ф.740К (1925 – 1927); Ф.685К (1937); Ф.413К (1928 – 1940).

Главни отчети по приходите и разходите на скотовъдния фонд: Ф.405К (1928 – 1933); Ф.210К (1924 – 1932); Ф.235К (1928 – 1934); Ф.234К (1924 – 1938); Ф.361К (1929 – 1933); Ф.201К (1925 – 1933); Ф.269К (1925 – 1927); Ф.194К (1932 – 1933).

Бюджети на скотовъдния фонд: Ф.699К (1926 – 1930); Ф.292К (1928 – 1933); Ф.405К (1928 – 1944); Ф.213К (1932 – 1949); Ф.510К (1910 – 1944).

Ведомости за заплати – Ф.373К (1935 – 1944).

Книги, преписки и протоколи по измерване на ниви и лозя, снемане на заграбени общински имоти и причисляване на земи към Държавния поземлен фонд: Ф.470К (1903 – 1937); Ф.286К (1936 – 1940); Ф.385К (1929 – 1944); Ф.278К (1920 – 1944); Ф.200К (1940 – 1943); Ф.198К (1921 – 1929); Ф.446К (1903); Ф.275К (1903); Ф.724К (1903); Протоколи и тържни преписки за отдадени под наем общински земи; преписки, протоколи и списъци за отпуснати бежански земи и оземлени бежанци и безимотни стопани: Ф.291К (1927 – 1932); Ф.85К (1927 – 1944); Ф.755К (1929 – 1931); Ф.213К (1921 – 1949); Ф.756К (1935 – 1940); Ф.414К (1928); Ф.510К (1926 – 1937); Ф.235К (1921 – 1931); Ф.233К (1940 – 1944); Ф.415К (1938 – 1942); Ф.408К (1927 – 1939); Ф.290К (1926 – 1931); Ф.199К (1937 – 1938); Ф.198К (1927 – 1936); Ф.261К (1926 – 1935); Ф.278К (1928 – 1933); Ф.326К (1925 – 1932); Ф.243К (1938 – 1941); Ф.390К (1926 – 1940); Ф.203К (1929 – 1939).

Протоколни решения и преписки с околийските агрономства и об-

ластната служба по земеделието във връзка с подобряване на земеделието, доставка на семена и земеделски инвентар, постройка на модерни торища и др.: Ф.236К (1943); Ф.220К (1940 – 1944); Ф.256К (1941 – 1943); Ф.408К (1941 – 1944); сведения за засети площи, за броя на работния добитък, инвентар и пчелни кошери: Ф.351К (1920); Ф.373К (1936 – 1944); Ф.210К (1942 – 1943); Ф.233К (1915 – 1942); Ф.216К (1912 – 1942); Ф.277К (1927 – 1938); Ф.242К (1934 – 1941); Ф.281К (1938 – 1944).

Протоколни книги на епизоотични комисии: Ф.198К (1928 – 1930); Ф.194К (1934); Ф.197К (1933 – 1934); Ф.385К (1939 – 1945); Ф.201К (1922 – 1944); Ф.291К (1924 – 1934); книги за лозарите.

Протоколни решения, преписки, планове и скици по благоустрояване на селата, постройка на училищни сгради и здравни домове: Ф.275К (1937 – 1942); Ф.482К (1932 – 1938); Ф.219К (1927 – 1944); Ф.408К (1939 – 1941); Ф.277К (1938 – 1945); Ф.233К (1934 – 1936); Ф.286К (1942 – 1943); Ф.281К (1939); Ф.402К (1936 – 42); Ф.278К (1924 – 1940); Ф.272К (1933 – 1935); Ф.510К (1935 – 1938); Ф.244К (1929 – 1931); Ф.199К (1937 – 1942); Ф.281К (1934 – 1939); три- и петгодишни благоустройствени планове: Ф.754К (1938 – 1941); Ф.510К (1939 – 1944); Ф.685К (1934 – 1938); Ф.277К (1939 – 1944); Ф.392К (1934 – 1938); Ф.278К (1942 – 1946); Ф.482К (1934 – 1938); Ф.200К (1942 – 1944); за постройка на общински домове: Ф.242К (1935 – 1939); Ф.482К (1939).

Книги за регистриране на занаятчий и търговци: Ф.210К (1937 – 1944); Ф.266К (1899 – 1943); Ф.85К (1937 – 1943); Ф.286К (1934 – 1951); Ф.277К (1937).

Протоколни книги на санитарно-хигиенични комисии: Ф.198К (1926 – 1928); Ф.481К (1922 – 1929); Ф.268К (1922); Ф.277К (1938 – 1953).

Протоколни решения, окръжни и преписки с Министерството на търговията и Комисарството в Бургас по снабдяване на населението и разпределение на нарядни стоки: Ф.261К (1943 – 46); Ф.408К (1941 – 1944); Ф.392К (1938 – 1944); Ф.85К (1941, 1942); Ф.200К (1942 – 1946); Ф.384К (1942 – 1946).

Месечни доклади и сведения от общинските кметове до околийските управители за политическото състояние на общините: Ф.234К (1938 – 1944); Ф.278К (1938 – 1944); Ф.326К (1943); донесения и преписки за Деветоюнския преврат и Септемврийското въстание през 1923 г.; за четата на Тодор Грудов (1924) и бягството на 43-мата антифашисти от остров „Св. Анастасия“ (сега Болшевик) – Ф.291К (1925); разпореждания и заповеди от околийския управител – Поморие за усиляване охраната на черноморската ни граница; за организиране борбата срещу саботажни групи и въвеждане на полицейски час; за преминали в нелегалност комунисти и следене на заподозрени в комунистическа дейност: Ф.200К (1940 – 1944); Ф.708К (1896 – 1898); Ф.261К (1937 – 1944); Ф.385К (1941 – 1944); Ф.352К (1935 – 1941); пре-

пис от Инструкция на ЦК на БКП за целите, задачите и формите на партизанската борба – Ф.233К (1943).

Бюджети, допълнителни и извънредни бюджети за приходите и разходите на общините: Ф.337К, Ф.478К (1910 – 1934); Ф.699К (1926 – 1930); Ф.480К (1923 – 1934); Ф.269К (1927, 1928); Ф.446К (1935 – 1944); Ф.477К (1921 – 1934); Ф.481К (1909 – 1944); Ф.268К (1921 – 1934); Ф.270К (1929 – 1934); Ф.385К (1929 – 1943); Ф.402К (1917 – 1944); Ф.394К (1926 – 1932); Ф.408К (1906 – 1944); Ф.277К (1932 – 1944); Ф.392К (1914 – 1944); Ф.292К (1912 – 1931); Ф.201К (1889 – 1944); Ф.220К (1927 – 1942); Ф.512К (1924 – 1933); Ф.338К (1921 – 1934); Ф.685К (1922 – 1932); Ф.518К (1929 – 1935); Ф.482К (1941); Ф.236К (1927 – 1935); Ф.405К (1912 – 1944); Ф.213К (1918 – 1943); Ф.210К (1915 – 1941); Ф.235К (1912 – 1934); Ф.234К (1919 – 1935); Ф.233К (1888 – 1945); Ф.360К (1909 – 1944); Ф.361К (1923 – 1935); Ф.266К (1923 – 1943); Ф.267К (1930 – 1933).

Главни отчети по приходите и разходите на общините: Ф.478К (1912 – 1934); Ф.267К (1929 – 1935); Ф.480К (1917 – 1935); Ф.466К (1935 – 1944); Ф.477К (1921 – 1934); Ф.481К (1909 – 1944); Ф.268К (1926 – 1935); Ф.270К (1929 – 1933); Ф.724К (1927 – 1933); Ф.338К (1921 – 1934); Ф.685К (1913 – 1933); Ф.337К (1910 – 1922, 1931 – 1938); Ф.518К (1929 – 1934); Ф.292К (1912 – 1935); Ф.402К (1911, 1918 – 1944); Ф.394К (1926 – 1935); Ф.403К (1927 – 1944); Ф.201К (1899 – 1944); Ф.771К (1925 – 1931); Ф.236К (1920 – 1935); Ф.405К (1912 – 1944); Ф.756К (1918 – 1945); Ф.210К (1910 – 1943); Ф.235К (1911 – 1933); Ф.234К (1918 – 1934); Ф.415К (1921 – 1929 – 1944); Ф.256К (1911 – 1944); Ф.261К (1917 – 1944); Ф.362К (1925 – 1935); Ф.360К (1929 – 1932); Ф.361К (1923 – 1935); Ф.212К (1934 – 1944); Ф.510К (1910 – 1944); Ф.85К (1934 – 1944).

Приходо-разходни книги: Ф.362К (1928 – 1935); Ф.360К (1919 – 1933); Ф.361К (1923 – 1935).

2. ПОЛИЦЕЙСКИ ОРГАНИ

ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ – БУРГАС

Ф.4К, 1237 а.е., 1899 – 1950 г.

След преврата на 19 май 1934 г. в нашата страна се въвежда ново административно деление. Обособяват се 7 нови области. Окръжните управления се преименуват в областни дирекции.

Областните дирекции в България продължават в основни линии дейността на бившите окръжни управления.

Начело на управлението в областта застава областен директор, подчинен пряко на министъра на вътрешните работи. На него са подчинени

всички органи на изпълнителната власт, намиращи се на територията на областта, с изключение на тези, които са подчинени на Министерството на войната. Чрез околийските управители областният директор контролира и направлява дейността на околийските управления, назначава и уволнява служителите в областната дирекция, общинските кметове и секретар-бирници, утвърждава бюджетите и отчетите на общините и др.

Фондът е добре запазен.

Телеграми, писма и рапорти от околийските управители за засилена дейност на социалистите в областта и разпространяване на анархически идеи (1894); телеграми и донесения на околийските управители за възникнали инциденти и проведени митинги в областта против десятъка (1900); предложения за уволняване и въдворяване на ново местожителство на социалисти, обвинени в подстрекателство против властта от Ямболска, Сливенска, Котелска, Карнобатска и други околии.

Телеграми и писма от МВРНЗ за преследване на комунистически и земеделски дейци (1926).

Месечни и тримесечни сведения от околийските управители до областния директор за политическото състояние в областта, духа, настроението и пропагандата (1928 – 1944); сведения за дейността на отделните политически организации; за политическите убеждения на държавни служители и учители; списъци на лица, попадащи под ударите на ЗЗД; преписки и указания до общинските управления за охраната на общините и водене на борба срещу РМС и прогресивни обществени и културни дейци (1941 – 1944); предписание на Министерството на войната за снабдяване на общините с оръжие и патрони (1936 – 1944).

Заповеди на областния директор за запечатване на радиоапарати; донесения и доклади на околийския управител до областния директор за участие на младежи в Соболевата акция (1940); сведения за направени опити за изграждане на ОФ комитети в областта (1942); за разкрита конспиративна група в с. Ново Паничарево (1943) и в 11-ти пехотен полк в Сливен, между които 7 души от Поморие (1942); за извършена блокада в Каблешково (1943); за избягали политически затворници от лагера край с. Българово (1943); за разкриването на конспирацията в с. Драганово (1944); за задържането на Минка Щуплева от гр. Поморие, заловена да пренася нелегална литература (1943), и други.

ЗАБЕЛЕЖКА. Доклади и изложения на окръжния управител в Бургас за състоянието на окръга с данни за населението, за състоянието на земеделието и скотовъдството, за дейността на медицинските и ветеринарните служби и др., изнасяни пред Окръжния съвет за периода 1893 – 1931 г., се намират във фонда на Окръжния съвет (Ф.54К).

Ф. 76К, 485 а.е., 1924 – 1944 г.

От 1879 до 1934 г. полицейската служба е подчинена на окръжния управител. С Наредба-закон за изменение и допълнение на Закона за администрацията и полицията същата се преименува в Областна полицейска инспекция.¹⁶ До 1934 г. полицейските служби се оглавяват от полицейски инспектор, а след тази дата от „областен полицейски началник“, който се назначава от Дирекция на полицията към МВРНЗ – София, и работи под надзора и ръководството на областния директор.

Предназначението на инспекцията е да ръководи и контролира дейността на полицейските учреждения в областта по поддържане на сигурността и реда. Районът на Областната полицейска инспекция съпада с района на административната област. Задачите са се изпълнявали посредством службите „Държавна сигурност“, „Криминална служба“ и „Административна служба“. Особено активна е дейността на полицията във връзка с ограничаване дейността на прогресивните организации – БКП, РМС, БЗНС и др., и по отношение организиране борбата срещу партизанското движение.

През 1937 г. към Областната полицейска инспекция – Бургас, се създава Моторизирана полицейска част, впоследствие превърната в Моторизирана полицейска рота – бързоподвижна ударна група на полицията в борбата срещу партизаните. През 1944 г. ротата се закрива и става ядро на новосформираната жандармерийска дружина.

През 1943 г. се сформира бойният полицейски отряд „Полковник Ат. Пантев“ – ударната сила на полицията и властта срещу партизанското движение в областта.

Запазените архивни материали обхващат периода 1924 – 1944 г.

Месечни и годишни отчети за работата на Областната полицейска инспекция – Бургас, за дейността на околийските полицейски управления в областта и полицейските комендантства в Бургас и Сливен; за проведените акции от бойния полицейски отряд „Полковник Пантев“ и на Моторизираната полицейска рота (1938 – 1944); рапорти и доклади за наблюдение на служители от руското, турското и гръцкото консулство; протоколи за разпити и рапорти за лица, заподозрени в превеждане на нелегални от България и Турция и обратно (1935 – 1944).

Окръжни, заповеди и преписки по личния състав; списъци и сведения за бивши полицейски началници и служители; лични досиета и ате-стационни листове на наградени полицейски служители за особени заслуги; списъци, заповеди и преписки по сформиранието и дейността на бойния полицейски отряд „Полковник Пантев“ (1942 – 1944).

Окръжни, телеграми и преписки за въвеждане на денонощна охрана на т.п. станции, фабрики и железопътни линии; за организиране на

¹⁶ ДВ, бр. 126/4. IX. 1934 г.

борбата срещу нелегалните от областта; дневник на регистрирани комунисти (1935); списък на въдворени лица на остров „Св. Анастасия“ през 1941 г., между които е и Николай Лъсков; доклади и рапорти за извършени блокади в Котел и Сливен и за убийството на Съби Димитров (1941); за разкриване на скривалището в с. Каблешково и залавянето на Михаил Дойчев (1942); телеграми и писма за бягството на Ганчо Хардалов, Добри Терпешев и др. политзатворници от лагера край с. Българово (1943); списъци и сведения за комунисти от Каблешково, Бата, Обзор, Поморие, Несебър, Веселие, Българово и др.; доклади и сведения от областния полицейски началник за засилване на партизанското движение в Бургаска област (1943 – 1944) с данни за действащите партизански чети и броя на преминалите в нелегалност; доклад от командира на бойния полицейски отряд „Полковник Пантев“ за извършена блокада в Карнобатския край (1943) с данни за убити и заловени партизани и ятаци; полицейски донесения за разкриване на Щаба на VI оперативна въстаническа зона в с. Веселиново, Ямболско (1943); заловени писма и инструкции от Щаба на зоната до партизанските отряди за тактиката на партизанската борба; шифър за разчитане на партизански писма и указания (1944); донесение за извършено нападение над 3-те моряшки поста от партизанския отряд „Народен юмрук“ (1944); заповеди и нареждания за безпощадна разправа със заловени партизани и помагачи (1944).

Преписки по надзора над дружества и организации; над въдворени и заподозрени лица, живеещи в Бургаска област (1938 – 1944); списъци на контролни и управителни съвети, преписки по регистриране и дейността на същите.

Списъци и писма по дейността на БСД в Бургас (1938 – 1940); на еврейската организация и спортни дружества; списъци на чужди поданици, поставени под наблюдение; за конфискуване на прогресивна литература и запечатване на радиопредаватели (1938 – 1944).

Окръжни, рапорти и доклади за организиране и провеждане на избори; заявления на кандидати за народни представители, за произнасяне на речи и организиране на предизборна кампания; позиви, апели и платформи на различни политически организации; сведения за броя на гласоподавателите и др. (1938 – 1941).

Ведомости за изплатено възнаграждение на личния състав на Моторизираната полицейска рота (1942 – 1944); сведения за изразходвани боеприпаси и числящо се оръжие, използвани в борбата срещу партизаните (1943 – 1944); криминални преписки и дознания.

ОКОЛИЙСКИ УПРАВЛЕНИЯ

Създадени са през 1878 г. под наименованието окръжни управления¹⁷, а през 1880 г. са преименувани в околийски управления.¹⁸

Околийските управления са се оглавявали от околийски началник, а след 19 май 1934 г. — от околийски управител. Околийският началник (управител) е бил пряко подчинен на окръжния управител, а след 1934 г. — на областния директор. Чрез своя административен апарат — формена и цивилна полиция, управленията разкриват и предотвратяват всяка политическа, стопанска и криминална дейност, насочена срещу сигурността на тогавашната буржоазна власт. Водят на отчет и следят дейността на БКП и нейните поделения — РП и РМС, малцинствата, чуждите емигранти, бившите политически партии — БЗНС, Звено, Пладне и други дружества, организации и читалища. Регистрират и разкриват извършени криминални престъпления — убийства, грабежи, кражби, измами, пожари и др. Издават лични карти и паспорти, водят на отчет и издават разрешителни на питейнопродавци, търговци и занаятчии, за изнасяне на утра и вечеринки; контролират дейността на общинските управления в околията, ръководят дейността на полицейските участъци.

С цел да се отстояват и запазят политическите и икономическите интереси на управляващата буржоазна класа към околийските управления са били изградени следните служби: „Държавна сигурност“ — за борба с политическите противници на режима, „Криминална служба“ — за борба с криминалните престъпления, и „Административна служба“ — за регистрация и паспортизация на населението. В по-големите общини е имало полицейски участъци, действащи под ръководството на околийския управител.

Като органи на буржоазната власт околийските управления са ликвидирани на 9 септември 1944 година.

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ — АЙТОС

Ф. 81К, 733 а.е., 1889 — 1944 г.

Създадено е през 1882 г. и е ликвидирано на 9 септември 1944 г.

Фондът не е цялостно запазен. Запазените архивни материали се отнасят за по-късен период (1930 — 1944).

17 Сборник материалов. . . , т. 1, 28 — 35. Документи за дейността на русите по уредбата на гражданското управление в България 1878 — 1879 г., С., 1905 г., 28 — 35.

18 Закон за административното деление на Княжество България — (ДВ, бр. 45/23.V.1880 г.).

Преписки по личния състав, списъци и досиета на полицейски стражари и административния персонал (1936 — 1944); атестационни листове и сведения за общински кметове и секретар-бирници; заповеди за назначения и уволнения; за раздадени премии и награди на проявени лица; списъци и досиета на културно-просветни организации, читалища и дружества, на управителни и контролни съвети със сведения за политическите им убеждения; за организирани работнически сдружения в околията и земеделскостопански задруги (1936 — 1939); заповеди и разпоредби за контрол върху дейността на отделни лица и организации (1936 — 1944); поверителни сведения и доклади за политическата активност на населението, за лица и партии, минали в нелегалност; за въдворяване на лица, заподозрени като комунисти; протоколи и рапорти от извършени разпити, обиски и арести (1936 — 1944).

Шифровани телеграми за борба със саботажните групи; планове за охрана на индустриални предприятия и складове; списъци на ударни и разузнавателни групи; заповеди за изнемване на прогресивна литература; за наблюдение на лица от турски произход, заподозрени в шпионаж и връзки с турското разузнаване (1930 — 1944); протоколи, преписки, рапорти и сведения за разкрити и неразкрити криминални престъпления; полицейски дознания за уреждане на спорове; за станали произшествия — пожари, кражби и др. (1930 — 1944).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ — БУРГАС

Ф. 77К, 637 а.е., 1892 — 1949 г.

Околийско управление — Бургас, е създадено през 1882 г. Ликвидирано е през 1944 г.

Архивният фонд е запазен добре.

Досиета на стражари, полицейски началници, кметове и секретар-бирници; заповеди за назначения, уволнения, премествания и командировки; досиета на въдворени лица в Бургаска околия по различни причини; на гръцки, югославски и други чужди поданици; преписки по надзора (1937 — 1944); досиета на читалища, въздържателни и благотворителни дружества, на дружества за закрила на децата, Червен кръст, земеделскостопански задруги, кредитни кооперации, работнически сдружения, риболовни и горски кооперации (около 200 на брой); преписки по утвърждаване на управителни и контролни съвети, на устава и правилници, за провеждане на събрания и вечеринки (1936 — 1944).

Поверителни преписки и донесения за прогресивни лица и политически организации; разпореджения за вземане на мерки против Соболевата акция (1940); за конфискуване на литература и издирване на разпръснати позиви в Бургаска околия против вероломното нападение над СССР от фашистка Германия (1941); сведения за заловени полит-

емигранти от Бургаска околия, прехвърлени нелегално от СССР с подводница и парашути през 1941 г. инструкция на ЦК на БКП за подготовка на въоръжено въстание в България (1943); заповеди и предписания за организиране охраната на жп. линии; за поставяне под наблюдение на бивши членове на БЗНС „Врабча I“ и „Пладне“; сведения за уволнени актьори от Бургаския театър за активна комунистическа дейност (1936–1944); преписки и протоколи от полицейски дознания с криминален характер (1940–1944).

Раздавателни книги за заплати на полицейски стражари (1892–1944); заповедни книги (1926–1942).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – КАРНОБАТ

Ф. 83К, 175 а.е., 1893 – 1944 г.

Създадено е през 1882 г. и ликвидирано на 9 септември 1944 г.

Фондът е частично запазен. Унищожени са голяма част от архивните документи.

Преписки, окръжни, телеграми и сведения по личния състав, заповеди за назначения и уволнения; удостоверения за изплащане на награди на проявили се стражари (1894–1944) и др.

Преписки с МВРНЗ, окръжния управител – Бургас, за наблюдение на граничните райони и задържане на чети, преминаващи на територията на Тракия и Македония; рапорти на околийския началник до окръжния управител за разпространени позиви и прокламации от името на Македоно-одринския революционен комитет – (1898); преписки и окръжни за издирване на лица, разпространяващи анархически идеи (1897–1904); за състояли се протестни митинги против десетъка (1900).

Месечни доклади и поверителни донесения за политическото състояние на околията, за наблюдение на въдворени лица и преследване на нелегални; заповеди на областния полицейски началник и командира на бойния полицейски отряд „Полковник Пантев“ за размествания и промени, за сформирване на допълнителни роти във връзка със засилване на партизанското движение в Карнобатския край (1943); списък на задържаните 130 ятаци от Карнобатска околия по време на блокадата през декември 1943 г.; преписки по организиране на охраната на жп. линии и населени пунктове във връзка със зачестилите саботаж; нареждания и планове за борба с парашутисти (1941–1944).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – М. ТЪРНОВО

Ф. 80К, 307 а.е., 1912 – 1944 г.

Създадено е през 1912 г. непосредствено след освобождението на М.-Търновска околия от османско иго. Ликвидирано е на 9 септември 1944 г.

Фондът е цялостно запазен.

Списъци на персонала; заповеди за уволнения и назначения; атестационни листове и актове за встъпване в длъжност.

Поверителни преписки и разпореждания във връзка с преврата на 9 юни 1923 г.; за разтурване на общински съвети и създаване на тричленки; за преследване на лица, минали в нелегалност след Септемврийското въстание през 1923 г.; списъци на участници в преследването на четата на Тодор Грудов (1924) и др.; изложения и писма от Областна полицейска инспекция – Бургас, и от местни търговци и предприемачи против ръководството на Странджанския горски кооперативен съюз и лично против неговия председател – Илия Бояджиев, обвинен в „болшевиизиране“ на населението от Странджанския край (1936–1937); списъци на лица с данни за политическата им принадлежност; разпореждания за засилване охраната на морския бряг и турската граница; указания и окръжни до областните директори и околийските управители от МВРНЗ за предстоящите задачи на полицията в борбата срещу новата тактика на БРП и изграждане на отечественофронтовски комитети (1943); досиета на Странджанския горски кооперативен съюз, риболовни и горски кооперации, читалища и потребителни кооперации, пчеларски дружества и земеделски задруги (около 200 на брой); уставни и правилници, отчети на управителни съвети, преписки по надзора (1936–1944); досиета и картони на лица, въдворени по различни причини в М.-Търновска околия и на нансенови поданици.

Актове и протоколи от полицейски дознания с криминален характер; досиета на разкрити и неразкрити престъпления; полицейски донесения за станали произшествия – кражби, убийства, палежи и др. (1930–1944); за контрол върху дейността на търговците и занаятчиите; заповеди за запечатване на дъскорезници, даракчийници и промишлени предприятия, обвинени в спекула и незаконна търговия; съдебни преписки; списък на раздаденото оръжие (1924); план за изселване на населението от зоната на Бургаската брегова отбрана; план за изселване на населението от М.-Търновска околия (1941–1944).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – ПОМОРИЕ

Ф. 82К, 225 а.е., 1911 – 1944 г.

Околийско управление – Поморие, е създадено през 1882 г. и е ликвидирано на 9 септември 1944 г.

Фондът е частично запазен.

Преписки по личния състав; поверителни окръжни, писма и наредби за издирване на лица, участвали в Юнското и Септемврийско въстание (1923); списъци на арестувани комунисти и земеделци (1923); заповеди и телеграми за обиск и арести, за свикване на запасни артилеристи и доброволци за преследване на четата на Янко Андонов; план за разположението на въоръжената охрана на Несебър по време на Септемврийското въстание (1923); окръжни и заповеди за наблюдение на морския бряг и за предотвратяване на всякакви опити за внасяне на оръжие от Русия (1924); сведения за стачкуващите лодкари и пристанищни работници (1925); за стачката на работниците по пресушаването на блатата (1932); за извършени обиски и конфискуване на забранена литература, позиви и листовки по случай 1-ви май и в подкрепа на Соболевата акция (1936–1944); полицейски донесения против Яна и Николай Лъскови – уволнени от работа като комунисти; списъци на лица от селата Каблешково, Горица, Бата, Обзор, Поморие и др., поставени под наблюдение; донесения за извършени полицейски блокади в Каблешково; за завързала се престрелка между нелегалния Атанас Дойчев (Дядката) и полицията при опит да бъде заловен; списъци на минали в нелегалност комунисти и ремсисти от Каблешково и за създаването на партизанския отряд „Народен юмрук”; донесения за проведени акции и сражения, за убийството на Николай Лъсков и залавянето на партизани от отряда (1941–1944).

Досиета на читалища, спортни организации, културно-просветни дружества и др.; преписки и протоколи за утвърждаване на управителни и контролни съвети, за провеждане на събрания и вечеринки; списъци на чужди поданици, преписки по надзора (1930–1944).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 79К, 116 а.е., 1925 – 1944 г.

Създадено през 1925 г. след отцепване на Карабунарска (Грудовска) от Бургаска околия.¹⁹ Закрито е на 9 септември 1944 г.

Фондът е частично запазен.

Заповедни книги (1937–1943); Поверителни доклади и донесения

¹⁹ ДВ, бр. 98/31.VII.1925 г.

за политическото състояние в общините, за настроението на населението; списъци на комунисти и земеделци; преписки по следене и водене на борбата срещу нелегалните; досиета на дружества, земеделско-стопански задруги, кооперации, просветни и религиозни дружества; разпореждания по надзора – (1925–1944); преписки с общинските съвети по преброяване на населението; за засети площи и броя на животните; относно благоустрояването на селищата и подобряване на здравеопазването; нареждания във връзка с контролиране дейността на чужди поданици; преписки по издаване на паспорти и др. (1925–1944).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 214К, 39 а.е., 1913 – 1940 г.

Създадено е след Балканската война.

Фондът е почти изцяло унищожен.

Окръжни от МВРНЗ (1913–1931); сведения за личния състав; актове за встъпване в длъжност и уволнения на служители (1913–1931); ведомости за заплати; протоколи и разписки за изплатени възнаграждения на лица, участвали в преследване на четата на Тодор Грудов (1924–1925); статистически сведения за наличното оръжие и боеприпаси (1927); списъци на гръцки семейства в Ахтопол, на руски емигранти и др.

ПОЛИЦЕЙСКО КОМЕНДАНТСТВО – БУРГАС

Ф. 88К, 323 а.е., 1925 – 1944 г.

Полицейските комендантства у нас се учредяват през 1880 г.²⁰ под наименованието – градоначалства. Начело на градоначалството е стоял градоначалник.

С Наредба-закон за изменение и допълнение в Закона за администрацията и полицията²¹ градоначалствата се преименуват в полицейски комендантства, а градоначалникът става полицейски комендант. Полицейски комендантства през този период са съществували в градовете Пловдив, Бургас, Варна и Русе.²² Полицейският комендант е бил подчинен на областния директор и се назначавал по негово предложение от МВРНЗ.

²⁰ ДВ, бр. 95/23.XII.1880 г.

²¹ ДВ, бр. 126/4.IX.1934 г.

²² ДВ, бр. 126/4.IX.1934 г.

Полицейското комендантство е действувало на територията на съответния град, разделен на няколко полицейски участъка. Усилията на полицейското комендантство са били насочени към осигуряване на реда и безопасността на тогавашната буржоазна власт, занимавали са се с издирване и проучване на лица с противодържавни убеждения, разкриване на криминални престъпления; осъществяване на надзор върху дейността на обществени организации и дружества, върху печата, моторните превозни средства, оръжие и боеприпаси; следили за движението на чужди поданици и въдворени лица в града по различни причини, наблюдавали обществени заведения и лица с неморално поведение и криминални прояви.

Архивният фонд не е цялостно запазен. За периода до 1925 г. няма запазени никакви документи.

Заповеди и окръжни от МВРНЗ, Областна дирекция и областна полицейска инспекция – Бургас, за проведени прегледи в полицейските участъци; за регистриране на моторни превозни средства и търговски заведения; по охраната на града и осигуряване безопасността; за забрана на акции, организирани от прогресивни организации, и конфискуване на вестници и списания; списъци и досиета на стражари и жандармеристи от 3-та жандармерийска дружина – Бургас; дневник с награди на проявили се лица от конния ескадрон (1925–1944); досиета на въдворени лица в Бургас (1933–1944); досиета по надзора върху дейността на БКП, БЗНС, РМС и други обществени организации, читалища, кооперации и дружества (1933–1944); досиета на индустриални предприятия от Бургас, складове и мелници, карти и схеми за охрана на същите; доносение за проведена акция от нелегални в с. Г. Шивачево, Сливенско (1944).

3. ОРГАНИ НА СЪДА И ПРОКУРАТУРАТА

ОБЛАСТЕН СЪД – БУРГАС

Ф. 145К, 1185 а.е., 1898 – 1944 г.

Създаден през 1878 г. Включвал е две колегии: гражданска и наказателна. През 1925 г. към него се открива търговско отделение, а през 1926 г. се учредява помирителна работническа комисия.

След 19 май 1934 г. с въвеждането на новото административно деление на страната окръжният съд се преименува в областен. Районът на Бургаския областен съд съвпада с този на административния.²³ Окръжният и областният съд разглеждат обжалвани решения на околийските съдилища. Областният съд разглежда и някои по-големи дела от граждан-

²³ ДВ, бр. 182/12.XI.1934 г.

ски и наказателен характер. В областния съд са регистрирани всички индустриални, събирателни и акционерни дружества. Ликвидиран е на 9 септември като орган на буржоазната власт.

Архивният фонд е частично запазен. Запазени са предимно фирмени дела.

Заявления, пълномощни, удостоверения, съдебни определения, протоколи, уставни, обявления и преписки за регистриране на еднолични търговски фирми, събирателни и акционерни дружества, потребителни, горски, земеделски и трудово-производителни кооперации (1900–1958); частно-граждански дела за осиновяване, за делба и разпродажба на недвижими имоти, за издръжка, за освобождаване от полечиелство, за признаване правото на нация; възражения против решения на съдебно-административни органи, за уреждане на спорни въпроси и подялба на гори между общински съвети и училищни настоятелства (1898–1944).

Искови молби, декларации, определения и преписки за получаване на разрешителни за право търгуване, за упражняване на шивачество, сачачество и други занаяти (1898–1944).

ОКОЛИЙСКИ СЪД – АЙТОС

Ф. 730К, 14 а.е., 1919 – 1940 г.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – БУРГАС

Ф. 679К, 16 а.е., 1940 – 1944 г.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – КАРНОБАТ

Ф. 185К, 235 а.е., 1886 – 1943 г.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – М. ТЪРНОВО

Ф. 353К, 12 а.е., 1914 – 1954 г.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – ПОМОРИЕ

Ф. 678К, 173 а.е., 1908 – 1944 г.

МИРОВО СЪДИЛИЩЕ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 354К, 4 а.е., 1914 – 1926 г.

Околийските съдилища се създават непосредствено след освобождението на България от турско робство. Тяхната задача е да разрешават граждански спорове, възникнали между отделни граждани, да разглеждат наказателни и от общ характер дела и да извършват нотариална работа – покупко-продажби, обстоятелствени проверки, завещания, заверки на подписи на територията на околията. Към съдилищата се изграждат съдебно-изпълнителски служби и нотариални отделения. Дейността на съдебно-изпълнителската служба е да събира частни и държавни вземания. Нотариалното отделение се занимава с оформяне покупко-продажбата на недвижими имоти, нотариални актове за ипотека, заверка и удостоверяване на подписи върху разни документи.

Частни граждански дела – Ф. 730К (1913–1944); Ф. 679К (1940–1944); Ф. 185К (1907–1955); Ф. 678К (1910–1944).

Книги за вписване на ипотеки – Ф. 730К (1919–1941); Ф. 354К (1913–1926); Ф. 185К (1886–1943); описни книги за наказателни дела Ф. 679К (1940–1944); Ф. 353К (1913–1914); описни книги за граждански дела – Ф. 679К (1940–1944); Ф. 353К (1913–1914); описни книги за облекчителни дела – Ф. 353К (1914); Ф. 678К (1910–1944); Ф. 185К (1900–1953); книга за вписване възбрани върху недвижими имоти – Ф. 354К (1913–1926); Ф. 678К (1910–1944); описна книга за настоянителски дела – Ф. 353К (1941); писма и записки за вписване забрани – Ф. 678К (1910–1944); фирмени дела Ф. 730К (1910–1944); търговски дела – Ф. 730К (1919–1944); изборни – Ф. 678К (1910–1944); заповедни книги – Ф. 185К (1907–1955).

ОБЛАСТЕН ЗАТВОР – БУРГАС

Ф. 761К, 50 а.е., 1911 – 1944 г.

Бургаският затвор съществува от 1879 г. Отначало служи за задържане на стопански и криминални престъпници, а впоследствие и за изтърпяване на наказания от политически характер. За издръжка и превъзпитание са открити работилница и земеделско стопанство.

Архивният фонд е частично запазен.

Заповедни книги (1911–1942); книги за постъпили и осъдени затворници (1910–1937); списъци на лица с различни присъди, включително и смъртни, осъдени за противодържавна дейност, за организиране на конспиративни групи и подривна дейност във войската, за откриване и подпомагане на нелегални, за разпространяване на нелегална литература

ра (1923–1944); преписки, заявления и протоколи от проведени търгове за наемане на сграда за затвор (1931–1934); окръжни и преписки от административен характер и във връзка с организиране на затворнически режим.

4. КОНТРОЛНИ ОРГАНИ

РЕКВИЗИЦИОННИ КОМИСИИ

Реквизирането на зърнени храни, фураж, впрегатен добитък и дрехи за военновременни нужди в нашата страна е утвърдено с Указ № 990 от 20 декември 1893 г. Същата година е публикуван и Правилник за работата на реквизиционните комисии.

След Първата световна война с Указ № 3 от 12.11.1919 г. реквизиционните комисии са ликвидирани. По силата на друг Закон от 23 март 1939 г. те отново са възстановени и продължават дейността си до 1948 г. Подчинени са на Главната реквизиционна комисия и Министерството на войната.

ОБЛАСТНА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – БУРГАС

Ф. 792К, 113 а.е., 1938 – 1949 г.

Архивният фонд е добре запазен.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – АЙТОС

Ф. 537К, 14 а.е., 1939 – 1944 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – БУРГАС

Ф. 796К, 37 а.е., 1939 – 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – М. ТЪРНОВО

Ф.791К, 10 а.е., 1916 – 1943 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф.164К, 35 а.е., 1939 – 1944 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ОБЩИНСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

ЧП 78, 7 а.е., 1939 – 1941 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни, нареждания, заповеди и писма от Главната реквизиционна комисия и Министерството на войната по реквизиране на зърнени храни, фураж, преброяване на домашните животни, изготвяне на мобилизационни планове; заповедни книги за назначаване на лица, извършващи реквизиции – Ф.537К (1939 – 44); Ф.792К (1938 – 1948); годишни отчети и сведения за засети площи със земеделски култури и прибиране на реколтата – Ф.537К – (1939 – 1944); Ф.792К (1938 – 1948); Ф.164К (1940 – 1946); ЧП 78 (1939 – 1941); Ф.796К (1939 – 1947); нарядни списъци и преписки с общински управления за реквизиране на зърнени храни, фуражи и впрегатни животни – Ф.164К (1940 – 1946); ЧП 78 (1939 – 1941); преписки за извършени реквизиции за нуждите на съветските войски – Ф.146К (1944 – 1946); Ф.792К (1945 – 1946); Ф.796К (1946 – 1947).

Планове и отчети на околийските реквизиционни комисии – Ф.164К (1940 – 1946); Ф.796К (1939 – 1947); Ф.537К (1939 – 1944); Ф.792К (1938 – 1948); ЧП 78 (1939 – 1941).

Финансово-счетоводни документи – главни, спомагателни и касови книги – Ф.792К (1938 – 1948); Ф.796К (1939 – 1947).

КОМИСИИ ПО НАСТАНЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ

След Първата световна война в пределите на България се настаняват много бежанци от Тракия, Македония и от Северна Добруджа. Във връзка с настаняването на същите и осигуряването им със земя и

жилища през 1920 г. е публикуван Закон за настаняване на същите,²⁴ по силата на който се изграждат околийски и общински комисии по настаняване на бежанците и обезпечаване на поминъка им. В следващата година е публикуван Правилник за приложението на Закона.²⁵

Бежанците се заселват в окръзи, определени от Министерския съвет по предложение на МВРНЗ. Съгласно закона на всеки бежанец според броя на членовете от семейството се отпуща обработваема земя, жилищни сгради, безплатен дървен материал, заеми от Българска земеделска банка, безплатна медицинска помощ, временни парични помощи и други.

В Бургаски окръг са заселени в периода след Първата световна война много бежанци, забягнали от Одринска Тракия, която остава в състава на Турция.

ОКОЛИЙСКА КОМИСИЯ ПО НАСТАНЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ – АЙТОС

ЧП 157, 40 а.е., 1927 – 1933 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ОКОЛИЙСКА КОМИСИЯ ПО НАСТАНЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

ЧП 182, 1 а.е., 1926 – 1928 г.

Архивният фонд е изцяло унищожен.

Окръжни, сведения и протоколи на околийски и общински комисии и преписки с Министерството на войната, Главната комисия по настаняване на бежанците, за раздаване на земя, дворни места, отпущане на земи, парични помощи, земеделски инвентар, семена и добитък – ЧП 157 (1927 – 1933); ЧП 182 (1926 – 1928); заповеди на Главната дирекция, поемни условия, планове и преписки за строеж на бежански къщи, изкореняване на горски площи, ведомости за заплати, ревизионни актове и сметки за изплатени възнаграждения на членовете на комисията.

²⁴ ДВ, бр. 214/21.XII.1920 г.

²⁵ ДВ, бр. 281/1921 г.

II. ПРОМИШЛЕННОСТ

I. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ЕНЕРГЕТИКАТА И МИННАТА ПРОМИШЛЕННОСТ

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ „АДРЕЕ” – СОФИЯ – КЛОН БУРГАС

Ф. 7К, 94 а.е., 1927 – 1944 г.

Основано през 1927 г.²⁶ Около 40% от акциите са притежание на френски фирми, а останалите на Българското акционерно дружество „Бъдеще”, Българска търговска банка, Банка Д.А. Буров и сие, Акционерно дружество – София, на други капиталисти и членове на техните семейства.

Експлоатира електрическата централа при мина „Черно море” – с. Рудник, Бургаско. Данни за историята на предприятието има и във фондовете на Градско общинско управление – Бургас (70К) и Кооперация „Светлина” – Бургас (18К). Централата е национализирана през 1947 г.²⁷ и става държавна електрическа централа „Адрее”, по-късно преименувана в ТЕЦ „Васил Коларов” – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни книги на управителния и контролния съвет (1927 – 1947); доклади за развитието на електрическата централа с данни за произведената и пласирана електрическа енергия общо и по населени места и консуматори (1928 – 1939); таблици за разходите по производството и по поддържането на далекопроводи и електроразпределителни мрежи (1936 – 1939); сведения за мощностите и трансформаторите; кореспонденция с централата – София, с други предприятия и учреждения (1943 – 1947); ведомости за тантиемите (1932–1947).

Протоколи и описи за предаване на далекопровода, трансформаторните постове, линии и др.

²⁶ Определение на Софийския окръжен съд № 235, ДВ, бр. 67/27.VI. 1927 г.

²⁷ Закон за национализацията на частните индустриални предприятия, ДВ, бр. 302/27.XII.1947 г.

Дневници, главни и инвентарни книги и други счетоводни книги за аналитично отчитане на сметките.

ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЦЕНТРАЛА „СВЕТЛИНА” – КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ – БУРГАС

Ф. 18К, 42 а.е., 1923 – 1944 г.

Основано през 1923 г. След неуспешен опит да построи електро-централа кооперацията приема за колективни членове Бургаската община и Окръжната постоянна комисия. Сключва заеми от Българска народна банка под гаранция на общината и възлага на предприемачи направата на електрическата мрежа за ниско и високо напрежение. Строи и поддържа електрически инсталации, поставя електромери. Отчита получената електрическа енергия от АД „Адрее” и инкасира по утвърдени тарифи стойността на консумираната енергия от кооператори и некооператори.

Документални материали има и във фонд 27 на същата кооперация. През 1948 г. кооперацията е ликвидирана и е създадено Държавно стопанско предприятие „Електрообединение” – електрификационна област – Бургас. През 1954 г. предприятието се именува – „Мрежов район” – Бургас, а от 1958 г. „Енергоснабдяване” – Бургас.

Архивният фонд е запазен.

Протоколни книги за заседанията на управителния съвет (1923 – 1948); и на контролния съвет (1938 – 1948); годишни отчети на управителния съвет (1930 – 1945); годишни отчети с баланси и равностетки за загубите и печалбите (1930 – 1947), с данни за размера на капитала, броя на членовете, броя на абонатите, количеството на получената и продадена електрическа енергия и пр.

Ведомости за заплати (1926 – 1944); дневници и други спомагателни счетоводни книги (1930 – 1947).

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО МИННО ДРУЖЕСТВО „БЪДЕЩЕ” – КАМЕНОВЪГЛЕНА МИНА „ЧЕРНО МОРЕ” – С. РУДНИК – БУРГАСКО

Ф. 30К, 55 а.е., 1925 – 1943 г.

През 1921 г. изоставената от експлоатация мина „Черно море” – с. Рудник – Бургаско, е закупена от Българско акционерно дружество „Бъдеще” – София. Оттогава до национализацията през 1947 г. фондообразователят се именува Българско акционерно минно дружество „Бъдеще” – каменовъглена мина „Черно море” – с. Рудник – Бургаско.

Архивният фонд е частично запазен.

Годишни и месечни сведения за добивната цена на въглищата (1934–1942); кореспонденция с Министерството на търговията, промишлеността и труда, Дирекцията на природните богатства и Комисарството по снабдяването и др. по доставката на материали и пласмента на производството; писма с горските кооперативни съюзи с. Старо Оряхово и гр. Мичурин по доставка на минни подпори и кореспонденция със складове и фабрики по доставката на дървен материал, керемиди, метални изделия, взривни вещества, химикали, карбид и др.; кореспонденция с Централното управление – София.

Ведомости за заплати на служителите (1941 – 1943); счетоводен дневник (1940 – 1941); инвентарни книги (1925 – 1940); спомагателни счетоводни книги за клиенти (1940 – 1943); доставчици (1935 – 1941); текущи сметки (1938 – 1944) и други.

2. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ МАШИНОСТРОИТЕЛНАТА И МЕТАЛООБРАБОТВАЩАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ ЗА КОРАБОСТРОЕНЕ И КОРАБОПЛАВАНЕ „БЪЛГАРСКИ ЛЛОИД“ – БУРГАС

Ф. 37К, 14 а.е., 1938 – 1948 г.

Основано на 2 април 1938 г. на основание чл. 7 от Закона за кооперативните сдружения с предмет на дейност – строеж и ремонт на водни съдове, транспорт на стоки и товари със собствени плавателни съдове. През 1948 г. прекратява дейността си и преминава към Районния кооперативен съюз „Черноморие“ Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга – учредителен протокол и протоколи от общи събрания и заседания на ръководството (1938 – 1943); инвентарна книга с баланси (1938 – 1947); книги за основно производство (1942–1947); за експлоатацията на плавателни съдове (1944 – 1947); ревизионни актове за проведени финансови ревизии (1943 – 1945).

Опис на основните средства към 23 декември 1947 г.

ЕЛЕКТРОМОНТЪОРСКА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ – „ВАТ“ – БУРГАС

Ф. 209К, 22 а.е., 1942 – 1948 г.

Основана на 31 март 1945 г. Произвежда електрически изолирани

проводници и лоени набивки. По решение на общото събрание на кооператорите дейността ѝ е претостъпена на 31 март 1948 г. на държавата срещу заплащане и е включена в кабелния завод „Васил Коларов“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Устав на кооперацията и документи по регистрацията; протоколни книги на управителния съвет (1945 – 1948) и на контролния съвет (1946 – 1948); доклади, отчети и протоколи от годишни събрания (1945 – 1948); годишни статистически сведения за индустрията с данни за заети в производството лица, за заплатите и другите възнаграждения, за изразходвана електрическа енергия, горива и материали, за производство и продажба на видове стоки и др. (1947); годишно сведение за кооперативното сдружение, давано пред статистиката с данни за целта и устава на кооперацията, за движението на личните и колективни членове, за фондове, влогове, кредитори, открити и използвани кредити, други пасиви, употребени материали, произведени стоки, движим и недвижим инвентар, сборен годишен баланс и ведомости за загубите и печалбите (1947); производствени планове (1947 – 1948); вноски по общественото осигуряване (1946 – 1948); дневник главни книги, инвентарни книги, книга за дяловия капитал, дневник за данък върху оборота (1945 – 1948).

АКЦИОНЕРНО ИНДУСТРИАЛНО ДРУЖЕСТВО „ВЕРИГА“ – БУРГАС

Ф. 35К, 52 а.е., 1911 – 1947 г.

Създадено през 1911 г. под наименование Безименно акционерно дружество „Верига“ – Бургас, с първоначален капитал 100 000 лева. През 1919 г. се преименува в Акционерно индустриално дружество „Верига“ – Бургас, с капитал 3 милиона лева, който на няколко пъти е увеличаван и преди национализацията достига 12 милиона лева.

До 1919 г. произвежда само гвоздеи. По-късно са набавени нови машини и започва производство на волски и конски подкови, железни лопати, чугунени отливки – скари, плочи за печки, машини, отливки, поцинковани кофи и др.

Дружеството участва и в други предприятия. През 1920 г. закупува в района на с. Рудник периметър за добив на каменни въглища. Разработените минни галерии продава на Българско акционерно дружество „Бъдеще“. През 1938 г. откупува 1/3 част от акциите на АД „Български железни заводи“ – Перник, и заедно с предприятията „Балкан“ – Пловдив, и „Чиличена ръка“ – София, участва в това предприятие до национализацията му – 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Преписки, окръжни, писма и нареждания на Съюза на български

те индустриалци, Клоновия съюз на металната индустрия – София, и Общото сдружение на индустриалците в Бургас за определяне и внасяне на членски внос. Упътвания по прилагане на нови закони, по увеличение на надниците, по разпределение на вносни суровини между предприятия; по 5% вътрешен държавен заем, по учредяването на „Посмъртен фонд“ за работници, по доставката на възлища, по категоризирането на работниците, обзавеждане на работнически столове в граждански мобилизирани предприятия и др (1929 – 1947); окръжни, писма и наредби на Министерството на търговията, промишлеността и труда относно облагите по закона за насърчаване на местната индустрия,²⁸ за приложението на правилника за обществено осигуряване (1928) и др.

Жалба до Върховния административен съд против заповедта на министъра на търговията, промишлеността и труда за назначаване на лекар в предприятието (1933); договор за експлоатация на ~~индустриален железопътен клон~~ (1940); преписка с Министерството на индустрията и занаятите, Министерството на земеделието и др по изпълнението на възложени наряди и снабдяване със суровини (1947); кореспонденция с търговски и индустриални фирми, транспортни къщи и др по доставката на машини, съоръжения и материали и за пласмента на продукцията (1912 – 1947); преписка с Коста П. Дочев, представител на АД Круп – Германия, за доставка на желязо и ламарина от Германия (1937 – 1940); кореспонденция на френски и немски език с чуждестранни фирми и представителства по доставката на машини и съоръжения (1937 – 1938); преписка с интендантите на 1-ва и 3-та дивизионна област по изпълнението на възложените наряди за нуждите на войската (1944 – 1945).

Книга за инвентарите и балансите (1921 – 1947); партидни стокови книги (1920 – 1947); преписка в Бургаската инспекция на труда по трудовоправни въпроси (1940 – 1947).

„ВОЛГА“ ОО ДРУЖЕСТВО ЗА ТЪРГОВИЯ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ АРТИКУЛИ – БУРГАС

Ф. 90К, 5 а.е., 1942 – 1945 г.

Основано през 1942 г. Предмет на дейността му е производството и търговията с електрически артикули. Членове на дружеството са Светозар Матеев Пренеров, Михаил Найденов Марков и Веселин Матеев Пренеров. Прекратява дейността си през 1944 г.

Архивните материали са почти изцяло унищожени.

Регистрация на дружеството – учредителен договор – (1942); протоколна книга за заседанията на ръководството и общите събра-

²⁸ Закон за насърчение на местната индустрия, ДВ, бр 58/14.VI.1928 г.

ния (1942 – 1945); преписки-наряди за декларирани количества изолирани жици и искания за набавяне на сурови материали; Годишни баланси (1942 – 1944); спомагателна книга за добитото производство (1943 – 1944).

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ЕЛГЕМА“ БРАТЯ МАРКОВИ – БУРГАС – ПРОИЗВОДСТВО НА ИЗОЛИРАНИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ПРОВОДНИЦИ, ТОКОИЗПРАВИТЕЛИ И ИЗМЕРИТЕЛНИ АПАРАТИ

Ф. 208К, 16 а.е., 1944 – 1948 г.

Създадено през 1944 г. за производство и ремонт на изолирани електрически проводници от всички видове и размери, на токоизправители, трансформатори и измервателни апарати. Национализирано през 1947 г. и работи като държавно предприятие до 31 март 1948 г., след което е включено в кабелния завод „Васил Коларов“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Удостоверения и разрешителни за учредяване и регистрация (1941 – 1947); окръжни по производствената дейност (1946 – 48); дневник главни книги (1944 – 1948); инвентарни книги (1945 – 1948); ревизионни актове на Инспекцията на труда (1945 – 1948); счетоводни отчети и баланси (1947 – 1948); сведения за производството – (1947 – 1948); книга за произведената продукция (1944 – 1948) и бюлетини за произведената продукция (1947 – 1948).

„ЖИЦА“ ОО ДРУЖЕСТВО – БУРГАС – ПРОИЗВОДСТВО НА ИЗОЛИРАНИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ПРОВОДНИЦИ

Ф. 207К, 20 а.е., 1943 – 1947 г.

Създадено през 1943 г. с основен капитал 510 000 лева. Национализирано през 1947 г. До 31 март 1948 г. работи като държавно предприятие. Предмет на дейността му е производството на изолирани електрически проводници.

Архивният фонд е частично запазен.

Разрешителни, протоколи и други документи по регистрацията на предприятието (1943 – 1947); протоколна книга на управителния съвет (1944 – 1947); периодични доклади (1946 – 1947); месечни баланси (1946 – 1947); ревизионни актове на Инспекцията на труда (1946 – 1948); планиране на производството (1947); книга-бюлетини за готовата продукция (1945 – 1948); сведения и декларации за произведената продукция (1945 – 1948); декларации за данък занятие (1943 – 1947); „дневник-главна книга (1946 – 1948); инвентарна книга (1947); дневник за данък върху оборота (1944 – 1948).

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „КЕХЛИБАРОВ И ПЕТКОВ” – БУРГАС

Ф. 121К, 60 а.е., 1912 – 1948 г.

Фирмата „Иван Кехлибаров и Косю Петков” – Бургас, е основана през 1912 г. Излива железни конструкции, инсталира и поправя машини и мотори. След национализацията през 1947 г. преминава към Държавния машинен завод „Спартак” – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Писма за регистриране на фирмата (1940); сведения за наименованието, местонахождението и вида на предприятието, наличност на машини, инсталация, суровини и материали (1945); писмо-сведение до гражданската мобилизация – София, за броя на работниците, вида на производството и др. (1943).

ТЕНЕКЕДЖИЙСКА ФАБРИКА „МЕТАЛ” – ДАВИД И ХАИМ РОМАНО – БУРГАС

Ф. 507К, 9 а.е., 1930 – 1947 г.

Събирателното дружество в гр. Бургас започва работа през 1935 г. Изработва пресован тенекен и ламаринен амбалаж. През 1947 г. предприятието е национализирано.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Книга за инвентарите и балансите (1930 – 1947); баланси на предшестващото го предприятие „Братя Соломонови и Хаим Романо” – Карнобат (1930 – 1934); главни книги (1935 – 1947); счетоводни дневници (1937 – 1947); спомагателни счетоводни книги за добитото производство (1940 – 1947); за дебитори и кредитори – (1936 – 1947); за суровите и полуобработени материали (1940 – 1947).

МАШИННА ФАБРИКА „ПЛУГ” – БРАТЯ ХУБЕНОВИ И СИЕ – БУРГАС

Ф. 122К, 11 а.е., 1920 – 1948 г.

Основана през 1920 г. Има леярно и металообработващо отделение. Изработва лагери, железни огради, врати, прозорци, плугове, водни помпи и др. През 1947 г. е национализирана и включена в ДМЗ „Спартак” – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Преписка с областния инженер и общината със скици, обяснителни

записки, протоколи и др. по оземляването, строителството и разширението на фабриката (1920 – 1938); преписка с Инспекцията по труда – Бургас, по назначаването на фабричен лекар и вносни листове за изплащане на възнаграждението му; декларации до данъчния началник – Бургас, по облагането с данъци – (1945 – 1947); книга за инвентарите и балансите (1929 – 1948); партидна книга за заплатите на работниците и служителите (1939 – 1940); ведомости за изплатени семейни добавки на работниците (1942 – 1947).

МАШИННА ФАБРИКА „ИНЖЕНЕР САВА КЪНЕВ” – БУРГАС

Ф. 120К, 328 а.е., 1926 – 1947 г.

Първоначално фирмата носи наименование Събирателно дружество „Инж. Сава Кънев и С. Николов” – Бургас. През 1938 г. е регистрирана еднолична фирма – Металолеярна и машинна фабрика „Инж. Сава Кънев” – Бургас. През 1947 г. фабриката е национализирана и включена в Държавния машинен завод „Спартак” – Бургас.

Архивният фонд е добре запазен.

Планове, поемни условия, договори и преписки с предприятия, учреждения и лица по доставка и монтаж на отоплителни, вентилационни и други инсталации (1926 – 1947); кореспонденция с български и чуждестранни фирми по доставката и заплащането на материали (1932 – 1947); годишно статистическо сведение за индустриалното заведение (1934); преписка по гражданската мобилизация (1943 – 1945); главни книги (1930 – 1943); партидни книги (1930 – 1947); ведомости и наднични листове за заплати и надници (1938 – 1945).

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „СВЕТОЗАР М. ПРЕНЕРОВ И СИЕ” – БУРГАС

Ф. 89К, 109 а.е., 1929 – 1944 г.

Едноличната търговска фирма Светозар М. Пренеров със седалище Бургас и предмет на дейност – доставка и продажба на електрически материали и апарати и строеж на електрически инсталации за осветление е основана през 1929 г. През 1938 г. фирмата става Събирателно дружество „Светозар М. Пренеров и Сие” – Бургас. Като втори член е включен Васил М. Пренеров. През 1947 г. предприятието е национализирано.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Планове, скици и преписки по разширение и преустройство на фабриката (1946); декларации за вноса на стоки и материали (1935 –

1943); кореспонденция с министерства, дирекции, банки и предприятия по отпускане, преработване и пласиране на стоки и материали (1935 – 1948); главни книги (1931 – 1947); дневник-главна книга (1947 – 1948); дневник за оборота (1938 – 1948); счетоводни дневници (1938 – 1947); спомагателни счетоводни книги – партидни книги (1934 – 1947); за общи доставки (1938 – 1946); за представители (1942); за преходни сметки (1947); магазинни книги за сурови и полуобработени материали (1944); книги за производството (1940–1946) инвентарни книги (1938 – 1948).

МАШИННА МЕТАЛОЛЕЯРНА ФАБРИКА „ТЕХНИКА“ – КИРО СИДЕРОВ – БУРГАС

Ф. 508К, 14 а.е., 1928 – 1948 г.

Основана през 1911 г. и разширена през 1921 г., фабриката произвежда железна огради, балкони, рулетки, печки, кантари и др. През 1929 г. започва масово производство на готварски печки и фурни, а през 1931 г. е открит галванотехнически отдел. През 1947 г. фабриката е национализирана.

Архивният фонд не е запазен. Липсват материали за първите години от създаването.

Кореспонденция с фирми и частни лица за покупка на машини, възложени поръчки и др. (1935 – 1937); калкулация за чугунени отливки, отоплителни и готварски печки, технически описания, рекламни листовци и др. (1943 – 1947); декларации, сведения и вносни листовци за внесен данък върху оборота (1945 – 1947); месечни сведения за броя на работниците (1945 – 1947); преписка с Инспекцията на труда в Бургас, за постъпили и напуснали работници и др. (1945–1947); книга за инвентарите и балансите (1933 – 1946); главна книга (1938 – 1948); дневник (1928 – 1945); книга за получената продукция (1940–1946).

3. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ХИМИЧЕСКАТА И КАУЧУКОВАТА ПРОМИШЛЕННОСТ

ПЪРВА БЪЛГАРСКА МОЛИВНА ФАБРИКА – АД „ДЕВЕКО“ – БУРГАС

Ф. 14К, 101 а.е., 1925 – 1947 г.

Основаното през 1924 г. Събирателно дружество „Д. Велчев и Сие“ през 1929 г. става Първа българска моливна фабрика – АД „Девеко“ –

Бургас, с основен капитал 5 000 000 лв.²⁹ Национализирано на 23 декември 1947 г.³⁰ Преименува се в Държавно индустриално предприятие (ДИП) „Хемус“ – Бургас.

Основателите на дружеството осигуряват доставката на необходимите машини и съоръжения, ангажират германски специалисти, ползват безмитен внос на суровини, откупват чужди патенти, осигуряват производството на всички видове машини, перодръжки, кредити, тебешери, мастила, лепила, пластелин, червен восък, ленти за пишеш машини, индига и др. Осигуряват пласмента на продукцията както в страната, така и за износ.

Архивният фонд е добре запазен.

Протоколна книга на управителния съвет и общите събрания (1929–1947); кореспонденция с наши и чужди фирми за доставка на машини, инструменти, суровини и материали (1936 – 1947); кореспонденция с търговски и посреднически фирми относно износ на моливи (1934 – 1947); кореспонденция с училища, учители, стенографи и др. по изпратени мостри от моливи с рекламна цел (1938 – 1945); годишни статистически сведения и отчети за цялостната дейност на предприятието (1935 – 1945); книга за акционерите (1943); преписка със съдия-изпълнителя при бургаския областен съд с декларации, преписки от счетоводни баланси, извлечения от сметки и др. относно следствено фискационно дело (1947); месечни и годишни баланси, партидни картотеки за готова продукция.

КАУЧУКОВА ФАБРИКА „ЛЪВ“ – БРАТЯ КАРНАКОВИ – БУРГАС

Ф. 41К, 99 а.е., 1934 – 1947 г.

През 1926 г. е основана фирмата „Братя Карнакови и Иванчев“. На 1 януари 1934 г. излиза Тошко Иванчев и във фирмата остават братята Цвятко и Стефан Карнакови. Първоначално се занимават с търговия на въжарски, гумени и други стоки, а след 1938 г. – с преработка на каучук в гумени изделия. Фабриката е национализирана на 23 декември 1947 г.

Запазени са документални материали за последните години.

Годишни сведения за индустриалното заведение с данни за двигателната мощност, броя на работниците, капацитета на фабриката, размера на производството и др. (1938 – 1945); преписки с Министерството на търговията, промишлеността и труда за: разширение на фабри-

²⁹ Публикувана регистрация на АД, ДВ, бр. 155/9 X. 1929 г.

³⁰ Закон за национализация на частните индустриални и минни предприятия, ДВ, бр. 302/27. XII. 1947 г.

ката (1933), за инсталиране на нов парен котел; за производство на мушамы и мушамени изделия (1942–1943); за пласмента на изработените изделия (1941–1946); за отпускане на материали за производство на гумени изделия, обувки, токове и пр. (1940–1947); за получаване на наряди за материали и пласмент на готовата продукция (1942–1947); окръжни на клоновия съюз на каучуковата индустрия в България (1943–1947) и Общото сдружение на индустриалците в Бургас (1942–1946); преписка с Министерството на войната по деблокиране на суров каучук за производството на гумени изделия (1940); по изпълнение поръчки за войската (1941); нареждане на областното полицейско управление в Бургас за наблюдение на работниците във фабриката (1940); сведения за произведените изделия (1939–1945) и за производствения капацитет на фабриката (1946–1947); проектопроизводствен план за третото тримесечие на 1947 г.; преписка с Дирекцията на гражданската мобилизация в София за доставка на материали и за поставяне под възбрана на част от тях (1939–1945); писмо на Областния комитет на Отечествения фронт в Бургас по организиране събирането на каучукови отпадъци (1944); преписка с Българска народна банка по отпускане на валута за доставяне на вносни материали (1939–1947).

Декларации за: народния заем (1943), за данъка върху общия доход (1943–1947), за военно-временни печалби (1943–1946), по закона за еднократния данък върху имуществата (1947); преписка със следователя при Бургаския областен съд по образуваното конфискационно дело по закона за конфискуване на придобитите чрез спекула и по незаконен начин имоти (1946–1947); ведомости за заплатите на работниците и служителите (1935–1946) и на работниците-надничари (1946–1947); Книга за инвентарите и балансите (1932–1947).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ХИМИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ „МАСЛОСАПО“ – БУРГАС

Ф. 8К, 66 а.е., 1923 – 1947 г.

Съществуващата отпреди 1900 г. сапунена фабрика през 1923 г. се поема от образуваното Безименно акционерно дружество „Българска черноморска маслодайна и сапунена фабрика“ – Бургас. По-късно фирмата става АД „Маслосопо“, под което наименование съществува до национализацията на 23 декември 1947 г. Оттогава се именува ДИП „Маслосопо“, а през 1948 г. се преименува – ДХЗ „Маршал Ф. И. Толбухин“. Произвежда всички видове сапуни, технически масла за сапун, медицински и динамичен глицерин и др. Производството се пласира в страната и в някои чужди страни.

Архивният фонд е добре запазен.

Сведения за внесени от Германия машини и съоръжения по години,

видове и стойности; списъци на акционерите (1946); сведения за вноса на сурови материали по видове, количества, стойности и страните, от които са доставени (1935–1946); кореспонденция с търговски фирми в страната и чужбина по доставката на сурови материали, химикали, машини и инсталации (1936–1942); преписка с Дирекцията на външната търговия по износа на глицерин (1941); договори с чужди търговски фирми (1934–1940); Отчетни доклади, баланси и равностетки за загубите и печалбите (1936–1946); рекапитулации за годишните обороти и реализираната бруто чиста печалба и разпределението ѝ – заделени и изплатени дивиденди и тангиими (1935–1946); кореспонденция с Министерството на търговията и гражданската мобилизация по възлагане и изпълнение на наряди за снабдяване на войската със сапун (1941–1947); безир и глицерин (1945–1946); преписка със съдия-следователя при Бургаския областен съд и министъра на правосъдието по образуваното конфискационно дело (1947); сведения и декларации за движението на суровините и стоките (1939–1943); кореспонденция с Бургаската инспекция на труда относно уволнението на работници (1940); изложения от работниците при фабриката с искания за подобряване на трудовите и социалните условия (1946); книга за инвентарите и балансите – (1923–1936); главна книга (1929–1943); дневник (1939–1942); партийни книги (1934–1942); ведомости за заплати (1923); ведомости за изплатени семейни добавки на работници и служители (1942–1947); протоколи за оценка на машините, инсталациите и уредите във фабриката.

САПУНЕНА ФАБРИКА „РАЗЛОГ“ – Н. СТОИЛОВ ОО ДРУЖЕСТВО – БУРГАС

Ф. 9К, 24 а.е., 1930 – 1947 г.

Фирмата е регистрирана през 1939 г.³¹ Произвежда различни видове сапун за пране и миене, тоалетни, медицински и други химически фабрики и търгува със същите. През 1947 г. е национализирана и се преименува в Държавна сапунена фабрика „Разлог“.

Архивният фонд е частично запазен.

Годишни отчети и сведения за дейността на дружеството (1939–1947); годишни сведения за индустрията (1939–1947); месечни сведения за броя на работниците (1941); кореспонденция с предприятия по доставка на суровини и продажба на сапун (1939–1947); счетоводни книги – главна, инвентарна и партийна; ведомости за заплатите за периода – януари–юли 1941 г.; декларации за състоянието и дейността на индустриалното предприятие през 1939–1946 г.

³¹ ДВ, бр. 105/13.V.1939 г., поправка на регистрацията, ДВ, бр. 111, 22.V.1939 г.

„ТЪНКОВ“ ОО ДРУЖЕСТВО ЗА ХИМИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ—БУРГАС

Ф. 45К, 29 а.е., 1933 — 1947 г.

През 1932 г. братята Жеко, Неделчо и Ст. Тънкови от гр. Бургас основават дружество с ограничена отговорност за фабрикация на безир, масло от слънчоглед и други семена, сапун, химически изделия и др. Предприятието е национализирано през 1947 г. От 1948 г. функциите му се поемат от ДИП „Маслосапо“ /сега ДИК „Толбухин“ — Бургас/.

Архивният фонд е частично запазен.

Преписка по узаконяване на фабриката (1937—1939); преписка с отдел „Индустириално производство“ — София, със сведения за основния капитал, сградите, машините и за картотекирането на производството (1942—1944); преписка с Общия съюз на българската индустрия, с Клоновия съюз на химическата индустрия за образуване на отечественофронтовски комитети към предприятията (1944—1945); протоколи и писма по национализацията на предприятието (1947—1948); сведения пред Министерството на търговията, промишлеността и труда за движението на стоките, за броя на работниците (1942—1944); сведения пред Министерството на индустрията и занаятите за получени и налични семена и производство на стоки (1945—1947); декларация пред данъчното управление — Бургас, по данъка върху военновременните печалби за 1942 г. и доклад на експерт-счетоводителя по облагането; преписка с работниците в предприятието относно исканията им за подобрения в работата и изплащане на 13-та заплата (1944); ведомости за заплати за 1933, 1935—1943 г.; дневник главна книга (1932—1947); книга за добитото производство (1940—1947).

4. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ДЪРВООБРАБОТВАЩАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

ДЪРЖАВНА ДЪСКОРЕЗНА ФАБРИКА „БОСНА“ — с. ЗВЕЗДЕЦ —
М-ТЪРНОВСКО

Ф. 140К, 12 а.е., 1940 — 1944 г.

Фабриката развива дейността си — преработка и добиване на талпи, греди, бъчварски дъги, паркет и др. от 1940 г. в с. Звездец.

След национализацията фабриката се включва към ДИП „Гочо Иванов“ — Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни на Министерството на земеделието и държавните имоти, Главна дирекция на статистиката, Върховната сметна палата и др., по

гражданската мобилизация, по унищожаване на вредния дивеч по провеждане седмицата на гората, по представяне на сведения, отчети и др. (1941—1944); изложение-искане на работниците за увеличение на надниците (1943); главна книга (1940—1942); спомагателна книга за сметка „Дебитори и кредитори“ (1942); касова книга (1942—1943).

ПАРКЕТНА, ДЪСКОРЕЗНА И АМБАЛАЖНА ФАБРИКА „БРАТЯ СТЕФАН И ПЕТЪР ДИМИТРОВИ“ — БУРГАС

Ф. 137К, 15 а.е., 1929 — 1948 г.

Бургаският областен съд с определения си под № 1046 от 19.I.1935 г. е вписал в търговския регистър под № 1158 събирателното дружество „Стефан и Петър Димитрови“ със седалище в гр. Бургас.³² Предмет на дейността на предприятието: експлоатация на гори, производство и търговия с въглища и дървени материали. През 1935 г. фирмата открива фабрика за паркет и дървен амбалаж. През 1947 г. фабриката е национализирана и се преименува в „Професор Петко Кунин“, а по-късно е включена в ДИП „Гочо Иванов“ — Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Книга за инвентарите и балансите (1934—1948); спомагателни счетоводни книги за сметките „Дебитори и кредитори“ — (1929—1947); и „Общоправителни разноски“ (1947—1948); Описи за състоянието на сметките на фабриката към 30.VI.1948 г.

ПАРКЕТНА ИНДУСТРИЯ „ДЪБ“—АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО— БУРГАС

Ф. 139К, 38 а.е., 1934—1947 г.

Дружеството е регистрирано в Софийския областен съд на 19.II.1934 г. През 1942 г. в Бургаския областен съд е регистриран клон на същото дружество в гр. Бургас с предмет на дейност: производство на паркет, амбалаж, дъги, бъчви и др. На 23 декември 1947 г. предприятието е национализирано.

32 Регистрацията е публикувана в ДВ, бр 75/3.IV.1935 г., допълнена в ДВ, бр 111/20.V.1935 г.

БЪЧВАРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СТРАНДЖАН-СКИ ДЪБ“ – БУРГАС

Ф. 138К, 5 а.е., 1936 – 1947 г.

Създадена през 1936 г. Занимава се с производството на лагерни и транспортни бъчви. Ликвидирана и включена в ДИП „Гочо Иванов“ – Бургас през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни книги на управителния съвет (1938–1943); на контролния съвет (1936–1947); книга за дяловия капитал на кооператорите.

5. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ТЕКСТИЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ИНДУСТРИЯ И ТЪРГОВИЯ – ТЕКСТИЛНА ФАБРИКА „ЗЛАТНА ДОБРУДЖА“ – БУРГАС

Ф. 56К, 22 а.е., 1935 – 1949 г.

Дружеството е основано през 1940 г. с основен капитал 100 000³³ лева, увеличен през 1943 г. на 300 000³⁴ лева. Предприятието се занимава с бояджийство, избелване, предачество, тъкачество и пресукване на текстилни материали и търговия с тях. Национализирано през 1947 г. и уедрено с ДИП „Яна Лъскова“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга (1940–1943); протоколи от годишни събрания (1946 и 1947); планове, заявления и договори по разширения на фабриката (1935–1945); главна книга (1940–1947); счетоводен дневник (1941–1947); инвентарна книга (1940–1946); книга за добитото производство (1942–1947); партидна книга за материалите (1943–1947); за общите разноси (1944–1946); книга за данък върху оборота (1941–1949); декларация и сведения по данъка върху оборота (1943–1945).

ДРУЖЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ – ТЕКСТИЛНА ФАБРИКА „НАДЕЖДА“ – БУРГАС

Ф. 55К, 13 а.е., 1939 – 1948 г.

Образувано през 1939 г.³⁵ Занимава се с производство на памучни

³³ Регистрацията е публикувана в ДВ, бр. 239/22.X.1940 г.

³⁴ Увеличението на капитала е публикувано в ДВ, бр. 213/1943 г.

³⁵ Регистрацията е публикувана в ДВ, бр. 77/4.IV.1940 г.

и ленени платове, копринени сита и търговия с текстилни произведения. Национализирано през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга (1941–1943); договори по основаването на дружеството (1939); планове по разширение на сградата (1940–1946); сведения за производството (1946); счетоводна – главна книга (1940–1947); партидна книга (1940–1943); книга за производството (1944–1947); книга за полуобработените материали (1945–1947); Инвентарна книга (1940–1947); касова книга (1947).

„ПЕТКО ИВАНОВ“ – АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЯ, ТЪРГОВИЯ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО – БУРГАС

Ф. 57К, 4 а.е., 1941 – 1948 г.

На 1 юни 1933 г. е образувана предачна фабрика „Бъдеще“ на Петко х. Генчев и Сие, Петко Иванов и Син – Бургас. През 1937 г. фирмата е ликвидирана и е образувано ново Събирателно дружество „Петко Иванов и Син“ с предмет на дейността – предене на вълна и памук. Това дружество в края на 1941 г. е ликвидирано и е образувано АД „Петко Иванов“ със същата дейност. Предприятието е национализирано през 1947 г.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Инвентарна книга (1941–1947); счетоводен дневник (1941–1947); дневник за оборота (1941–1948) и застрахователни полици (1945–1946).

ДРУЖЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ „ПРЕЖДА“ – ФАБРИКА ЗА ПАМУЧНИ ПРЕЖДИ – БУРГАС

Ф. 60К, 12 а.е., 1933 – 1948 г.

Дружеството е създадено през 1934 г. Занимава се с производство и продажба на памучни прежди и има основен капитал 2 400 000 лева. В началото на 1944 г. дружественият капитал нараства на 6 000 000 лева. Национализирано през 1947 г. и преименувано първоначално в ДИП „Сталин“, а по-късно в ДИП „Яна Лъскова“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга на управителния съвет (1934–1944); годишни сведения за фабриката (1937–1944); годишни сведения за фабриката (1937–1947); преписка по постройка на сграда (1936–1938); преписка по гражданската мобилизация (1938–1948); преписка с доставчици (1947–1948); главна книга, данъчна и партидни книги (1934–1947).

**ДРУЖЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА ОТГОВОРНОСТ – ТЪКАЧНА
ФАБРИКА „СПОЛУКА“ – БУРГАС**

Ф. 58К, 12 а.е., 1933 – 1948 г.

Акционерно дружество „Коста Ив. Кантарджиев и Синове“ – Бургас през 1943 г. се преобразува в ОО дружество „Сполука“ със седалище в гр. Бургас за производство на памучни, ленени и копиринени тъкани, конци, тирета и др. Национализирано на 23 декември 1974 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Главна книга (1945–1947); спомагателни счетоводни книги за готови стоки, за добито производство (1940–1944); за фабричните разходи (1943–1948); касова книга (1939–1947); отчети за движението на суровините (1947–1948); описи и протоколи на производството при национализацията (1947).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО АД „ТЪКАН“ – БУРГАС

Ф. 59К, 10 а.е., 1940 – 1947 г.

Основано през 1940 г.³⁶ за производство и търговия на памучни, копиринени и ленени тъкани. През 1943 г. се трансформира в ОО дружество „Тъкан“ за експлоатация на тъкачна фабрика. Национализирано през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни и заповеди на Министерството на търговията, промишлеността и труда (1945–1947); дневник (1940–1947); главна книга (1943–1947); инвентарна книга (1943–1946); дневник за оборота (1940–1947).

**6. ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ
ОТ ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВАТА И ДРУГА
ПРОМИШЛЕНОСТ**

**СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА
ТЪЩА ЗА ЗАХАРНИ ИЗДЕЛИЯ „АВРАМ М. ЧАЛЪОВСКИ“ – БУРГАС**

Ф. 44К, 148 а.е., 1927 – 1948 г.

През 1929 г. Бургаският окръжен съд е вписал в търговския регистър новооткрития клон на търговската фирма „Аврам М. Чалъовски“

³⁶ Регистрацията е публикувана в ДВ, бр. 280/11.XII.1940 г.

със седалище София и клон в Бургас. Целта на дружеството е да организира производството и пласмента на захарни изделия – шоколад, локум, бонбони, бисквити, халва, растителни масла и др. Национализирано е през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни на Общия съюз на българските индустриалци – (1940–1941); статистически сведения за производството, цените и материалите на произведените захарни изделия (1932); месечни сведения за индустрията (1947); регистри за вложени материали и добити фабрикат (1929–1941); преписки с Българска народна банка, български и чуждестранни фирми по доставката на машини и суровини (1930–1944); кореспонденция с Министерството на търговията, дирекция „Храноизнос“, Института за народно здраве, търговски фирми, данъчно управление и др. за искане и отпускане на наряди, уреждане на сметки, плащания и др. (1939–1947); главни книги и счетоводни дневници (1929–1947).

АТАНАСКЪЙСКИ СОЛНИЦИ „А. ИЛИЕВ И И. С. ТУРШУ“ – БУРГАС

Ф. 31К, 24 а.е., 1905 – 1920 г.

С решение на Народното събрание от 17 януари 1905 г. държавното Атанаскьойско блато край гр. Бургас е дадено под наем за 30 години на фирмата „А. Илиев и Сие“ – Бургас за превръщането му в солници.³⁷ Същата година фирмата приема за съдружник и И. С. Туршу, който фактически поема изпълнението на договора. Недоразуменията и споровете между съдружниците, започването на войните, липсата на работна ръка и неблагоприятните атмосферни условия стават причина да спре производството на сол.

Министерството на земеделието със Заповед № 316 от 22.III.1917 г. прекратява концесията по експлоатацията на солниците.

Архивните материали са частично запазени.

Препис от договора (1905); рапорт от инженера, завеждащ подобренията на Атанаскьойското езеро, до Министерството на земеделието за нанесените от наводнението повреди на инсталациите и съоръженията (1917); кореспонденция с доставчици на машини и съоръжения (1912–1915); оправдателни документи за общите разноски на солниците (1910–1913); наднична книга (1910–1915); ведомости и наднични листове за възнагражденията на работниците (1915–1918); счетоводни главни книги (1909–1911); касови книги (1909–1921); приходо-разходни книги (1912–1914).

³⁷ Указ № 180 за утвърждаване решение за отдаване под наем Атанаскьойското блато, ДВ, бр. 91/3.V.1905 г.

БЪЛГАРСКО СОЛОПРОИЗВОДИТЕЛНО КООПЕРАТИВНО ДРУЖЕСТВО „ПОМОРИЙСКИ СОЛНИЦИ“ – ПОМОРИЕ

Ф. 49К, 527 а.е., 1922 – 1947 г.

Дребните притежатели на солници в Поморие през 1922 г. се обединяват и създават Българско солопроизводително кооперативно дружество „Поморийски солници“. Първоначално стопанската дейност е изразена само в събиране на произведената кристална сол в складовете, а след 1925 г. и в пласирането ѝ. След построяването на мелница през 1936 г. и работилница за ютени торби започва производството на мляна сол и всички видове солни торби. Кооперацията съществува до 1948 г.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Протоколи на управителния съвет (1928–1944); протоколи за общите редовни и извънредни събрания (1922–1946); годишни отчети за дейността на кооперацията (1931, 1933, 1935); годишно сведение за индустрията (1942); актове за извършена частична анкета (1935); ревизионни актове за извършени редовни ревизии (1937–1943); инвентарни книги (1929–1947); партидна книга за членовете-кооператори (1922–1947); главна книга (1928–1947); дневник-главни книги (1928–1936); спомагателни счетоводни книги за аналитично отчитане на сметките (1929–1947); кореспонденция с търговски фирми в страната за продадена и експедирана сол, по доставка на машини, съоръжения, мушамы, ютени торби и за уреждане на сметки (1922–1943); кореспонденция с общината – Поморие, Министерство на финансите – София, Търговско-индустриалната камара – Бургас, и др. по строежа на кооперативна сграда, набавяне на съоръжения, отпускане на заеми, узаконяване на строежи и др. (1922–1943).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ТЪРГОВСКИ И ИНДУСТРИАЛНИ ЦЕННОСТИ „ГЛАРУС“ – ШВЕЙЦАРИЯ-КЛОН СОФИЯ-БУРГАС

Ф. 43К, 86 а.е., 1921 – 1947 г.

От 1 януари 1922 г. Атанаскьовското езеро край Бургас се отдава от държавата на дружеството за 25 години под концесия за добиване на готварска сол. С езерото се отдават под концесия и всички сгради, солници, инсталации и инвентар. В изпълнение на договорните отношения солниците са разширени на север, построени са складове, пекарна и мелница за преработване на сол. След изтичане срока на концесията в края на 1946 г. солниците са предадени на държавата.

Архивният фонд е частично запазен.

Устав на дружеството на български и немски език (1919). Преписка по регистриране на дружеството и промени в ръководството (1923–

1943); правилник за вътрешния ред (1937–1941); протоколи и планове за определяне границите на солниците – (1936); преписка по увеличаване на капитала от 500 000 лв. на 5 000 000 лв. (1941); договори и протоколи за отдаване на солниците под концесия (1925–1931); преписка по хигиената и здравеопазването на работниците (1935–1936); ревизионни актове по изпълнение на договорните задължения – произведена и продадена сол, внесен акциз в приход на държавата и др.; контролна книга за продадената акцизна и безакцизна сол (1939–1944); Месечни и годишни сведения за индустрията (1937–1943); протоколи, скици, сметки, цени и др. по направата на складове за сол (1923–1943); протоколи за добитата сол (1922–1943); инвентарна книга (1921–1943); касова книга (1940–1942).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО /АД/ „ГОЛЕМИТЕ БЪЛГАРСКИ МЕЛНИЦИ“ – БУРГАС

Ф. 17К, 61 а.е., 1925 – 1943 г.

На 12 май 1921 г. е регистрирана фирмата – Анонимно акционерно дружество „Големите български мелници“, бивша собственост на Хаджи Петрови, с главно седалище в Париж, с клон в Бургас. Занимава се с мелничарство, покупко-продажба на жита, зърнени храни, брашна и всякакви търговски и индустриални операции, които се отнасят до зърнените храни. Национализирано през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Месечни и годишни баланси (1930–1942); главна книга – (1939–1942); счетоводен дневник (1941–1942); дневник за продажби (1939–1943); спомагателни счетоводни книги за доставчици на храни (1939–1940); клиенти (1940–1942); инвентарна книга – (1941–1943).

БЕЗИМЕННО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАХАР И РАФИНИРИЯ В БЪЛГАРИЯ „ЗАХАРНА ФАБРИКА“ – С КАМЕНО – БУРГАСКО

Ф. 342К, 6 а.е., 1914 – 1945 г.

Дружеството е основано през 1912 г., а фабриката е създадена през 1913 и 1914 г. През 1932 г. фабриката е изоставена. За неизплатени дългове към държавата и цуклопроизводителите е образувано изпълнително дело и през 1940 г. фабриката е продадена на производително кооперативно сдружение „Тракийска захар“ – София.

Архивният фонд е частично запазен.

Книга за приходите и разходите на захарта; за следващия се и внесен

акциз и общински налог (1916–1928); партидна книга за „Дебиторите“ (1934–1945); спомагателни счетоводни книги (1933–1936).

КОНСТАНТИН П. ХРИСУ – СОЛОПРОИЗВОДИТЕЛ И ТЪРГОВЕЦ – ПОМОРИЕ

Ф. 50К, 23 а.е., 1935 – 1948 г.

Едноличната търговска фирма за солопроизводство и търговия със сол е регистрирана в Бургаския областен съд през 1936 г.³⁸ Занимава се със солопроизводство в собствени солници и търговия на едро с морска сол. След национализацията през 1947 г. фирмата прекратява дейността си.

Архивният фонд е частично запазен.

Сведения за състоянието на фирмата пред Върховната стопанска камара (1945–1946); входяща и изходяща кореспонденция от и с търговски фирми, дружества и др. по търговията с морска сол (1935–1944); дневник главна книга (1942–1947); спомагателна книга за „Загуби и печалби“ и др. (1936–1942); дневник за оборота (1936–1943); партидна книга за продажбите (1939–1945); спомагателни счетоводни книги (1942–1947).

ПРОИЗВОДИТЕЛНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „КООПЕРАТИВНА ЗАХАР“ – с. КАМЕНО – БУРГАСКО

Ф. 343К, 37 а.е., 1944–1948 г.

От 1940 до 1945 г.³⁹ захарната фабрика в с. Камено е собственост на Производителното кооперативно сдружение „Тракийска захар“ – София, и Общия съюз на българските земеделски кооперации при равен дял и участие в печалбите. През 1945 г.⁴⁰ сдружението е основно реорганизирано. На общо събрание на кооперацията всички индивидуални членове са изключени и остават да членуват само колективни членове – районни кооперативни съюзи и кооперации, в района на които се засява захарно цвекло. През 1948 г. Захарна фабрика – с. Камено, е национализирана и се преименува в Държавна захарна фабрика „Свобода“ – с. Камено.⁴¹

Архивният фонд е частично запазен.

³⁸ Регистрацията публикувана в ДВ, бр. 181/15.VIII.1936 г.

³⁹ ДВ, бр. 92/22.IV.1940 г.

⁴⁰ ДВ, бр. 261/8.XI.1945 г.

⁴¹ ДВ, бр. 186/20.VIII.1948 г.

Препис от закона за произведен търг от държавата за откупуването на захарна фабрика – с. Камено, от Производително кооперативно сдружение „Тракийска захар“ (1940); протоколи и преписки за извършения ремонт и реконструкция на фабриката – (1941–1942); сведения за произведеното количество захар през периода (1941–1946) отчет за хода и резултатите от производствените кампании (1942–1945); списъци на цвеклопроизводителите и преписки по уточняване задълженията на бившите собственици към същите срещу доставено от тях захарно цвекло (1945–1948); счетоводни книги и баланси; преписка във връзка с реорганизацията и преименуването на сдружението от „Тракийска захар“ на „Кооперативна захар“; протоколи от заседания на управителния и контролния съвет и от заседания на постоянното присъствие (1945–1948); Заповедни книги (1944–1948); отчети за дейността на сдружението (1945–1946); финансово-счетоводни материали – годишни баланси, главни и партидни книги (1945–1948).

„ЛЮБЕН Д. КАРАГЬОЗОВ“ – БУРГАС (Търговия с прясна и солена риба и производство на рибни консерви)

Ф. 118К, 9 а.е., 1937 – 1947 г.

Фирмата „Любен Д. Карагьозов“ – Бургас, е създадена през 1937 г. Предприятието се занимава с търговия на прясна и солена риба и производство на рибни консерви. Национализирано през 1948 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Съдържа предимно финансово-счетоводни документи: инвентарна книга с баланси, главни и партидни книги, дневници, сведения и декларации за състоянието на предприятието, движението на сурови материали и готови стоки, спомагателни, горивни и смазочни материали, електрическа енергия, работнически и административен персонал (1938–1948).

Оценителен протокол на имуществото при национализацията от държавата през 1948 г.

ФОНД „ПОМОРИЙСКИ СОЛНИЦИ“ – ПОМОРИЕ

Ф. 48К, 47 а.е., 1922 – 1947 г.

За начало на фонда „Поморийски солници“ се счита годината 1894 г. Със специален закон от 23.XII.1936 г. фондът се превръща в Държавно автономно предприятие и се ръководи от управителен съвет, който се грижи за солопроизводството.

През 1948 г.⁴² предприятието е национализирано и преминава към Държавно минно и солодобивно обединение – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Изложение за развитието на фонда (1894–1943); наредба-закон и правилник за управлението и дейността на фонда (1936–1937); протоколи от заседания на комисията по управлението на фонда (1934); протоколи от заседания на управителния съвет – (1935–1948); годишни отчети за производствената дейност на предприятието (1937–1947); схема за административното и техническо устройство на фонда; тържни преписки, поемни условия и договори за укрепването и поддържането на солниците; за направа на канали и опитни станции; за доставка на релси за дековилната линия и на подвижна подводна уредба (1936–1944); изложения, писма и сведения до Министерството на финансите, Главна дирекция на БДЖ и пр. за състоянието и развитието на фонда (1938–1943); проектостроителни и производствени планове – (1948); годишни бюджети и баланси (1938–1948); главни и партидни книги (1938–1948).

„БРАТЯ Н. КАЦАРОВИ“ – ПЪРВА БЪЛГАРСКА КОНСЕРВНА ФАБРИКА – БУРГАС

Ф. 73К, 146 а.е., 1922 – 1947 г.

През 1920 г. в Бургас е основано Събирателно дружество „Братя Илия и Георги Кацарови“. Предмет на фирмата е търговия с местни и иностранны риби. Впоследствие фирмата разширява своята дейност и започва търговия с колониални стоки на едро, внос и износ на дърва и дървени въглища. Притежава собствени далаяни, гъргъри и грибове. Национализацията през 1948 г. заварва фирмата под следното наименование: „Братя Н. Кацарови“ – първа българска рибна консервна фабрика – Бургас.⁴³

Фондът е частично запазен.

Запазени са годишни сведения за производството, машините и работната сила (1935–1948); за произведените и калкулирани рибни консерви (1941–1944); магазинна книга за продадената стока (1926–1943); преписки с Министерството на търговията и труда, с Околийското комисарство – Бургас, и други търговски фирми в страната за доставка на суровини, гориво и пласмента на готовата продукция, за експлоатация на далаяните; събиране на стари задължения към предприятието, декларации за внос и износ (1926–1947) и др.

Преписка с Областния съд – Бургас, за конфискуване на придоби-

⁴² ДВ, бр. 108/11.V.1948 г.

⁴³ ДВ, бр. 302/27.XII.1947 г.

тите чрез спекула и по незаконен начин имоти (1947); главни книги и счетоводни дневници (1924–1947); дневник за оборота (1936–1947); ведомости за заплати (1940–1945); списъци на работници и др.

МЕСАРО-КОЛБАСАРСКО КООПЕРАТИВНО ДРУЖЕСТВО „СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – АЙТОС

Ф. 718К, 8 а.е., 1942 – 1950 г.

Кооперацията е основана на 1 юли 1942 г., а е регистрирана в Бургаския областен съд на 27 август с.г.⁴⁴ Имала е задача чрез коопериране на по-дребните и средни месари (касапи и търговци) да купува и отглежда добитък, да преработва месото и да търгува с месни произведения. След ликвидиране на кооперацията през 1950 г. нейната дейност се поема от Районния кооперативен съюз – Айтос.

Фондът е частично запазен.

Устав на предприятието (1942); протоколна книга от заседания на управителния съвет (1942–1950); с данни за учредяване на кооперацията; изказвания и решения за сключване на заеми с Популярна банка – Айтос; за закупуване и уговяване на добитък; откриване на работилници и колбасарски магазини; наемане на работници, разпределение на дивидентите и др.; актове за извършени финансови ревизии на кооперацията (1942–1946); годишни бюджети (1944–1948).

БЕЗИМЕННО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „СЪЕДИНЕНИ ТЮТЮНЕВИ ФАБРИКИ“ – БУРГАСКА ФАБРИКА – БУРГАС

Ф. 15К, 197 а.е., 1926 – 1944 г.

Безименно акционерно дружество „Съединени тютюневи фабрики“ – България, е основано през 1909 г. със седалище София. Централата се премества в Пловдив, откъдето ръководи своите клонове в Русе, Варна, Шумен, София, Сливен и Бургас. Бургаската фабрика е основана през 1926 г. Дейността ѝ се заключава в изкупуване и обработка на суров тютюн, внос и износ на готови тютюневи изделия. Национализирана на 23.XII.1947 г.

Фондът е запазен добре.

Планове, протоколи и сметки за постройка на тютюнева фабрика в Бургас и за извършени допълнителни реконструкции и разширения на същата (1926–1947); окръжни и писма на Централното управление на

⁴⁴ ДВ, бр. 191/1942 г.

акционерното дружество до своите клонове с указания за организиране на производството и търговията в условията на икономическата криза (1929–1934); преписки и писма за бързото понижаване на цените, за подобряване на качеството и изработката във връзка със засилената конкуренция; за намаляване на работническия и административния персонал; списъци и сведения за намаляване на пласмента и др.; преписки, предложения и таблици от Профсъюза на тютюноработниците до Родовия съюз на тютюноработниците в България за регламентиране взаимоотношенията между работниците и работодателите; изменение на начина на приемане и уволняване на работниците, системата за изплащане на работническите надници; за правото на платен работнически отпуск и сроковете за сключване на трудово-колективни договори (1938–1934); кореспонденция с централната в Пловдив, с частни тютюнопроизводители и другите клонове в страната за доставка на суров тютюн, готови цигарени кутии и разкроен материал за папириси, лепило и др. (1926–1947); окръжни и писма за организиране на мирновременното производство и създаване военновременен щат; за засилване надзора върху работниците и увеличаване на работния ден (1939–1944); сведения за продадени тютюневи изделия и за внесените във фабриката суровини (1926–1947); за внесени бобини от СССР (1946); за движимите имоти и състоянието на машините – (1947); актове от финансови ревизии (1940–1945); ведомости за заплати на административния персонал и работнически надници – (1929–1948); протоколи за нормирането на труда и колективни трудови договори (1944–1948); счетоводни и касови книги (1927–1947); книга за картонажната работилница (1944–1948); за готовата продукция (1938–1948); за загуби и печалби (1925–1948); и други счетоводни документи.

„ТОДОР ТЪРКОЛЕВ” – ТЪРГОВИЯ С ПРЕСНИ, СОЛЕНИ И КОНСЕРВИРАНИ РИБИ НА ЕДРО И ПРОИЗВОДСТВО НА РИБЕНО МАСЛО ЗА ИНДУСТРИАЛНИ ЦЕЛИ – БУРГАС.

Ф. 119К, 20 а.е., 1930 – 1948 г.

Фирмата „Тодор Ташев Търколев” е еднолично търговско и промишлено предприятие, създадено през 1909 г. Занимава се с търговия на пресни, солени и консервирани риби, с производство на рибни, зеленчукови и плодови консерви и на рибено масло за индустриални цели. Прекратява дейността си след национализацията на 23 декември 1947 г. Фондът е частично запазен.

Съдържа предимно финансово-счетоводни документи, инвентарна книга с баланси (1936–1948); главни и партидни книги (1936–1944); ведомости за заплати и наднични листи (1937–1945); запазени са и сведения за персонала (1947); писма и преписки по национализацията (1947).

ПРОИЗВОДИТЕЛНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „ТРАКИЙСКА ЗАХАР” – СОФИЯ – ЗАХАРНА ФАБРИКА – с. КАМЕНО – БУРГАСКО

Ф. 341К, 27 а.е., 1940 – 1950 г.

Създадено през 1940 г.⁴⁵ През 1945 г.⁴⁶ сдружението премества своето седалище от София в с. Камено и след извършената реорганизация и изключване на всички индивидуални членове получава ново наименование „Кооперативна захар” – с. Камено, регистрирано под № 1692 от 1945 г. в Бургаския областен съд.

Архивният фонд е частично запазен.

Съдържа сведения, доклади и отчети по организационното и финансово състояние на фабриката (1942–1947); преписки по реконструкция на същата и допълнително извършени ремонти (1942–1947); по изплащане на стари дългове към цвеклопроизводителите, останали неизплатени от бившия собственик – Безименно акционерно дружество за захар и рафинерия – България, със седалище Париж (1942–1945); счетоводни книги и баланси (1940–1947); дневници и спомагателни книги, сведения и книги за продажба на меласа; цвеклодоставка; захар на склад; производство; депозитиви и гаранции; дебитори и кредитори; кореспонденти и др.

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „БРАТЯ АНАСТАСОВИ” – БУРГАС

Ф. 340К, 19 а.е., 1923 – 1948 г.

Фирмата е открита през 1923 г. и е прекратила своята дейност след национализацията през 1947 г. Нейната дейност се изразява в производство и търговия с шоколад, шоколадени и други сладкарски изделия.

Архивният фонд е частично запазен. Налице са само финансово-счетоводни документи за периода 1941–1948 г. и инвентарна книга от 1923 г.

ПРОИЗВОДИТЕЛНА СОДО-ЛИМОНАДЕНА КООПЕРАЦИЯ „ЧЕРНО МОРЕ” – БУРГАС

Ф. 125К, 12 а.е., 1927 – 1944 г.

Производителната содо-лимонадена кооперация „Черно море” – Бургас, е учредена през 1927 г. и регистрирана в Бургаския окръжен съд

⁴⁵ ДВ, бр 92/22. IV. 1940 г.

⁴⁶ ДВ, бр 261/8. XI. 1945 г.

под № 2625/8 IX. с.г. Целта на сдружението е да произвежда и да търгува с лимонада, сода и други безалкохолни напитки. През 1935 г. дейността ѝ се разширява и тя започва да произвежда и да търгува със спиртни напитки – вино, мастика, коняк, ракия, бира и др. Съществува до национализацията през 1947 г., след което преустановява своята дейност.

Фондът е частично запазен.

Протоколи от заседания на управителния съвет (1927–1942); от заседания на постоянното присъствие (1936–1942) с изказвания и решения по организиране на производството и пласмента на продукцията; закупуване на стъклен амбалаж и тарги, доставка на суровини – захар, въгледвуокс, боя, есенция, спирт и др.; за сключени заеми с БЗКБ; приемане на нови членове, закупуване на транспортни средства във връзка с улесняване продоволствието на клиентите извън града и др.; протоколна книга от заседанията на контролния съвет (1928–1942); годишни отчети на управителния съвет (1939–1943) с данни за реализирани печалби, увеличение на производството, за актива и пасива на кооперацията; броя на членовете и персонала.

Финансово-счетоводни документи: книги за инвентарите и годишните баланси (1927–1935); дневник главна книга (1936–1939).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО /АД/ „ЧЕРНОМОРИЕ“ – КОНСЕРВНА ФАБРИКА – СОЗОПОЛ

Ф. 188К, 5 а.е., 1939 – 1950 г.

Акционерното дружество със седалище – София е основано през 1939 г. Предмет на дейността му е производство и търговия с рибни консерви, солена риба, сладко от смокини, тенекиен и дървен амбалаж и делфиново масло. Национализирано на 23 декември 1947 г.

Запазени са само финансово-счетоводни документи.

ЗЕМЕДЕЛСКО-ИНДУСТРИАЛНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „ЮЖНА БЪЛГАРИЯ“ – КЛОН – КАРНОБАТ

Ф. 345К, 25 а.е., 1921 – 1945 г.

Сдружението е основано през 1921 г. със седалище в Бургас и клонове в градовете Айгос, Чирпан, Карнобат, Н. Загора, Стралджа, Ямбол, Ст. Загора, Караагач (Елхово) и Даутлий (Каблешково). Целта е била чрез земеделските сдружения в Южна България да се организират земеделските стопани, предимно зърнопроизводители, за индустриално производство и търговия с брашна и други селскостопански произведения. Освен това управителният съвет е имал задача да снабдява своите клиент

ти с необходимия земеделски инвентар, да проучва местните условия и култури и да разкрива мелници, работилници и др. индустриални заведения за преработка на същите. Преустановява своята дейност през 1947 г. след национализацията.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколи от заседания на управителния съвет (1923–1929), на контролния съвет (1924–1941) и на постоянното присъствие (1940–1947) със сведения, изказвания и решения по организиране на производството и пласмента на готовата продукция; разкриване на работилници и складове, закупуване на суровини и машини; разпределение на дивиденди; обсъждане на годишни бюджети и баланси, приемане на нови членове и др.; запазени са главни и партидни книги (1932–1944); спомагателни книги (1922–1947); книга за инвентара (1927–1945) и др.

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО МАСЛОДАЙНА ФАБРИКА „БРАТЯ ЙОВЧЕВИ И СИЕ“ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 795К, 13 а.е., 1944 – 1947 г.

Дружеството е регистрирано в Бургаския областен съд под № 1697 на 17.XII.1945 г.⁴⁷ Основано е от братята Иван и Петър Йовчеви и Димо Георгиев Циров, всички от Средец (Грудово). Дейността му се изразява в обработка и търговия с растителни масла за битови и индустриални цели. Прекратява своята дейност след национализацията през декември 1947 г.⁴⁸

Архивният фонд е частично запазен.

Договор между братята Иван и Петър Йовчеви и Димо Циров за учредяване на дружеството и маслодайна фабрика в с. Средец (1945); протоколи и разрешително за узаконяване на предприятието (1945–1946); протоколи за доставка на материали и суровини за производството (1945–1947); договори с частни фирми и лица по покупка и монтаж на машини и съоръжения (1945); застрахователни полици и сведения за имуществото (1945–1946); финансово-счетоводни документи: ведомости, месечни баланси за 1946 г.; ревизионни актове от Инспекцията на труда (1945–1947).

47 ДВ, бр 15/22.I.1946 г.

48 ДВ, бр 302/27.XII.1947 г.

МАСЛОДАЙНА И ХИМИЧЕСКА ФАБРИКА „БРАТЯ СТАЛЯНОВИ“ – БУРГАС

Ф. 794К, 19 а.е., 1931 – 1947 г.

Фирмата е регистрирана в Бургаския окръжен съд под № 1177 от 27.IX.1935 г.⁴⁹ под наименованието Маслодайна фабрика и рафинерия за производство на двойно рафинирано масло „Братя Сталянови“ – Бургас. Предприятието прекратява своята дейност след национализацията през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни, заповеди и наредби от клоновия съюз на индустрията за производство на растителни масла – София, от Дирекция „Храноизнос“ – София, от Общото сдружение на индустриалците в Бургас и др. по организационни и финансови въпроси, относно доставка на суровини, въвеждане на нови трудови норми, пласмента на продукцията и др. (1944–1947); проектопланове и скици, обяснителни записки и други документи по строежа на предприятието и разширението му (1931–1943); планове, скици и протоколи за реконструкция и обзавеждане на предприятието – (1944–1947); сведения и протоколи за наличните количества маслодайни семена и произведенията от тях (1942–1945); финансово-счетоводни документи: инвентарна книга за имуществото – (1936–1944); книга за произведеното количество растителни масла (1940–1947); за постъпилите и изнесени маслодайни семена; застрахователни полици.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ЕЛЕЙ“ ПЕЮ ИВАНОВ И СИЕ – МАСЛОДАЙНА ФАБРИКА – БУРГАС

Ф. 786К, 55 а.е., 1927 – 1948 г.

Фирмата е основана през 1927 г. под названието Събирателно дружество „Пею Иванов и Сие“ – маслодайна фабрика – Бургас. Предмет на дейността му е производство на растителни масла и фураж. След национализацията през 1947 г. става собственост на държавата и се преименува в Държавна маслодайна фабрика „Асен Йорданов“ – Бургас.

⁴⁹ ДВ, бр. 16/1936 г.

III. СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО

I. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ЗЕМЕДЕЛИЕТО

ОБЛАСТНА СЛУЖБА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО – БУРГАС

Ф. 39К, 393 а.е., 1912 – 1944 г.

Основана е на 1 януари 1912 г. В своята дейност областната служба по земеделието е претърпяла няколко промени в наименованието си: 1) От 1.I.1912 г. до 31.V.1934 г. съществува под името „Държавна подвижна земеделска катедра“; 2) От 1 юни 1934 г. до 31 март 1935 г. се преименува в „Областна инспекция по земеделието“; 3) От 1 април 1935 г. до 31 декември 1942 г. е Областна земеделска-стопанска дирекция“ и 4) От 1 януари 1943 г. до 31 декември 1944 г. „Областна служба по земеделието“.

Архивният фонд е добре запазен.

Годишни отчетни доклади на околийските агрономства за стопанското състояние на околията; протоколи, поемни условия, тарифни таблици и планове за построяка на сушилни, плодохранилища, парници, оранжерии, люпилни; отдаване на предприемач млекопреработвателните заведения; за райониране на мандрите в околията; за свиневъдните станции и общия брой на свинете (1935–1943); планове за развитие на лозарството и за организиране на борбата против болестите по лозята; преписки с околийските агрономства, Министерството на земеделието и държавните имоти и с Института за защита на растенията със сведения за засети площи със сортови семена, за болестите и неприятелите по земеделските култури, за средното производство на пшеница, ръж и ечемик, за подобрение на тютюнопроизводството и лозарството, за засети площи със захарна тръстика, рацин, пиретрум, рапица, фъстъци, сусам, за построени торища и за резултатите от заложили опити с изкуствени торове; за наличните вършачки, сноповързачки, жетварки, косачи и редосеялки по околии; за наличната работна ръка, домашен добитък и земеделски инвентар; сведения за комплексните овощни градини – (1910–1939); за състоянието на пчеларството и броя на пчелните семейства (1935–1943); сведения за броя на учениците и допълнителните земеделски училища, годишни отчети за учебно-възпитателната работа; програми за проведени зимни курсове; материали за пропагандиране новостите в областта на селското стопанство.

ЗЕМЕДЕЛСКА КАМАРА БУРГАС

Ф. 61К, 198 а.е., 1938 – 1943 г.

Създадена на 5 октомври 1938 г. На 1 септември 1943 г. Земеделската камара и Търговско-индустриалната камара се обединяват и се създава Областна стопанска камара – Бургас, която продължава своята дейност до 1948 г.

Архивният фонд е добре запазен.

Протоколи и резолюции от учредителното събрание на камарата, състояло се на 5 октомври 1938 г.; протоколна книга от заседанията на бюрото; стенографски дневници от общите събрания; закони, проекто-закони и правилници по тяхното приложение; указатели на излезлите важни постановления, закони, наредби (1938–1943).

Планове за строеж на винарски изби; преписка за постройка на фурна-комбинат в с. Долно Езерово; преписка по отводняването и усвояването на блатата в областта; изложения по благоустрояването на селата; за оземляване на земеделски стопани; подпомагане на първите производствени земеделски кооперации в областта.

Регистър за покупните и продажни цени на земеделските произведения; официален бюлетин на Бургаската стокова борса за цените на зърнените храни; земеделскостопански бюлетин за растениевъдството и животновъдството (1935–1943).

Сведения от околийските агрономства за засети площи; доклад от околийския агроном в Поморие за състоянието на смокиновата култура в околията; за отглеждане на лешникови фиданки в М. Търново; сведения за произведени пашкули (1939–1941); за наличните инкубатори и излюпени пилета; за производството и цената на вълната; за млякото и млечните произведения (1938–1943).

ОКОЛИЙСКИ АГРОНОМСТВА

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – АЙТОС

Ф. 65К, 6 а.е., 1941 – 1943 г.

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – БУРГАС

Ф. 29К, 92 а.е., 1934 – 1943 г.

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – КАРНОБАТ

Ф. 53К, 66 а.е., 1933 – 1943 г.

ОКОЛИЙСКО – АГРОНОМСТВО – М. ТЪРНОВО

Ф. 168К, 17 а.е., 1834 – 1944 г.

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 163К, 13 а.е., 1925 – 1944 г.

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 131К, 125 а.е., 1925 – 1941 г.

След Освобождението във всеки околийски център на страната се основават агрономства със задача да организират, ръководят и контролират земеделскостопанската дейност в съответната околия.

Първото околийско агрономство в Бургаска област се основава в Бургас през 1889 г. Функциите на околийското агрономство се свеждат до подобряването на всички отрасли на селското стопанство чрез провеждане на агротехнически и зоотехнически мероприятия. Околийските агрономства се грижат и за доставка на земеделски инвентар, сортови семена за посев, облагороден овошен посадъчен материал, организиране ефикасна борба с болестите и неприятелите по земеделските култури, откриване допълнителни земеделски училища и курсове за повишаване стопанската просвета и др.

Протоколи за оземляване на частни лица и кооперации; тримесечни планове и отчети – Ф. 29К (1936–1944); бюлетини за цените на селскостопанските произведения – Ф. 53К (1924–1941); заповедна книга, годишни финансови отчети – Ф. 131К (1924–1941);

Сведения за развитието на градинарството и лозарството и произведеното количество вино; за развитие на бубарството и пчеларството – Ф. 163К, Ф. 53К (1942–1943); за засети площи, за получени средни добиви и притежаван земеделски инвентар; за броя на домашните животни по общини; за броя на стопаните и притежавания от тях добитък – Ф. 163К (1939–1944).

Преписки с Министерството на земеделието и държавните имоти за отпускане на средства за постройка на торища и други стопански сгради; кореспонденция с разсадници и фирми за доставка на маслинови дръвчета, облагороден овошен и лозов посадъчен материал, отглеждане на бубено семе и производство на пашкули; преписки по районирането на млекопреработвателните заведения; материали по оземляването на бежанците от Беломорието – Ф. 29К (1939–1944).

ЗЕМЕДЕЛСКИ ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ

ПРОИЗВОДИТЕЛНА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА КООПЕРАЦИЯ „ЗОРА“ – с. ГОРИЦА

Ф. 505К, 9 а.е., 1941 – 1951 г.

ЗЕМЕДЕЛСКА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „БЪЛГАРИЯ“ – СОЗОПОЛ

Ф. 506К, 8 а.е., 1938 – 1941 г.

Основни задачи на кооперациите са чрез колективно обработване на земята да повишат културата на земеделеца, да се грижат за доставката на машини и земеделски инвентар и да защитават интересите на своите членове.

Архивните фондове са частично запазени.

Учредителен протокол – Ф. 506К (1938); протоколни книги от общите събрания на кооперацията и от заседания на управителния съвет – Ф. 505К (1942–1945).

Партидни книги „Земеделски произведения и кооператори“, „Полевъдство и зеленчукова градина“, „Разни активи и пасиви“, „Книга за фонд неурожай и бедствия“ и др.; годишни отчети за дейността на кооперацията; сведения за финансовото и материално състояние на кооперацията; ревизионни актове; ведомости за заплати и др. – Ф. 506К (1939–1943).

ЛОЗАРОВИНАРСКИ КООПЕРАЦИИ

ЛОЗАРОВИНАРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СВЕТИ ТРИФОН“ – АЙТОС

Ф. 717К, 14 а.е., 1926 – 1948 г.

Основана през 1925 г.

ЛОЗАРОВИНАРСКА КООПЕРАЦИЯ „ПАМИД“ – БУРГАС

Ф. 762К, 34 а.е., 1938 – 1949 г.

Основана през 1938 г.

ПРОИЗВОДИТЕЛНА ЛОЗАРОВИНАРСКА КООПЕРАЦИЯ „СУН-ГУРЛАРСКИ МИСКЕТ“ – с. СУНГУРЛАРЕ

Ф. 280К, 23 а.е., 1928 – 1950 г.

Основана през 1928 г.

Създаването на лозаровинарските кооперации се обуславя от липсата на пазари за пласиране на произведеното грозде, вино и ракия в съответните околии. Основна задача на лозаровинарските кооперации е да осигуряват пазар на произведеното вино и ракия, а така също и изграждането на винарски изби с необходимия инвентар за преработка и съхраняване на виното и ракията.

Архивните фондове са непълни.

Протоколни книги от общите годишни събрания – Ф. 762К (1938–1945); Ф. 717К (1942–1948); Ф. 280К (1943–1950); протоколни книги от заседанията на управителния и контролния съвет – Ф. 762К (1938–1942); Ф. 280К (1934–1943).

Годишни отчети и баланси от дейността на кооперациите – Ф. 762К (1939–1946); Ф. 717К (1934–1937); Ф. 280К (1931–1943); инвентарни книги – Ф. 762К; Ф. 280К; бюджети и сравнителни таблици – Ф. 762К (1942–1946); актове от проведени финансови ревизии – Ф. 717К (1930, 1935, 1937, 1939, 1940, 1942, 1944); списъци на кооператорите за размера на записания и внесен дялов капитал и др.

ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКИ ЗАДРУГИ

ОКОЛИЙСКА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА ЗАДРУГА – АЙТОС

Ф. 688К, 93 а.е., 1936 – 1944 г.

Основана през 1936 г.

МЕСТНА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА ЗАДРУГА – АЙТОС

Ф. 689К, 16 а.е., 1936 – 1948 г.

Основана през 1936 г.

КЛОНОВА ЛОЗАРСКА ЗАДРУГА – АЙТОС

Ф. 773К, 3 а.е., 1941 – 1943 г.

Основана през 1941 г.

ОКОЛИЙСКА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА ЗАДРУГА –
М. ТЪРНОВО

Ф. 157К, 27 а.е. 1937 – 1944 г.

ТЮТЮНОПРОИЗВОДИТЕЛНА КЛОНОВА ЗАДРУГА „АЙТОСКА
ЯКА“ – АЙТОС

ЧП. 462, 1 а.е. 1948 г.

МЕСТНА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА ЗАДРУГА – с. ПИРНЕ

ЧП. 323, 1 а.е. 1938 – 1950 г.

МЕСТНА ЗЕМЕДЕЛСКОСТОПАНСКА ЗАДРУГА – с. ТРОЯНОВО

ЧП. 156, 1 а.е. 1937 – 1949 г.

Земеделскостопанските задруги се създават съгласно Наредба-закон за земеделските стопански задруги от 19.XI.1935 г. Предмет на дейността на задругите са грижите за развитието и усъвършенствването на земеделието и отраслите му, защитаване моралните и материални интереси на членовете, грижата за подпомагане на своите членове чрез взаимноспомогателни, осигурителни и пенсионни каси, благоустрояване на селата и др.

Архивните фондове са непълни.

Учредителни протоколи, резолюции, протоколи от проведени конференции – Ф. 688К (1936–1937); протоколи от конференции на околийските земеделскостопански задруги; протоколи на управителните съвети на земеделскостопанските задруги – Ф. 157К (1937–1941); сведения за организационното състояние на земеделските задруги в околията – Ф. 157К (1941–1944); протоколи от общи събрания на земеделскостопанските задруги в околията – Ф. 157К (1938–1944); протоколни книги – ЧП. 156 (1937–1949); ЧП. 323 (1938–1950).

Бюджети на местните земеделскостопански задруги – Ф. 688К (1937–1941); Ф. 157К (1937–1944).

ВЕТЕРИНАРНИ СЛУЖБИ И ЛЕЧЕБНИЦИ

ОБЛАСТНА ВЕТЕРИНАРНА СЛУЖБА – БУРГАС

Ф. 47К, 311 а.е. 1911 – 1944 г.

Окръжна ветеринарна служба – Бургас, е създадена през 1934 г. Преди това функциите ѝ се осъществяват от окръжен ветеринарен лекар. Архивният фонд е добре запазен.

Доклади за състоянието и дейността на ветеринарната служба в Бургаска област за 1938–1940 г.; месечни и годишни сведения и ведомости за заразните болести по домашните животни по околии и областта (1935–1940, 1943); годишни сведения за населените места, от които произхождат заразените от трихина и цистецеркус животни (1935–1940, 1943); за броя на умрелите от антракс животни по околии (1935–1937, 1939–1940); за постигнати резултати в борбата против туберкулозата (1936–1937); годишни сведения за седмичните пазари и панаири в областта – (1935–1937, 1939–1940); сведения за произведените млечни продукти по околии (1943).

Преписки със Санитарно-ветеринарната дирекция в София и ветеринарните служби в областта за провеждане на противоантраксната ваксина по добитъка в Бургаска област (1943); преписка със санитарно-ветеринарната служба в София и ветеринарните служби в Карнобат и Сливен за появата и борбата против болестта дурин по домашните животни (1943); организиране борбата против метила, пироплазмата и др. (1943); преписка с Бактериологичния институт в Стара Загора и ветеринарните служби в Елхово, Карнобат и Котел във връзка с появата и борбата с болестта устрел и чума (1943); преписка със Санитарно-ветеринарната дирекция в София във връзка с появата и борбата с болестта шеп по овцете в Бургаска област (1943); всекидневни показатели за хода на заразните болести по области в страната (1941–1943); дневници за прегледаните и лекувани животни в Несебър, Сливен, Мичурин (1938–1940).

ОБЛАСТНА ВЕТЕРИНАРНА ЛЕЧЕБНИЦА – БУРГАС

Ф. 66К, 147 а.е. 1933 – 1943 г.

Създадена на I.VIII.1933 г. Преди тази дата нейните функции е изпълнявала Ветеринарната лечебница при Окръжната постоянна комисия – Бургас.

Архивният фонд е добре запазен.

Годишни административни и финансови отчети и изложения за състоянието и дейността на ветеринаролечебните служби в Бургаска

област (1933–1943): месечни и годишни сведения за прегледаните и лекувани животни, за постъпилите такси от тях във ветеринарните лечебници и амбулатории (1933–1943); ведомости за състоянието на домашните животни, болни от заразни болести, по общини и месеци (1941–1945).

Преписка с ветеринарното отделение в София и ветеринарните лечебници в областта по изкуственото осеменяване, по изпитване на нови медикаменти (1937–1940), по провеждането на ветеринарно-лечебна просвета в областта – организиране на сказки, беседи, изложения и др. (1939–1940).

ОБЛАСТНА ВЕТЕРИНАРНО-БАКТЕРИОЛОГИЧНА СТАНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 6К, 14 а.е., 1939 – 1943 г.

По силата на специален план на Министерството на земеделието и държавните имоти през 1930 г. е открита Бургаската ветеринарно-бактериологична станция. През 1931 г. Бургаската ветеринарно-бактериологична станция се преименува в Окръжна ветеринарно-бактериологична станция. Заедно с трите си отдела: Микробиологичен, Хигиенно-контролен и Изкуственоосеменителен, Окръжната ветеринарно-бактериологична станция е научноизследователски, диагностичен и контролен институт, действащ в Бургаска област.

Основни задачи на станцията са били да се определя диагнозата на заразните болести по домашните животни, грижи за хигиенния контрол над съестните продукти от животински произход, по изкуственото осеменяване, борбата против безплодието и др. Заедно с тези задачи станцията се занимава и с чисто научноизследователска работа.

Архивният фонд е частично запазен.

Таблицы за дейността на Областната ветеринарно-бактериологична станция, за водената борба с болестите антракс, бяс, хеморагична септицемия, гангренозен митил, устрел и др. по овцете; болести по свинете – антракс, огненица, червенка, чума, паратифус; по птиците – холера, туберкулоза, дифтерит, дизентерия, спирохетоза и др.

Преписка на Областната ветеринарно-бактериологична станция с околийските ветеринарни лекари със сведения за разпространените болести по животните в околиците – червенка, говежда хиподермоза; проектоправилник за организиране и водене борбата срещу говеждите – въгърци (говеждата хипотеза).

Проектозакон за борба против паразитните болести по животните: дизентерия по агнетата, болестта росница, метил по овцете и др. (1939–1942);

Годишен отчет за дейността на Областната ветеринарно-бактериологична станция (1935–1941, 1943–1944) с данни за изследванията и лечението на заразните болести по животните; дневник за изследване болестите антракс, бяс и устрел, по домашните животни (1935–1940).

ОКОЛИЙСКА ВЕТЕРИНАРНА СЛУЖБА – АЙТОС

Ф. 727К, 16 а.е., 1921 – 1949 г.

Създадена 1900 г.

ОКОЛИЙСКИ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР – БУРГАС

Ф. 711К, 37 а.е., 1933 – 1944 г.

Създадена 1880 г.

ОКОЛИЙСКИ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР – КАРНОБАТ

Ф. 105К, 33 а.е., 1913 – 1943 г.

Създаден 1898 г.

ОКОЛИЙСКА ВЕТЕРИНАРНА СЛУЖБА – ПОМОРИЕ

Ф. 595К, 7 а.е., 1935 – 1944 г.

ОКОЛИЙСКА ВЕТЕРИНАРНА ЛЕЧЕБНИЦА – АЙТОС

ЧП. 396, 4 а.е., 1925 – 1943 г.

ПОГРАНИЧЕН ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР – БУРГАС

ЧП. 465, 1 а.е., 1929 – 1932 г.

ОКОЛИЙСКИ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР – МИЧУРИН

ЧП. 121, 8 а.е., 1937 – 1943 г.

ВЕТЕРИНАРНА СЛУЖБА – СОЗОПОЛ

ЧП. 319, 2 а.е., 1942 – 1947 г.

Със Закона за санитарно-ветеринарната полиция⁵⁰ от 20.1.1898 г. в околийските центрове на Бургаска област се назначават ветеринарни лекари и фелдшери, дейността на които се ръководи и контролира от окръжния ветеринарен лекар. Дейността на околийските ветеринарни служби се състои в задължителен ветеринарен контрол над домашните животни, борба с епизоотите, контрол върху хранителните продукти от животински произход и др.

Поверителни писма от Областната ветеринарна служба в Бургас до околийските ветеринарни служби за уволнението на комунисти, заемащи държавни служби – Ф. 711К (1941–1942).

Годишен отчет за дейността на ветеринарните служби в околията; сведения за състоянието на заразните болести по домашните животни и борбата против тях – Ф. 711К (1933–1944); Ф. 727К (1929–1943); Ф. 595К (1935–1942); сведения за броя на животните в околията, умрели от заразни болести и др. – Ф. 595К (1935–1936, 1938, 1942); годишни отчети за дейността на епизоотичната служба за 1942 г.; за дейността на общинските ветеринарни служби в с. Деветак, Екз. Антимово, Сунгурларе, Лозарево (1939–1943); ведомости за хода на заразните болести – Ф. 105К (1941–1944).

3. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ГОРСКОТО СТОПАНСТВО

ОБЛАСТНА ГОРСКА ИНСПЕКЦИЯ – БУРГАС

Ф. 24К, 53 а.е., 1893 – 1948 г.

Съществува от освобождението на страната от османско иго под наименованието „Районна горска инспекция“. Основната ѝ дейност се състои в охраната на държавните горски площи и административно ръководство на горските стопанства в района. От 1893 г. има район на действие до границите на Пловдивски окръг, като охранява и ръководи

⁵⁰ ДВ, бр. 14/1898 г.

горските служби в сегашните Старозагорски, Сливенски, Ямболски и Бургаски окръг. През 1897 г. се преименува в Горско управление. От 1 януари 1935 г. получава ново наименование „Областна горска инспекция“ и под това име съществува до 1948 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ИНСПЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ – М. ТЪРНОВО

ЧП. 454, 3 а.е., 1939 – 1943 г.

Заповедни книги – Ф. 24К (1893–1946); годишни планове за главно и второстепенно ползуване от държавни, общински и частни гори – Ф. 24К (1938–1944); ЧП. 454 (1939–1943).

Протоколи на комисията по чл. 20–34 от Закона за горите за определяне границите и правата за собственост за частни, общински и държавни гори в селата на Айтоска околия (1925–1945); Поморийска (1932–1946); Бургаска (1929–1948); Грудовска (1929–1946) и Карнобатска околия (1946); граждански дела по уточняване границите на гори – Ф. 24К (1907–1942).

ГОРСКИ СТОПАНСТВА И ЛЕСНИЧЕЙСТВА

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КАРНОБАТ

Ф. 203К, 12 а.е., 1910 – 1944 г.

Фондът е частично запазен.

РЕЗВАЙСКО ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – с. КОСТИ

Ф. 759К, 60 а.е., 1938 – 1945 г.

Архивният фонд е добре запазен.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – МИЧУРИН

Ф. 62К, 236 а.е., 1913 – 1944 г.

Архивният фонд е добре запазен.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – ПОМОРИЕ

Ф. 112К, 32 а.е., 1910 – 1944 г.

Архивният фонд е добре запазен.

ГОРСКО СТОПАНСТВО – ГРУДОВО

ЧП. 483, 4 а.е., 1927 – 1953 г.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Окръжни и указания на Министерството на земеделието и държавните имоти и Областната горска инспекция във връзка с експлоатацията на държавните, общинските и частни гори, тарифите и изкуственото залесяване (1913–1943); Ф. 62К, 112К, 203С.

Учредителен протокол и устав на горска производителна кооперация „Атлиман“ – с. Писменово, Мичуринско – Ф. 62К (1928).

Годишни планове за главното и второстепенно ползуване на държавните и общински гори (1913–1941) – Ф. 62К, 112К; годишни отчети за дейността на трудово-горските производителни кооперации с данни за деловия капитал, движимите и недвижими имоти, заеми, влогове, видове стопанска дейност и др. – Ф. 62К, 112К, 203К, 759К (1933–1944).

Статистически сведения до Министерството на земеделието и държавните имоти и Районната горска инспекция за състоянието и вида на държавните гори (1926–1937); за постъпилите приходи от горите (1933–1938); за ловните дружества; за констатирания по вид и количество полезен дивеч (1933–1940); за нанесените щети на горите от пожари и др. – Ф. 62К (1934–1942).

Проекти и планове за ограничаване и закръгляване на държавните гори – Ф. 62К (1925–1940); поемни условия, предложения и протоколи на тържни комисии и др. за отдаване на търг закупуването на дървесната маса от държавните гори (1915–1942); отдаване на търг експлоатацията на общинските земи – Ф. 62К – (1927–1940); тарифи за цените на главните и второстепенни продукти от държавните гори – Ф. 62К (1913, 1914, 1919–1944).

Преписка с Министерството на земеделието и държавните имоти с протоколи за предаване на концесия на Англо-българското горско-индустриално дружество, горите в Странджа (Малкотърновска и Василковска) (Мичуринска) околия – Ф. 62К (1927–1928).

Списъци със сведения за построените кошари, егреци, индустриални заведения и др. в държавните гори – Ф. 62К (1926).

Удостоверения на Странджанския районен горски кооперативен съюз – Царево (Мичурин), за износ на дървени въглища и др.

СТРАНДЖАНСКО АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО М. ТЪРНОВО

Ф. 132К, 30 а.е., 1930 – 1945 г.

АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО – БУРГАС

ЧП. 453, 3 а.е., 1902 – 1948 г.

ОБЩИНСКО ЛЕСНИЧЕЙСТВО – с. ЗИДАРОВО

ЧП. 351, 1 а.е., 1938 – 1943 г.

Окръжни, наредби, заповеди и поверителни писма от Министерството на земеделието и държавните имоти, Министерството на войната, Дирекция на горите и водата за организиране производството на траверси по стопански начин, отпускане на строителни материали за земянки, определяне цените на убийтия дивеч, мобилизиране на секачи, поддържане в изправност оръжието на горската стража за съдействие при залавяне на нелегални и др. – Ф. 132К (1936–1944).

СТРАНДЖАНСКИ РАЙОНЕН ГОРСКИ КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ – МИЧУРИН

Ф. 133К, 390 а.е., 1930 – 1944 г.

Основан е на 1.XII.1929 г. по инициатива на група кооперативни дейтели. Своята дейност започва от 1.I.1930 г. Член е на Горския кооперативен съюз – София. В съюза членуват всички трудови горски производителни кооперации от Странджанския район (М.Търновска, Мичуринска, и Бургаска околия). Целта на същия е да представлява съюзните кооперации при продажбата на производството им, доставка на консумативни и други материали, отпускане на кредити на кооперациите, уреждане на спорове между тях и др. Съдействува за механизизиране на горското производство, за строеж на пътища и фабрики. Със своята широка и разностранна дейност Странджанският районен горски кооперативен съюз, в чието ръководство влизат известните партийни функционери Илия Бояджиев, Ефтим Воденичаров и др., съдействува изключително много за укрепването и развитието на кооперативното движение в Странджанския край.

Архивният фонд е добре запазен.

Протоколни книги от общи годишни събрания на съюза – (1933–

1946), от заседания на управителния съвет и контролния (1930–1946), на постоянното присъствие (1932–1943); годишни отчети за дейността на съюза със сведения за пространството и вида на горските насаждения в района на съюза; за материалното и организационно състояние на горските кооперации; състав на управителните и контролните съвети; броя на извършените ревизии и др. (1932–1944).

Годишни отчети на клона в Бургас с данни за паркетното и гатерно производство, кулените и препродадени бъчви, реализираните печалби и др. (1941–1942); годишни отчети на Странджанския районен горски кооперативен съюз до Горския кооперативен съюз в София за дейността на трудовите горски производителни кооперации с данни за размера и вида на държавните, общинските и частните гори в района на кооперациите, производството, печалбите и загубите, просветната дейност (1935–1943).

Статистически сведения на Съюза за изсечения и превозен дървен материал, продадените и изнесени в чужбина дървени въглища и дърва; за произведените и продадени материали в дъскорезните фабрики и др. (1930–1944); правилник за вътрешния ред (1944).

Обяснителни таблици, планове, преписка с областния инженер, общинското управление в Царево (Мичурин) във връзка със строежа на дъскорезни фабрики в гр. Царево, с. Кости и Визица; строеж на корабостроителна работилница в Царево (1935–1941); книги за производството на кораби (1941–1942); за производството на предприятията на Съюза (1943–1944); за движимите и недвижимите имоти (1939–1943).

Телеграма и изложение-протест до МВРНЗ по повод интернирането на директора на съюза – Илия Бояджиев (1938).

Преписки с Горски кооперативен съюз в София, БЗКБ, горски кооперации, български и чужди търговски фирми, изложения, молби и др. във връзка с уреждане на членството на кооперации, кредитирането на съюза и кооперациите, експлоатацията на горите, намалението на тарифните такси, сключване на компенсации за отстъпване на валута от износа на дървени въглища от съюза и др.

Преписка и договор с инж. Трънка – София за строеж на кораби (1930–1944); писма и доклади за участието на съюза в Пловдивския мострен панаир и международната изложба във Варна; книга за впечатленията на посетителите и др. (1940); ръкописи на материали за вестник „Горянин“ (1930–1932); окръжни – (1931–1944); актове за извършени ревизии на съюза, на индустриалните горски предприятия, на кооперациите – (1935–1946).

Счетоводен дневник „Кредитори“, „Ценови разлики“, „Клиенти“, „Сурови материали“, „Временни сметки“, „Кооперации“, „Предполагаеми печалби“ и др. (1930–1944).

ТРУДОВО-ГОРСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ

ГРУПОВ ФОНД ТРУДОВО-ГОРСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ ОТ БУРГАСКА ОКОЛИЯ

Ф. 752К, 14 а.е., 1925 – 1943 г.

Включва: Трудово-горска производителна кооперация „Прогрес“ – с. Равадиново, – основана на 27.IX.1938 г.; Трудово-горска производителна кооперация „Босна“ – с. Индже войвода, – основана през 1928 г.; Трудово-горска производителна кооперация „Рошковица“ – с. Ново Паничарево, – основана на 1.III.1925 г.; Трудово-горска производителна кооперация „Падалото“ – с. Крушевец.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ГРАНИТ“ – АХТОПОЛ

Ф. 618К, 12 а.е., 1929 – 1955 г.

Основана на 14 април 1929 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „МИДИЯ-ЕНОС“ – с. БАНИЯ

Ф. 431К, 8 а.е., 1931 – 1952 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СТРАНДЖА“ – с. БРОДИЛОВО

Ф. 628К, 14 а.е., 1925 – 1955 г.

Основана на 23 юли 1922 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ДЪБ“ – с. БЪЛГАРИ

Ф. 623К, 6 а.е., 1928 – 1948 г.

Основана на 2 септември 1928 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПАПИЯ” –
с. ВАРВАРА

Ф. 625К, 10 а.е., 1924 – 1948 г.

Основана на 21 декември 1924 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОБУДА” –
с. ВЕЛИКА

Ф. 627К, 7 а.е., 1933 – 1950 г.

Основана на 28 декември 1933 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„ХАДЖИЙКА” – с. ВИЗИЦА

Ф. 499К, 12 а.е., 1923 – 1948 г.

Основана на 21 април 1923 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„ПОДКРЕПА” – с. ГРАМАТИКОВО

Ф. 498К, 35 а.е., 1921 – 1958 г.

Основана на 7 април 1921 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ТРУД” –
с. ДОБРОМИР

Ф. 720К, 6 а.е., 1928 – 1946 г.

Основана на 18 октомври 1928 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „УГРАШ” –
с. ЗАБЕРНОВО

Ф. 500К, 19 а.е., 1926 – 1952 г.

Основана на 8 януари 1926 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ЗОРА” –
с. ЗВЕЗДЕЦ.

Ф. 673К, 15 а.е., 1928 – 1948 г.

Основана на 3 март 1928 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „БЪЛГАРКА” –
с. ИЗГРЕВ

Ф. 620К, 6 а.е., 1942 – 1953 г.

Основана на 30 юли 1942 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „МОМЧОВ ГЪОЛ” –
с. КИТЕН

Ф. 614К, 6 а.е., 1930 – 1952 г.

Основана през 1929 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ДИМА-
НА” – с. КЛАДАРА

Ф. 356К, 8 а.е., 1925 – 1949 г.

Основана на 15 октомври 1925 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СВЕТЛИНА” –
с. КОНДОЛОВО

Ф. 630К, 5 а.е., 1937 – 1950 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК” –
с. КОСТИ

Ф. 617К, 11 а.е., 1922 – 1947 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СИЛА” –
с. ЛОЗЕНЕЦ

Ф. 622К, 12 а.е., 1931 – 1947 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„СТРАНДЖА” – М. ТЪРНОВО

Ф. 358К, 11 а.е., 1928 – 1947 г.

Основана на 17 април 1928 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ДЪБРАВА” –
МИЧУРИН

Ф. 624К, 36 а.е., 1925 – 1948 г.

Основана на 9 август 1925 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„БАЛКАН” – с. ОБЗОР

Ф. 432К, 8 а.е., 1937 – 1947 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„АТЛИМАН” – с. ПИСМЕНОВО

Ф. 615К, 3 а.е., 1938 – 1948 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПЧЕЛА” –
с. ПРИМОРСКО

Ф. 626К, 15 а.е., 1926 – 1948 г.

Основана на 1 ноември 1926 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „РЕЗВАЯ” –
с. РЕЗОВО

Ф. 621К, 13 а.е., 1923 – 1952 г.

Основана на 9 януари 1923 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ВЪГЛЕН” –
с. СИНЕМОРЕЦ

Ф. 629К, 5 а.е., 1932 – 1952 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ЛЕСКА” –
с. СТОИЛОВО

Ф. 357К, 12 а.е., 1928 – 1944 г.

Основана през 1928 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ДЪБ” –
с. ТОПЧИЙСКО

Ф. 722К, 5 а.е., 1928 – 1950 г.

Основана през 1928 г.

ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ЕДИНСТВО” –
с. ФАЗАНОВО

Ф. 616К, 1 а.е., 1930 – 1936 г.

Основана на 7 декември 1929 г.

ТРУДОВО-ГОРСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„ПОДКРЕПА” – с. ЗАВЕТ

ЧП. 379, 2 а.е., 1942 – 1953 г.

Трудовите горски производителни кооперации се създават като
сдружения с ограничена отговорност. Те действуват предимно в Стран-

джанския район и са членове на Странджанския горски кооперативен съюз — Царево (Мичурин). Целта им е задружно използване на горските продукти от изсичане на държавните, общинските и частните гори. Чрез БЗК банка кооперациите доставят на своите членове необходимите сечива и продоволствени стоки. Изработените горски произведения се продават на кооперативни начала. Произвеждат се главно дървени въглища, строителен материал, телеграфни стълбове, минни подпори, лозарски колчета и др. Част от производството, главно дървени въглища, се изнасят в чужбина — Турция, Италия и др.

Кооперациите в миналото са играли прогресивна роля в развитието на горското стопанство и са защищавали интересите на бедните и средните селяни.¹

Архивни: материали са частично запазени.

Учредителни протоколи, устава, списък на основателите Ф. 673К (1928); правилници за вътрешния ред и производството на дървени въглища — Ф. 625К (1924); книги за деловия капитал и книги за членовете; протоколи от заседания на управителния и контролния съвет и общи събрания с данни за свикване на събрания, за даване на мандат на управителния и контролния съвет да представят кооперациите на конференции и конгреси, за одобряване на баланса и бюджета, за откриване и дейността на кооперативни магазини, за доставка на сечива и продоволствени стоки — Ф. 356К (1924—1946), Ф. 357К (1928—1945), Ф. 358К (1928—1946), Ф. 498К (1921—1938), Ф. 499К (1923—1949), Ф. 500К (1926—1951), Ф. 615К (1938—1948), Ф. 616К (1930—1936), Ф. 617К (1922—1947), Ф. 618К (1929—1948), Ф. 621К (1923—1952), Ф. 625К (1924—1931), Ф. 626К (1926—1947), Ф. 628 (1925—1953), Ф. 720К (1928—1948), Ф. 752К (1926—1942), ЧП. 379.

Годишни отчети и статистически сведения за деловия капитал, движими и недвижими имоти, заеми, влогове, видовете стопанска дейност и др. — Ф. 618К (1938—1943), Ф. 621К (1928—1945), Ф. 622К (1931—1942), Ф. 624К (1926—1944), Ф. 625К (1926—1943), Ф. 626К (1933—1943), Ф. 673К (1939—1943); книги за производството и готовата продукция; ревизионни актове; ведомости за заплати.

4. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ВОДНОТО СТОПАНСТВО И РИБОЛОВА

ОБЛАСТНО ИНЖЕНЕРСТВО ПО ВОДИТЕ — БУРГАС

Ф. 3К, 7 а.е., 1912 — 1944 г.

През 1924 г. се създава Район по водите със седалище Ямбол, който през 1928 г. се премества в Бургас. От 1942 г. Районът по водите се преи-

менува в Областно инженерство по водите. Основни задачи: да определя дамгите (местата) за оризища, създаване на водни синдикати, корекция на реки, отводняване и построяване на предпазни диги.

Архивният фонд е частично запазен.

Ситуационни планове на канали и блата; скици за отчуждаване на имоти (1921—1930); касова книга на Ямболската секция по водите (1919—1923); книга за платежните заповеди (1929—1942).

Преписки на околийските водни синдикати с Областното инженерство по водите — Бургас, с данни за направени водни съоръжения, канали и др. (1942—1944); протоколи от заседания на управителните съвети на водните синдикати от областта (1942—1944); сведения от околийските водни синдикати с данни за напояваните селскостопански култури (1942—1944).

Окръжни от Министерството на земеделието и държавните имоти — отдел за водите, със сведения за водното строителство, напояваните площи и др. (1942—1944).

РАЙОННА ИНСПЕКЦИЯ ПО РИБАРСТВОТО — БУРГАС

Ф. 42К, 454 а.е., 1913 — 1943 г.

Създадена през 1927 г. с главни задачи да контролира риболова от трите сектора — държавен, кооперативен и частен. Отдава под наем сгради, сключва договори и следи за тяхното изпълнение. Задоволява нуждите на рибните тържища в Несебър, Поморие, Бургас, Созопол, Приморско, Мичурин и Ахтопол.

Архивният фонд е изцяло запазен.

Правилник за прилагане закона за рибарството (1932); годишни отчети със сведения за улова на риба от морето и блатата за 1940 г., за зарибяване на блатото „Вая“ и Мандренския гард „Пода“ с илария, сафрид и трикона за 1940 г.; сведения за броя на регистрираните риболовци в района на рибните тържища, дадени по вероизповедания (1941), за броя на риболовните кооперации и риболовците, членуващи в тях (1943), и др.; сведения от Районната инспекция по рибарството за наловеното и продадено количество риба от Черно море и от блатата (1935—1941); сведения от надзирателите по риболова в Бургас до началника на Районната инспекция по рибарството за броя на моторните кораби и лодки, годни за превоз на риба в района на рибните селища — Бургас, Созопол, Поморие, Несебър (1943).

Преписки на частни лица с данъчни агенти за отдаване под наем на риболовни обекти като: блата, даляни и др. (1913—1938).

РИБОЛОВНИ ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ

РИБОЛОВНА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ЦАР БОРИС“ – АХТОПОЛ

Ф. 619К, 10 а.е., 1930 – 1951 г.

Създадена през 1926 г.

РИБОЛОВНА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „БЪЛГАРСКИ ЧЕРНОМОРСКИ РИБОЛОВЕЦ“ – БУРГАС

Ф. 193К, 69 а.е., 1930 – 1938 г.

Създадена през 1920 г.

РИБОЛОВНА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЕДИНЕНИТЕ РИБОЛОВНИ КООПЕРАЦИИ“ – БУРГАС

Ф. 68К, 125 а.е., 1926 – 1943 г.

Създадена през 1938 г.

РИБОЛОВНА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „БЪЛГАРИЯ“ – СОЗОПОЛ

Ф. 192К, 57 а.е., 1925 – 1939 г.

Създадена през 1925 г.

РИБОЛОВНА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ТРАКИЯ“ – СОЗОПОЛ

Ф. 191К, 20 а.е., 1928 – 1940 г.

Създадена през 1928 г.

Риболовните трудово-производителни кооперации от Бургаски окръг съществуват самостоятелно до 1938 г., когато се обединяват със „Съединените риболовни кооперации“ – Бургас

Основни задачи на кооперациите са: организиране риболова в блата, крайбрежието и в открито море; осигуряване пазар за уловената риба и получените от нея продукти.

Кооперациите се управляват от общото събрание, което избира управителен и контролен съвет. За ръководител на кооперациите общото събрание назначава директор.

Архивните фондове са частично запазени.

Протоколни книги на управителни и контролни съвети; сведения за учредителното събрание на Риболовната трудово-производителна кооперация „Цар Борис“ – Ахтопол – Ф. 619К (1930); сведения за построен далян „Каря“; закупена сеферна и гребчийска лодка с платна – Ф. 192К (1925); решение за искане на концесионни начала рѣка „Ропотамо“ – Ф. 192К (1926).

Преписки за заеми от Българска народна банка, решения за отделяне на парцели от дворните места за постройка на кооперативни сгради и жилища на кооператорите – Ф. 192К (1927–1929). Отпускане безплатно риба на трапезариите за бедни ученици и старчески домове – Ф. 193К (1930).

Протокол от годишно отчетно събрание с данни за изпратени кооператори на специализация в Дания – Ф. 192К (1931); сведения и отчети за уловеното количество риба от даляните – Ф. 192К (1931–1938); месечни сведения за наловеното количество риба от блата „Вая“, „Мандра“ и гард „Вая“ – Ф. 193К (1930–1940); годишни доклади със сведения за уловени количества риба; сключени заеми от Българска земеделска и кооперативна банка и др. – Ф. 619К (1930–1946).

Баланс и ведомости за загубите и печалбите на риболовната трудово-производителна кооперация „Български черноморски риболовец“ – Ф. 193К (1930–1942); дневник за вписване на уловеното количество риба през пролетния и есенния сезон в даляните, грибовете и гъргърите – Ф. 192К (1930–1935); годишни статистически сведения и отчети за индустрията, броя на кооператорите, произведени и продадени стоки, дялов капитал и др. – Ф. 192К (1930–1935); общ годишен баланс и ведомости за загубите и печалбите на риболовната трудово-производителна кооперация „Съединените риболовни кооперации“ – Бургас – Ф. 68К (1938–1939).

Книга „Дебитори и кредитори“ – Ф. 192К (1926–1928); (1934–1936); Ф. 193К (1930–1937); Ф. 191К (1928–1930).

Кореспонденция с търговски фирми. Инспекция по рибарството и др. във връзка с доставката на риболовни материали, приемане на членове и застраховане на същите, уреждане на риболова, ремонт на рибарски съоръжения, отдаване под концесия държавни даляни и др. – Ф. 193К (1930–1937); Ф. 68К (1938–1944).

ОБЛАСТНО ИНЖЕНЕРСТВО – БУРГАС

Ф. 19К, 311 а.е., 1914 – 1951 г.

През 1894 г. с първия Закон за пътищата в България⁵¹ към окръжните управления са назначени окръжни инженери. Техните задачи и функции отначало се свеждат предимно до направа, поддържане и контролиране на пътищата. Постепенно задачите и функциите на окръжните инженери се разширяват и те се обособяват в окръжни инженерства.

През 1934 г. с административната реорганизация окръжните инженерства се преименуват в областни – подчинени на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството. Ръководят работата на околийските инженерства. Ликвидирани са на 31.1.1948 г.

Архивният фонд е запазен.

Доклади от областния инженер до областния директор с данни за състоянието на пътищата; сведения и вносни листи за консумираната електрическа енергия и направените вноски от индустриалните предприятия в областта през 1937–1940 г.

Карти на пътната мрежа в окръга (1932); програми за работата на служба „Пътища“ (1942–1943); проектопланове за мостове.

Месечни сведения на областното инженерство до Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за извършената работа по водоснабдяването и канализацията на населените места, държавните имоти и пр. с данни за извършени проучвания, изготвени проекти, извършени строителни работи, поправка на съществуващите водопроводи, водоеми, чешми, кладенци и др. (1929–1944).

Месечни рапорти и сведения на служба „Снимки, регулации и нивелации“ от областното инженерство и техническите отдели при градските общини до Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството и областното инженерство, с данни за утвърдени регулационни и нивелационни планове, извършена полска, канцеларска и техническа работа (1938).

Заявления, удостоверения, обяснителни записки и скици за откриване на бояджийска работилница в Бургас (1932–1937); бчварска в Айтос (1940–1944); винен склад в Поморие, керемидарници и кинотеатър в Карнобат (1923–1940); корабостроителници в Бургас и Мичурин

⁵¹ ДВ, бр. 20/27.1.1897 г.

(1940–1944); маслобойни фабрики и мелници в Бургаски окръг (1914–1944); солници в Поморие (1930–1944); пютюнева фабрика в Бургас (1926–1944); шоколадена фабрика (1933–1936) и др.; сведения от собствениците на индустриални предприятия до областното инженерство с данни за вида на заведението, инсталираните мощности в к.с., брой на работниците, инвестиран капитал, годишно производство (1937–1939).

Преписки с Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, околийските инженерства, Областната дирекция, военното окръжие и индустриалните предприятия със сведения за политическата и стопанската дейност на персонала при областното инженерство, за гражданската мобилизация на служителите, направа и поддържане на пътища и мостове от военностратегическо значение, охрана на складове, внасяне и освобождаване от облог на индустриални предприятия (1938–1944); доставка на арматурни водопроводни тръби (1939–1944).

ОКОЛИЙСКО ИНЖЕНЕРСТВО – АЙТОС

Ф. 651К, 34 а.е., 1922 – 1947 г.

Създадено през 1920 г. като технически участък. През 1934 г. се преименува в околийско инженерство и съществува като такова до 1944 г.

ОКОЛИЙСКО ИНЖЕНЕРСТВО – М. ТЪРНОВО

Ф. 654К, 32 а.е., 1939 – 1944 г.

През 1920 г. се създава технически участък с цел контролиране и поддържане на пътищата в Малкогърновска и Мичуринска околия. През 1939 г. поради нарастване на работата се създава околийско инженерство в М. Търново.

ОКОЛИЙСКО ИНЖЕНЕРСТВО – ПОМОРИЕ

Ф. 640К, 13 а.е., 1939 – 1944 г.

Създадено на 1 май 1939 г.

Околийските инженерства имат за задача да строят и поддържат пътища и мостове, да разширяват и контролират строежа на обществени и

частни сгради, да събират пътен данък и пр. Ръководят се от областното инженерство – Бургас.

Окръжни, заповеди и наредби – Ф. 640К (1941–1943); Ф. 651К (1937–1940); Ф. 654К (1943–1944).

Месечни сведения и седмични рапорти до областния инженер с данни за състоянието на пътната мрежа и извършената работа по нея, броя на работниците и времето, вложено при строежа на обществените сгради – Ф. 651К (1922–1944).

Поверителна преписка с областния инженер във връзка с уволнение и преместване на служители, възстановяване и укрепване на мостове, гражданска мобилизация на служители, данни за главните, първокласни, второкласни и третокласни шосета – Ф. 640К (1939–1943); Ф. 651К (1934–1942); Ф. 654К (1939–1944).

Обявления, обяснителни записки, огледни протоколи, проекторазрешителни, проектопланове и пр. във връзка със строежа и узаконяването на дъскорезници, фабрики, винарски изби, работилници и др. – Ф. 651К (1934–1947); Ф. 654 (1939–1944).

Заповедни книги – Ф. 640К (1939–1944); Ф. 651К (1936–1946); Ф. 654К (1939–1943); ревизионни актове – Ф. 651К (1934–1944).

МОРСКА СТРОИТЕЛНА СЕКЦИЯ – БУРГАС

Ф. 34К, 80 а.е., 1896 – 1944 г.

До 1931 г. с разширението и поддържането на пристанищата от нос Емине до турската граница се занимава специална техническа служба към Пристанищно управление – Бургас. В края на същата година тя се отделя под наименованието – Морска строителна секция – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни и наредби (1942–1943); годишни отчети за стопанската експлоатация на каменоломня „Атия“ (1936–1941); планове на пристанище – Бургас (1896–1927); пристанище – Несебър (1942); на полигона и рибарския кей в Бургас (1902) и др.

Проекти за строеж на военно пристанище в Бургас (1939), разширение на каналната мрежа в района на пристанището (1944); строеж на лодъчен кей (1941–1943) и др.; ведомости за заплати (1939–1944); наднични листове (1936–1939).

Преписка с Дирекция на водните съобщения, акционерни дружества и Областния съд за монтиране на електрически кранове в пристанище – Бургас, доставка на компресори за каменоломня „Атия“, изпращане на принудителна работа в каменоломнята и пр.

СТОПАНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ (СП) „ВОДА, КАНАЛ И СМЕТ“ (ВКС) – БУРГАС

Ф. 732К, 60 а.е., 1931 – 1954 г.

Предприятието е основано на 1 април 1931 г. под наименованието „Общинско предприятие за водоснабдяване, канализация и изхвърляне на сметта“. Възниква по силата на Закона за общинските стопански предприятия⁵² и Правилника за приложението му.⁵³

Главна задача на предприятието е да доставя вода за нуждите на населението, индустрията и добитъка в района на Бургаската градска община, да изхвърля нечистите води чрез канализация или със специални коли, да почиства града и изхвърля сметта вън от града. От 1941 г. предприятието стопанисва Бургаските минерални бани и обществената пералня.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни книги (1933–1945); правилник на предприятието (1931); правилник за проучване, проектиране и изпълнение на водоснабдителни строежи (1938); отчетни доклади с данни за строеж, разширение и поддържане на водопроводната и канализационна мрежа, чистотата в града, минералните бани и пералнята (1931–1944); сведения за собствениците на индустриални предприятия с данни за разходеното количество вода (1936); таблица за получената вода от изворите за нуждите на града (1939–1943); градоустройствен план на Бургаските минерални бани (1940); тарифи за вода и смет (1931–1932); годишни счетоводни отчети и баланси (1931–1938); бюджети (1932–1944); заповеди, главна и инвентарна книга.

52 ДВ, бр 275/9.III.1927 г.

53 ДВ, бр 294/29.III.1929 г.

V. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

I. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ТРАНСПОРТА

ЖП. МАГАЗИЯ – БУРГАС

Ф. 686К, 16 а.е., 1926 – 1944 г.

До 1906 г. жп. магазина принадлежи на частната компания барон Хирш, която експлоатира и жп. линията, след което става държавна под наименованието жп. магазин – Бургас, преименувана по-късно на жп. склад. Снабдява с материали подразделения на Министерството на транспорта в определения район.

Архивният фонд е частично запазен.

Налице са годишните отчети на магазина (1926–1941) и окръжни предписания за 1944 г.

ЖП. ТРАКЦИЯ И РАБОТИЛНИЦА – БУРГАС

Ф. 304К, 44 а.е., 1917 – 1949 г.

Създадена през 1909 г. под наименованието „Железопътна тракция и депо“ – Бургас, със задача да поддържа локомотивния парк. От 1.1.1949 г. по решение на Министерския съвет се разделя на Вагоностроителен завод „Червено знаме“ и Локомотивно депо.

Архивният фонд е частично запазен.

Заповедни книги (1933–1945); заявления, актове и кореспонденция по назначаване и уволняване на работници и служители (1917–1943).

XV ЖП. СЕКЦИЯ – БУРГАС

Ф. 28К, 419 а.е., 1890 – 1947 г.

За поддържане на построената през 1890 г. жп. линия Ямбол–Бургас е създадена жп. секция. Като подразделение на Главното управление на

железниците секцията първоначално се нарича X секция, по-късно се преименува XVI, след което непрекъснато носи наименованието XV жп. секция.

Архивният фонд е частично запазен.

Преписки по отчуждаване на места за разширение на линии, гари и депо: Айтос (1923–1947); Стралджа (1939–1946); Черноград (1944); Спаница (1938–1944); Бургас (1909–1943); Кермен (1912–1943); Ямбол–Елхово (1931–1934); Зимница (1928); Камено (1910–1912) и др.

За извършено водоснабдяване и канализация по гарите: Айтос (1929–1933 и 1947); Бургас (1921–1932); Карнобат (1931–1932); Елхово (1932–1934 и 1943); Чернево (1937); Ямбол (1934, 1943–1946); Сливен (1945–1947); Поморие (1945–1946); Черноград (1942–1945) и др.

Преписки за планирани и извършени строежи на: гара Бургас (1909–1931); Стралджа (1928–1929); Деветак (1911–1936) и др.; сточна гара Ямбол (1937); жп. влагалище – Айтос (1937–1938); Карнобат (1930–1938) и др.; депо–Бургас (1927–1934); фондови жилища – Бургас (1926–1932); Ямбол (1931–1933); кантони, билетни гишета и др.

Създаване индустриални отклонения на: АД „Верига“ (1926–1938); АД „Петрол“ (1927–1944); големите български мелници – (1930–1940) и др.

Годишни отчети (1937–1947).

ПРИСТАНИЩНО УПРАВЛЕНИЕ – БУРГАС

Ф. 33К, 102 а.е., 1893 – 1944 г.

Освобождението от турско робство заварва Бургаското пристанище в примитивно състояние. Състояло се е от 5 дървени скели: митническа, карантинна, скели пред житните магазини на Христо Дионисиадис. Аркадий Димитракопулос и Андон Кокинос. Бързо растящият трафик по Черноморското крайбрежие принуждава тогавашното правителство да пристъпи към строителството на ново пристанище и на 20.1.1889 г. е приет закон за разширяване на пристанищата в Бургас и Варна. Работата по постройката на Бургаското пристанище започва през 1895 г. и завършва през 1903 г. Построяването му създава условия гр. Бургас в скоро време да се развие като голям търговски център, за което съдейства и близостта му с пристанищата на Средиземно море.

Архивният фонд е добре запазен.

Поемни условия за построяване морско-търговско пристанище – Бургас (1893); годишни отчети за извършените строителни работи в пристанището (1926, 1927, 1929, 1931 и 1932); строителна програма на Морска строителна секция, Бургаски участък (1941 и 1942).

Програма за тържествено откриване на Бургаското пристанище (1903).

Месечни сведения за движението и броя на работниците (1933–1934).

Рапорт, заявления и дознания по инцидента между група работници и надзирателя на каруцарската секция (1934); молби и заявления от работници за отпуски, помощи, за назначения, уволнения, за връщане на работа и др. (1931–1934); годишни отчети и сведения за експлоатацията на пристанището (1936–1938).

Доклад на началник пристанището за графика на нашите черноморски пристанища и мерки за неговото засилване (1933).

Месечни доклади за движението на корабите и превозените стоки и пътници от същите.

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО – БУРГАС

Ф. 190К, 16 а.е., 1926 – 1939 г.

Дружеството е учредено през 1903 г. Една трета от акциите са закупени от държавата, която за стабилизиране на дружеството ежегодно отпуска и субсидия. Целта е превоз на стоки по море от и за България и други чужди пристанища. Седалището на дружеството е в гр. Варна, а в Бургас е открита агенция.

През войната дружеството изгубва целия си търговски флот, който бе даден на германците и впоследствие потопен от подводници.

Държавата създава през 1947 г. ново държавно предприятие „Български морски флот“ – Варна.

Архивният фонд е частично запазен.

Доклади за дейността на агенцията в Бургас (1926–1929); сведения за износа и вноса на стоки през Бургаското пристанище по държави (1931–1937); статистически сведения за движението на параходите (1929–1938); извършени рейсове (1928–1937); натоварени стоки и пътници по Егейско-Палестинската и Континентална линия (1935–1938); копирна книга на агенцията (1928–1939).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО (АД) „БРАТЯ ДИМАНОВИ“ – БУРГАС

Ф. 16К, 1331 а.е., 1919 – 1944 г.

Образуването през 1932 г. Акционерно дружество „Братя Диманови“ – Бургас, приема членовете на създаденото през 1919 г. Събирател-

но дружество Петър и Ненчо Диманови. Дейността на дружеството включва вътрешни и международни транспорти, обмיתяване, осигуровки, антрепозит, вантаж, представителство и търговия. Дружеството има централа в Бургас и клонове в София, Варна, Русе, Свищов. През 1936 г. поема представителството на германската параходна компания – Шулд – Хамбург, а през 1939 г. това на германската транспортна къща – Шенкер за превоз на стоки от Германия за Персия през Батум и Баку. През войната 1941–1945 г. транспортът се извършва с гемии през Бургас за Истанбул и обратно. Фирмата развива много голяма дейност, поддържа връзки по обмיתяване и експедиране на стоки с много местни и чуждестранни предприятия, параходни компании, Български държавни железници, Митницата, Пристанищно управление, Българска народна банка и др.

От 1945 г. държавата чрез свои представители поема ръководството на предприятието, което през 1947 г. е обявено в ликвидация, а през 1950 г. със Закона за прекратяване дейността на частните търговски фирми преустановява съществуването си.

Архивният фонд е добре запазен.

Търговска кореспонденция между централата – Бургас, и клоновете във Варна, Русе и Свищов относно обмיתяване, експедиция и транспорт на стоки през морските пристанища Бургас и Варна и дунавските пристанища Русе и Свищов (1935–1942).

Кореспонденция с чуждестранни фирми и представителства по обмיתяване и експедиране на стоки, плащане навла и др. (1937–1943); Кореспонденция с търговски фирми и представителства в страната по манипулиране и експедиране на стоки (1937–1943).

Преписка с Българското търговско параходно дружество гр. Варна по наемане на параходите „Шипка“, „Родина“ и „Балкан“ (1941).

Коносаменти и манифести на стоки за износ, внос и транзит и наименование на параходите, извършващи превози – (1939–1943); сметки за извършени разходи и комисионна по коносаменти за получени и експедирани стоки (1941–1943).

Преписки с местни и чуждестранни фирми за пристигнали параходи и за превозвани видове и количества стоки (1941).

Ведомости за заплати на служителите (1925, 1928, 1940–1942).

Главни книги (1923–1934); счетоводни дневници (1931–1934); спомагателни счетоводни книги за: текущата сметка (1919–1938), за експедирани пратки (1943), магазинни книги за пристигналите от Германия стоки, предназначени за Персия, за транзитните стоки за Цариград (1940–1941).

За материалите след 1944 г. е образуван фонд № 26.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО (АД) „ВАТСОН СИЕ ЮЛТ“ –
ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 26К, 21 а.е., 1933 – 1943 г.

До края на 1937 г. съществува като клон на Румънско анонимно дружество, след което се регистрира като самостоятелно българско паракходно дружество. Дейността е – представителство на кораби и паракходни агенции, навлосване на кораби, експедиции, митническо посредничество и други комисионни и представителства. През 1943 г. дружеството е обявено в ликвидация и на 30 януари 1946 г. е пререгистрирано в Бургаския областен съд като Дружество с ограничена отговорност, което през 1951 г. е закрито и дейността му се поема от Държавното предприятие „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Преписка по регистриране на фирмата в Бургаския областен съд (1939–1943); статистически сведения за движението на корабите (1935–1938); кореспонденция: с банки (1936–1943); с Митницата, Пристанището, кооперативни съюзи и др. (1938–1940), с фирми в страната и чужбина (1938–1940).

Дружеството продължава дейността си и след 9 септември 1944 г. Документи за дейността му след тази дата се съхраняват във фонд № 33.

Преписки по пристигането, товаренето и разтоварването на паракходите (1946–1950); главни книги (1938–1950); счетоводни дневници (1949–1950); касови наръчници и операционни бележки (1939–1950).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО (АД) „ГЕОРГИ БЕЗИ И СИНОВЕ“ – БУРГАС

Ф. 13К, 74 а.е., 1926 – 1944 г.

Основано през 1926 г. Събирателното дружество претърпява следните промени: на 1 април 1930 г. става акционерно дружество със седалище гр. Бургас и клон в гр. Варна. През 1932 г. открива клонове в Румъния – Браила, Галац и Кюстенджа. От 1934 г. централата се премества в Браила, а в началото на 1940 г. гр. Бургас става седалище на дружествената централа. Предмет на дружеството е представителство на паракходни дружества, агентство на паракходи, всякакъв вид сделки за сухопътни и морски транспортни, комисионна търговия за собствена сметка и на консигнация и др.

През 1950 г. дружеството прекратява дейността си.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколи и устави по учредяване на дружеството (1930).

Търговска кореспонденция: с клоновете на дружеството, други

паракходни агенции, дружества и фирми относно експедиране на стоки (1935–1940); счетоводна кореспонденция на централата с клоновете (1932–1940); с Италианска и Българска търговска банка (1930–1936), с Банка български кредит (1935–1941), с Българска народна банка (1938–1940) и др.

Преписки с финансовите органи – декларации по данък занятие (1932–1934), жалби пред контролна комисия по данъците (1935–1941), списъци за удържани данъци (1937–1943).

Манифестни книги (1936–1941); книга за статистическите сведения по паракходите (1927–1939); паракходна книга (1931–1944); ревизионна книга на Инспекцията по труда (1925–1937); счетоводни дневници (1934–1939); контролна касова книга (1938); книга за общите разходи.

За документалните материали след 9.IX.1944 г. е образуван фонд № 23.

„ГЕОРГИ ЗЕНОВИЧ“ – ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО И АГЕНТСТВО
НА ПАРАХОДНИ КОМПАНИИ – БУРГАС

Ф. 25К, 28 а.е., 1923 – 1944 г.

Предприятието е основано и регистрирано през 1923 г. Дейността му се състои в представителство и агентство на разни паракходни дружества, търговски фирми и компании местни и чуждестранни по вноса, износа и транспорта на разни стоки. През 1951 г. фирмата е ликвидирана и дейността ѝ преминава към Държавното предприятие „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Кореспонденция с учреждения в страната – Българска народна банка (1936–1943), Митницата и Пристанището (1937–1943), Държавен институт за обществено осигуряване (1932–1943) и др.

Търговска кореспонденция с фирми в страната – Морски транспорт АД – Бургас (1942–1943), „Адриатика“, „Атанас Керелов“, „Александър Попов“ и др. и с чуждестранните фирми „Дабкович и сие“ – Истанбул – Турция (1937), „Хайри Улуолу и сие“ – Галата – Истанбул – Турция (1943) и с други фирми от Румъния, Германия и др. (1934–1939)°.

Коносаменти (1942), товарителници на паракходите (1940).

Търговски книги – главна книга (1932–1943); касова книга (1936–1943); разходна книга (1941–1942), позиционна книга на паракходите за износ на стоки (1923–1944); ведомости за заплати на служителите (1933–1944).

За документалните материали след 9 септември 1944 г. е образуван фонд № 32.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО (АД) „ГИЛМАЙДЕН“ – ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 10К, 2 а.е., 1937 – 1944 г.

Фирмата е създадена през 1929 г. с централа Варна и клон Бургас. Дейността е – представителство на параходи, внос за своя и чужда сметка на колониални стоки, железария и химикали и износ на земеделски произведения. През 1951 г. дейността му преминава към Държавното предприятие „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Внос на печатни произведения за американската легация (1937); преписки за параходите „Албатрос“, Брестия и др. идващи от Англия за Бургас (1939).

За документалните материали след 9 септември 1944 г. е образуван фонд № 20.

„ЕКСПРЕС“ – КЪЩА ЗА ВЪТРЕШНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ – КЛОН – БУРГАС

Ф. 108К, 181 а.е., 1918 – 1947 г.

Фирмата е създадена през 1918 г. със седалище – София и клонове в Бургас, Варна и Лом и представителства в Пловдив, Оборище и Драгоман. Основната дейност е износ, транзит и внос на стоки. Клонът в Бургас като параходен агент има задължението да посреща и обслужва параходите, да уведомява своевременно митническите, пристанищните и санитарните власти и вносителите и износителите за пристигането и заминаването на корабите и пр. Ликвидирано е през 1947 г.

Архивният фонд е добре запазен.

Закон за митническа тарифа на вносните стоки от 1922 г. с измененията и допълненията (1922–1926).

Договори за търговия и мореплаване между България и Турция (1928), с Германия (1932).

Окръжни предписания на централата София до клоновете относно: рекламациите и правилното им уреждане (1940), при конфликт между Турция и Германия за конфискувани турски стоки, предназначени за Швейцария (1941), подновяване работата с „Морфлот“ и „Аерофлот“ на СССР с Българския, с проучвания за възлагане на агентството във Варна и Бургас (1944).

Протоколи на комисия за наемане от държавата на всички частни складове и магазини в района на пристанището (1947); преписка с централата София и клоновете по внос и износ на стоки, съкращаване на персонала и др. (1944–1945); позиционни преписки с фирми в стра-

ната и чужбина по транзит, внос и износ на стоки (1940–1947). Ревизионна книга за извършени ревизии от Инспекцията по труда (1943–1948).

Годишни баланси (1936–1946); книга за инвентара и балансите (1927, 1930–1945); главни книги (1940–1946); дневници – (1939–1947); спомагателни книги: за общи разноски (1944–1948), за дебитори и кредитори и текущи сметки (1947); дневник за оборота (1937–1947); партидна книга (1940, 1943–1946); позиционна книга (1940, 1943, 1946 и 1947).

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО (АД) „НИКОЛА АЛЕКСАНДРОВ И СИЕ“ – ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 12К, 7 а.е., 1919 – 1943 г.

Създаденото през 1919 г. Събирателно дружество през 1936 г. се превръща в Акционерно дружество със седалище Бургас без клонове другаде. Предмет на дружеството е представителство на параходни дружества, агентство и навлосване на параходи, всякакви транспортни сделки, комисионерска дейност и търговия за собствена сметка и на консигнация. През 1950 г. фирмата е ликвидирана и дейността ѝ преминава към Държавното предприятие „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Преписки по учредяването (1936), по регистрация на фирмата (1936 и 1940).

Счетоводни книги – дневник (1927–1936), главни книги (1919–1938) и параходна книга (1931–1940).

За документалните материали след 9 септември 1944 г. е образуван фонд № 22

„ОРБИС“ – КЪЩА ЗА ВЪТРЕШНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ – БУРГАС

Ф. 46К, 82 а.е., 1936 – 1948 г.

Едноличната търговска фирма на Стефан Иванов Ялъмов – транспортно бюро „Орбис“ – Бургас, е открита и регистрирана пред Бургаския окръжен съд през 1932 г. От 1936 до 1941 г. за член на фирмата е приет Васил Атанасов Вангелов и тогава фирмата става събирателно дружество. След излизането на Вангелов едноличната фирма на Ялъмов продължава да действа до 1949 г. Занимава се със железопътно и митническо посредничество и транспорт.

Архивният фонд е частично запазен.

Тарифа за коларски и каруцарски превози и таблици за определяне таксите за товарене и разтоварване (1944–1945);

Баланси (1944, 1946 и 1947); главни книги (1938–1942); позиционни книги (1936–1947); транспортна книга за експедираните стоки (1936–1943); ведомости за заплати и надници на работниците (1936–1946); статистически сведения.

„ПАНАЙОТ ГЕОРГИЕВ“ – ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ И ЖИТАРСТВО – БУРГАС

Ф. 20К, 279 а.е., 1924 – 1951 г.

Едноличната търговска фирма Панайот Георгиев е регистрирана пред Бургаския областен съд през 1936 г.⁵⁴ Занимава се с представителство на параходни компании, на застрахователни дружества, на дружества за спасяване на кораби и на други търговски фирми. За разширение на дейността си през 1938 г. открива клон във Варна. Поддържа връзки с известните параходни компании: Скандинавска блискоизточна агенция – Гърция, Свенски ориент линия – Швеция, Американ експорт линия – Съединените щати, и др. През 1951 г. фирмата е ликвидирана и преминава към „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е добре запазен.

Кореспонденция по вноса и износа на стоки с чуждестранните параходни агенции: Свенска ориент линия – Гьотебург (1935–1950), Скандинавска блискоизточна агенция – Пиренея и клоновете ѝ в Триест, Гьотебург, Генуа, Истанбул и Александрия (1938–1959) и др.; кореспонденция с чуждестранни дружества и фирми по внос, износ и експедиция на стоки „Хаири Арабоглу“ – Истанбул (1936–1949), „Ахмед Демир“, „Скандзил“, „Ханс Гилмайден“, „Ариас“ – Турция (1942–1948), „Бюрмистер Вен“ – Копенхаген (1943–1947), „Фьоклен Егер“, „Фобрис и Смит“ – Ню Йорк (1946–1949), „Карл Бокс“ – Хамбург (1939–1941), и др.

Кореспонденция с местни предприятия по вноса и износа на стоки – „Шенкер“, „Любомир Генов“, „Христо Попов“ и др. София (1941–1950).

Кореспонденция с държавни учреждения: Българска народна банка по превеждане на суми (1938–1950), Италианска и Българска търговска банка, Българска земеделска и кооперативна банка, Банка български кредит (1941–1947), Митницата по обмиване на стоки, освобождаване от магазинаж и др. (1940–1950); пристанището по пристигане на кораби (1941–1950); преписки с данъчното управление по определяне данъка

върху занятието – (1925–1937), по уреждането и внасянето на данъка върху заплатите (1925–1942), декларации и сведения по данъка върху оборота (1941–1942), по данъците за недвижимите имоти (1940–1942), декларации по данъка върху военновременните печалби (1941–1946).

Преписки по пристигането, товаренето и разтоварването на параходи (1946–1950) с данни за: внос от Америка на медикаменти, тракторни части, автомобилни части, музикални инструменти, компресори, радио-части, медна жица, мляко на прах, консерви, хартия, мушамы за покривки, химикали, кокс, сода каустик, релси, нафталин, син камък, електро-части, гъон, ножчета за бръснене, сачмени лагери, витамини, четки за зъби, трансформатори, бронз, хладилници и др.

Износ за Америка: тютюн, кашкавал, сирене, червен пипер, цимент, розово масло, орехов фурнир, копринени отпадъци, килими, сливова ракия, ярешки и заешки кожи и др.

От Швейцария – внос на хартия, машини, дизел моторни помпи, бои, медна жица, стоманена тел, сачмени лагери, целулоза, точилни камъни, химикали, електрически материали, ножчета за бръснене, рентгенови апарати, болгове и др.

За Швейцария – износ: пулп, черва, шипки, бадемкови ядки, доматено пюре, лайка, орехов фурнир, кожи, билки, тютюн, гроздов мармалад, шрот, царевича и др.

От Белгия внос на: ленено семе, машинария, ламарина, печатни произведения, медикаменти, автомобилни и електрически части, гъон, кожи за обуца, изолатори, бетонобъркачки, химикали, железария и др. и износ на Белгия – тютюн, коняк, сливи, липов цвят, лайка, доматено пюре и др.

За Полша – износ на: манганова, оловна и цинкова руда и внос на: релси, желязо, желязна тел, ламарина, прочетни книги, кокс, калцинирана сода, подковни клинци, сачмени лагери, чемберлик, стомана, локомотиви и др.

От Аржентина – внос: готови солени кожи, дъбилен екстракт и износ на дървен материал, тютюн, килими и др.

От Финландия – внос: трактори и машинни части, целулоза, точилни камъни, клечки за обувки, хартия и износ на тютюн, фаянсови плочки, гипс, ориз, пулп.

От Норвегия – внос на: рибено масло и солена риба и износ на доматено пюре, пулп, тютюн, сушени шипки.

От Египет – внос на памук срещу износ на тютюн.

Коносаменти относно предадени за превозване вносни стоки; манифести за натоварени на параходи стоки за чужбина. Голяма част от тия документи са на английски език. Манифестни книги (1924–1950); счетоводни дневници (1925–1938); годишни баланси (1947–1948); касови книги (1937–1947); ревизионна книга (1926–1950); ведомости за заплати (1935–1950).

⁵⁴ Публикацията е регистрирана в ДВ, бр. 112/1937 г.

„СТОЯН КОЮМДЖИЕВ“ – ПАРАХОДЕН АГЕНТ – БУРГАС

Ф. 11К, 3 а.е., 1942 – 1943 г.

Едноличната търговска фирма Стоян Н. Коюмджиев със седалище в гр. Бургас с предмет на дейност – агентство на параходи, морски сделки, транспорт, комисионна, представителство, осигуровки и търговия е регистрирана в Бургаския областен съд през 1942 г. Дейността на фирмата е прекратена през 1951 г., когато са закрити всички параходни агенции.

Архивният фонд е изцяло унищожен.

Запазена е кореспонденция с Областното данъчно управление (1942–1943), с митницата (1942–1943) и пристанище Бургас (1943).

ТРАНСПОРТНО ДРУЖЕСТВО „УСТРЕМ“ – БУРГАС

Ф. 176К, 17 а.е., 1930 – 1948 г.

Фирмата е имала клон в гр. Поморие и е действувала от 1930 до 1948 г. Развивала е голяма дейност като транспортна къща.

Архивният фонд е частично запазен.

Дневник главни книги (1930–1946), партидни книги (1932–1943), спомагателни счетоводни книги за дебитори и кредитори – (1944–1946), за рамбурсите (1947), за пратките, навлата, разноските и пр. (1943–1948);

Ведомости за заплати (1943–1947).

ФРАНК КОЛАС – ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 22К, 26 а.е., 1933 – 1950 г.

Създадена и регистрирана през 1933 г. като представителство на фирмата „Гилкрис Уокър и КО Л. Т. Д.“ с дирекция – Истанбул – Турция. Фирмата е еднолична на Франк Жервуас Колас – британски поданик. Същият от 1936 до 1939 г. е едновременно и английски консул в гр. Бургас.

В началото на 1951 г. агенцията е закрыта.

Архивният фонд е частично запазен.

Кореспонденция: с пристанището, митницата и данъчното управление в Бургас (1934–1941);

Преписки: с Българска народна банка, Италианска и Българска търговска банка (1938–1941); кореспонденция с фирми от Англия, Белгия, Италия и др. по пристигането, товаренето и разтоварването на стоките от параходите;

Дневници (1933–1941), главни книги (1933–1941); ревизионна книга (1935–1940), ведомости за заплати (1935–1940).

БЕЗИМЕННО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ХАИМ И ПАПО“ – ПОСТОЯНЕН СКЛАД НА ВСЯКАКВА МЕСТНА И ЧУЖДЕСТРАННА МАНИФАКТУРА – ПАРАХОДНА АГЕНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 23К, 6 а.е., 1933 – 1943 г.

Основана през 1929 г. за търговия на едро и дребно с всякакви манифактурни и галантерийни стоки, местни и чуждестранни мушамы за постилане, линолеум, преди и др. След 9.IX.1944 г. към разрешителното за правотъргуване е прибавено и параходно агентство. През 1951 г. дружеството е закрыто и дейността му се поема от Държавното търговско предприятие „Инфлот“ – Бургас.

Архивният фонд е изцяло унищожен.

Кореспонденция с Банка български кредит (1940–1943), Италианска и Българска търговска банка (1940–1944); преписка по данъка върху оборота (1936–1943); кореспонденция с дружества „Устрем“, „Експрес“, „Хранекспорти“ и други по доставка на стоки (1914).

**2. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ
ОТ СЪОБЩЕНИЯТА**

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКА СТАНЦИЯ – АЙТОС

Ф. 319К, 21 а.е., 1900 – 1930 г.

Открыта на 1 юли 1879 г.

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКА СТАНЦИЯ – БУРГАС

Ф. 321К, 53 а.е., 1882 – 1934 г.

Открыта през 1878 г.

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКА СТАНЦИЯ – с. КАРАНОВО

Ф. 485К, 12 а.е., 1940 – 1944 г.

Открыта на 29 септември 1941 г.

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКА СТАНЦИЯ – КАРНОБАТ

Ф. 322К, 20 а.е., 1888 – 1943 г.

Открита на 1 юли 1879 г.

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКА СТАНЦИЯ – ПОМОРИЕ

Ф. 704К, 51 а.е., 1894 – 1942 г.

Открита на 1 януари 1880 г.

Архивните фондове са частично запазени.

Окръжни от Главната дирекция на пощите във връзка с опаковката на колетите, навременната доставка на кореспонденцията, за изменение на пощенската статистика, ревизиране на пощите и др. – Ф. 319К (1900–1926), Ф. 485К (1940–1944), Ф. 321К (1882–1918).

Месечни статистически сведения за разменените телефонни покани и разговори – Ф. 319 (1920); Ф. 321К (1882–1922); Ф. 485К (1940–1944) и телефонните линии; списъци на участниците в транспортната стачка през 1919 г. – Ф. 321К (1920); телеграма от началника на ТП станция – Бургас до Главна дирекция на пощите в София с донесение, че няма постъпили заявления за завръщане на работа от уволнени стачници – Ф. 321К (1920); писмо от началника на ТП станция в Айтос до Главна дирекция на пощите в София за стачкуващите и прекратили стачката служители, приети отново на работа – Ф. 319К (1920); преписка с Главна дирекция на пощите за конфискуване на вестници и списания – Ф. 319К (1927); по личния състав – Ф. 319К (1920–1930); Ф. 321К (1886–1900); Ф. 322К (1888–1943); Ф. 704К (1894–1940).

Договори за отдаване на търг пренасянето на кореспонденцията и колетите в Поморийска околия – Ф. 704К (1942); ведомости за заплащане, в които фигурира името на П. Яворов – Ф. 704К (1899–1900); клетвени декларации.

VI. ТЪРГОВИЯ

ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА КАМАРА – БУРГАС

Ф. 5К, 304 а.е., 1895 – 1948 г.

Бургаската търговско-индустриална камара е създадена през 1895 г. и обхваща 14 околии: Бургаска, Айтовска, Карнобатска, Поморийска, Средецка (Грудовска), М. Търновска, Елховска, Харманлийска, Ямболска, Сливенска, Ст. Загорска, Н. Загорска, Свиленградска и Котелска. Нейното предназначение е да поощрява и закриля развитието на търговията, промишлеността и занаятите в областта. Своята дейност същата развива посредством отделите: „Търговски“, „Индустриален и занаятчийски“. Към камарата има създаден и „Информационен отдел“, който има задължението да събира и обобщава статистическите сведения от търговски, индустриален и занаятчийски характер. През 1934 г. се изгражда „Компенсационно бюро“ за усвояване на международния стокообмен чрез плащане на вноса у нас с износ на български произведения.

Състои се от 54 действителни членове – по 18 представители от всяко съсловие – търговци, занаятчийци и индустриалци.

През август 1943 г. търговско-индустриалните камари се сливат с областните земеделски камари и се създават областните стопански камари, които продължават своята дейност до 1948 г.

Архивният фонд е цялостно запазен.

Протоколи, изказвания и решения, преписки с Министерството на търговията, промишлеността и труда за приемане на нови законопроекти и допълнения или изменения на действащи закони и наредби, отнасящи се до развитието на търговията, индустрията и занаятите; за откриване на професионални училища и занаятчийски курсове, за учредяване на житни и рибни тържища, за организиране на преносната служба в пристанището и жп. гара; за изработване или изменение на железопътни и други тарифи, въвеждане на нови данъци и такси; за сключване на търговски договори и приемане на нови членове (1895–1943).

Законопроекти, мотиви, наредби и писма, отнасящи се до дейността на камарата и професионалните организации на търговци, индустриалци и занаятчийци, за участие в комисии, конференции и конгреси (1895–1948).

Регистри и обявления за регистрирани акционерни дружества и търговски фирми, за получаване на разрешителни за правотъргуване (1909–1947).

Бюлетин на Бургаската, Варненската, Пловдивската и Русенската търговско-индустриални камари за сключени компенсационни сделки (1935–1944); сертификати, писма и свидетелства за правотъргуване у нас и в чужбина (1931–1936); сведения за внесените и изнесени стоки от Бургаското пристанище (1921–1944); консулски рапорти за движението на вносните и износните стоки и техните цени в Белгия, Германия, Дания, Египет, Италия, Полша и други страни – вносителки и износителки (1937–1944); таблици за внесените и изнесените стоки от митниците в района на камарата в брой, килограми и левове (1926–1941); за транзитните стоки през Бургаското пристанище (1941–1944); за движението на корабите; улов и продажба на риба; за произведен тютюн, пашкули, сол и др. селскостопански произведения в района на камарата (1922–1942).

Преписки с Министерството на търговията, промишлеността и труда за ограничаване на търговията на лица от еврейски произход (1941–1944); молби и удостоверения на частни търговци, фабриканти и предприемачи за сключване на търговски сделки за износ и внос на стоки, машини и за строителство на пътища, мостове и сгради (1932–1944).

Протоколи, договори, актове и поемни условия, обяснителни записки и ведомости във връзка с постройка на сградите на камарата и борсовата палата (1927–1943); скици, протоколи и ведомости за доставка на материали, за сключени заеми и застраховка на имуществото на камарата; книга за стойността на построените сгради (1915–1940).

Преписки с Министерството на търговията, промишлеността и труда, списъци, програми, правилници и др. материали за откриване и финансиране на занаятчийски училища, работилници и курсове по кройчество, килимарство, сладкарство, фризьорство и готварство в района на камарата (1898); протоколни и училищни книги на занаятчийското училище в Ямбол (1931–1947); книги за проведени изпити за майстори и калфи (1937–1947); книги за доставени и употребени материали в курсовете; щатни таблици, протоколи, заповеди и ведомости за назначаване на преподаватели и изплащане на лекторски възнаграждения; досиета на служители на занаятчийския отдел; преписки, договори и поемни условия за строеж на училища;

Земеделско-стопански бюлетин на околийските агрономства в района на камарата (1943); бюджети и отчети на Бургаската търговско-индустриална камара (1932–1943).

СТОКОВА БОРСА – БУРГАС

Ф. 2К, 95 а.е., 1907 – 1943 г.

Бургаска стокова борса е основана през 1904 г. под името Бургаска търговско-житарска корпорация и като такава съществува до

1912 г., когато се преименува в Бургаска стокова борса. Тя представлява съюз между търговците в града – местни и чуждестранни, занимаващи се с покупко-продажба на зърнени храни. Основната ѝ дейност се свежда до регулиране на износната търговия със зърнени храни. Покупко-продажбата се извършва в специални помещения, в точно определени часове, при спазване на установени правила и условия, като заседанията се ръководят от членовете на борсовия синдикат. Начело на стоквата борса стои управителен съвет, който се занимава с изработване бюджета на борсата. Стоковата борса е ликвидирана в края на 1947 г., когато вътрешната и външната търговия със зърнени храни преминава в ръцете на държавата.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни и заповедни книги на управителния съвет с решения за установяване на редовен бюджет на Бургаската стокова борса за 1938/1939 борсова финансова година, за месечните заплати на служителите, размерите на таксите; отчет за дейността на Бургаската стокова борса през 1938/1939 борсова година; списъци на лицата, които членуват в кооперацията, и на лицата, които влизат в управителния съвет на борсата; статистически сведения и таблици за пристигналите с вагони и коли борсови артикули, за средните цени на зарегистрираните в борсата сделки, за изнесените през Бургаското пристанище борсови артикули по държави, по месеци и за цялата година; за изнесените борсови артикули през дунавските пристанища; сведения за изпращане на депутации в София за ходатайство пред правителството за подобряване работата в жп. транспорта и телеграфната служба (1911, 1922); за стабилизиране курса на камбиото (платежоспособно средство в чужда валута) (1913); проекторедба за закупуване и износ на зърнени храни; преписки за отпускане на средства за издръжка на Българския промишлен музей (1932–1936) и за павирането на няколко улици в пристанищния площад (1910); за гласуване субсидия за подпомагане стопанското и културното развитие на Бургас (1926–1927); протокол за изпращане на делегация в Галац, Браила и Кюстенджа за обмяна на опит (1933); протокол относно безредието в жп. и телеграфната служба (1911).

ОКОЛИЙСКО КОМИСАРСТВО НА СНАБДЯВАНЕТО – ПОМОРИЕ

Ф. 166К, 6 а.е., 1942 – 1945 г.

Основано през 1942 г.

ОКОЛИЙСКО КОМИСАРСТВО ПО СНАБДЯВАНЕТО – АЙТОС

ЧП. 272.1 а.е., 1942 – 1949 г.

Основано през 1942 г.

През 1940/1941 г. е назначен върховен комисар на мирновременното стопанство в България, а в по-големите градове се създават околийски комисарства по снабдяването. Занимават се с разпределение и снабдяване на населението с купони за продукти от първа необходимост. Съществуват до 1948 г., след което функциите им се поемат от отделите „Търговия“ при околийските народни съвети.

Запазени са лични досиета на частни търговци, на кредитни и потребителни кооперации, удостоверения, декларации, протоколи и разрешения за правотъргуване с хранителни стоки, дрехи и обувки, свидетелства за съдимост, актове от извършени проверки.

РАЙОНЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ КООПЕРАТИВЕН СИНДИКАТ „ИЗГРЕВ“ – АЙТОС

Ф. 716К, 12 а.е., 1934 – 1947 г.

Основан е през 1933–1934 г. Занимава се с изкупуване на селскостопански произведения от производителите в Айтооска околия и ги снабдява с евтин кредит, селскостопански инвентар, семена, мъжки и женски разплодници, торове и др. Преустановява своята дейност през 1947 г., когато функциите му се поемат от Районния кооперативен съюз – Айтоос.

Архивният фонд е частично запазен.

РАЙОНЕН КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ „ФАР“ – БУРГАС

Ф. 135К, 20 а.е., 1929 – 1948 г.

Основан е през 1929 г. със задача да организира и предпази селскостопанските производители от конкуренцията на частните търговци. През 1946 г. Районният кооперативен съюз „Фар“ и Странджанският районен горски кооперативен съюз се обединяват и се образува – Районният кооперативен съюз „Черноморие“ – Бургас, който разкрива клонове в останалите градове от окръга.

Архивният фонд е частично запазен.

РАЙОНЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ КООПЕРАТИВЕН СИНДИКАТ „ОРАЛО“ – КАРНОБАТ

Ф. 344К, 28 а.е., 1920 – 1949 г.

Основан е през 1920 г. Дейността на сдружението се изразява в закупуване и продажба на селскостопански произведения, доставка на инвентар, семена и торове, отпускане на евтин кредит и внедряване на найновите постижения в областта на земеделието. Към 1930 г. почти всички селски потребителни и кредитни кооперации от Карнобатска околия влизат в синдиката. Чрез селските кооперации същият организира изкупуването на значителна част от селскостопанските произведения.

До 9.IX.1944 г. РЗКС – Карнобат, ръководи, контролира и подпомага своите членове, като се стреми да ги предпази от експлоатацията на частните търговци и спекуланти.

Архивният фонд е частично запазен.

Запазени са протоколни книги от общите събрания – Ф. 135К (1929–1947); Ф. 344К (1941–1953), протоколни книги от заседания на управителни и контролни съвети – Ф. 135К (1929–1946); Ф. 344К (1920–1947); Ф. 716К (1934–1943); и от заседания на постоянното присъствие – Ф. 135К (1937–1946); Ф. 344К (1928–1947); устав на Районния земеделски кооперативен синдикат „Изгрев“ – Айтоос (1937); главни и спомагателни книги, актове от извършени ревизии, преписки с БЗКБ и кооператорите по отпускане на кредити, доставка на семена, снабдяване със земеделски инвентар и др.

КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕД“ – АЙТОС

Ф. 579К, 5 а.е., 1940 – 1949 г.

Основана през 1940 г.

ЗАНАЯТЧИЙСКА КООПЕРАЦИЯ „СЪЕДИНЕНИЕ“ – АЙТОС

Ф. 577К, 6 а.е., 1940 – 1947 г.

Основана през 1940 г.

КРЕДИТНО КООПЕРАТИВНО ДРУЖЕСТВО „БРАТСКО ДЕЛО“ –
БУРГАС

Ф. 225К, 5 а.е., 1912 – 1936 г.

Основано през 1912 г.

МЕТАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА КООПЕРАЦИЯ ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ
„МЕТАЛ“ – БУРГАС

Ф. 229К, 2 а.е., 1934 – 1941 г.

Основана през 1934 г.

ОБЕДИНЕНА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕД“ –
БУРГАС

Ф. 230К, 13 а.е., 1921 – 1932 г.

Основана през 1918 г.

ШИВАШКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ОБНОВА“ – БУРГАС

Ф. 226К, 1 а.е., 1942 – 1947 г.

Основана през 1942 г.

КОЖАРО-ОБУЩАРСКА КООПЕРАЦИЯ ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ
„СОЛИДАРНОСТ“ – БУРГАС

Ф. 228К, 4 а.е., 1940 – 1947 г.

Основана през 1940 г.

РАБОТНИЧЕСКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ТРУД“ – БУРГАС

Ф. 227К, 2 а.е., 1938 – 1945 г.

Основана през 1938 г.

ГРУПОВ ФОНД – ПОТРЕБИТЕЛНИ, КРЕДИТНИ И ВСЕСТРАННИ
КООПЕРАЦИИ В БУРГАСКА ОКОЛИЯ

Ф. 746К, 11 а.е., 1925 – 1943 г.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕД“ – КАРНОБАТ

Ф. 532К, 13 а.е., 1928 – 1945 г.

Основана през 1919 г.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СОЛИДАРНОСТ“ – БУРГАС

ЧП. 384, 4 а.е., 1941 – 1947 г.

Основана през 1940 г.

ВСЕСТРАННА КООПЕРАЦИЯ – с. ЗАЙЧАРИ

ЧП. 377, 1 а.е., 1943 – 1950 г.

БАКАЛСКА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – КАРНОБАТ

ЧП. 382, 4 а.е., 1941 – 1948 г.

Основана през 1941 г.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ЗВЕЗДА“ – М. ТЪРНОВО

ЧП. 246, 4 а.е., 1922 – 1947 г.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПОДЕМ“ – М. ТЪРНОВО

ЧП. 247, 1 а.е., 1935 – 1942 г.

СЕЛСКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПЧЕЛА” –
с. ПОДВИС

ЧП. 372, 2 а.е., 1939 – 1945 г.

ЕЛЕКТРОСНАБДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „УСПЕХ” – ПОМОРИЕ

ЧП. 466, 1 а.е., 1914 – 1948 г.

В началото на XX век редица места в Бургаски окръг са уредени земеделски спестовни-заемоскателни каси, които през 1922 г. се преименуват в кредитни кооперации. Отначало кооперациите имат по-ограничен кръг на действие, но с течение на времето те разширяват кредиторната си и влогова дейност, започват да закупуват вършачки и други селскостопански машини, да откриват търговски магазини, кооперативни фурни, осеменителни станции и др. В периода на борбата против капиталистическата експлоатация и хищническото ограбване на селяните и дребните занаятчии от частните търговци и спекуланти кооперациите изиграват прогресивна роля. Управителните и контролните съвети, съставени предимно от земеделци и комунисти, твърдо и последователно отстояват интересите на своите членове. Задачата им е да ръководят, кредитират и контролират дейността на кооператорите, да ги снабдяват с евтин земеделски инвентар, семена и минерални торове, да изкупуват и продават селскостопанските произведения по цени, по-ниски от тия на търговците, да разгъват селскостопанска просвета и внедряват най-новите постижения в областта на земеделието.

Голяма част от архивните документи са унищожени.

Запазени са предимно: протоколни книги от общите събрания – Ф. 225К (1936); Ф. 229К (1938–1941); Ф. 228К (1940–1947); Ф. 227К (1938–1945); протоколи от заседания на управителния и контролния съвет с решения по учредяване на кооперации, утвърждаване на годишни бюджети, баланси и ведомости за загуби и печалби, за откриване на търговски магазини и доставка на машини, за отпускане на кредити и приемане на нови членове – Ф. 225К (1912–1924), Ф. 229К (1934–1938), Ф. 579К (1940–1945), Ф. 532К (1923–1945), Ф. 230К (1919–1931), Ф. 226К (1942–1947), Ф. 746К (1938–1942), Ф. 228К (1940–1947), Ф. 577К (1940–1947), Ф. 227К (1944), ЧП. 372 (1939–1945), ЧП. 382 (1942–1948).

Годишни отчети и доклади с данни за дялов капитал, движими и недвижими имоти, стоки, продажби, за раздадени кредити и др. – Ф. 225К (1934–1935), Ф. 746К (1928–1943).

Книги за членовете и дяловия капитал – ЧП. 246 (1922–1931); протоколни книги за определяне на цените – Ф. 228К (1940–1943).

Главни и инвентарни книги, касови книги и ревизионни актове –

Ф. 579К (1940–1945), Ф. 532К (1940–1945), Ф. 577К (1940–1947), ЧП. 247 (1935–1942), ЧП. 384 (1941–1947), ЧП. 382 (1942–1947).

ТЪРГОВСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

„АДРИАТИКА” – ИТАЛО-БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО
ДРУЖЕСТВО – СОФИЯ – КЛОН БУРГАС

Ф. 21К, 19 а.е., 1942 – 1944 г.

Итало-българско търговско акционерно дружество „Адриатика” е основано на 23.XII.1942 г. Ръководи се от управителен съвет, състоящ се от 7 души, и проверителен съвет от трима души. Централата на дружеството е в София, а от 1.I.1943 г. с протокол № 3 на управителния съвет е основан клон в Бургас.

От средата на 1947 г. Акционерно дружество „Адриатика” – клон Бургас, е ликвидирено и се обособява Събирателно дружество „Адриатика” – Бургас, за вътрешни и международни транспорти. Дружеството развива дейност в сухопътния и морския транспорт, като преди 9.IX.1944 г. то обслужва търговията най-вече между Германия и България и Турция и България. С министерско постановление от декември 1947 г. дружеството се обявява за ликвидирено.

Фондът е частично запазен.

ТЪРГОВСКА ФИРМА „ИВАН СТАНЕВ” – БУРГАС

Ф. 126К, 5 а.е., 1940 – 1948 г.

Основано през 1936 г. Занимава се с търговия на риба и рибни консерви, плодове, зеленчуци, колониални стоки и млечни произведения, с износ на въглища и добитък. Фирмата е национализирана през 1947 г. Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

ТЪРГОВСКА ФИРМА „МИХАИЛ Д. КАРАГЬОЗОВ” – БУРГАС

Ф. 127К, 6 а.е., 1928 – 1948 г.

Основана през 1928 г. Занимава се с търговия на прясна и солена риба и с преработка на млечни произведения. Фирмата е национализирана през 1947 г.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

ТЪРГОВСКО СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „НИКОЛА ВАНГЕЛОВ И СИНОВЕ“ — БУРГАС

Ф. 797К, 38 а.е., 1927 — 1949 г.

Фирмата е регистрирана в Бургаския окръжен съд на 15 април 1930 г. под наименованието „Никола Вангелов и Син“. Предмет на дейността е търговия с колониални стоки, внос и износ на добитък, млечни произведения и други селскостопански продукти.

Архивният фонд е частично запазен.

ТЪРГОВСКА ФИРМА „ПИНЕЛОВ СИН ЯНКОЛОВ“ — БУРГАС

Ф. 790К, 17 а.е., 1930 — 1948 г.

Основано е през 1932 г. Занимава се с търговия на прясна и солена риба. Фирмата е национализирана през 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ТЪРГОВСКА ФИРМА „БОРИС МИНЧЕВ“ — БУРГАС

ЧП. 65, 8 а.е., 1934 — 1943 г.

Основана е през 1934 г. Представител е на фирмата „Шел“ и търгува с бои, лакове и химикали. Преустановява своята дейност през 1943 г.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

СТОЯН ПЕТКОВ И СИНОВЕ — КНИЖАРНИЦА — БУРГАС

ЧП. 183, 3 а.е., 1938 — 1943 г.

Открита през 1938 г. Национализирана през 1947 г.

Архивният фонд почти изцяло унищожен.

СТЕФАН Ж. ТЪНКОВ — БУРГАС

ЧП. 107, 13 а.е., 1922 — 1945 г.

Фирмата е основана през 1922 г. Занимава се с търговия на железарски стоки. Преустановява своята дейност през 1939 г.

Архивният фонд е частично запазен.

СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ТРЕНДАФИЛ ТЕОДОСИУ СИНЕ СИНОВЕ“ — БУРГАС

ЧП. 110, 5 а.е., 1923 — 1941 г.

Основана като еднолична търговска фирма през 1909 г. под наименованието „Трендафил Теодосиу“. През 1938 г. за съдружници към фирмата са привлечени и синовете на собственика и тя получава ново наименование „Трендафил Теодосиу сине Синове“. Занимава се с търговия на колониални стоки. Национализирана е през 1947 г.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Удостоверения, писмени споразумения, декларации и преписки по регистриране на търговски фирми и извършени реорганизации — Ф. 797К (1941–1944), ЧП. 110 (1929).

Инвентари и баланси за загуби и печалби, главни, спомагателни и инвентарни книги, дневници за оборота, книги за надниците на работниците и ревизионни актове.

Преписки с търговски фирми у нас и в чужбина по изкупуване и продажба на различни стоки; декларации за внесени стоки, за данък оборота и данък върху военновременните печалби.

Преписки, разписки, телеграми и протоколи за предаване и приемане на касата и ценни книжа; ведомости за заплати (1943); писма, телеграмм, бележки, бордера по транзита на печатарска хартия от Германия за Турция през Русе–Бургас; по транзита на маслини от Турция за Румъния (1943); кореспонденция с централата и с различни банки и клиенти за правотъргуване.

I. ДАЊЧНИ УПРАВЛЕНИЯ

ОБЛАСТНО ДАЊЧНО УПРАВЛЕНИЕ – БУРГАС

Ф. 38К, 31 а.е., 1923 – 1948 г.

Създадено от Временното руско управление през 1879 г. Занимава се с облагане и събиране на следните видове данъци: данък сгради, данък върху занаятите, поземлен данък, жп. данък, пътен данък и с други приходи по държавния бюджет. През 1925 г. поема функциите на закритото Окръжно акцизно управление и се преименува в Окръжно данъчно управление. След административната реорганизация през 1934 г. става Областно данъчно управление. Контролира и ръководи дейността на околийските данъчни управления. Преустановява своята дейност през 1948 г. Архивният фонд е частично запазен.

ОКОЛИЙСКО ДАЊЧНО УПРАВЛЕНИЕ – ПОМОРИЕ

Ф. 374К, 25 а.е., 1900 – 1950 г.

Започва своята дейност след Освобождението под наименованието „Главно бирничество“ – гр. Анхиало. От 1904 до 1921 г. се именува „Околийско финансово управление“, от 1921 до 1927 – „Околийско акцизно агентство“ и след тази дата до 1948 г. съществува под наименованието „Околийско данъчно управление“ – Поморие. Занимава се с облагане с мита, бери, данък върху моторните превозни средства и акциз върху производството на сол, спиртни напитки и др.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга на контролната комисия – Ф. 374К (1936–1950); основна книга по военния данък – Ф. 374К (1922–1928); книга за данъкоплатците, облагани с данък занятие – Ф. 374К (1930–1933); книга за проведени ревизии на отчетниците към Поморийското околийско данъчно управление – Ф. 374К (1933–1940).

Ведомости за заплати на служителите – Ф. 374К (1904–1945).

Преписка с комисията по ликвидиране имуществата на разтурените партийно-политически организации (демократическа, либерална, БЗНС–1) – Ф. 38К (1935–1937).

Облагателни преписки и лични досиета на данъкоплатци – Ф. 38К (1926–1948); облагателно дело, писма и протоколи на комисията на административния съд по облагане данък печалбите от войната на Димитър Златев Джанкардашлийски – бивш народен представител – Ф. 374К (1919–1927); списъци на данъкоплатците, съставени актове за нарушение по закона за данъка върху общия доход, молби от данъкоплатците – Ф. 374К (1922–1925).

Книга за издаване постановления по данъка от имоти, придобити по безвъзмезден начин – Ф. 374К (1906–1928).

2. БАНКИ И БАНКОВИ КЛОНОВЕ

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – АЙТОС

Ф. 701К, 20 а.е., 1923 – 1943 г.

Основана като агентура през 1911 г. По-късно се превръща в банков клон с влогонабирателна дейност и кредитиране на търговски, занаятчийски и индустриални предприятия. Като банков клон действа и след 9.IX.1944 г.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – БУРГАС

Ф. 71К, 106 а.е., 1897 – 1944 г.

Създадена през 1897 г. като кредитен институт, клон на Централната народна банка – София. Приема влогове с определен срок и на текуща сметка в българска и чужда валута. Кредитира търговски, индустриални, занаятчийски и земеделски предприятия. През 1948 г. към нея се присъединяват и останалите банков учредения в града.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – КАРНОБАТ

Ф. 170К, 140 а.е., 1908 – 1945 г.

Основана като агентура през 1908 г. По-късно се превръща в банков клон и действа като такъв и след 9.IX.1944 г. Извършва влогонабиране от частни лица и предприятия и чрез отпускане на кредити съдейства за развитието на търговията, занаятите и промишлеността.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – М. ТЪРНОВО

Ф. 299К, 22 а.е., 1908 – 1943 г.

Основана като агентура през 1912 г. По-късно се превръща в банков клон с кредитна и влогонабирателна дейност. Като банков клон действа и след 9.IX.1944 г.

Наръчник копирна книга от основаването на банката – Ф. 71К (1897).

Окръжно на Централно управление на БНБ – Ф. 71К (1909–1944), Ф. 299К (1931–1943), Ф. 170К (1930–1944).

Главни книги – Ф. 71К (1940–1943), Ф. 170К (1908–1945): ведомости за положението на сметките в главните книги – Ф. 71К (1898–1905); инвентарна книга – Ф. 71К (1897); бележки по приключването – Ф. 71К (1906–1925), Ф. 299К (1939); актове за извършени ревизии на банката – Ф. 701К (1923–1943).

Годишни отчети за дейността на банката с данни за държавните и фондовите операции, движими и недвижими имоти, сконтирани полици, текущи лихвени и безлихвени сметки, облигации от българските държавни заеми, преводи, печалби и загуби, брой на съдебните дела, наличности в касата в края на годините, положение на страните кореспонденти, ведомости за положението на сметките в главните книги, списъци на титулярите по аванси срещу залог на ценни книжа и злато и аванси срещу залог на портфейли – Ф. 71К (1926–1944).

Протоколни книги на комисията по внос с данни за еднократен внос на стоки от Германия и внос на стоки в определени количества, видове и стойност от търговски фирми и лица – Ф. 71К (1941–1943).

Поверителни окръжни, телеграми и писма – Ф. 299К (1913–1938).

Кореспонденция с чуждестранни банки, фирми и дружества на френски, немски и италиански език – Ф. 71К (1943–1944).

Преписки по чл. 26 от Закона за защита на нацията за лица от еврейски произход с данни за вида, размера и стойността на недвижимите имоти, движимите имуществва, наследства, вземания и задължения на лица – Ф. 170К (1941–1943).

БАНКА БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ – БУРГАС

Ф. 186К, 93 а.е., 1927 – 1948 г.

На 6.X.1934 г. в Бургас се открива клон на банка „Български кредит“. Тя обединява две банки – „Бургаска банка“ и клона на „Съединените български банки“, които предават своя актив и пасив, както и съответните сметки и документи.

Като кредитен институт Банка „Български кредит“ – Бургас, об-

служва индустриални и търговски предприятия, както и частни лица с банков кредит срещу залог на стоки. Извършва всякакъв вид преводи на парични суми, съхранява всички видове ценни книжа и приема на влог свободни средства на предприятия и частни лица. Клонът функционира до 1947 г.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Протоколи за предаване актива и пасива на Бургаска банка на банка „Български кредит“ – Бургас (1934).

Кредитна книга (1941–1947); преписки с Централно управление на банките относно определяне на кредитите на отделни лица и фирми (1942–1946); договори между банката, частни лица и фирми за откриване на кредити (1935–1943); специални кредити за участие в заема на свободата (1945–1947); преписка с Централно управление на банката и частни фирми относно отпускане на акредитиви за доставка и износ на стоки (1943–1944); спомагателна книга за разрешени кредити на индустриални предприятия (1947–1948); годишен баланс (1939); главни книги (1942–1948); книга за „Спестовни и търговски влогове“ (1941–1947); „Детски и сиротски влогове“ (1941–1946); книга „Доходи и разходи от недвижими имоти“, „Текущи дебиторни сметки“ (1941–1945).

Преписка с Българска народна банка – клон Бургас, и Комисарството по еврейските въпроси относно деблокиране на суми на лица от еврейски произход (1943).

Книга „Провизионни за гаранции“ (1941–1945); депозанти на полици и документи (1941–1946); реесконтинирани полици, сконтирани полици (1944–1947); заложенни стоки – залогодатели (1944–1945); книга „Кореспонденти в България“ – Банка български кредит в София (1934–1941); съдебни преписки и нотариални актове по прехвърляне на ипотечни вземания, разпределение на имоти, за сключване на договори за ипотека, молби и удостоверения, описи на съдебни дела и обяснения по тях (1931–1945).

Протоколи от заседания на дирекционния и управителния съвет на банката с решения за даване пълномощия на управителния съвет относно закупуване и продаване на недвижими имоти от името и за сметка на банката, за преупълномощаване на други лица по горните въпроси (1935–1942).

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА – БУРГАС

Ф. 187К, 287 а.е., 1901 – 1948 г.

Българска търговска банка е основана през 1895 г. със седалище гр. Русе. На 30.X.1901 г. се откриват клонове във Варна и Бургас. Занимава се с кредитиране и влогонабиране. Преустановява работата през 1948 г.

Архивните материали са добре запазени.

Извлечение от търговския регистър на областния съд в Русе за основаване на Българска търговска банка в Русе и откриването на клона във Варна и Бургас (1901); окръжни от дирекцията на банката – София (1930–1946); описи на собствените и чужди ценни книжа, замиращи се в банката (1943).

Ревизионна книга за констатациите от проверката на счетоводните служби (1946).

Кредитни досиета на частни лица, акционерни дружества и фирми (1933–1948); информационни стопански бюлетени (1946–1947); годишни отчети на банката с данни за разполагаемите средства, за общия оборот, за разрешените кредити, заемите и сконтираните полици, за текущи дебиторни сметки, за спестовните и търговските влогове, за приходите и разходите, за общите и административните разноски, загуби и печалби (1938–1946); регистър главна книга (1941–1947).

Блокирани еврейски влогове (1943–1944); бюджетно-проекти на банката (1937–1944); годишни счетоводни баланси на търговски фирми (1927–1947); описи на инвентар и недвижими имоти на търговски фирми (1936–1943); сведения от банката за еднолични търговски фирми (1928–1943); облекчителни дела срещу частни лица и фирми (1926–1946); съдебни преписки срещу търговски фирми (1933–1940); срещу бургаската параходна агенция „Ллойд Триестина“ – Италия (1940); касов дневник (1942–1948); главни книги (1942–1948).

Преписка по национализацията на частните индустриални предприятия и вили (1947–1948).

СЕЛСКО-ЕСНАФСКА БАНКА „ИЗТОК“ – КАРНОБАТ

Ф. 171К, 42 а.е., 1914 – 1947 г.

Създадена на 1.1.1930 г. след сливане на банка „Изток“ – Карнобат, съществувала от 1911 до края на 1929 г., и селско-еснафска банка – Карнобат, съществувала от 1920 до 1929 г. Дейността на банката през целия период е банкерство. Стопанисва покрити и непокрити имоти. Преустановява своята дейност през 1947 г.

Годишни баланси, доклади на управителния и контролния съвети пред общи събрания, бюджети за разходите, справки за движение на сметките на банка „Изток“ – Акционерно дружество – Карнобат (1914–1929); устав на банката (1929); протоколна книга за годишните събрания с решения за избиране управителен и контролен съвет, утвърждаване годишните бюджети и баланси, загуби и печалби (1928–1947).

Отчети на управителния съвет и доклади на проверителния съвет с годишна равностетка и сметка „Печалби и загуби“ – (1931–1947).

Протоколна книга от заседанията на управителния съвет (1920–

1947); юбилеен отчет на управителния съвет на Селско-еснафска банка по случай 10 години от създаването ѝ – (1920–1930).

Дневник-главна книга (1938–1947).

Документи – досие за продаването на гората „Султан корусу“ – край с. Раклица, Карнобатско (1934–1935).

3. ПОПУЛЯРНИ БАНКИ

ЧЕРНОМОСКА ПОПУЛЯРНА БАНКА – БУРГАС

Ф. 750К, 43 а.е., 1918 – 1943 г.

Основана през 1918 г. Занимава се с влогонабиране и кредитиране на занаятчий и занаятчийски сдружения.

Архивният фонд е частично запазен.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – с. КАМЕНО

Ф. 765К, 20 а.е., 1925 – 1938 г.

Създадена през 1925 г. Продължава дейността си до 1938 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – КАРНОБАТ

Ф. 172К, 15 а.е., 1919 – 1944 г.

Основана през 1915 г. Преустановява своята дейност през 1951 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – с. ЛОЗАРЕВО

Ф. 448К, 18 а.е., 1928 – 1946 г.

Създадена през 1928 г. Преустановява дейността си през 1946 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – м. ТЪРНОВО

Ф. 355К, 19 а.е., 1920 – 1950 г.

Основана през 1919 г. Преустановява дейността си през 1948 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ПОМОРИЕ

Ф. 174К, 66 а.е., 1925 – 1946 г.

Създадена през 1925 г. Преустановява дейността си през 1951 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 766К, 16 а.е., 1925 – 1944 г.

Учредена през декември 1925 г. През февруари 1945 г. банката преустановява своята дейност и се преименува на Кредитно-стопанска кооперация „Септември” – с. Средец (Грудово).

ПОПУЛЯРНА БАНКА – СОЗОПОЛ

Ф. 749К, 17 а.е., 1925 – 1949 г.

Основана през 1925 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – с. СУНГУРЛАРЕ

Ф. 279К, 36 а.е., 1927 – 1948 г.

Създадена през 1926 г. Преустановява дейността си през 1948 г.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 613К, 44 а.е., 1926 – 1945 г.

Протоколни книги от заседания на управителния и контролния съвет, съдържащи данни за отпуснати заеми, избиране на ръководни органи, приемане и изключване на членове, ведомости за загуби и печалби, одобряване на бюджети и баланси – Ф. 765К (1926–1938); Ф. 749К (1925–1946); Ф. 750К (1918–1944); Ф. 174К (1925–1943); Ф. 613К (1926–1944); Ф. 355К (1920–1945); Ф. 448К (1928–1946); Ф. 172К (1919–1944); Ф. 766К (1925–1944); Ф. 279К (1927–1945); протоколни книги на скомтовия съвет – Ф. 766К (1932–1942); Ф. 355К (1933–1940); годишни отчети за дейността на банките – Ф. 765К (1926–1937); Ф. 749К (1930–1933); Ф. 613К (1927–1943); Ф. 172К (1937,

1938, 1941); ревизионни актове, главни книги, книги за членовете, книги за движими и недвижими имоти; статистически отчети.

4. БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ И КООПЕРАТИВНИ БАНКИ

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – АЙТОС

Ф. 700К, 10 а.е., 1914 – 1948 г.

Запазена е незначителна част от документалните материали.

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – БУРГАС

Ф. 129К, 431 а.е., 1903 – 1944 г.

Създадена през 1904 г. под наименованието Българска земеделска банка. През 1934 г. се обединява със съществуващата Българска централна кооперативна банка под името „Българска земеделска и кооперативна банка” – Бургас, под което наименование съществува до 1947 г.

От 1934 г. на банката е възложено и застрахователното дело. Архивният фонд е сравнително добре запазен.

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – КАРНОБАТ

Ф. 146К, 86 а.е., 1907 – 1944 г.

Създадена през 1904 г.

Архивният фонд е частично запазен.

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – М. ТЪРНОВО

Ф. 159К, 106 а.е., 1920 – 1944 г.

Архивният фонд е добре запазен.

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – ПОМОРИЕ

Ф. 113К, 23 а.е., 1937 – 1943 г.

Създадена през 1904 г. Преустановява своята дейност през 1947 г. Архивният фонд е частично запазен

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – КЛОН СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 150К, 53 а.е., 1928 – 1944 г.

Създадена през 1928 г. От 1934 до 1944 г. съществува като Българска земеделска и кооперативна банка. Архивният фонд е частично запазен

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 160К, 308 а.е., 1914 – 1946 г.

Архивният фонд е добре запазен.

Българските земеделски и кооперативни банки водят началото си отпреди Освобождението, когато съществуват общоползните каси, приели през 1878 г. името „Земеделски каси“.

През 1903/1904 г. земеделските каси се обединяват в Българска земеделска банка, която през 1934 г. с Указ № 157 на Министерския съвет от октомври се слива с Българска централна и кооперативна банка.

БЗКБ кредитират селските стопанства и кооперативни сдружения в страната, доставят земеделски машини и инвентар, приемат срочни и безсрочни влогове, надзирават и ръководят всички кредитирани кооперации, които не могат да изменят своя устав без нейно съгласие, отпускат заеми, обезпечени със залог на добитък, посеви, земеделски машини, купуват по поръчка на държавни или обществени учреждения земеделски оръдия и машини, но на тяхна сметка и отговорност. От 1934 г. БЗКБ организира застрахователното дело у нас.

Окръжни на Българска земеделска банка и на Българска земеделска и кооперативна банка – Ф. 129К (1903–1943), Ф. 146К (1939–1943), Ф. 113К (1937–1943), Ф. 150К (1935–1943), Ф. 160К – (1914–1943), Ф. 159К (1932–1944).

Окръжни на БЗКБ – София, за въвеждане служби с влогови книжки-акредитиви – Ф. 129К (1942) и сведения за разрешени кредити – Ф. 129К (1939–1942).

Поверително окръжно на Полицейското комендантство в Бургас до БЗКБ за предотвратяване на саботажи от страна на комунистическата партия – Ф. 129К (1943).

Протоколни книги – Ф. 146К (1907–1942), Ф. 159К (1937–1941), Ф. 150К (1943); годишни финансови отчети за дейността на банките с равносметки за загубите и печалбите – Ф. 129К (1911–1941); Ф. 146К (1937–1944), Ф. 160К (1926–1943), Ф. 150К (1928–1941).

Главна книга – Ф. 129К (1942–1943), Ф. 146К (1941–1944), Ф. 160К (1937–1943), Ф. 150К (1942–1943), Ф. 113К (1941); годишни баланси – Ф. 146К (1938–1944), Ф. 160К (1943), Ф. 150К (1935–1944), Ф. 159К (1932–1944); инвентарни книги – Ф. 700К (1941–1948).

Актове за извършени финансови ревизии на кредитните кооперации, кооперативни сдружения, селкоопи, горски и риболовни кооперации – Ф. 129К (1934–1944), Ф. 146К (1938–1944), Ф. 160К (1935–1945), Ф. 150К (1928–1943), Ф. 160К (1928–1944), Ф. 159К (1920–1944), Ф. 700К (1914–1932), Ф. 113К (1940–1943); таблични сведения за дейността на БЗКБ–Бургас – Ф. 129К (1942–1943); договори за доставка на земеделски инвентар срещу залози на имоти – Ф. 129К (1916–1944).

Облекчителни дела за освобождаване от задължения на длъжници от Бургас – Ф. 129К (1934–1943).

Преписки относно разрешаване кредити на горски производителни кооперации в Бургаско и оценка за загубите, нанесени от градушка – Ф. 129К (1925–1944).

Поверителна преписка с Централно управление на БЗКБ относно отстраняване от длъжност кооперативни служители с леви убеждения – Ф. 159К (1941–1944).

Уставни преписки на трудово-горски, овцевъдни, птицевъдни и производителни кооперации от Малкотърновско – Ф. 159К (1933–1944).

КРЕДИТНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КООПЕРАЦИИ

КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – с. ГРОЗДЕН

Ф. 181К, 21 а.е., 1926 – 1953 г.

Създадена на 26.IX.1926 г. Преустановява своята дейност през 1945 г.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „ДОВЕРИЕ” –
с ДОБРИНОВО**

Ф. 526К, 4 а.е., 1937 – 1949 г.

Учредена е на 19 май 1937 г. Преустановява своята дейност през 1949 г.

КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ – с. КАРАНОВО

Ф. 569К, 11 а.е., 1924 – 1947 г.

Основана на 29.11.1924 г. под наименованието Всестранна земеделска кооперация „Братство”. Преустановява своята дейност в началото на 1949 г.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „НАДЕЖДА” –
с. НЕВЕСТИНО**

Ф. 670К, 14 а.е., 1924 – 1951 г.

Основана през 1924 г. През 1948 г. променя наименованието си на Всестранна кооперация.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „ТРУДОЛЮБИЕ” –
с. РАКЛИЦА**

Ф. 671К, 6 а.е., 1941 – 1947 г.

Кооперацията е основана на 30 март 1941 г. под наименованието Кредитна кооперация „Трудолюбие”. През 1943 г. се преименува в Кредитна земеделска кооперация „Трудолюбие” и като такава съществува до 1944 г.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „ЗАЩИТА” – с. САН
СТЕФАНО**

Ф. 527К, 7 а.е., 1930 – 1950 г.

Създадена е през 1929 г. Преустановява своята дейност през 1950 г.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „СОЛИДАРНОСТ” –
с. СИГМЕН**

Ф. 668К, 13 а.е., 1927 – 1953 г.

Основана през 1927 г. Преустановява дейността си през 1953 г.

**КРЕДИТНА ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ „ЗЛАТОКЛАС” –
с. ХАДЖИИТЕ**

Ф. 528К, 8 а.е., 1933 – 1950 г.

Основана през 1932 г. Преустановява дейността си през 1955 г. Създават се в периода след 1923 г. с цел да подпомагат бедните и малоимотните селски стопани чрез отпускане на кредити и доставка на земеделски машини, сечива и оръдия. Някои от тях разширяват своята дейност, като откриват потребителни магазини, организират изкупуването на зърнени храни, вълна и други селскостопански произведения, разкриват мандри и винарски изби. Подпомагат създаването на сортови и десертни лозя и овощни градини. Съдействуват за оземляването на безимотните и малоимотните селяни и електрификацията на жилищата в селата. При неурожайни години раздават на членовете си жито за посев и изхранване.

Преустановяват своята дейност през 1944 г., като преминават към ТКЗС или всестранните кооперации.

Протоколни книги от заседания на управителни и контролни съвети с решения за отпускане на заеми, одобряване на бюджети и баланси, приемане на нови членове, организиране и разкриване на нови дейности и отдели – Ф. 181К (1926–1948), Ф. 526К (1937–1948), Ф. 569К (1924–1947), Ф. 670К (1930–1943), Ф. 671К (1941–1947), Ф. 527К (1932–1950), Ф. 668К (1927–1945), Ф. 528К (1933–1950); протоколни книги от общите събрания за увеличаване размера на личните заеми от 10 до 15 хиляди лева, намаление на лихвения процент, одобряване на разходи и бюджети, избиране членове на управителния и контролния съвет, членуване на кооперациите в лозарския съюз, определяне на делегати за кооперативни конгреси и конференции, увеличаване кредита от Българска земеделска банка, за колективна застраховка на лозята и добитъка, бламиране на управителни съвети и избиране на нов управителен съвет, подобряване дисциплината в кооперацията, искане на кредити за построяване на кооперативна фурна, баня, пералня и консервна работилница, електрификация на селото, построяване на кооперативен дом, за изменение някои членове от правилника и устава, за увеличаване на бригадите – Ф. 181К (1931–1947);

Годишни отчети за движението на членовете, размера на фондовете

според балансите, размера на влоговете, видовете кредити, активни сметки, пасиви, записани дялове, движими и недвижими имоти на сдружението, собствени предприятия и зает в тях персонал, общи доставки и продажби на стоки, сборни ведомости за загуби и печалби, разпределение на печалбите Ф. 181К (1928–1944).

Главни книги – Ф. 526К (1938–1949), Ф. 569К (1938–1947), Ф. 668 (1927–1953), Ф. 670К (1924–1951), Ф. 671К (1942–1947), Ф. 527К (1930–1950), Ф. 528К (1934–1946).

Годишни статистически сведения с данни за броя на членовете и имотното им състояние, общия размер на заемите, стопанската дейност на сдружението, направени доставки, размер на влоговете, загуби и печалби – Ф. 181К (1929–1942);

Книга за фондовете – Ф. 181К (1931–1953).

Ревизионни актове – Ф. 181К (1929–1945).

Инвентарни книги – Ф. 181К (1940–1943), Ф. 569К (1938–1947), Ф. 670К (1925–1950), Ф. 671К (1942–1947), Ф. 527К (1940–1943), Ф. 668К (1938–1946).

Членски книги – Ф. 569К (1938–1947), Ф. 670К (1924–1947), Ф. 671К (1941–1945), Ф. 668К (1927–1939), Ф. 528К (1938–1939).

КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „САМОПОМОЩ“ - с. АТАНАСОВО –
(кв. ИЗГРЕВ) – БУРГАС

Ф. 222К, 2 а.е., 1940 – 1951 г.

Основана през 1940 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „УСПЕХ“ – с. БАНЕВО

Ф. 224К, 4 а.е., 1941 – 1952 г.

Основана през 1941 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ – с. БУЛЧИНО (КАРАГЕОРГИЕВО)

Ф. 573К, 8 а.е., 1942 – 1953 г.

Основана през 1942 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – с. БЪЛГАРОВО

Ф. 329К, 80 а.е., 1914 – 1950 г.

Основана през 1914 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СПАСЕНИЕ“ – с. ВИНАРСКО

Ф. 574К, 12 а.е., 1925 – 1954 г.

Основана през 1924 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ИСКРА“ – с. ВРАТИЦА

Ф. 570К, 7 а.е., 1938 – 1958 г.

Основана през 1938 г.

КРЕДИТНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „ТРУД“ – с. ВРЕСОВО

Ф. 697К, 12 а.е., 1932 – 1948 г.

Основано през 1932 г.

КРЕДИТНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „ПРОГРЕС“ –
с. ГОСПОДАРЕВО (СВЕТЛИНА)

Ф. 556К, 12 а.е., 1940 – 1953 г.

Основано през 1940 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НИВА“ – с. ДОЛНО ЕЗЕРОВО

Ф. 325К, 22 а.е., 1930 – 1954 г.

Основана през 1930 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЖИТНИЦА” – с. ДРАГОВО

Ф. 529К, 6 а.е., 1924 – 1950 г.

Основана през 1924 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БРАТСТВО” – с. ДРЯНКОВЕЦ

Ф. 576К, 11 а.е., 1937 – 1952 г.

Основана през 1937 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БЪДАЩНОСТ” – с. ДЮЛЕВО

Ф. 586К, 30 а.е., 1920 – 1953 г.

Основана през 1920 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЛАТЕН КЛАС” – с. ЖИТАРОВО

Ф. 223К, 2 а.е., 1943 – 1952 г.

Основана през 1943 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАДЕЖДА” – с. ЗИДАРОВО

Ф. 582К, 6 а.е., 1935 – 1949 г.

Основана през 1935 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОРАЛО” – с. ЗИМЕН

Ф. 669К, 7 а.е., 1928 – 1949 г.

Основана през 1928 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ИСКРА” – с. ИСКРА

Ф. 672К, 13 а.е., 1928 – 1950 г.

Основана през 1928 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЕДИНЕНИЕ” – с. КАМЕНО

Ф. 320К, 14 а.е., 1938 – 1944 г.

Основана през 1938 г.

ВСЕСТРАННА КООПЕРАЦИЯ „СПАСЕНИЕ” – с. КЛИКАЧ

Ф. 531К, 10 а.е., 1929 – 1954 г.

Основана през 1929 г.

ГРУПОВ ФОНД – КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ В ОБЩИНА –
с. КРУШЕВО

с. КРУШЕВО, 19 а.е., 1927 – 1944 г.

с. АСПАРУХОВО, 4 а.е., 1925 – 1944 г.

с. БАРГАН, 30 а.е., 1930 – 1944 г.

Ф. 723К, 53 а.е., 1929 – 1944 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЕЯЛКА” – с. ЛОЗАРЕВО

Ф. 447К, 56 а.е., 1920 – 1945 г.

Основана през 1920 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАЧАЛО” – с. ЛЮЛЯКОВО

Ф. 511К, 4 а.е., 1925 – 1947 г.

Основана през 1925 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БЪДЕЩЕ” – с. МАЛКА ПОЛЯНА

Ф. 578К, 9 а.е., 1938 – 1953 г.

Основана през 1938 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ” – с. МАРИНКА

Ф. 221К, 9 а.е., 1926 – 1947 г.

Основана през 1926 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ” – с. ПЕЩЕРСКО

Ф. 568К, 11 а.е., 1924 – 1948 г.

Основана през 1924 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СИЛА” – с. ПИРНЕ

Ф. 32К, 10 а.е., 1933 – 1948 г.

Основана през 1923 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БРАТСТВО” – с. ПРОСЕНИК

Ф. 497К, 5 а.е., 1925 – 1946 г.

Основана през 1922 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗОРА” – с. РАВНА ГОРА

Ф. 726К, 8 а.е., 1927 – 1951 г.

Основана през 1927 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ” – с. РАВНЕЦ

Ф. 715К, 5 а.е., 1942 – 1954 г.

Основана през 1942 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СОЛИДАРНОСТ” – с. РОСЕН

Ф. 725К, 5 а.е., 1930 – 1951 г.

Основана през 1930 г.

КРЕДИТНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ „БЯЛА РЕКА” –
с. СКАЛАК

Ф. 698К, 4 а.е., 1938 – 1950 г.

Основано през 1938 г.

ВСЕСТРАННА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК” – с. СОКОЛОВО

Ф. 530К, 10 а.е., 1929 – 1952 г.

Основана през 1928 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ” – с. СЪДИЕВО

Ф. 572К, 12 а.е., 1924 – 1951 г.

Основана през 1924 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ” – с. ТОПОЛИЦА

Ф. 575К, 5 а.е., 1929 – 1952 г.

Основана през 1929 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОБУДА“ — с. ТРОЯНОВО

Ф. 253К, 25 а.е., 1926 — 1945 г.

Основана през 1926 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОДКРЕПА“ — с. ЧУКАРКА

Ф. 571К, 8 а.е., 1929 — 1948 г.

Основана през 1929 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ — с. ЯБЪЛЧЕВО

Ф. 721К, 22 а.е., 1927 — 1947 г.

Основана през 1927 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛСКА ЗАЩИТА“ —
с. ОГНЕН

Ф. 776К, 9 а.е., 1932 — 1945 г.

Основана през 1932 г.

ЕВРЕЙСКО КРЕДИТНО ДРУЖЕСТВО „АЗЛАХА“ — БУРГАС

ЧП. 431, 2 а.е., 1933 — 1941 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ — с. ВЕСЕЛИЕ

ЧП. 386, 11 а.е., 1927 — 1951 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЯ“ — с. НЕЙЧЕВО

ЧП. 381, 1 а.е., 1933 — 1943 г.

КРЕДИТНО КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ — с. ХАРМАН
(ВЪРШИЛО)

ЧП. 267, 1 а.е., 1940 г.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БЪДЕЩЕ“ — с. ЧЕРЕША

ЧП. 347, 3 а.е., 1936 — 1948 г.

Първите кооперации в Бургаски окръг датират от началото на XX век. Основани са на принципа на взаимната солидарност и пълната отговорност на членовете. Първоначално функционират като спестителни дружества, взаимоспомагателни каси и др., но поради това, че основната им дейност е кредитирането, са наречени кредитни кооперации.

Кредитни кооперации след Първата световна война са били изградени в по-голямата част от селата на окръга. В тях са членували предимно средни и бедни земеделски стопани.

С течение на времето кооперациите укрепват и разширяват своята дейност. Откриват продоволствени магазини и стават единственият търговски износен и вносен, кредитен и влогонабирателен институт в селото. Чрез БЗКБ те доставят на своите членове земеделски инвентар — трактори, веялки, вършачки, семена и др.

Кооперациите в миналото са играли прогресивна роля за развитието на селското стопанство и са защищавали интересите на бедните и средните селяни.

Проговорили книги с решения за учредяване на кредитни кооперации и на отдели за трудово-кооперативно земестопанистване към местните кооперации — Ф. 32К (1941), Ф. 320К (1938), за свикване на събрания и избиране на делегати, за даване мандат на управителния и контролния съвет да представят кооперациите на конференции и конгреси за одобряване на баланса и бюджета, за сливане на кредитни с потребителни кооперации, за доставка на сортови семена за посев и на селскостопански инвентар — плугове, трактори, вършачки, комбайни и др., за отпускане заеми за подпомагане бедни кооператори, за закупуване на добитък, за колективна застраховка на добитъка и реколтата от градушка и др. природни бедствия, за откриване и дейност на кооперативните продоволствени магазини — Ф. 224К (1941–1952), Ф. 556К (1940–1951), Ф. 568К (1924–1947), Ф. 669К (1940–1949), Ф. 578К (1938–1953), Ф. 574К (1928–1954), Ф. 573К (1942–1953), Ф. 570К (1938–1952), Ф. 715К (1942–1954), Ф. 721К (1927–1938), Ф. 698К (1941–1949), Ф. 672К (1928–1948), Ф. 725К (1938–1948), Ф. 530К (1929–1943), Ф. 529К (1924–1934), Ф. 511К (1925–1945), Ф. 497К (1922–1946), Ф. 447К (1920–1945), Ф. 325К (1930–1946), Ф. 329К (1914–1945), Ф. 320К (1938–1944), Ф. 253К (1926–1949), Ф. 221К (1926–1947), Ф. 776К (1932–1942).

Членски книги – Ф. 568К (1925–1948), Ф. 715К (1942–1947), Ф. 556К (1940–1953), Ф. 574К (1925–1947), Ф. 721К (1928–1944), Ф. 698К (1939–1950), Ф. 697К (1932–1948), Ф. 529К (1946–1950), Ф. 447К (1924–1940), Ф. 578К (1938–1950), Ф. 325К (1930–1938), Ф. 329К (1914–1943).

Правилници и устава – Ф. 32К, Ф. 224К, Ф. 320К.

Годишни отчети, писма и доклади с данни за дялов капитал, движими и недвижими имоти, стоки, продажби, разни фондове, спестовни влогове, раздадени кредити, отпуснати заеми от БЗКБ за електрификация на селото, построяване на селскостопански сгради, обзавеждане на зеленчукови градини, за изкупуване на селскостопанската продукция на кооператорите и пласирането и – Ф. 447К (1924–1943), Ф. 320К (1939–1941), Ф. 253К (1927–1943), Ф. 329К (1937–1944), Ф. 223К (1943–1952), Ф. 221К (1928–1931), Ф. 672К (1941–1944), Ф. 325К (1930–1944), Ф. 329К (1915–1936), Ф. 224К (1942–1948), Ф. 672К (1938), Ф. 325К (1930–1940), Ф. 329К (1914–1921), Ф. 784К (1894–1903).

Главни книги – Ф. 715К (1943–1949), Ф. 721К (1923–1945), Ф. 698К (1938–1945), Ф. 697К (1932–1943), Ф. 672К (1934–1950), Ф. 725К (1942–1950), Ф. 573К (1942–1947), Ф. 570К (1938–1948), Ф. 568К (1925–1947), Ф. 556К (1943–1953), Ф. 669К (1928–1949), Ф. 578К (1938–1953), Ф. 574К (1925–1939), Ф. 784К (1894–1903).

Балансови книги – Ф. 721К (1929–1947), Ф. 698К (1939–1949), Ф. 672К (1942–1945), Ф. 725К (1930–1948), Ф. 669К (1930–1945), Ф. 578К (1947–1949), Ф. 571К (1925–1953), Ф. 568К (1942–1947), Ф. 556К (1941–1946), Ф. 530К (1938–1951), Ф. 325К (1930–1954), Ф. 329К (1938–1948), Ф. 224К (1942–1946).

Партидни книги на членовете – Ф. 568К (1940–1948), Ф. 672К (1938–1947), Ф. 511К (1935–1947), Ф. 32К (1942–1944).

Книга за загубите и печалбите – Ф. 568К (1939–1946).

Книги за стопанските предприятия – Ф. 325К (1941–1944).

Спомагателни книги за издадени спестовни книжки – Ф. 329К (1915–1937).

Книги за детските влогове – Ф. 329К (1937–1945).

Калкулационни книги – Ф. 325К (1931–1935), Ф. 329К (1939–1942).

Ревизионни актове – Ф. 556 (1946–1951), Ф. 715К (1942–1944), Ф. 721К (1930–1935), Ф. 672К (1929–1943), Ф. 574К (1925–1947), Ф. 447К (1925–1943), Ф. 320К (1938–1944), Ф. 776К (1933–1945).

Кореспонденция с БЗКБ, синдикат „Орало“, окръжни и отговори по тях – Ф. 672К (1943–1947).

Преписка с БНБ – Централно управление – София, Министерство на търговията и земеделието за отпускане заеми на Земеделската каса; пълномощни, разписки, квитанции и др. за изплатени суми по влогове и от лихви, за опростени заеми от държавата и др. – Ф. 784К (1890–1896).

I. ОРГАНИ НА НАРОДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ОБЛАСТНА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – БУРГАС

Ф. 1К, 70 а.е., 1906 – 1944 г.

Създадена през 1898 г. със седалище Сливен. От 1901 г. се премества в Бургас. Основна задача на инспекцията е да ръководи и контролира работата във всички училища от окръга. Подчинена е на Министерството на народната просвета и се ръководи от областен училищен инспектор. Към нея са изградени следните комисии: инспекторски съвети; комисия по назначение, повишение, преместване, класиране и уволнения на учители; дисциплинарна комисия и др.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни от Министерството на народната просвета по организиране на учебното дело в окръга (1932–1944).

Протоколна книга от заседанията на инспекторския съвет (1935–1940).

Годишни отчети, рапорти и месечни сведения от инспекторите с данни за състоянието на учебното дело, настроенията на учители и ученици от областта (1928–1944).

Списъци на учители от първоначални и прогимназиални училища в окръга (1934–1941).

Сведения за материалната база – училищни помещения и учебни помагала (1935–1944).

Статистически сведения и рапорти за броя и семейното положение на учителите, броя на завършващите ученици, успеваемост и поведение, за броя на децата, подлежащи на задължително обучение.

Преписки с Министерството на народната просвета, с околийските училищни инспекции, областния директор и областната полицейска инспекция и с директори на училища за неблагонадеждността на учители и училищни инспектори, за комунистическа дейност на учители, за наемане на помещения за областна училищна инспекция, за състоянието на училищни сгради и др. (1925–1944).

Поверителна преписка с МНП, околийска училищна инспекция – Поморие, и др. за уволнението на учителя Николай Лъсков, арестуването и интернирането му.

Финансово-счетоводни материали, раздавателна книга и ведомости за заплати на служителите (1906–1944); актове за встъпване и освобождаване от длъжност на служители при инспекцията (1919–1921); заповедни книги (1923–1930, 1938–1943).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – АЙТОС

Ф. 109К, 37 а.е., 1934 – 1944 г.

Създадена през 1934 г. и обхваща всички села на Айтоска околия и селата Камено, Русокастро и Трояново от Бургаска околия. Ръководи се от околийски училищен инспектор. Основна задача на инспекцията е да следи за спазването на училищния правилник, програми и разпореждания на МНП, извършване на периодични ревизии, назначаване и уволняване на учители.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни книги на околийската училищна инспекция с данни за преместване и уволнение на учители в Айтоска околия (1934–1941).

Годишни отчети на училищните и средишните директори за състоянието и дейността на училищата (1939–1944).

Окръжни, писма, заявления и др. относно разпределяне на учителския персонал в Айтоска околия; ревизионни листи за извършени ревизии на учителите от околията (1939–1944).

Преписки с областната училищна инспекция, училищата в околията и др. за основаване на училищни дружества, отпускане на кредити и др. (1937–1943).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – КАРНОБАТ

Ф. 67К, 158 а.е., 1934 – 1943 г.

Създадена през 1934 г. Ръководи се от околийски училищен инспектор. Той предлага за назначение средишните директори, главните и пунктовете учители.

Районът на околийската училищна инспекция обхваща Карнобатска административна околия и Стидовска община от Котелска околия.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжни от МНП, областната и околийски училищни инспекции по организиране на учебния процес.

Протоколна книга на инспекторския съвет (1934–1941).

Протоколи, доклади и други материали от проведени педагогически конференции за квалификация на учителите (1937–1943).

Годишни отчети с таблици, доклади, рапорти, сведения и планове на

средишните директори и главните учители за състоянието на учебната работа, за броя на записаните ученици, на подлежащите на задължително обучение, на боледувалите от остри заразни болести, за съществуващите ученически дружества и трапезарии, за броя на учителите и разпределянето им по категории, семейно и материално положение на учителите; за дейността на учителските съветници; училищната и извънучилищната дейност на учителите; за учителско-родителските сдружения; за състоянието на училищните помещения, инвентар и пособия, градини и др. (1936–1944).

Списъци на учителите от първоначалните и прогимназиалните училища (1935–1936).

Преписки с областната училищна инспекция, средишни директори и общински управления по построяване, ремонтване и откриване на училища; откриване на безплатни ученически трапезарии; увеличение на учителския персонал; изискване на сведения за учители комунисти; прекратяване на учебните занятия поради епидемии, липса на отопление; проучване етнографските особености на селата; прочистване на читалищните библиотеки от книги с прогресивен характер (1934–1944).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – М. ТЪРНОВО

Ф. 149К, 22 а.е., 1935 – 1944 г.

Създадена през 1934 г. Обхваща района на Малкотърновска административна околия.

Архивният фонд е частично запазен.

Доклади на околийския училищен инспектор с данни за състоянието на учебното дело, учебните помещения и др.

Статистически сведения с данни за броя на учителите и учениците, подлежащи на задължително обучение (1937–1942, 1935–1943).

Окръжни на МНП и областната училищна инспекция за даване на сведения за учители комунисти.

Протоколи на комисията по назначаване на учителския персонал (1941–1946).

Преписки с областната училищна инспекция, средишни директори и общинските управления за събиране на сведения за учители-членове на забранени организации, за откриване на нови паралелки; за избор на места за строеж на училищни сгради, за отдаване на частни лица обработването на училищни имоти и др.

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ —, ПОМОРИЕ

Ф. 165К, 71 а.е., 1934 — 1944 г.

Създадена през 1934 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга на околийската комисия по назначаване, преместване и уволнения на учители в Поморийска околия — (1934—1944).

Доклади на околийския училищен инспектор за дейността на средишните директори и главни учители; за състоянието на учебното дело, за дейността на учителските съветници; за проведени педагогически конференции.

Доклади на средишните директори и директорите на училища за състоянието на училищата и възпитанието на децата.

Сведения за броя на учителите и учениците, брой на децата, подлежащи на задължително обучение, уреждане на ученически трапезарии и кооперации (1935—1944).

Преписки с областната училищна инспекция за разпределение на учителския персонал в българските и турски училища; за уволняване и назначаване на учители; за поведението на учители с комунистически убеждения; за откриване на легни детски домове и градини; безплатни ученически трапезарии; набиране на средства за взаимоспомагателни каси; отпускане на суми за подпомагане на бедни ученици; провеждане на екскурзии и излети; изнасяне на пиеси (1934—1944).

Писма, заявления и други на Яна и Николай Лъскови (1935—1943).

Списъци на учителите в училищата (1941—1944).

УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — АЙТОС

Ф. 318К, 65 а.е., 1913 — 1935 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — АЙТОС

Ф. 313К, 77 а.е., 1915 — 1943 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. АСПАРУХОВО

Ф. 550К, 4 а.е., 1923 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — АХТОПОЛ

Ф. 216К, 41 а.е., 1923 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. БАТА

Ф. 393К, 19 а.е., 1915 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. БЕЛИЛА

Ф. 297К, 54 а.е., 1924 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — БУРГАС

Ф. 123К, 8 а.е., 1895 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. БЪЛГАРИ

Ф. 365К, 26 а.е., 1927 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. БЪЛГАРОВО

Ф. 335К, 56 а.е., 1906 — 1937 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВАРВАРА

Ф. 218К, 29 а.е., 1923 — 1931 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — ВАСИЛИКО (МИЧУРИН)

Ф. 492К, 16 а.е., 1924 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВЕЗЕНКОВО

Ф. 494К, 14 а.е., 1903 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВЕЛИКА

Ф. 491К, 25 а.е., 1924 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВЕСЕЛИЕ

Ф. 416К, 25 а.е., 1925 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВИНАРСКО

Ф. 484К, 8 а.е., 1925 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВРАТИЦА

Ф. 263К, 34 а.е., 1916 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ВЪЛЧИН

Ф. 253К, 37 а.е., 1933 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГАБЪР

Ф. 240К, 20 а.е., 1911 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГЛУМЧЕ

Ф. 471К, 64 а.е., 1912 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГОРИЦА

Ф. 401К, 40 а.е., 1921 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГОСПОДАРЕВО (СВЕТЛИНА)

Ф. 298К, 49 а.е., 1925 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГРАМАТИКОВО

Ф. 363К, 27 а.е., 1923 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ГРОЗДЕН

Ф. 676К, 20 а.е., 1911 — 1936 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДОБРИНОВО

Ф. 271К, 10 а.е., 1924 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДОБРОВАН

Ф. 400К, 8 а.е., 1931 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДОЛНО ЕЗЕРОВО

Ф. 124К, 3 а.е., 1923 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДРАГАНОВО

Ф. 396К, 14 а.е., 1926 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДРАГАНЦИ

Ф. 274К, 26 а.е., 1920 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДРАЧЕВО

Ф. 293К, 41 а.е., 1924 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДРЯНКОВЕЦ

Ф. 246К, 4 а.е., 1932 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ДЮЛЕВО

Ф. 420К, 16 а.е., 1912 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЕМИРСКО

Ф. 399К, 25 а.е., 1915 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЕКЗАРХ-АНТИМОВО

Ф. 272К, 42 а.е., 1914 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЖЕЛЕЗНИК

Ф. 607К, 8 а.е., 1904 — 1932 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЖЕЛЯЗОВО

Ф. 264К, 10 а.е., 1922 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЗАБЕРНОВО

Ф. 364К, 25 а.е., 1929 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЗАВЕТ

Ф. 514К, 31 а.е., 1922 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЗИДАРОВО

Ф. 237К, 67 а.е., 1914 — 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЗИМЕН

Ф. 475К, 39 а.е., 1917 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ИЗГРЕВ

Ф. 488К, 13 а.е., 1931 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ИСКРА

Ф. 254К, 25 а.е., 1919 — 1939 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КАБЛЕШКОВО

Ф. 382К, 8 а.е., 1910 — 1944 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КАМЕНО

Ф. 597К, 4 а.е., 1921 — 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КАРАНОВО

Ф. 603К, 4 а.е., 1923 — 1941 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КИТЕН

Ф. 487К, 4 а.е., 1933 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КЛИКАЧ

Ф. 474К, 26 а.е., 1915 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КОЗИЧИНО

Ф. 418К, 33 а.е., 1908 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КОЗАРЕ

Ф. 660К, 5 а.е., 1919 — 1938 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КОСОВЕЦ

Ф. 398К, 11 а.е., 1928 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. КРЪСТИНА

Ф. 333К, 23 а.е., 1920 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЛИВАДА

Ф. 637К, 13 а.е., 1914 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЛОЗЕНЕЦ

Ф. 490К, 9 а.е., 1930 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЛЮЛЯКОВО

Ф. 516К, 41 а.е., 1921 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ЛЯСКОВО

Ф. 249К, 37 а.е., 1933 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МАЛКА ПОЛЯНА

Ф. 317К, 35 а.е., 1921 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МЕДОВО

Ф. 379К, 1 а.е., 1924 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МИРОЛЮБОВО

Ф. 334К, 16 а.е., 1930 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МОРАВА

Ф. 517К, 47 а.е., 1921 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МОСТИНО

Ф. 248К, 5 а.е., 1932 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МЪГЛЕН

Ф. 245К, 10 а.е., 1932 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. МЪДРИНО

Ф. 472К, 43 а.е., 1913 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. НЕВЕСТИНО

Ф. 276К, 24 а.е., 1912 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — НЕСЕБЪР

Ф. 260К, 4 а.е., 1923 — 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. НОВО ПАНИЧАРЕВО

Ф. 178, 17 а.е., 1925 — 1941 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ОГНЕН

Ф. 552К, 8 а.е., 1907 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО — с. ПЕЩЕРСКО

Ф. 247К, 11 а.е., 1924 — 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПИСМЕНОВО

Ф. 489К, 15 а.е., 1924 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПРИМОРСКО

Ф. 391К, 31 а.е., 1915 – 1939 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПЪНЧЕВО

Ф. 296К, 86 а.е., 1923 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РАЗБОЙНА

Ф. 397К, 4 а.е., 1924 – 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РАКЛИЦА

Ф. 473К, 16 а.е., 1914 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РАКОВ ДОЛ

Ф. 241К, 10 а.е., 1914 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РЕЗОВО

Ф. 217К, 7 а.е., 1930 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РОСЕН

Ф. 429К, 69 а.е., 1919 – 1947 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РОСЕНОВО

Ф. 294К, 99 а.е., 1926 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РУСОКАСТРО

Ф. 211К, 31 а.е., 1910 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СИГМЕН

Ф. 476К, 26 а.е., 1912 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СИНЕМОРЕЦ

Ф. 219К, 11 а.е., 1931 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СКЕФ (ДИМЧЕВО)

Ф. 239К, 19 а.е., 1915 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СОКОЛОВО

Ф. 644К, 22 а.е., 1920 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СУНГУРЛАРЕ

Ф. 285К, 2 а.е., 1929 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф. 295К, 129 а.е., 1925 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СТРАЦИН

Ф. 395К, 14 а.е., 1927 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СУХОДОЛ

Ф. 650К, 11 а.е., 1903 – 1951 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СЪДИЕВО

Ф. 336К, 59 а.е., 1907 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ТАСТЕПЕ

Ф. 658К, 4 а.е., 1914 – 1937 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ТРОЯНОВО

Ф. 262К, 27 а.е., 1920 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ФАЗАНОВО

Ф. 486К, 5 а.е., 1929 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ХАДЖИИТЕ

Ф. 658К, 4 а.е., 1914 – 1937 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ХАРМАН (ВЪРШИЛО)

Ф. 238К, 24 а.е., 1921 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ХОТАЛ

Ф. 513К, 28 а.е., 1919 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЧЕРЕША

Ф. 515К, 4 а.е., 1926 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЧЕРНИ ВРЪХ

Ф. 593К, 5 а.е., 1925 – 1939 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЧЕРНОМОРЕЦ

Ф. 520К, 13 а.е., 1914 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЧИМОВО (АХЕЛОЙ)

Ф. 387К, 5 а.е., 1927 – 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЯСНА ПОЛЯНА

Ф. 180К, 9 а.е., 1930 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. БАНЯ

ЧП. 364, 27 а.е., 1915 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. БАРГАН

ЧП. 280, 7 а.е., 1926 – 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. БЕЛЕВРЕН

ЧП. 213, 2 а.е., 1933 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. БРАТОВО

ЧП. 209, 1 а.е., 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ВИЗИЦА

ЧП. 309, 1 а.е., 1922 – 1932 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ГОРНО ЯБЪЛКОВО

ЧП. 344, 1 а.е., 1924 – 1927 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ДЕВЕТИНЦИ
ЧП. 303, 3 а.е., 1931 – 1938 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ДРАГОВО
ЧП. 240, 1 а.е., 1924 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ДРАКА
ЧП. 81, 2 а.е., 1923 – 1924 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЕМОНА
ЧП. 363, 35 а.е., 1914 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЗАГОРЦИ
ЧП. 79, 9 а.е., 1911 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЗВЕЗДЕЦ
ЧП. 226, 1 а.е., 1929 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ИЗВОРИЩЕ
ЧП. 320, 1 а.е., 1919 – 1928 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. КИРИЛ
ЧП. 99, 2 а.е., 1931 – 1932 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. КРУШЕВЕЦ
ЧП. 161, 2 а.е., 1933 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЛИСТЕЦ
ЧП. 225, 1 а.е., 1929 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЛОЗОВО
ЧП. 281, 1 а.е., 1927 – 1934 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЛЮЛЯКОВО
ЧП. 224, 1 а.е., 1929 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. МАРИНКА
ЧП. 331, 12 а.е., 1918 – 1933 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ОРХАНОВО
ЧП. 80, 4 а.е., 1904 – 1923 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПАНИЦОВО
ЧП. 250, 2 а.е., 1928 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПЛАЗОВЕЦ
ЧП. 249, 2 а.е., 1933 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ПРИСАД
ЧП. 163, 2 а.е., 1929 – 1935 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РАВНА ГОРА
ЧП. 330, 13 а.е., 1911 – 1922 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РАВНЕЦ

ЧП. 208, 1 а.е., 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РУДНИК

ЧП. 305, 1 а.е., 1935 – 1945 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РУЕН

ЧП. 297, 2 а.е., 1923 – 1937 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. РУПЧА

ЧП. 227, 1 а.е., 1929 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – СОЗОПОЛ

ЧП. 445, 2 а.е., 1933 – 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. СТОИЛОВО

ЧП. 327, 2 а.е., 1923 – 1929 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ТВЪРДИЦА

ЧП. 162, 1 а.е., 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ТРЪСТИКОВО

ЧП. 45, 1 а.е., 1921 – 1927 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЧЕРКОВО

ЧП. 8, 3 а.е., 1936 – 1939 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – с. ЯБЪЛЧЕВО

ЧП. 300, 2 а.е., 1931 – 1935 г.

Протоколни книги за заседания на училищното настоятелство за гласуване на суми за построяване на нови училищни сгради, избиране на членове на окръжния и висшия училищен съвет, избиране на главни учители, разглеждане на окръжни, набавяне на учебници, осигуряване на гориво, откриване на ученически библиотеки, ремонт на училищни сгради, наемане частни сгради за учебни стаи, разглеждане на бюджети, организиране на екскурзии, набавяне училищен инвентар и учебни пособия, назначаване на помощен персонал, подпомагане на бедни ученици и други – Ф. 311К, Ф. 516К, Ф. 484К, Ф. 306К, Ф. 514К, Ф. 533К, Ф. 335К, Ф. 318К, Ф. 637К, Ф. 593К, Ф. 597К, Ф. 520К, Ф. 211К, Ф. 429К, Ф. 178К, Ф. 391К, Ф. 263К, Ф. 123К, Ф. 420К, Ф. 295К, Ф. 296К, Ф. 638К, Ф. 550К, Ф. 607К, Ф. 285К, Ф. 253К, Ф. 272К, Ф. 488К, Ф. 297К, Ф. 401К, Ф. 382К, Ф. 260К, Ф. 399К, Ф. 660К, Ф. 379К, Ф. 285К, Ф. 658К, Чп. 45, ЧП. 297, ЧП. 309, ЧП. 344.

Окръжни, писма, протоколи, рапорти и др. – Ф. 364К, Ф. 382К.

Годишни отчети за дейността на училищното настоятелство – Ф. 311К, Ф. 657К, Ф. 416К, Ф. 180К, Ф. 238К, Ф. 262К, Ф. 239К, Ф. 211К, Ф. 429К, Ф. 237К, Ф. 241К, Ф. 178К, Ф. 240К.

Бюджети и отчети за приходите и разходите на училищните настоятелства – Ф. 363К, Ф. 364К, Ф. 637К, Ф. 416К, Ф. 180К, Ф. 238К, Ф. 262К, Ф. 239К, Ф. 211К, Ф. 429К, Ф. 237К, Ф. 241К, Ф. 178К, Ф. 240К, Ф. 264К, Ф. 391К, Ф. 486К, Ф. 492К, Ф. 490К, Ф. 489К, Ф. 488К, Ф. 217К, Ф. 218К, Ф. 365К, Ф. 474К, Ф. 658К, Ф. 476К, Ф. 471К, Ф. 472К, Ф. 473К, Ф. 475К, Ф. 271К, Ф. 273К, Ф. 276К, Ф. 254К, Ф. 272К, Ф. 285К, Ф. 311К, Ф. 517К, Ф. 516К, Ф. 484К, Ф. 513К, Ф. 514К, Ф. 397К, Ф. 247К, Ф. 246К, Ф. 334К, Ф. 248К, Ф. 336К, Ф. 245К, Ф. 317К, Ф. 335К, Ф. 249К, Ф. 318К, Ф. 226К, Ф. 420К, Ф. 295К, Ф. 296К, Ф. 293К, Ф. 298К, Ф. 216К, Ф. 393К, Ф. 394К, Ф. 418К, Ф. 398К, Ф. 294К, Ф. 400К, Ф. 396К, Ф. 399К, Ф. 676К, Ф. 395К, Ф. 274К, Ф. 513К, Ф. 387К, ЧП. 81, ЧП. 240, ЧП. 406, ЧП. 473, ЧП. 79, ЧП. 225, ЧП. 224, ЧП. 228, ЧП. 227, ЧП. 213, ЧП. 99, ЧП. 364, ЧП. 363, ЧП. 226, ЧП. 80, ЧП. 250.

Преписки с частни лица по отдаване под наем училищни ниви, градини, ливади и други – Ф. 285К, Ф. 607К, Ф. 637К, Ф. 593К, Ф. 597К, Ф. 429К, Ф. 237К, Ф. 178К, Ф. 263К, Ф. 236К, Ф. 494К.

Обявления, преписки и договори с частни лица и други за отдаване под наем на зеленчукови градини, гори, ливади и училищни сгради – Ф. 295К, Ф. 296К, Ф. 293К.

Преписки с Министерството на народната просвета, Окръжната училищна инспекция, частни лица и др. за изпращане на учители на курс за ръководители на юнашки дружества, църковни и светски хорове, по строителството на училищни сгради и други – Ф. 298К.

Преписки, рапорти и други на главните учители до училищните настоятелства за поддържане на хигиена в училищата, за неявяване в училище на деца, подлежащи на задължително обучение — Ф. 550К, Ф. 552К.

2. УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

ИНСТИТУТ ЗА ПРОГИМНАЗИАЛНИ УЧИТЕЛИ — БУРГАС

Ф. 324К, 3 а.е., 1943 — 1952 г.

Създаден през септември 1943 г. за подготовка на прогимназиални учителски кадри в Бургаски окръг.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга от заседанията на учителския съвет (1943—1952).

Преписки с банки, комисарството, общината и др. за доставяне на инвентар, чествуване на празници и др.

ГИМНАЗИИ

ДЪРЖАВНА ДЕВИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ — БУРГАС

Ф. 737К, 17 а.е., 1908 — 1946 г.

Открита през 1908 г. По време на войните нормалната дейност на гимназията е затруднена. Възпитаници на гимназията участвуват в младежкото революционно движение в града.

Архивният фонд е частично запазен.

ДЪРЖАВНА МЪЖКА ГИМНАЗИЯ — БУРГАС

Ф. 303К, 29 а.е., 1888 — 1944 г.

Открита през учебната 1888/1889 г. като трикласно училище. До 1902 г. е държавно, след което става общинско. Първата гимназиална паралелка се открива през 1904 г., когато училището отново става държавно. Пълна гимназия се оформя едва през 1920 г.

Архивният фонд е частично запазен.

СМЕСЕНА НЕПЪЛНА ГИМНАЗИЯ „ХРИСТО БОТЕВ“ — АЙТОС

Ф. 307К, 14 а.е., 1919 — 1944 г.

Открита през 1913 г. Обучават се ученици от IV и V клас. Архивният фонд е частично запазен.

СМЕСЕНА ГИМНАЗИЯ „ЦАР БОРИС III“ — КАРНОБАТ

Ф. 258К, 289 а.е., 1887 — 1947 г.

Открита е през 1915 г. с непълен гимназиален курс. Явява се като продължение на окръжното трикласно училище. От 1937 г. се обособява като пълна смесена гимназия.

Архивният фонд е запазен добре.

ГИМНАЗИЯ С ДОЛЕН КУРС „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ — М. ТЪРНОВО

Ф. 369К, 42 а.е., 1922 — 1960 г.

Открива се през 1920 г. като частно общинско училище с първи гимназиален курс. Същото се явява като продължение на основното училище, създадено през 1861 г. През 1922 г. от непълна смесена гимназия се превръща в реално училище. През 1931 г. се открива четвъртокласна паралелка, а през 1933 г. и петокласна.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколни книги от заседания на учителския съвет — Ф. 307К (1919 — 1945), Ф. 369К (1933 — 1946), Ф. 303К (1923 — 1943), Ф. 737К (1914 — 1944), Ф. 258К (1892 — 1942), за успеха и поведението на учениците, за резултатите от приемните изпити, за наказания и изключване на ученици поради участие в ученически марксистически кръжоци и разпространение на позиви, за стачката на учениците от Мъжката гимназия в Бургас и от Карнобатската гимназия против произвола на учителите — ръководена от стачен комитет начело с Ганчо Хардалов — Ф. 258К (1933); за организиране на първомайска акция и издигане червено знаме в местността „Капчето“ — Ф. 287К (1933); за разкрита конспирация и изключване на ученици от мъжката и девическата гимназия в Бургас — Ф. 737К, Ф. 303К; за участие в Соболевата акция (1940).

Протоколни книги на родителско-учителските дружества и родителско-учителските комитети — Ф. 303К (1906 — 1907), (1933 — 1936), протоколна книга на ученическото въздържателно дружество — Ф. 737К (1935 — 1938).

Летописни книги — Ф. 303К (1888—1912), Ф. 369К (1922—1925).

Статистически сведения за броя на учениците и на паралелките, за успеха и поведението на учениците — Ф.258К (1911–1944), Ф.307К (1936–1944), Ф.303К (1937–1943).

Заявления и преписки с МНП и училищни инспекции във връзка с наказания на ученици, забрана на манифестации, относно състоянието на учебното дело и др.

СПЕЦИАЛНИ УЧИЛИЩА

ДЪРЖАВНА ТЪРГОВСКА ГИМНАЗИЯ - БУРГАС

Ф.287К, 119 а.е., 1906 - 1947 г.

Открита е на 1 октомври 1905 г. с цел да подготвя кадри за стопанския живот на страната, като до края на годината курсът се издържа напълно от училищното настоятелство. От 1906 г. училището става държавно.

Архивният фонд е добре запазен

ДЪРЖАВНО СРЕДНО МЕХАНО-ТЕХНИЧЕСКО УЧИЛИЩЕ — БУРГАС

Ф.735К, 56 а.е., 1925 — 1949 г.

Открито през 1925 г. с тригодишен курс на обучение от Търговско-индустриалната камара. Явява се продължение на създадения през 1923 г. гримесечен курс за подготовка на огньари и машинисти. През 1937 г. училището става държавно.

Архивният фонд е добре запазен.

Протоколни книги на учителския съвет — Ф.287К (1906 — 1947), Ф.735К (1925–1949), в които се разглеждат въпроси за успеха и поведението на учениците, резултатите от приемни и поправителни изпити, приемане на униформено облекло, разпределение на учебните предмети, изменения в учебната програма, за освобождаване на бедни ученици от такси, наказване на ученици, участвували в стачката против учителя Г. Такев (1923), за оказана подкрепа на стачкуващите ученици от Свищовската гимназия (1924); за списване на списание „Звън“ и печатане позиви с комунистическо съдържание (1933); за състязания между ученици-легионери и ремсисти; за разпространение на забранени книги; за стачката на учениците от техническото училище в Бургас против високите училищни такси (1933); сведения за разкрита ученическа конспирация в Търговската гимназия (1942) и за произнесени тежки присъди от Шуменския военно-полеви съд — Ф.287К.

Статистически сведения за броя на учениците и преподавателите, за успеха и поведението на учениците (1925–1939).

Доклади, рапорти и отчети на директорите за учебно-възпитателната работа — Ф.287К (1908–1944), Ф.735К (1925–1944).

Летописни книги, отразяващи по-важни събития от живота на училищата — Ф.287К (1912–1947), Ф.735К (1925–1942); доклад за дейността на БЧК, организация „Бранник“ и Морски съговор — Ф.287К (1942).

Преписка с отдела за професионално образование за дейността на училището, изключване на прогресивни ученици и за отпускане стипендии на ученици — Ф.735К (1938).

Албуми на абитуриентите — Ф.287К (1937, 1938, 1943).

Финансово-счетоводни документи.

ДЪРЖАВНО СРЕДНО ДЕВИЧЕСКО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ — АЙТОС

Ф.51К, 58 а.е., 1910 — 1944 г.

Създадено през 1910 г. като низше практическо с двегодишен срок на обучение и е първото по рода си училище в страната. През 1921 г. училището става средно, а ученичките живеят в пансион и се издържат от държавата.

Архивният фонд е частично запазен.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ — с. ДЕВЕТАК

Ф.680К, 9 а.е., 1939 — 1948 г.

Открито през 1939 г. с двегодишен курс на обучение. Училището се издържа от даване земя под наем на местното население, от Околийското агрономство — Карнобат, и др. Освен общообразователните предмети се изучават и земеделие, полевъдство и животновъдство в мъжките паралелки, а в девическите паралелки — готварство, шев и домакинство.

Архивният фонд е частично запазен.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ — с. ДЮЛЕВО

Ф.308К, 13 а.е., 1939 — 1948 г.

Открито през 1939 г. с цел да даде познания на курсистите по земеделие, а на девойките по домакинство.

Архивният фонд е частично запазен

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ – с. ЕКЗАРХ АН-
ТИМОВО

Ф. 681К, 6 а.е., 1930 – 1945 г.

Точната дата на основаването на училището не е установена. Навярно е основано непосредствено след издаване на Закона за земеделското образование. Курсът на обучение е бил двегодишен.

Архивният фонд е частично запазен.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ – с. ТРОЯНОВО

Ф. 312К, 18 а.е., 1927 – 1944 г.

Открито е през 1926 г. с двегодишен курс на обучение с цел да даде познания на курсистите по земеделие, животновъдство и полевъдство, а на девиците по готварство, шев и домакинство.

Архивният фонд е частично запазен.

ДЪРЖАВНО ПРАКТИЧЕСКО КАМЕНОДЕЛНО УЧИЛИЩЕ – АЙТОС

Ф. 736К, 9 а.е., 1925 – 1932 г.

Открито на 21.XI.1925 г.

Окръжни от Министерството на земеделието и държавните имоти и областна служба по земеделието за административната и учебно-възпитателната дейност в училищата – Ф. 308К (1944), Ф. 312К (1933–1943), Ф. 680К (1943–1944).

Годишни отчети за учебно-възпитателната работа – Ф. 308К (1941–1944), Ф. 680К (1942–1944), Ф. 312К (1942–1944).

Протоколни книги от заседания на учителския съвет, в които се разглеждат успехът и поведението на учениците, приемане на нови ученици и др. – Ф. 736К (1925–1932), Ф. 51К (1934–1946).

Годишни статистически отчети с данни за дейността на училищата, за броя на учителите и учениците, за успеха и поведението им – Ф. 312К (1941–1944), Ф. 308 (1941–1944).

НАЧАЛНИ УЧИЛИЩА

Първите български училища в Бургаски окръг датират от 1816 г. в Кариобат, с. Беймахле (Светлина), Бургаско, през 1846 г. и с. Еркеч (Козицино), Бургаско – 1851 г.

В Бургас първото българско училище „Клементина“ е открито през 1868 г.

В освободена България чл. 78 от новоприетата през 1879 г. конституция предвижда задължително обучение на всички деца. В резултат на това в почти всички села се откриват училища. На много места учениците учат в слети класове. През учебната 1895/1896 г. в Бургаски окръг е имало 135 училища със 197 преподаватели и 4276 ученици.

През 1909 г. е гласуван закон, според който долните курсове и гимназиите се реорганизируют в прогимназии, а през 1921 г. се въвежда задължително основно образование – начално 4 години и прогимназиално 3 години. Тогава във всички по-големи села се откриват прогимназии.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
АЙТОС

Ф. 314К, 7 а.е., 1898 – 1950 г.

НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – АЙТОС

Ф. 316К, 23 а.е., 1902 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ – АЙТОС

Ф. 315К, 18 а.е., 1929 – 1960 г.
Основано през 1929 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. АЛЕКСАНДРОВО

Ф. 375К, 6 а.е., 1895 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. АСПАРУХОВО

Ф. 560К, 7 а.е., 1907 – 1947 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ЦАР СИМЕОН“ – с. АХЕ-
ЛОЙ

Ф. 386К, 28 а.е., 1927 – 1958 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. БАЛАБАНЧЕВО

Ф. 585К, 40 а.е., 1904 – 1944 г.

Основано 1904 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. БАРГАН

Ф. 589К, 8 а.е., 1892 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” – с. БАТА

Ф. 380К, 21 а.е., 1918 – 1957 г.

Създадено 1890 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. БЕЛЕВРЕН

Ф. 389К, 54 а.е., 1910 – 1959 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. БЕРОНОВО

Ф. 640К, 4 а.е., 1922 – 1950 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” –
с. БЛИЗНАК

Ф. 367К, 9 а.е., 1934 – 1960 г.

Създадено 1916 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” – с. БОГДАНОВО

Ф. 554К, 19 а.е., 1926 – 1958 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” –
с. БРЯСТОВЕЦ

Ф. 682К, 22 а.е., 1900 – 1944 г.

Открито през 1857 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КНЯЗ БОРИС ТЪРНОВСКИ” –
с. БЪЛГАРОВО

Ф. 330К, 19 а.е., 1912 – 1952 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” – БУРГАС

Ф. 323К, 3 а.е., 1936 – 1951 г.

Архивният фонд е частично запазен.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” –
БУРГАС

Ф. 301К, 6 а.е., 1934 – 1947 г.

Архивният фонд е частично запазен.

ПЪРВА НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ „ХРИСТО БОТЕВ” – БУРГАС

Ф. 302К, 5 а.е., 1914 – 1934 г.

Архивният фонд е частично запазен.

НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ „ХРИСТО БОТЕВ” – БУРГАС

Ф. 282К, 1 а.е., 1932 – 1944 г.

Архивният фонд е частично запазен.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЦАР БОРИС“ - БУРГАС

Ф. 589К, 13 а.е., 1933 – 1945 г.

Създадено през 1908 г.
Архивният фонд е частично запазен.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ - с. БЪЛГАРИ

Ф. 347К, 5 а.е., 1913 – 1949 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
с. ВАРВАРА

Ф. 642К, 11 а.е., 1925 – 1945 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ВЕЗЕНКОВО

Ф. 493К, 45 а.е., 1897 – 1944 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ВИЗИЦА

Ф. 643К, 4 а.е., 1926 – 1954 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – с. ВРАТИЦА

Ф. 590К, 32 а.е., 1914 – 1951 г.

Създадено 1896 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ -- с. ГОРИЦА

Ф. 664К, 136 а.е., 1888 – 1955 г.

Създадено 1842 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – с. ГОРНО
ЯБЪЛКОВО

Ф. 691К, 5 а.е., 1928 – 1945 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ГРАМАТИКОВО

Ф. 433К, 4 а.е., 1918 – 1947 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ГРОЗДЕН

Ф. 675К, 65 а.е., 1894 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ДЕБЕЛТ

Ф. 409К, 12 а.е., 1897 – 1944 г.

Създадено 1878 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ДОБРИНОВО

Ф. 639К, 18 а.е., 1901 – 1945 г.

Създадено 1879 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – с. ДОЛНО
ЕЗЕРОВО

Ф. 327К, 10 а.е., 1923 – 1957 г.

Открито през 1897 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ДРАЧЕВО

Ф. 410К, 12 а.е., 1907 – 1956 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ФЕРДИНАНД I-ви“ – с. ДЮЛЕВО

Ф. 419К, 76 а.е., 1907 – 1944 г.

СРЕДИЩНА ПРОГИМНАЗИЯ – с. ЕКЗАРХ АНТИМОВО

Ф. 567К, 15 а.е., 1920 – 1946 г.

Създадена 1872 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЕМИРСКО

Ф. 600К, 17 а.е., 1898 – 1959 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – с. ЖЕЛЕЗНИК

Ф. 608К, 59 а.е., 1892 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
с. ЖЕЛЯЗОВО

Ф. 634К, 9 а.е., 1909 – 1955 г.

Създадено 1889 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ЖИТОСВЯТ

Ф. 265К, 15 а.е., 1926 – 1944 г.

Създадено 1879 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
с. ЗАБЕРНОВО

Ф. 612К, 52 а.е., 1914 – 1944 г.

ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЗАВЕТ

Ф. 768К, 16 а.е., 1922 – 1944 г.

Създадено 1919 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – с. ЗИ-
ДАРОВО

Ф. 250К, 188 а.е., 1919 – 1950 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ИЗВОРИЩЕ

Ф. 631К, 10 а.е., 1897 – 1957 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
с. ИНДЖЕ ВОЙВОДА

Ф. 588К, 15 а.е., 1913 – 1942 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ИСКРА

Ф. 306К, 24 а.е., 1924 – 1953 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – с. КАБЛЕШ-
КОВО

Ф. 381К, 34 а.е., 1906 – 1945 г.

Създадено 1900 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. КАМЕНО

Ф. 596К, 5 а.е., 1903 – 1933 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „Д-р ПЕТЪР БЕРОН“ – с. КАРА-
НОВО

Ф. 602К, 5 а.е., 1921 – 1951 г.

Създадено 1898 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – КАРНОБАТ

Ф. 300К, 28 а.е., 1912 – 1935 г.

НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ „КНЯЗ БОРИС ТЪРНОВ-
СКИ“ – КАРНОБАТ

Ф. 116К, 183 а.е., 1918 – 1943 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. КЛИКАЧ

Ф. 632К, 8 а.е., 1910 – 1959 г.

Създадено 1872 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – с. КОНАК

Ф. 366К, 12 а.е., 1929 – 1958 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. КОЗАРЕ

Ф. 659К, 4 а.е., 1925 – 1944 г.

Създадено 1890 г.

НАРОДНА СРЕДИШНА ПРОГИМНАЗИЯ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТО-
ДИЙ“ – с. КОЗИЧИНО

Ф. 417К, 70 а.е., 1897 – 1956 г.

Създадено 1880 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ –
с. КОСТИ

Ф. 633К, 4 а.е., 1924 – 1954 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. КРУШЕВО

Ф. 609К, 11 а.е., 1900 – 1959 г.

Създадено 1886 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „БР. МИЛАДИНОВИ“ –
с. КРЪСТИНА

Ф. 667К, 11 а.е., 1904 – 1949 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“ –
с. ЛИВАДА

Ф. 636К, 16 а.е., 1903 – 1955 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЛОЗОВО

Ф. 580, 17 а.е., 1927 – 1943 г.

Създадено 1924 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЛЪКА

Ф. 376К, 6 а.е., 1939 – 1944 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЛЮЛЯКОВО

Ф. 509К, 36 а.е., 1920 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ДРУМЕВ“ – с. ЛЯСКОВО

Ф. 310К, 12 а.е., 1934 – 1949 г.

Създадено 1899 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. МАЛКА ПОЛЯНА

Ф. 309К, 33 а.е., 1894 – 1944 г.

СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ – м. ТЪРНОВО

Ф. 371К, 15 а.е., 1913 – 1945 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – м. ТЪРНОВО

Ф. 370К, 12 а.е., 1892 – 1938 г.

Създадено 1892 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – с. МЕ-
ДЕН РУДНИК

Ф. 584К, 6 а.е., 1926 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. МЕДОВО

Ф. 378К, 15 а.е., 1933 – 1943 г.

Създадено 1912 г.

ДЪРЖАВНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 348К, 1 а.е., 1922 – 1932 г.

Създадена 1918 г.

СРЕДИЩНО УЧИЛИЩЕ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 350К, 5 а.е., 1918 – 1945 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КИРИЛ И МЕТО-
ДИЙ“ – ЦАРЕВО (МИЧУРИН)

Ф. 349К, 1 а.е., 1914 – 1919 г.

Създадено 1913 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. МЪГЛЕН

Ф. 313К, 7 а.е., 1919 – 1946 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. МЪРЗЕВО

Ф. 352К, 35 а.е., 1912 – 1940 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „АНТИМ I“ – с. НАДЕЖДА
(КРАЙМОРИЕ)

Ф. 583К, 15 а.е., 1925 – 1943 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – с. НЕВЕ-
СТИНО

Ф. 289К, 29 а.е., 1893 – 1947 г.

Създадено 1869 г.

СРЕДИЩНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ – НЕ-
СЕБЪР

Ф. 259К, 77 а.е., 1909 – 1950 г.

Съществува от 1880 г.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” — с. НОВО
ПАНИЧАРЕВО**

Ф. 177К, 40 а.е., 1898 — 1943 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ — с. ОГНЕН

Ф. 551К, 69 а.е., 1896 — 1944 г.

Създадено 1881 г.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХАДЖИ ДИМИТЪР” —
с. ПЛАЗОВЕЦ**

Ф. 663К, 14 а.е., 1921 — 1961 г.

НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ” — ПОМОРИЕ

Ф. 183К, 65 а.е., 1879 — 1953 г.

Създадена 1879 г.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” — ПО-
МОРИЕ**

Ф. 182К, 25 а.е., 1898 — 1942 г.

Създадено 1879 г.

**НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” —
с. ПОРОЙ**

Ф. 648К, 23 а.е., 1931 — 1958 г.

Създадено 1875 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ — с. ПРИСАД

Ф. 601К, 6 а.е., 1921 — 1955 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ — с. РАКОВ ДОЛ

Ф. 677К, 7 а.е., 1920 — 1945 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ — с. РОСЕН

Ф. 428К, 33 а.е., 1925 — 1943 г.

Създадено 1865 г.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” —
с. РОСЕНОВО**

Ф. 368К, 4 а.е., 1926 — 1952 г.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” — с. РУД-
НИК**

Ф. 638К, 11 а.е., 1938 — 1949 г.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЦАР ИВАН АЛЕКСАНДЪР” —
с. РУСОКАСТРО**

Ф. 251К, 11 а.е., 1939 — 1957 г.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „П. Р. СЛАВЕЙКОВ” — с. САН
СТЕФАНО**

Ф. 606К, 5 а.е., 1913 — 1949 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ — с. САРАФОВО

Ф. 377К, 14 а.е., 1911 — 1957 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” –
с. СИНЕМОРЕЦ

Ф. 647К, 27 а.е., 1920 – 1944 г.

Създадено 1920 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” –
с. ФЕРДИНАНДОВО (СЛАВЯНЦИ)

Ф. 469К, 17 а.е., 1934 – 1946 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. СОКОЛОВО

Ф. 641К, 5 а.е., 1913 – 1949 г.

КВАРТАЛНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” – с. СУН-
ГУРЛАРЕ

Ф. 284К, 2 а.е., 1941 – 1944 г.

Създадено 1934 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КИРИЛ И МЕТОДИЙ” – с. СУН-
ГУРЛАРЕ

Ф. 283К, 39 а.е., 1909 – 1944 г.

Създадено 1878 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. СЪДИЕВО

Ф. 767К, 6 а.е., 1922 – 1942 г.

Създадено 1878 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ” –
с. СЪРНЕВО

Ф. 662К, 35 а.е., 1909 – 1952 г.

Създадено 1872 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” – с. СУХОДОЛ

Ф. 649К, 34 а.е., 1921 – 1950 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ТАГАРЕВО

Ф. 687К, 49 а.е., 1895 – 1944 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” –
с. ТАСТЕПЕ

Ф. 645К, 29 а.е., 1907 – 1957 г.

Създадено 1896 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ТОПОЛИЦА

Ф. 610К, 28 а.е., 1897 – 1955 г.

Създадено 1884 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ТРАКИЙЦИ

Ф. 599К, 7 а.е., 1921 – 1955 г.

Създадено през 1921 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ТРЪСТИКОВО

Ф. 587К, 27 а.е., 1919 – 1961 г.

Създадено през 1881 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – с. ТЪНКОВО

Ф. 434К, 4 а.е., 1928 – 1953 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КНЯГИНЯ МАРИЯ ЛУИЗА“ –
с. ХАДЖИИТЕ

Ф. 657К, 7 а.е., 1916 – 1944 г.

Създадено 1887 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЧЕМЕРЕН (ГАБЪР)

Ф. 581К, 35 а.е., 1925 – 1945 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ЧЕРНИ ВРЪХ

Ф. 592К, 19 а.е., 1935 – 1945 г.

Създадено 1906 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“ –
с. ЧЕРНОМОРЕЦ

Ф. 519К, 14 а.е., 1883 – 1948 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – с. ЯСНА
ПОЛЯНА

Ф. 179К, 14 а.е., 1920 – 1943 г.

Създадено 1880 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ПЕТЪР БЕРОН“ – с. ЯБЪЛЧЕВО

Ф. 635К, 6 а.е., 1922 – 1957 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. БАНЯ

ЧП.287, 3 а.е., 1911 – 1958 г.

ВТОРА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ“ – БУРГАС

ЧП.252, 2 а.е., 1927 – 1934 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „БРАТЯ МИЛАДИНОВИ“ –
БУРГАС

ЧП.251, 2 а.е., 1938 – 1945 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ВИНАРСКО

ЧП.239, 1 а.е., 1940 – 1952 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ГАБЕРОВО

ЧП.341, 5 а.е., 1922 – 1960 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ГЛУМЧЕ

ЧП.328, а.е., 1935 – 1961 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – ГРУДОВО

ЧП.313, 2 а.е., 1935 – 1962 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ДИМЧЕВО

ЧП.339, 2 а.е., 1936 – 1956 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ДРЯНКОВЕЦ

ЧП.237, 1 а.е., 1938 – 1950 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЕСЕН

ЧП.16, 2 а.е., 1943 – 1947 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ЖИТАРОВО

ЧП.393, 4 а.е., 1928 – 1953 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ИЗВОР

ЧП.314, 2 а.е., 1939 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ИЗГРЕВ

ЧП.282, 4 а.е., 1925 – 1957 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. КИТЕН

ЧП.352, 1 а.е., 1936 – 1957 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. КОСТЕН

ЧП.276, 1 а.е., 1934 – 1953 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. КОШАРИЦА

ЧП.291, 1 а.е., 1909 – 1956 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЛОЗИЦА

ЧП.294, 2 а.е., 1921 – 1934 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЛЯСКОВО

ЧП.345, 3 а.е., 1924 – 1950 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. МАЛИНА

ЧП. 340, 3 а.е., 1934 – 1954 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. МОРЯНЕ

ЧП. 408, 1 а.е., 1930 – 1958 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. МЛАДЕЖКА РЕКА

ЧП. 290, 1 а.е., 1940 – 1944 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. НОВОСЕЛЦИ

ЧП. 304, 1 а.е., 1938 – 1939 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ОБЗОР

ЧП. 286, 1 а.е., 1929 – 1955 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ОРИЗАРЕ

ЧП. 346, 6 а.е., 1883 – 1961 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ПЕЩЕРСКО

ЧП. 318, 1 а.е., 1926 – 1946 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. ПОДВИС

ЧП. 15, 2 а.е., 1937 – 1942 г.

ЧАСТНО ТУРСКО УЧИЛИЩЕ – с. ПРОСЕНИК

ЧП. 480, 1 а.е., 1930 – 1944 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. РАВАДИНОВО

ЧП. 275, 1 а.е., 1936 – 1956 г.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – с. СЛИВАРОВО

ЧП. 367, 1 а.е., 1914 – 1950 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. СТОИЛОВО

ЧП. 245, 3 а.е., 1923 – 1948 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ХОТАЛ

ЧП. 288, 6 а.е., 1926 – 1947 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЧЕРНА МОГИЛА

ЧП. 230, 3 а.е., 1942 – 1944 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ЧЕРКОВО

ЧП. 8, 3 а.е., 1936 – 1939 г.

НАРОДНО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – с. ШЕХОВО

ЧП. 336, 2 а.е., 1910 – 1958 г.

Окръжни на МНП – Ф. 664К, Ф. 648К, Ф. 600К, Ф. 434К, Ф. 417К, Ф. 386К, Ф. 376К, Ф. 380К, Ф. 375К, Ф. 377К, Ф. 378К, Ф. 381К, Ф. 259К, – за учредяване фонд за подпомагане на бедни ученици, за въвеждане униформено облекло на учителите, за преустановяване учебните занятия поради опасност от бомбардировки, за наказване на ученици, нарушаващи училищни правила, оказване съдействие от страна на училищните власти за създаване на туристически, юношески и други дружества.

Окръжни – Ф. 285К, Ф. 659К, Ф. 675К, Ф. 589К, Ф. 585К, Ф. 469К, Ф. 645К, Ф. 283К, Ф. 641К, Ф. 551К, Ф. 289К, Ф. 306К, Ф. 300К, Ф. 639К, Ф. 662К, Ф. 560К, Ф. 116К, Ф. 567К от МНП, областната и околийски учи-

лищни инспекции за провеждане на педагогически конференции, определяне на учебниците, доставяне на пособия, определяне на местни празници, изработване на училищни програми, за дисциплината и възпитанието, за откриване на безплатни трапезарии, за създаване родителско-учителски дружества, за откриване на вечерни и неделни училища, за уреждане на музейни сбирки и др.

Окръжни от МНП, областната и околийски училищни инспекции за провеждане учителски конференции, доставяне на учебници и учебни пособия – Ф. 649К, Ф. 554К, Ф. 389К, Ф. 368К, Ф. 419К, ЧП. 330, Ф. 589К, Ф. 309К, Ф. 667К, Ф. 690К, Ф. 313К, Ф. 310К, Ф. 330К, Ф. 314К, Ф. 315К, Ф. 316К, ЧП. 230, Ф. 177К.

Протоколни книги от заседания на учителския съвет за прибиране подлежащите на задължително обучение деца, подготовка за учебната година, за изработване на училищни програми, снабдяване на училищата с необходимите помагала, подпомагане на бедни ученици, отпускане на стипендии на даровити деца, разпределение на учебните предмети и паралелки между преподавателите, освобождаване на ученици от изпити, уреждане на утра, разглеждане успеха и поведението на ученици и други – Ф. 664К, Ф. 648К, Ф. 434К, Ф. 417К, Ф. 380К, Ф. 377К, Ф. 381К, Ф. 182К, Ф. 183К, Ф. 259К, Ф. 366К, Ф. 370К, Ф. 433К, Ф. 371К, Ф. 633К, Ф. 642К, Ф. 643К, ЧП. 245, Ф. 682К, Ф. 250К, Ф. 596К, Ф. 251К, Ф. 519К, Ф. 636К, Ф. 587К, Ф. 179К, Ф. 590К, Ф. 409К, Ф. 631К, Ф. 601К, Ф. 638К, Ф. 584К, Ф. 282К, Ф. 302К, Ф. 323К, Ф. 589К, Ф. 301К, Ф. 657К, Ф. 469К, Ф. 283К, Ф. 606К, Ф. 289К, Ф. 609К, Ф. 306К, Ф. 265К, Ф. 608К, Ф. 639К, Ф. 560К, Ф. 116К, Ф. 565К, Ф. 662К, Ф. 635К, Ф. 610К, Ф. 667К, Ф. 310К, Ф. 602К, Ф. 330К, Ф. 314К, Ф. 315К, Ф. 316К, ЧП. 318, ЧП. 480, ЧП. 239, ЧП. 237, Ф. 649К, Ф. 389К, Ф. 368К, Ф. 647К, Ф. 349К, Ф. 350К, Ф. 348К, Ф. 347К, Ф. 509К, Ф. 646К, Ф. 691К, Ф. 177К, Ф. 581К, ЧП. 336.

Годишни рапорти, отчети, доклади и сведения за посещения на учителите от инспектори, движение на учениците и преподавателите, хигиена на учениците и училищата, участие в народни четения, театрални трупи, уреждане на безплатни ученически трапезарии, резултатите от проведени изпити, обществената заетост на учениците, брой на учениците и паралелките, годишен успех и поведение и други – Ф. 389К, Ф. 647К, Ф. 309К, Ф. 667К, Ф. 610К, Ф. 310К, Ф. 314К, Ф. 315К, Ф. 348К, Ф. 600К, Ф. 434К, Ф. 417К, Ф. 386К, Ф. 376К, Ф. 380К, Ф. 378К, Ф. 183К, Ф. 259К, Ф. 327К, Ф. 250К, Ф. 588К, Ф. 519К, Ф. 636К, Ф. 592К, Ф. 179К, Ф. 590К, Ф. 580К, Ф. 638К, Ф. 367К, Ф. 372К, Ф. 642К, Ф. 612К, Ф. 659К, Ф. 675К, Ф. 585К, Ф. 469К, Ф. 645К, Ф. 283К, Ф. 641К, Ф. 551К, Ф. 289К, Ф. 306К, Ф. 300К, Ф. 265К, Ф. 639К, Ф. 560К, Ф. 662К, Ф. 116К, ЧП. 294, ЧП. 15.

Годишни статистически сведения за броя на учителите, учениците и паралелките, движение на учениците и преподавателите, извънкласни мероприятия, годишен успех и други – Ф. 259К, Ф. 664К, Ф. 417К, Ф. 386К, Ф. 376К, Ф. 250К, Ф. 636К, Ф. 592К, Ф. 179К, Ф. 583К, Ф. 677К, Ф. 634К, Ф. 638К, Ф. 610К, Ф. 315К, Ф. 316К, Ф. 285К, Ф. 659К, Ф. 675К, Ф. 585К, Ф. 657К, Ф. 469К, Ф. 645К, Ф. 283К, Ф. 641К, Ф. 606К, Ф. 551К.

Ф. 289К, Ф. 300К, Ф. 116К, Ф. 662К, Ф. 567К, Ф. 372К, Ф. 649К, Ф. 389К, ЧП. 294

Преписка с МНП, областната и околийски училищни инспекции, общински управления и др. по личния състав, изпращане на сведения и отчети, за поддържане и обзавеждане на училищни сгради, за организиране на ученически организации и дружества, отстъпване на ниви и дворни места на училищата, съставяне на седмични програми, списъци на бедни ученици, изнасяне на утра и вечеринки, лазаруване и др.

Летописни книги за вписване по-важни моменти в живота на училищата — Ф. 588К, Ф. 631К, Ф. 179К, Ф. 584К, Ф. 250К, Ф. 610К, Ф. 602К, Ф. 310К, Ф. 314К, Ф. 585К, Ф. 469К, Ф. 306К, Ф. 560К, Ф. 599К, Ф. 554К, Ф. 410К, Ф. 434К, Ф. 381К, Ф. 182К, Ф. 183К, Ф. 259К, ЧП. 346, ЧП. 287, ЧП. 408.

Главни класни книги — Ф. 585К, Ф. 632К, Ф. 659К, Ф. 589К, Ф. 657К, Ф. 469К, Ф. 609К.

Книги от проведени ревизии на учителите; книги за заповедите на директора; книги за подлежащите на задължително обучение деца; инвентарни книги.

Финансово-счетоводни документи, годишни бюджети — Ф. 675К, Ф. 608К, Ф. 639К, Ф. 116К.

3. КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ УЧРЕЖДЕНИЯ И ОРГАНИЗАЦИИ

ОКОЛИЙСКИ ЧИТАЛИЩЕН СЪВЕТ (ОЧС) — АЙТОС

ЧП. 474, 1 а.е., 1944 г.

ОКОЛИЙСКИ ЧИТАЛИЩЕН СЪВЕТ (ОЧС) — БУРГАС

ЧП. 439, 10 а.е., 1939 — 1945 г.

ЧИТАЛИЩА

В своя летопис нашият народ вписа и свое самобитно оригинално дело — създаването на народните читалища. Те са свързани с културното и просветно развитие на всички български поколения от Възраждането до днес, свързани са с революционните борби на народа ни против османските поробители, по-късно с борбата против фашизма и капитализма, а днес с развитието на културната революция, строителството на социализма и изграждането на новия човек.

Читалищното дело в Бургаски окръг се заражда около 70-те години на XIX век. Първите читалища са създадени в Карнобат през 1862 г. и в Айтос през 1869 г.

Масово разпространение читалищните организации получават през първата четвърт на XX век, когато е приет закон за читалищата.⁵⁵

Създавани по инициатива на учители и други културни дейци в селата, читалищата стават център на културния живот. Будни младежи организират сказки, народни четения, подготвят пиеси, вечеринки, концерти и др. Издръжката на читалищата се осигурява чрез събиране на членски внос, изнасяне на пиеси, дарения, субсидии, от фондови земи и др.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ — АЙТОС

Ф. 346К, 11 а.е., 1925 — 1949 г.

Основано 1869 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ГЕОРГИ ИЛ. МАДЖАРОВ“ — с. БАТА

Ф. 548К, 7 а.е., 1928 — 1942 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ — с. БРЯСТОВЕЦ

Ф. 541К, 10 а.е., 1928 — 1942 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ — БУРГАС

Ф. 604К, 12 а.е., 1939 — 1950 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СЪГЛАСИЕ“ — с. БЪЛГАРОВО

Ф. 332К, 41 а.е., 1907 — 1952 г.

55 ДВ, бр 291/28.III.1927 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ — с. ВЕЗЕНКОВО

Ф. 546К, 19 а.е., 1935 — 1941 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „Н. Ц. В. КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“ —
с. ГОРНО ЕЗЕРОВО

Ф. 523К, 19 а.е., 1929 — 1946 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ — с. ДОЛНО ЕЗЕРОВО

Ф. 328К, 7 а.е., 1929 — 1946 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАПРЕДЪК“ — с. ДЮЛГЕРИ
(ЗИДАРОВО)

Ф. 522К, 26 а.е., 1900 — 1954 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ — с. ЗАГОРЦИ

Ф. 547К, 19 а.е., 1928 — 1956 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ЦАР БОРИС III“ — с. ИСКРА

Ф. 305К, 16 а.е., 1927 — 1948 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ — с. КАМЕНО

Ф. 692К, 45 а.е., 1927 — 1944 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „РАЗВИТИЕ“ — КАРНОБАТ

Ф. 661К, 38 а.е., 1932 — 1946 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „РАЗВИТИЕ“ — с. ЛИВАДА

Ф. 561К, 14 а.е., 1928 — 1940 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ГЕОРГИ КОНДОЛОВ“ — МИЧУРИН

Ф. 545К, 15 а.е., 1925 — 1948 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ — ПОМОРИЕ

Ф. 100К, 54 а.е., 1907 — 1943 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „САМООБРАЗОВАНИЕ“ — с. ПРИМОРСКО

Ф. 524К, 5 а.е., 1919 — 1950 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СЪЗНАНИЕ“ — с. РУСОКАСТРО

Ф. 653К, 26 а.е., 1930 — 1956 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ — с. РЪЖИЦА

Ф. 540К, 14 а.е., 1937 — 1953 г.

Основано 1937 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ — с. СИГМЕН

Ф. 525К, 10 а.е., 1931 — 1942 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАПРЕДЪК“ — с. СЛАВЯНЦИ

Ф. 549К, 55 а.е., 1908 — 1947 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – с. СУНГУРЛАРЕ

Ф. 72К, 81 а.е., 1903 – 1944 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – с. СТРАЦИН

Ф. 543К, 6 а.е., 1932 – 1944 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ – с. СУХОДОЛ

Ф. 542К, 23 а.е., 1924 – 1944 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – с. СЪДИЕВО

Ф. 763К, 33 а.е., 1928 – 1945 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ИЗГРЕВ“ – с. ТОПОЛИЦА

Ф. 521К, 7 а.е., 1927 – 1944 г.

Основано през 1927 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – с. ХАРМАН (ВЪРШИЛО)

Ф. 544К, 20 а.е., 1928 – 1958 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. БАНЯ

ЧП. 404, 3 а.е., 1933 – 1954 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ТРАКИЯ“ – с. БРАТОВО

ЧП. 472, 2 а.е., 1943 – 1944 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ВЕСЕЛИЕ

ЧП. 322, 1 а.е., 1927 – 1953 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ГРАМАТИКОВО

ЧП. 266, 4 а.е., 1936 – 1945 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. МАРИНКА

ЧП. 263, 1 а.е., 1928 – 1945 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ЗОРА“ – с. МОРАВА

ЧП. 471, 1 а.е., 1943 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. НАДЪР

ЧП. 19, 2 а.е., 1937 – 1938 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ОГНЕН

ЧП. 269, 4 а.е., 1931 – 1959 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ПОЛСКИ ИЗВОР

ЧП. 20, 2 а.е., 1937 – 1938 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – с. РАВНЕЦ

ЧП. 470, 1 а.е., 1943 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ТЕРЗИЙСКО

ЧП. 264, 4 а.е., 1930 – 1939 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „РАЗВИТИЕ“ – с. ТРОЯНОВО

ЧП. 260, 1 а.е., 1910 г.

Основано 1910 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ – с. ЧЕРЕША

ЧП. 262, 1 а.е., 1939 г.

Учредителни протоколи и протоколи от заседания на управителния съвет за избиране на читалищни настоятелства и председатели, приемане на нови членове, назначаване на библиотекари и помощен персонал, организиране на вечеринки и празненства, вечерни просветни курсове, наемане на помещения за читалища, одобряване бюджети за приходите и разходите, избиране на делегати за конгреси и конференции, закупуване на книги и читалищен инвентар, организиране на самодейни състави и др. – Ф.346К (1925–1943), Ф.332К (1927–1952), Ф.544К (1937–1953), ЧП.262, Ф.305, Ф.661К, Ф.72К, Ф.549К, Ф.548К, Ф.100К, Ф.543К, Ф.328К (1929–1943), Ф.692К, Ф.653К, Ф.522К.

Устави на читалищата – Ф.540К (1937, 1938–1944), Ф.332К (1907).

Годишни отчети за извършената културно-просветна работа, за организираните народни читалища, изнесени реферати, сказки, подготвени пиеси, концерти, утра, вечеринки и др. – Ф.328К, Ф.692К, Ф.653К, Ф.541К, Ф.522К, Ф.540К, ЧП.474, ЧП.471.

Годишни сведения за състоянието и дейността на читалищата – Ф.542К, Ф.661К, Ф.525К, Ф.72К, Ф.549К.

Преписки с МНП, Върховния читалищен съвет, околийски управления, частни лица и др. за отпускане на средства за постройка на читалищни сгради, отпускане на общински земи за нуждите на читалищата, одобряване на бюджети, свикване на окръжни и национални конференции, организиране на сказки, беседи, пиеси, чествувания, абониране за вестници и списания, доставка на книги, инвентар и др.

Преписки по създаване на читалището, събиране на помощи за укрепване на читалищния фонд, отдаване на читалищни имоти под наем.

Бюджети и отчети за приходите и разходите на читалището – Ф.661К, Ф.525К, Ф.72К, Ф.549К, Ф.547К, Ф.540К, Ф.332К.

Касови книги, статистически сведения и разходооправдателни документи.

Квитанционни книги и оправдателни документи – Ф.540К, Ф.346К, Ф.544К.

4. СПОРТНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУЖЕСТВА

СПОРТЕН КЛУБ „ЛЕВСКИ“ – БУРГАС

Ф. 95К, 12 а.е., 1925 – 1940 г.

Основан е през 1921 г. През 1945 г. спортен клуб „Левски“ и спортен клуб „Ботев“ се обединяват в „ЛБ-45“. Основният вид спорт е футболът.

Фондът е частично запазен.

СПОРТЕН КЛУБ „СЛАВИЯ“ – БУРГАС

Ф. 93К, 22 а.е., 1926 – 1944 г.

Основан е на 7 април 1926 г. вследствие на обединяването на спортни клубове „Бенковски“ и „Борба“. На 20 юли 1947 г. спортен клуб „Славия“ се обединява с „ЛБ-45“ в Народно физкултурно дружество „Любислав“. Основният вид спорт е футболът.

Архивните материали не са цялостно запазени.

Протоколи от общи годишни събрания и заседания на управителния съвет – Ф.95К (1925–1934), Ф.93К (1943–1947).

Отчети на касиера и настоятелството на спортен клуб „Славия“ със сведения за организационното състояние и проведената спортна дейност (1940–1943).

Окръжни и преписка с Българската спортна федерация, спортни клубове и играчи във връзка с комплектуване на тимове, провеждане на спортни състезания, уреждане на финансови въпроси – Ф.95К (1936–1940), Ф.93К (1926–1944).

Протоколи за приходите и разходите по организиране на състезания и увеселения – Ф.95К (1939), Ф.93К (1944).

ЛОВНО-СТРЕЛЧЕСКО ДРУЖЕСТВО „СОКОЛ“ – БУРГАС

Ф.760К, 9 а.е., 1899 – 1945 г.

Около 1896 г. в Бургас се основава ловджийско дружество „Лебед“. С Указ № 11 от 5 март 1899 г. и предписание № 5097 от 8 декември 1899 г. на Министерството на търговията и земеделието активите и пасивите на дружеството се прехвърлят към гия на новооснованото дружество „Сокол“. През 1947 г., когато се извършва обединение на Ловния и Рибарския съюз, дружеството се преименува в Народно ловно-рибарско дружество, а от 29 април 1947 г. в Ловно-рибарско дружество.

1. ЗДРАВНИ УЧРЕЖДЕНИЯ И ЗАВЕДЕНИЯ

ОБЛАСТНА МЕДИЦИНСКА СЛУЖБА - БУРГАС

Ф.142К, 105 а.е., 1916 - 1944 г.

Окръжните медицински служби се създават със Закон от 1882 г. Областният (окръжният) лекар ръководи цялостната дейност по здравеопазването в областта (окръга) и следи за точното прилагане на санитарните закони, правилници и наредби. Чрез подведомствените си органи: околийски и участъкови здравни служби и амбулатории Областната медицинска служба провежда редица мероприятия за подобряване хигиената в населените места, организира борбата срещу епидемиите и заразните болести, упражнява контрол върху продажбата на съестни продукти и други. През 1930 г. е изграден „Окръжен дисциплинарен съвет“, който разследва и налага наказания за нарушения на установените лекарски норми и правила.

Архивният фонд не е цялостен.

Годишни отчети на Областната медицинска служба за климата, гъстотата на населението, административното и санитарното деление на областта, за прираста на населението, появата и районите на разпространение на заразните болести (1930-1944); годишни сведения и таблици за броя на прегледаните и констатираните заболявания, извършените имунизации, проведените социални анкети, изнесените здравни беседи, за работата по училищната хигиена (1936-1944); бюлетени за движението на заразните болести (1942); отчети, сведения и таблици на противомаларичните станции в областта, за разпространението на маларията и борбата против нея, за маларичните райони, климата, метеорологични сведения, заболеваемостта, оздравителните мероприятия, здравната просвета (1933-1942); месечни сведения на околийските лекари за бактериологични и химически изследвания на водите и произведените от тях продукти (1941-1944); годишни отчети за дейността на държавните болници в областта (1942).

Заповедни книги (1941-1944); щатни таблици за здравните служби (1937-1944); дисциплинарни дела за нарушаване етичните правила

от лекарите (1931-1941); протоколи за извършени ревизии на участъковите здравни служби и болници (1941-1942); актове и наказателни постановления за нарушения по Закона за народното здраве (1937-1944); ведомости и раздавателни книги за заплати на служителите при Областната медицинска служба - (1916-1944).

Преписки с Министерството на вътрешните работи и народното здраве и с околийските лекари за определяне на здравни фондове в бюджета на общините, отпускане на помощи за строеж на здравни домове, доставка на превозни средства и др. (1935-1944).

Снимки на здравни и хигиенни заведения, училища, водопроводи, канали и др. (1943).

ОКРЪЖНА БОЛНИЦА - БУРГАС

Ф.655К, 5 а.е., 1935 - 1943 г.

Открита през 1879 г. със средства на Бургаската градска община. Разполагала е с 32 легла. От 1 април 1888 г. става Държавна вгостеленна болница.

Фондът е почти изцяло унищожен.

Запазени са само месечни сведения за броя на прегледани и приети болни, за броя на извършените изследвания, направени посещения, социални анкети и изнесени здравни беседи; сведения за приходите и разходите, броя на персонала в болницата (1935-1944).

Азбучни у... и за приетите болни (1928-1936).

ИНСТИТУТ ЗА БОРБА С МАЛАРИЯТА - БУРГАС

Ф.69К, 131 а.е., 1922 - 1944 г.

На основание на Закона за борба с маларията на 1.VI.1919 г. в Бургас е открит маларичен районен инспекторат, включващ Поморийска, Мичуринска, Бургаска и Елховска околия със 78 села, обявени за маларични⁵⁶ Съществува до 1.VI.1926 г., когато се закрива и на негово място се открива Противомаларичният институт.

Противомаларичният институт съществува до края на август 1933 г. Закрит е с окръжно № 1170 от 26.VIII.1933 г. От 1.VI.1940 г. е отново възстановен под наименованието „Институт за борба с маларията“. Има за задача да координира и организира борбата с маларията в Бургаска, Варненска, Шуменска, Русенска, Пловдивска и Старозагорска област.

⁵⁶ Закон за борба с маларията, ДВ, бр. 22/30.IV.1919 г.

Действува като опреснителен и подготвителен център на санитарни лица, заети в борбата с маларията, и се подпомага от 36 противомаларични станции в почти всички околийски центрове от района, които контролира. Съществува до 9.IX.1944 г.

Архивният фонд е добре запазен.

Окръжни, разпореждания и указания от Главна дирекция на народното здраве и Института за борба с маларията – Бургас, за провеждане на мероприятия за борба с маларията (1925–1943). Правилници за организацията и вътрешния ред на института – (1928–1943).

Годишни, тримесечни и месечни отчети на Противомаларичния институт, Противомаларичната станция и Института за борба с маларията – Бургас (1922–1941); противомаларичните станции в Асеновград, Карлово, Ямбол, Първомай, Ивайловград, Свиленград, Грудово и Стара Загора за климата, метеорологически и топографски сведения за маларичните селища, заболяемост, противоларвени и противокомарни мероприятия, хининизация и пр. (1933–1943); доклади за извършени проучвания и заповеди за обявяване на селища за маларични (1941–1943); карти на маларични селища и райони (1935–1940); въпросници и сведения от околийските лекари за проучване разпространението на маларията в Бургаска, Айтоска, Асеновградска, Карнобатска, Малкотърновска, Елховска, Карловска, Поморийска, Пазарджишка и Пловдивска, Средецка, Ямболска, Сливенска и Свиленградска околия – (1937–1942).

Доклад за борба с маларията в Беломорието (1941).

Планове, сметна документация и преписка с Главна дирекция на народното здраве за прекопаване на канали, отводняване и пресушаване на блата, корекции на реки и други оздравителни мероприятия за борба с маларията (1922–1944); статистически сведения и диаграми за разпространението и формите на маларията, развъдни огнища, заболяемост, смъртност, изследвания на кръвни проби, раздадени количества хинин (1923–1943).

Преписка с Главна дирекция на народното здраве и областния инженер, планове, скици, поемни условия за строеж на сграда на Института за борба с маларията (1925–1929).

ОКОЛИЙСКИ ЗДРАВНИ СЛУЖБИ

ОКОЛИЙСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА – АЙТОС

Ф.104К, 93 а.е., 1914 – 1951 г.

ОКОЛИЙСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА – БУРГАС

Ф.167К, 52 а.е., 1928 – 1948 г.

ОКОЛИЙСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА – КАРНОБАТ

Ф.184К, 25 а.е., 1939 – 1945 г.

ОКОЛИЙСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА – ПОМОРИЕ

Ф.173К, 18 а.е., 1942 – 1944 г.

ОКОЛИЙСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

Ф.156К, 7 а.е., 1939 – 1943 г.

Архивните материали на околийските здравни служби са частично запазени.

Окръжни, писма и наредби от Министерството на народното здраве и Областната медицинска служба за вземане мерки срещу остро заразните болести сред населението, контрол над съестните продукти и питейните води, за забрана на търговията със съестни продукти от частни лица, за извършване на периодични прегледи на учениците и други – Ф.104К (1931–1943), Ф.173К (1943–1944).

Заповедни книги – Ф.104К (1931–1944), Ф.156К (1940–1943).

Годишни отчети и сведения на участъковите здравни служби за прегледаните болни, констатираните заболявания, обслужените бременни и родилки, прегледаните ученици, хигиената в училищата, приблизителната консумация на алкохол по селища, състоянието и нуждите на санитарните околии – Ф.104К (1939–1943), Ф.167К (1940–1941), Ф.173К (1942–1943), Ф.184К (1940–1941); годишни и полугодишни сведения и списъци за извършените ваксинации и реваксинации по общини в околията, за броя на ваксинираните, възрастта им и резултатите от ваксинациите – Ф.104К (1936–1938, 1941), Ф.167К (1928–1944); годишни отчети и месечни сведения и таблици за появата и борбата против инфекциозните болести – сифилис и малария – Ф.104К (1936–1943), Ф.184К (1940–1945), Ф.173К (1943); книга за записване на заболялите от ТБЦ в Айтоска околия – Ф.104К (1929–1945); бюлетини от участъковите здравни служби за движението на заразните болести – Ф.104К (1941–1943), Ф.167К (1931–1942), Ф.173К (1943), Ф.184К (1941–1944); месечни сведения за обезвръщаване на населението, бактериологически и химически изследвания на водите и произведените от тях продукти – Ф.104К (1940–1943), Ф.167К (1942–1944); протоколи на околийските лекари за извършени ревизии на участъковите здравни служби, актове и постановления за извършени нарушения по Закона за народното здраве – Ф.104К (1936–1941), Ф.167К (1938–1942).

Преписка с Областната медицинска служба, участъковите здравни служби и частни лица за резултатите от санитарния надзор над обществените заведения и доставка на санитарно имущество – Ф.104К (1936–1943).

Раздавателни книги за заплатите на служителите при околийските здравни служби и ведомости за заплатите на граждански мобилизираните лекари – Ф.167К (1933–1944).

УЧАСТЪКОВИ ЗДРАВНИ СЛУЖБИ И АМБУЛАТОРИИ

УЧАСТЪКОВА АМБУЛАТОРИЯ – АХТОПОЛ

Ф.557К, 33 а.е., 1925 – 1943 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ГОРИЦА

Ф.683К, 34 а.е., 1926 – 1944 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ГРАМАТИКОВО

Ф.566К, 19 а.е., 1914 – 1946 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ДЕВЕТАК

Ф.558К, 35 а.е., 1914 – 1944 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ЗИДАРОВО

Ф.538К, 22 а.е., 1910 – 1934 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. КАРАНОВО

Ф.539К, 38 а.е., 1925 – 1953 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. МЪГЛЕН

Ф.563К, 41 а.е., 1925 – 1944 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ОБЗОР

Ф.565К, 95 а.е., 1910 – 1945 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ПОДВИС

Ф.559К, 50 а.е., 1909 – 1944 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. ПРИМОРСКО

Ф.553К, 48 а.е., 1935 – 1944 г.

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – с. РУДНИК

Ф.564К, 49 а.е., 1926 – 1948 г.

Архивните материали са сравнително добре запазени.

Годишни отчети и статистически сведения на участъковите лекари и фелдшери за броя на прегледаните болни, констатираните заболявания, за раждаемостта, училищната хигиена, обслужените бременни и родилки, здравната просвета, ваксинации и реваксинации, бактериологически изследвания на води; протоколи и актове за извършени ревизии и нарушения по Закона за народното здраве – Ф.538К (1910–1933), Ф.539К (1929–1940), Ф.557К (1933–1943), Ф.558К (1914–1944), Ф.559К (1909–1940), Ф.563К (1925–1944), Ф.564К (1927–1943), Ф.565К (1920–1944), Ф.566К (1930–1946), Ф.683К (1926–1943).

Преписки с околийския лекар за ваксинация на деца, за изнесени здравни беседи, снабдяване с медикаменти, литература и инвентар; преписка по утвърждаване на дружество „Червен кръст“ – с. Рудник, Бургаско, устав и програма – Ф.564К (1932–1943); окръжни и наредби във връзка с административната и здравната дейност на участъковите здравни служби – Ф.559К (1910–1940), Ф.563К (1927–1938), Ф.564К (1932–1943), Ф.558К (1937–1943), Ф.565К (1911–1944).

Книги за регистриране на заразни заболявания – Ф.539К (1939), Ф.564К (1932); за проведени ваксинации – Ф.563К (1925–1926), Ф.565К (1911–1928), Ф.566К (1929–1944).

ДЪРЖАВНА ВТОРОСТЕПЕННА БОЛНИЦА – АЙТОС

Ф.652К, 12 а.е., 1904 – 1944 г.

Няма точни данни за създаването на болницата.

Фондът е частично запазен.

Окръжни (1935); месечни сведения за броя на прегледаните болни, обслужени бременни и родилки (1939–1941); сведения за смъртността сред новородените (1935–1942); преписка с градския лекар и Главна дирекция на народното здраве относно броя на констатирани те заболявания от малария, получените количества хинин, списъци на болни от малария (1935–1942).

Регистър на обществените заведения (1934–1935).

Инвентарна книга (1926).

ПЪРВА НАРОДНА КООПЕРАТИВНА БОЛНИЦА – БУРГАС

Ф.136К, 21 а.е., 1931 – 1948 г.

Първа народна кооперативна болница – Бургас, е първата в България кооперативна болница. Създадена е на 2.VIII.1931 г.⁵⁷ За членове на болницата се записват не само лица от Бургас и окръга, членувачи в някакво кооперативно сдружение, но и от София, Ст. Загора и други градове. Сумите, постъпили за сметка на сдружението, се внасят в касата на Популярна банка. Изработен е устав и правилник.

Към болницата са учредени следните фондове: „Лечение на бедни кооператори“ и „Здравна взаимопомощ за безплатно лечение и профилактика“. Болницата функционира до 1948 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколи от годишни събрания и заседания на управителния съвет, на болничния и контролния съвет за откриване на болницата, приемане устав и правилник за вътрешния ред, за приемане на нови членове, промени в личния състав и други (1931–1948).

Книга за извършените операции (1939–1948) и амбулаторна книга (1943–1948); книга за дяловия капитал (1932–1947) и за кредитите (1938–1947).

⁵⁷ Ф.136К, оп. 1, а.е. 1, л. 1.

ДРОГЕРИЯ „ЗУРКОВ“ – БУРГАС

Ф.143К, 41 а.е., 1924 – 1948 г.

Дрогерия „Зурков“ започва своята дейност от януари 1908 г. През 1934 г. фирмата се трансформира в Събирателно дружество дрогерия „Илия Н. Зурков & Син“. От 1.I.1937 г. тя отново става еднолична собственост на сина Любомир Ил. Зурков под наименованието „Дрогерия Зурков“. Фирмата търгува с различни лечебни средства. Имала е много доставчици от чужбина и многобройни клиенти от цялата страна. През май 1948 г. дейността ѝ се поема от Държавно аптечно предприятие – клон Бургас.

Архивният фонд е частично запазен.

Книги за инвентарите и балансите (1937–1945); главни книги (1924–1948); спомагателни книги „Кредитори“ (1938–1947); „Дебитори“ (1938–1946).

2. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ТРУДА И СОЦИАЛНИТЕ ГРИЖИ

ИНСПЕКЦИЯ НА ТРУДА – БУРГАС

Ф.64К, 91 а.е., 1924 – 1944 г.

Създадена е през 1918 г. на основание на Закона за хигиената и безопасността на труда под наименование Окръжна инспекция на труда. Това наименование тя запазва до 1931 г., когато с окръжно № 5216 се преименува в Инспекция на труда. Има за задача да контролира изпълнението на трудовите закони, да посредничи при уреждането на спорове, да съставя актове за извършени нарушения, да следи за спазване законите по хигиената, безопасността на труда и обществените осигуровки, да извършва анкети и други. Съществува до 9.IX.1944 г.

Архивният фонд е добре запазен.

Окръжни на Министерството на търговията, промишлеността и труда (1930–1942); годишни отчети за раждаемостта и смъртността по околии, за броя на работниците, заети в индустриалните, занаятчийските и търговските предприятия, промените в работническите надници, взаимоотношенията между работници и работодатели, хигиената на работните места, броя на осигурените работници и пр. (1931–1943); статистически сведения от Инспекцията на труда в Бургас до Дирекция на труда – София, за броя на безработните, за движение на работниците с данни за пол, възраст, за положение в производството и за броя на злополуките (1942–1943).

Преписка с Дирекцията на труда, индустриалните предприятия и общинските управления за въвеждане на смени в работилниците и за откриване на работнически столове (1942–1943).

Протоколи, тарифи, устави и картони на работническите осигурителни задруги (1937–1943); таблици, доклади и сведения от фабричните лекари-хигиенисти за броя на изнесените хигиенни беседи, за броя на слушателите и проведените хигиенни мероприятия (1942–1943).

Заявления от работници до Инспекцията на труда с искания за изплащане на извънреден труд, платен отпуск и други (1943); протоколи от заседания и решения на Централната и общинските помирителни комисии за определяне на трудовите условия, надници и тарифи на работниците (1937–1943); колективни трудови договори (1937–1943); резолюции и решения от съдебни заседания на помирителния съд за уреждане на възникнали спорове (1935–1942).

Репорти от инспекторите на труда за резултатите от извършени ревизии (1928–1943) и ревизионни листи; изложение от група работници до Инспекцията на труда – Бургас, за обявената от тях стачка против фирмата – предприемач на Мандренското езеро с искания за: изплащане на неизплатени надници, повишаване на заплатите с 30%, подобрене на храната, намаляване на работното време от 10 до 8 часа, ограничаване правата на надзирателите (1933).

Репорт от техническия инспектор Николов до Инспекцията на труда – Бургас, за трудова злополука в мина „Черно море“ и загиването на 9 работници (2.VIII.1936).

Актове и наказателни постановления за извършени нарушения от работодателите по приложение на трудовите закони (1937–1943).

Регистър за изплатени парични помощи на работници в случай на болест, злополука и смърт (1937–1943).

Ведомости за заплати (1924–1925).

ЖЕНСКО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „МИЛОСЪРДИЕ“ – БУРГАС

Ф. 562К, 19 а.е., 1938 – 1948 г.

Основана е на 20 май 1898 г. Има за цел да подпомага неосигурените възрастни хора и сираци, пострадали от войните. Участва във всички благотворителни инициативи на градската община. Приходите на дружеството постъпват от членски внос, подаръци, завещания, доходи от дружествени имоти и изнесени концерти с благотворителна цел. През 1931 г. се открива сиропиталище за инвалиди от войните.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколна книга (1944–1948); годишни отчети за броя на членовете, проведени другарски срещи, томболи, концерти, вечеринки, за

броя на децата в сиропиталището, храната, облеклото, здравното състояние, постъпилите дарения в продукти и пари, имоти и пр. (1898–1948).

Протоколи от заседания на възпитателния съвет при общежитието за сираци „Ал. Георгиев“ във връзка с дисциплината, наказване на провинени питомци, отстраняването им от общежитието и други (1948).

Окръжни и преписки с Дирекция обществени грижи за отпускане на материали, дрехи и обувки; писма по утвърждаване бюджета на дружеството; списъци на питомци (1945–1948); главни касови книги; ведомости за заплати.

ЖЕНСКО ПРОСВЕТНО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „САМОСЪЗНАНИЕ“ – БУРГАС

Ф. 290К, 78 а.е., 1905 – 1944 г.

Дружеството е образувано на 4 март 1905 г. През 1913–1914 г. временно прекратява дейността си, за да я поднови отново след Първата световна война. През 1927 и 1939 г. към дружеството се създават дневни детски приюти за деца на работнички, а през 1934 г. Девическо професионално училище с безплатна трапезария. При дружество „Самосъзнание“ съществува и младежка група „Свежест“, образувана през 1936 г. Тя урежда литературно-музикални програми, балове и лотарии, готварски и цветарски курсове, излети, сказки и други.

Дружеството се финансира отчасти от Министерството на търговията, промишлеността и труда, Търговско-индустриалната камара – Бургас, царица Йоана и от богати граждани.

Архивният фонд е добре запазен.

Преписка с БЖС – София, във връзка с основаване на дружеството (1905); протоколни книги от събрания на настоятелството (1932, 1939); на младежката група „Свежест“ (1934–1938); комитета по издръжка на дневния детски приют (1927–1943).

Отчети за дейността на дружеството за откриване на дневни детски приюти, девическо занаятчийско училище, организиране на младежка група, участие в курсове и просветна дейност (1905–1910, 1934–1942); отчети за дейността на младежката група „Свежест“ (1943).

Окръжни от БЖС, Министерството на вътрешните работи и народното здраве, Съюза за закрила на децата в България и други за участие в съюзни конгреси, празници, уреждане на летни детски игрища и леговища, въвеждане изучаване на западни езици в училищата и други (1905–1910, 1931–1942).

Преписка с благотворителни дружества, БЧК и граждани за изнасяне на концерти, сказки, откриване на курсове, подпомагане пострадали селища от природни бедствия и др. (1905–1910, 1914–1915, 1933–1943).

Ведомости за заплати и надници на работниците и служещите при детския приют на дружеството (1936–1939); по личния състав (1907–1915, 1934–1943).

ДРУЖЕСТВО „ИНВАЛИД“ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ ВОЙНИТЕ И ФАШИЗМА – БУРГАС

Ф. 729К, 16 а.е., 1933 – 1950 г.

До 1933 г. съществуват дружество „Инвалид“ – член на Съюза на пострадалите от войните, и дружество „Инвалид“ – член на Съюза на военноинвалидите в България. През 1933 г. двете дружества се обединяват, а през 1948 г. към дружество „Инвалид“ се присъединява и сдружението на маркопродавците-военноинвалиди. Целта на така формираното дружество е да обедини всички пострадали от войните и фашизма и да ги подпомага, като им отпуска безвъзмездни или във вид на заеми парични помощи, да урежда наследствени права на сирачета и вдовици, да подпомага военноинвалиди с топливо, облекло и други. Съществува до 1950 г.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Окръжни и наредби от Съюза на пострадалите от войните, протоколи и резолюции от общи събрания по организационни въпроси и по осигуряване на привилегии за инвалидите от войните (1933–1950).

Планове и отчети за дейността на дружеството (1939–1949); книга за членовете (1949–1950); бюджети и приходно-разходни книги (1933–1947).

ПЕНСИОНЕРСКО ДРУЖЕСТВО „СТАРИНИ“ – КЛОН БУРГАС

Ф. 709К, 33 а.е., 1920 – 1946 г.

Учредено е на 19 септември 1920 г. Дружеството подпомага своите членове, като поддържа „Пенсионен фонд“, организира „Посмъртна каса“ и отпуска помощи при смъртни и нещастни случаи. То се ръководи от Централно настоятелство, избрано от конгреса между членовете от софийския клон.

Архивният фонд е частично запазен.

Протоколи на контролния съвет за резултатите от проверките на касата (1930–1935); окръжни, позиви, резолюции, писма и други във връзка с отчитане на членския внос пред Централното дружество в София, измененията по устава и правилника на взаимоспомагателната каса, за починали членове и други (1920–1942); списъци на членове (1942–1943); протоколи и писма по приемане на членове на посмъртната ка-

са (1931–1942); уреждане на вноски и вземания към нея (1935–1944); Приходо-разходни книги (1925–1935).

БЛАГОТВОРИТЕЛНО И БЛАГОУСТРОЙСТВЕНО ДРУЖЕСТВО „СЛЪНЧЕВГРАД“ – с. КОЗЯКГРАД

Ф. 202К, 2 а.е., 1932 – 1935 г.

Създадено е през 1932 г. Уставът на дружеството е утвърден от Министерството на вътрешните работи и народното здраве със заповед № 3581 от 25 март 1933 г. В края на 1932 г. дейността му е прекратена и отново възобновена през 1935 г. Основната цел на дружеството е благоустрояването и превръщането на селището в курортен център.

Архивният фонд е почти изцяло унищожен.

Протоколи от заседания на управителния съвет; покани; преписка за проведени мероприятия по благоустрояването на селището; поддържане на плажа, украсата, изнесени литературно-музикални вечери (1932–1935).

СЪЮЗИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ – КЛОН АЙТОС

Ф. 533К, 40 а.е., 1932 – 1945 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ – КЛОН – с. БОГДАНОВО

Ф. 555К, 19 а.е., 1937 – 1950 г.

Създаден на 12 октомври 1937 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ – КЛОН – с. БЪЛГАРОВО

Ф. 331К, 2 а.е., 1936 – 1948 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ГОРИЦА

Ф. 666К, 7 а.е., 1936 — 1943 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ЗИДАРОВО

Ф. 594К, 9 а.е., 1935 — 1950 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. КАБЛЕШКОВО

Ф. 383К, 5 а.е., 1936 — 1948 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ТОПОЛИЦА

Ф. 611К, 17 а.е., 1935 — 1955 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. БАНЯ

ЧП. 405, 1 а.е., 1941 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ВИНАРСКО

ЧП. 238, 1 а.е., 1940 — 1948 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ИЗВОРИЩЕ

ЧП. 321, 1 а.е., 1938 — 1940 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. КОЗИЧИНО

ЧП. 215, 1 а.е., 1937 — 1940 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ЛЮЛЯКОВО

ЧП. 229, 1 а.е., 1939 — 1949 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ПИРНЕ

ЧП. 273, 1 а.е., 1937 — 1938 г.

СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ — КЛОН —
с. ЧЕРНИ ВРЪХ

ЧП. 277, 2 а.е., 1935 — 1937 г.

Съюзът за закрила на децата в България е имал клонове във всички градски и селски общини в страната, в които задължително членуват всички дружества за обществено подпомагане на деца и юноши до 18-годишна възраст.⁵⁸ Съюзите работят изключително със средства на касата за „Обществено подпомагане“. Техните собствени приходи са от събрания членски внос, помощи и дарения, които са незначителни. Целта им е да осигурят всестрани закрила и защита на децата и юношите до 18-годишна възраст.

Архивните материали са почти изцяло унищожени.

Учредителен протокол на Съюза за закрила на децата — клон с. Богданово — Ф. 555К (1937—1943); устав на съюзи (1937—1939); протоколни книги на управителни и контролни съвети и общите събрания за утвърждаване на бюджети, обзавеждане и издръжка на безплатни ученически трапезарии, летни дневни домове, градини и игрища, избиране на ръководни тела, приемане на планове и програми за дейността на дружествата — Ф. 331К (1937—1954), Ф. 594К (1935—1950), Ф. 383К (1936—1944), Ф. 533К (1937—1946), Ф. 666К (1936—1939), Ф. 611К (1938—1946), Ф. 555К (1937—1950).

Сведения и отчети за дейността по отпразнуване на Деня на детето, из-

⁵⁸ ДВ. бр. 196/28.XI.1934 г.

несени беседи, благотворителни прояви и др. Ф. 533К (1936), Ф. 555К (1938–1945).

Благодарствена грамота на Комитета за Деня на детето в Айгос от Върховния комитет, за особени заслуги при организиране и провеждане на Деня на детето през годините 1927–1931—Ф. 533К (1932).

Окръжни, писма, покани и др. по организирането и дейността на съюзите — Ф. 383К (1937–1944), Ф. 533К (1932–1943), Ф. 555К (1936–1944), Ф. 594К (1936–1940), Ф. 611К (1935–1937), Ф. 666К (1936–1943).

Приходи-разходи книги — Ф. 555К (1938–1944), Ф. 533К (1936–1944), Ф. 331К (1936–1944), Ф. 611К (1937–1944).

Заповедна книга — Ф. 594К (1944); инвентарна книга — Ф. 533К (1937–1944) и спестовна книга — Ф. 555К (1940–1945).

ДРУЖЕСТВО „СИНОВЕН ДЪЛГ“ — ДОМ ЗА СТАРЦИ — БУРГАС

Ф. 793К, 23 а.е., 1929 — 1950 г.

Основано е през 1929 г.

Фондът е запазен.

Учредителен протокол (1929); устав (1936, 1938); годишни отчети за дейността на дома през 1937–1942 г. по организационни въпроси.

Заповедна книга (1936–1937).

Книга за питомците, приети в дома за сметка на Областна служба „Обществено подпомагане“.

Книга за членовете и внесения дялов капитал; главни книги (1936–1942).

Х. ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ЖИВОТ

1. ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУЖЕСТВА

ОКОЛИЙСКО РАБОТНИЧЕСКО СДРУЖЕНИЕ — БУРГАС

Ф. 91К, 11 а.е., 1942 — 1944 г.

Предполага се, че началото му е поставено през 1935 г., когато е издадена специална Наредба-закон за образуване на работнически професионални организации, обединени по-късно в Български работнически съюз.⁵⁹ Ръководи се от управителен съвет и от постоянно присъствие под непосредствения контрол на надзорен съвет. Контролира дейността на всички работнически сдружения в Бургаска околия.

Архивният фонд е запазен частично.

Окръжни от Общия съюз на българските работници за преместване на Централното управление на съюза във В. Търново (1944).

Протоколи от заседания на постоянното присъствие на сдружението и от конференции на управителните тела на клоновете за социално подпомагане на работниците, за организиране на работнически сдружения, на курсове по готварство и други (1942–1943).

Писма и протоколи от заседания на ръководствата за участие в организираното от правителството чествуване на Първи май (1943).

Списъци на ръководните тела (1943).

ОКОЛИЙСКО ЗАНАЯТЧИЙСКО СДРУЖЕНИЕ — БУРГАС

Ф. 769К, 9 а.е., 1935 — 1944 г.

Основано на 23.VI.1935 г. съгласно Наредба-закон за занаятчийските организации с цел да защитава интересите на членовете си и да следи за строго спазване закона за занаятите. Съществува до 1944 г.

59 ДВ, бр. 7/11.I.1935 г.

ОКОЛИЙСКО ЗЕМЕДЕЛСКО ПРОФЕСИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ – БУРГАС

ЧП. 449, 17 а.е., 1937 – 1950 г.

Окръжни, протоколни книги, годишни отчетни доклади, планове, бюджети, ведомости за заплати на служителите при сдружението (1937–1950).

ОКОЛИЙСКО УЧИТЕЛСКО ДРУЖЕСТВО „ЗАРЯ“ – БУРГАС

ЧП. 478, 1 а.е., 1928 – 1934 г.

Протоколна книга (1928 – 1934).

ОБЩО И БРАНШОВИ ЗАНАЯТЧИЙСКИ СДРУЖЕНИЯ – БУРГАС

Ф. 147К, 76 а.е., 1907 – 1945 г.

Занаятчийските сдружения се създават след Освобождението и водят началото си от еснафските обединения.

Общото занаятчийско сдружение – Бургас, е основано през 1935 г. съгласно Наредба-закон за занаятчийските организации⁶⁰ и продължава дейността на съществуващия дотогава местен занаятчийски комитет. Има за цел да защитава професионалните интереси на членовете си.

Архивните материали са запазени добре.

Проектоустав на занаятчийските организации в България; окръжни на Общия съюз на българските занаятчии (1935–1944); заповед на Дирекцията на професиите – София, за утвърждаване на ръководните тела на фотографското и печатарското занаятчийско сдружение (1942).

Протоколи от събрания на местния занаятчийски комитет и браншовите занаятчийски сдружения, резолюция от обща конференция и решения за защита интересите на занаятчиите и за избор на нови настоятелства и действителни членове на търговско-индустриалната камара (1924–1940); учредителни протоколи на околийския занаятчийски синдикат и шивашко-кожухарското сдружение – Бургас (1935).

Годишен отчет и сведения за културно-масовата работа на фотографското сдружение (1940–1941).

Таблица-сведение за занаятчийските предприятия в Бургаска околия (1944).

⁶⁰ ДВ, бр. 35/15. II. 1935 г.

Партидни книги на браншовите занаятчийски сдружения (1907–1937); списъци на членовете на ръководните тела на сдруженията (1943).

ЗАБЕЛЕЖКА. Някои протоколни книги на браншовите сдружения са отнесени към Ф. 134 от социалистическата епоха, тъй като са завършени през 1950 г.

ОКОЛИЙСКО ПРОФДРУЖЕСТВО НА ОБЩИНСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ – АЙТОС

Ф. 543К, 4 а.е., 1926 – 1948 г.

Създадено е през 1926 г. като околийска организация на чиновниците при изборните учреждения. През 1939 г. се преименува в Околийско дружество на общинските служители, а през 1945 г. – в Околийско профдружество на общинските служители.

От фонда са запазени само 4 протоколни книги.

Протоколи на настоятелството и надзорния съвет за приемане нови членове, за отпускане на парични помощи, за избиране на нови настоятелства и делегати за конгреси, за разглеждане на въпроси за служебната дейност на членовете и пр. (1926–1948).

ОКОЛИЙСКО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – АЙТОС

Ф. 536К, 5 а.е., 1935 – 1943 г.

Основано е през 1935 г.⁶¹ Целта на дружеството е да организира търговците, да разглежда въпроси, свързани с търговията, и др. Съществува до 1948 г., когато се ликвидира частната търговия в страната.

Архивният фонд е частично запазен.

Окръжно от Министерството на търговията, промишлеността и труда за организиране на изборите в поделенията на професионалните съюзи (1941); окръжни от Взаимоспомагателната и посмъртна каса при Общия съюз на българските търговци по организационни въпроси (1940–1941).

Протоколи от заседания на управителния съвет по организационната дейност на синдикала, по избор на делегати за конгреси на Общия съюз, по намаляване на търговските данъци (1935–1943).

⁶¹ ДВ, бр. 34/13. II. 1935 г.

СДРУЖЕНИЕ НА МАРКОПРОДАВЦИТЕ - ВОЕННОИНВАЛИДИ – БУРГАС

Ф. 728К, 8 а.е., 1936 – 1948 г.

Сдружението е създадено през 1936 г. с цел организиране на всички инвалиди от войните, имащи право на привилегии съгласно чл. 11 от Наредбата-закон за подпомагане на пострадалите от войните.⁶² Такива сдружения се създават в населени места, където има над 50 души военноинвалиди, а там, където числото им е по-малко от 50, са се прикривали към сдружението в най-близкото населено място.

През февруари 1948 г. сдружението преустановява дейността си и се влива към дружество „Инвалид“ Бургас, под формата на секция на маркопродавците.

Архивният фонд е частично запазен.

Правилник на сдружението; протоколни книги за заседанията на управителния и контролния съвет и общите събрания (1936–1948) за избор на членове на управителния и контролния съвет, приемане на правилници за вътрешния ред, гласуване на бюджета, определяне възнаграждението на касиер-отчетника, увеличаване капитала на сдружението и др.

Главни книги (1942–1946).

БЪЛГАРСКИ ЛЕКАРСКИ СЪЮЗ – КЛОН БУРГАС

Ф. 96К, 8 а.е., 1928 – 1935 г.

Създаден е през 1924 г. Ръководи се от настоятелство, което се избира на общи събрания за една година. Задачите на клона са да осъществи контрол върху частната практика на лекарите, да организира и повишава служебната им квалификация, да участва в развитието на санитарното дело на окръга, да разширява здравната просвета сред населението. Съществува до 1947 г., когато всички здравни организации се обединяват в Профсъюза на здравните работници.

Архивният фонд е частично запазен.

Резолюция от XXIII редовен административен конгрес на БЛС; протоколи на настоятелството по организационни въпроси, по подпомагане на здравните станции в Бургас с доброволни помощи от лекарите, по състоянието на здравеопазването в окръга, по откриване на кооперативна болница в Бургас, по данъчното облагане на лекарските доходи (1935); отчет за дейността на клона (1935); списъци на членовете.

⁶² ДВ, бр. 79/9.IV.1936 г.

КУЛТУРНО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ТРАКИЯ“ – БУРГАС

Ф. 758К, 31 а.е., 1929 – 1943 г.

Създадено е през 1914 г. с цел да обедини, да подпомага и просвещава бежанците от Източна Тракия. През периода на Втората световна война почти преустановява своята дейност.

Архивните материали са сравнително добре запазени.

Окръжно на ЦК на Съюза на тракийските младежки организации за активизиране на дружеството (1940); окръжно от тракийското дружество – София, и преписка с различни институти за включване в протестната акция на съюза „Отец Паисий“ по повод годишнината от подписването на Ньойския договор (1940–1941).

Протокол за конструиране на настоятелството (1939); доклад за дейността на дружеството (1943).

Проектоустав на фонд „Тракийски дом“ и преписки по построяване на дома (1937–1940).

Списъци на дарителите на средства за дома (1938).

Писма до народните представители-тракийци Димитър Маджаров и Димо Янков по законопроекта, уреждащ собствеността на бежанските имоти (1939); преписки с тракийските дружества в Ямбол и София по бежанските въпроси (1934–1940).

Преписки с тракийското дружество в София, Областното полицейско управление и тракийското женско дружество „Антим I“ и други по чествувания годишнини на Преображенското въстание, боевете при Одрин и други (1937–1943).

Списъци на членовете на управителния и контролния съвет (1942); окръжно от Софийското дружество за чествуване 10 години от смъртта на видния тракийски деятел Коста Георгиев (1942).

Писмо от Районния горски кооперативен съюз – Мичурин, за назначаване на служба на видния преобразенец Коста Мечев (1940).

Лист – печатна статия „Бяло море и беломорския бряг“ и статия „Под звездите“ със снимки на войводите Яни Попов, Димитър Ташев и на сборната чета на път за „Петрова нива“ (1937).

МАКЕДОНСКИ ДРУЖЕСТВА – БУРГАС (ГРУПОВ ФОНД)

Ф. 63К, 95 а.е., 1924 – 1948 г.

Македонско благотворително братство.

Основано е през 1921 г. Има за цел да организира бежанците от Македония. Дейността му е предимно благотворителна и културно-просветна. Връзката му с ВМРО не личи от архивните документи. През 1933 г.

братството приема името на убития председател на Националния комитет на македонските емиграционни организации в България – Димитър Михайлов. След преврата от 19.V.1934 г. братството почти преустановява дейността си.

Македонски младежки сговор „Пелистер“

Създадено е през 1923 г. През 1923 г. се преименува в Македонско младежко културно-просветно дружество „Пелистер“. Дейността му е предимно културно-просветна и по-малко благотворителна. Съществува до 1934 г.

Македонско женско културно-просветно и благотворително дружество

Основано е през 1927 г. по инициатива на Македонското благотворително братство. През 1938 г. се именува на името на македонската деятелка Менча Кърничева. След 1944 г. се нарича Македонско женско дружество.

Архивните материали са запазени добре.

Устави на македонския женски съюз и на македонското благотворително братство „Димитър Михайлов“.

Отчети и резолюции от конгреси на македонските организации в България, окръжни, писма и нареждания на Съюза на македонските емигрантски организации, протоколи от заседания на ръководствата и от общи събрания, доклади и отчети на дружествата по организационни и финансови въпроси (1925–1943); преписка с Областното полицейско управление – Бургас, по състава на управителното тяло на братството (1942).

Списъци на членовете (1925–1940); учредителен протокол на женското културно-просветно дружество (1927).

Преписки с административните власти в Бургас, кореспонденция на настоятелството с членове на Македонския младежки сговор „Пелистер“; отчети и доклади за културно-масовата дейност на дружествата (1923–1933).

Преписка с околийската комисия по настаняване на бежанците, „Червен кръст“ – Бургас, и др. по настаняването, оземляването и цялостното подпомагане на бежанците (1925–1934); списъци на дарителите в полза на бежанците и на дружествата (1924–1931).

Доклад за македонското движение през периода между двете световни войни; съвместен протокол от заседание на представители на организациите на емигрантите от Македония, Тракия и Добруджа в Бургас с решение за провеждане на акция, насочена против Ньойския договор; заявления и удостоверения на членове на братството със сведения за резолюционната им дейност (1924); протест до министъра на вътрешните работи за арестите и преследванията на македонски дейци от Западна и Югозападна България.

Преписка с Националния комитет на македонските братства и с Евангелина Тодорова Александрова по убийството на Тодор Александров (1924).

Протестно писмо до административния съд във Виена по повод на тежките условия, при които е поставена македонската деятелка Менча Кърничева в затвора (1925).

Касова книга (1928–1937).

ДРУЖЕСТВО НА ЗАПАСНИТЕ ОФИЦЕРИ – АЙТОС

Ф. 535К, 26 а.е., 1925 – 1935 г.

Учредено е на 25 юни 1925 г. Целта му е чрез широка обществено-културна дейност да обедини всички запасни офицери и защитава правата и интересите им. Съществува до 1944 г.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Устави на съюза и на дружествата на запасните офицери (1925–1935); окръжни на съюза за структурата и организацията му (1924–1937); протоколи от заседания на ръководството и от общи събрания на дружеството за приемане на нови членове и избиране на настоятелства и делегати за конгреси (1925–1928); отчет, протоколи, партидни книги, списъци и сведения за членския състав и ръководствата на дружествата (1925–1934).

Разолюция от общоградския митинг с протест срещу клаузите на Ньойския договор за мир; писмо от дружеството в Айтос до дружеството в Бургас за бягството на политически затворници от остров „Св. Анастасия“ (Болшевик) (1925).

Писмо от дружеството до началника на гарнизона в Бургас за събитията от 16 април 1925 г. (1925)

Приходна и разходна книга; касова книга.

БЛАГОТВОРИТЕЛНО ЗАПАСНО ПОДОФИЦЕРСКО ДРУЖЕСТВО „ОРЛОВО“ – АЙТОС

Ф. 710К, 14 а.е., 1926 – 1944 г.

Създадено през 1924 г. Целта му е чрез широка обществено-културна дейност да обедини всички запасни подофицери и да защитава правата и интересите им. Съществува до 1944 г.

Архивният фонд е частично запазен.

Проектоустав на Съюза на запасните подофицери; окръжни на Съюза на запасните подофицери и от Всебългарския съюз „Отец Паисий“; отчети по организационни и финансови въпроси – (1927–1943); бюлетени и протоколи за състава на управителните и контролните съвети (1926–1934); списъци и партидни книги на членовете (1927–1944).

Резолюция от общоградско протестно събрание, насочено против клаузата на Ньойския договор.

Преписки с читалища, покани, съобщения и отчети с данни за културно-просветната дейност на дружеството (1930–1943).

Бюджети за приходите и разходите (1927–1929).

ДРУЖЕСТВО НА ПРАКТИЦИТЕ МАШИНИ ТЕХНИЦИ – КАРНОБАТ

Ф.770К, 11 а.е., 1926 – 1939 г.

Образувано на 4 април 1926 г. с цел да защитава интересите на членовете си.

Архивният фонд е частично запазен.

Учредителен протокол (1926), проектоустав, списък на учредителите и протокол (1926), протоколи от общи събрания и заседания на дружеството (1926–1934); тримесечни статистически отчети за членския състав и финансовото състояние на дружеството (1926–1928, 1934); позиви и апели от Съюза и дружествата в страната по различни поводи (1933–1939).

СЪЮЗ „ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА“ – КЛОН АЙТОС

ЧП.464, 2 а.е., 1935 – 1940 г.

Учредителен протокол и преписки на съюза „Обществена подкрепа“ – клон Айтос със съюза „Обществена подкрепа“ – София, по финансови въпроси и по подпомагане на нуждаещите се от обществена помощ (1935–1940).

ОКРЪЖНО БЮРО „ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА“ – БУРГАС

ЧП.234, 4 а.е., 1935 г.

Поверителна преписка със съюза „Обществена подкрепа“ – София, и ведомости за заплати на служителите при окръжното бюро „Обществена подкрепа“ – Бургас (1935).

СДРУЖЕНИЕ НА СТОПАНСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ – БУРГАС

ЧП.39, 11 а.е., 1937 – 1946 г.

Окръжни, устав и списък на членовете (1937–1946).

БЕНЕБЕРИТСКА ЛОЖА „МИШКАН“ – БУРГАС

ЧП.207, 2 а.е., 1927 – 1937 г.

Окръжни на Бенеберитска областна велика ложа и преписка с Бенеберитска ложа „Кармен“ – София, и с Бургаската израелска община по организационни и финансови въпроси (1927 – 1937).

БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ДОБРУДЖА“ – БУРГАС

ЧП.463, 1 а.е., 1943 г.

Преписка с дружеството в София по организиране на „Велик добруджански събор“ (1943).

ДРУЖЕСТВО НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ – БУРГАС

ЧП.214, 14 а.е., 1929 – 1945 г.

Окръжни, преписки на дружеството с околийски съдилища по финансови въпроси, списъци на служителите при Бургаския затвор (1929–1945).

КЛАСНО УЧИТЕЛСКО ДРУЖЕСТВО – БУРГАС

ЧП.479, 2 а.е., 1910 – 1934 г.

Протоколни книги на настоятелството и учредителен протокол (1910–1934).

ОРГАНИЗАЦИЯ „БРАННИК“ – с ЗИДАРОВО

ЧП.278, 1 а.е., 1942 – 1943 г.

Правилник, окръжни, наредби и заповеди (1942–1943).

ОБЩО ЗАНАЯТЧИЙСКО СДРУЖЕНИЕ – с КАМЕНО

ЧП.180, 3 а.е., 1928 – 1940 г.

Окръжни, указания и резолюции на Българския занаятчийски съюз – София, отчети, списъци на членовете и бюджети на сдружението (1928–1940).

МАКЕДОНСКО БЛАГОТВОРИТЕЛНО БРАТСТВО „Т. АТАНАСОВ“ – НЕСЕБЪР

ЧП.402, 1 а.е., 1926 – 1927 г.

Окръжни.

ОБЩО ЗАНАЯТЧИЙСКО СДРУЖЕНИЕ – ПОМОРИЕ

ЧП.484, 1 а.е., 1943 – 1944 г.

Преписка с Посмъртната каса при Общия съюз на българските занаятчи – София, по организационни и финансови въпроси (1943–1944).

ЗАПАСНО ПОДОФИЦЕРСКО ДРУЖЕСТВО „ДИМОВА ПОЛЯНА“ – ПОМОРИЕ

ЧП.401, 14 а.е., 1925 – 1943 г.

Окръжни, протоколи от заседания на управителния и контролния съвет и от общите събрания, преписка с местните власти за искане на помощи, списъци на членовете (1925 – 1943).

СЪЮЗ „ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА“ – КЛОН ПОМОРИЕ

ЧП.400, 8 а.е., 1935 – 1939 г.

Окръжни, требвателни листи и ведомости за заплати – (1935–1939).

ПИТИЕПРОДАВСКО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – СРЕДЕЦ (ГРУДОВО)

ЧП.482, 2 а.е., 1943 – 1944 г.

Бюджети на сдружението (1943 – 1944).

МЕСТНО ЗЕМЕДЕЛСКО-ПРОФЕСИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ – с. ТЕРЗИЙСКО

ЧП.410, 1 а.е., 1938 г.

Финансово-счетоводни документи (1938).

ОБЩ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОФЕСИОНАЛЕН СЪЮЗ – с. ХАРМАН (ВЪРШИЛО)

ЧП.164, 1 а.е., 1942 – 1950 г.

Протоколна книга (1942 – 1950).

ЗАБЕЛЕЖКА. Исторически справки на частичните постъпления при приемането им не се съставят, поради което не са посочени данни за възникване и закриване на фондообразувателите.

АПОСТОЛОВ, ГЕОРГИ КОСТАДИНОВ (1914–1943)

Ф.782, 22 а.е., 1914 – 1950 г.

Роден през 1914 г. в Лозенград, Турция. През същата година семейството му се изселва от Турция и се установява в Бургас.

Завършва механо-техническо училище, след което постъпва на работа в Събирателно дружество за производство и търговия с радио-апарати на „Светлозар М. Пренеров“ – Бургас.

През тридесетте години участва активно в младежкото работническо движение. Активен читалищен деец, член на РМС и МОПР. Секретар на профсъюза на завършилите механотехникума в Бургас.

През 1941 г. е привлечен в състава на ОК на БКП – Бургас, а през следващата година е издигнат за негов секретар.

На 10 март 1943 г. е мобилизиран. Загива при „неизяснени обстоятелства“ на 3 юни 1943 г. в гр. Гюмюрджина, видно от приложения към фонда смъртен акт.

Архивният фонд е частично запазен. Оцелелите след 9.IX.1944 г. документи са били иззеги от дома му и предадени на различни музеи и частни лица. При полицейските обиски са унищожени част от личните му документи.

Документи от биографичен характер: кръщелно свидетелство – (1914); лична карта, удостоверения за семейно и материално положение и удостоверение за съдимост (1936–1940); удостоверение за посмъртно награждаване с медал „За участие в антифашистката борба“ – (1950); осигурителна книжка и албум със снимки (1920–1943); смъртен акт (1943).

Обществено-политическа дейност: устав на дружеството на завършилите Държавно-практическо механо-техническо училище в Бургас; програма за новогодишно тържество, съставен от него; статии от прогресивни учени и видни общественици; списание „Научна мисъл“ – (1934–1936); „Научен преглед“ (1939–1943) и други материали.

АРНАУДОВ, ДИМИТЪР ФИЛИПОВ (1880–1963)

Ф.787К, 22 а.е., 1903 – 1974 г.

Роден е на 8.I.1880 г. в гр. М. Търново. Участва в подготовката и провеждането на Илинденско-Преображенското въстание, за което е осъден на смърт. По-късно смъртната присъда заменят с доживотен затвор. Участва в Балканската война 1912–1913 г. в състава на Македоно-одринското опълчение.

Умира през 1963 г.

Личният му фонд е частично запазен. Съхранени са предимно някои материали за обществено-политическата му дейност.

Удостоверение за участието му в Македоно-одринското опълчение (1912–1913), удостоверения за прослужено време (1934, 1937); факсимиле и превод на съдебното решение на турския съд за произнесенията и отменената по-късно смъртна присъда. Спомени за нападението на с. Сазара и за участието му в Балканската война (1959); тетрадка с автобиографични бележки и спомени от сина му за революционната му дейност (1974).

Устави на дружествата „Тракия“ и „Одринска Тракия“ и на „Общоградски комитет за напредъка на Бургас и околностите му“ (1915, 1920, 1926 и 1935).

Листовка на Съюза на Преображенските дружества в България – клон Бургас, във връзка с чествуването на годишнина от Илинденско-Преображенското въстание (1930).

Написал е стихотворението „Преображенец“ (1951), посветено на воеводата Георги Кондолов. Запазен е пълен текст на песента „Ясен месец“ (1937), „Марсилезата“, изрезки от вестници с поместени в тях статии за Преображенското въстание.

АЯНОВ, ГЕОРГИ СТОЙЧЕВ – ГЕОРГИ ПОП АЯНОВ (1881–1951)

Ф.803К, 163 а.е., 1867 – 1950 г.

Георги поп Аянов е роден през 1881 г. в с. Дерекьой (Турция). Завършва Одринската гимназия, след което се отдава на учителското поприще. Деен член е на Македоно-одринската революционна организация. След Илинденско-Преображенското въстание учи история и география в Софийския университет и една година в Загреб. През 1912 г. се установява в Бургас и работи като преподавател в мъжката гимназия, а по-късно става неин директор. Умира на 24 февруари 1951 г. в Бургас.

Вследствие на лошо стопанисване голяма част от материалите на фонда са унищожени или са запазени частично. Липсват материали от

биографичен характер. Запазените документи са свързани с гворческата, служебната и обществената дейност на фондообразувателя.

Интересни са материалите, в които фондообразувателят е групирал сведенията от своите проучвания, правени в най-значителната си част в периода 1930–1943 г.: сведения, събирани от тракийски бежанци за български селища в Източна Тракия; тетрадки с бележки и сведения от проучвания на български селища в М. Търновско и Ахтополско; бележки и сведения за български села във Василювска (Мичуринска) околия; сведения за български села във Визненска околия и др.; тетрадки с особени думи и изрази в странджанския говор; тетрадки с народни песни и обичаи от Малкотърновско; етнографски бележки за носията в Чаталдженско, много топографски и ръчно изработени карти и др. Твърде интересни са двата запазени пътеписа – „Към Петрова нива“ (1913) и пътепис за Малко Търново и околните села (1933), публикуваният (1948) спомен „Първото известие“ – за Преображенското въстание. С много голяма стойност са проучванията: „Странджа“ – етнографско, географско и историческо проучване (1938), „Малко Търново и неговата окрайнина“ – антропогеографско и историческо проучване – (1938), „Стари манастири в „Странджа“ (1939), „Принос към поселищните проучвания на българските селища в Западна Тракия“ (1943), „Стари пътища и селища край тях в Странджа и Сакар“ (1946), „Исторически преглед на Тракия и Странджа“ (б.д.), „Принос към поселищните проучвания на българските селища в Източна Тракия“ (1950), „Етнографски промени в южнобългарските земи“ (1950) и др.: „Голям езически храм в Малкотърновско“ (1931), „Исторически преглед на Източна Тракия и Странджа“ (б.д.), за икономическото положение на тракийските и македонските бежанци – б.д., „Илинден и Преображение“ (б.д.), „Католическата пропаганда в Малко Търново (б.д.), статия за нестинарските игри – б.д., „За тези, които останаха в Западна Тракия“ (б.д.), „Обетована земя“ (1943), „Българите и гърците в Одринска Тракия“ (б.д.), „Историческото ни право върху Беломорието“ (б.д.), „Беломорският ни излаз от историческо гледище“ (б.д.), „Нашето Бяло море“ (б.д.), „Меморандумът на гръцките бежанци до Атинската конференция“ (б.д.), „Народностният лик на Западна Тракия“ (б.д.), статии и репортажи за извършени археологически разкопки край Созопол, статии с кратки исторически бележки за издигането на Бургас като пазарен център и търговски морски град (1949) и др. Биографични бележки за Димитър Бракалов – виден бургаски възрожденец, бележки и спомена на Костадин Попов от с. Дюлгери (Зидарово) за основаването на селото и за учителската му дейност, тетрадки с бележки за историята на Сливен, тетрадка с лекции по нумизматика на България от проф. Добруски, слушани в Софийски университет през 1906/1907 г., статии /изрезки от различни вестници/ за историята на България.

Изложения, писма, рапорти, свидетелствуват за служебната дей-

ност на Аянов като директор на мъжката гимназия и като уредник на Окръжния исторически музей – Бургас.

Доклади, сказки, речи на фондообразувателя (1923–1948) разкриват дългогодишната му дейност като председател на дружество Тракия – Бургас, като основател на образцово читалище „Пробуда“ – Бургас, негов председател и председател на Народния университет към читалището.

Сред снимковия материал (1867–1947) са оригиналите на голяма част от обществените дейци на Бургас непосредствено след Освобождението – поп Максим Фратев – баща на д-р Н. Максимов, посрещнал с хляб и сол огряда на полк. Лермонтов – освободител на града през 1878 г., снимка с автограф от Аг. Бендерев (1878), Сава х. Дечев (1895), Ясен Русалиев (1881), Тодор Икономов (б.д.), две снимки на убития Лефтер воевода (около 1892), обявен за разбойник, на представителя на Бургаска околия във Великото Народно събрание на дядо Чьоноолу, капитан Петрини – жандармерийски началник в Бургас (1879–1880), снимка с автограф от войводата Филип Тотю и снимка на участници в Първата българска легия, сред които е Васил Левски и Иван Цанков – окръжен управител на Бургас след Освобождението, снимка на К. Тинтеров с неизвестно лице, направена в Цариград (1870), снимки на генерал Иван Кишелски (1883–1910), на Николай Стоянов Дачев (Котленец) (1883), на майор Караиванов – началник на Бургаския гарнизон по време на преврата през 1886 г., снимка на Жозеф Бунал – консул в Бургас от 1854 г. (1903), на д-р Нидер – един от първите лекари в Бургас след Освобождението (б.д.), на Иван Йовчев – председател на Окръжния съд в Бургас след Освобождението (1879), на майор Паница (б.д.), на капитан Никола Кишелски (б.д.), снимка на гр. Лозенград – махала „Св. Яни“ (б.д.), албум на Македоно-одринското опълчение от 1912–1913 г., издаден в София по случай 20 години от Балканската война (1932), и др.

БЕЛЕВ, БЕЛЮ АЛЕКСИЕВ – БЕЛЮ АЛЕКСИЕВ (1880–1967)

Ф.751К, 29 а.е., 1899 – 1966 г.

Роден е на 25 декември 1880 г. в с. Искра, Бургаски окръг. Висшето си агрономическо образование получава в гр. Табор, Чехия, през 1908 г. Работи последователно като агроном в Самоков, Кюстендил, Карнобат и захарна фабрика – с. Камено, Бургаско. Дългогодишен директор на Областната служба по земеделието – Бургас. Прави научни изследвания в областта на селското стопанство и има определен принос за издигането на земеделието в Бургаски окръг.

Заради прогресивните му убеждения през 1933 г. е уволнен „в интерес на службата“.

През 1940 г. по предложение на Бургаската партийна организация е издигнат за кандидат в изборите за 25-о Обикновено Народно събрание. През 1941 г. фашисткото правителство касира изборите на 8 комунистически депутати, между които е и Бельо Алексиев. В редовете на БКП встъпва през 1940 г. Бил е в лагерите „Гонда вода“ и „Кръсто поле“.

След победата на 9 септември 1944 г. продължава да участва активно в обществено-политическия живот въпреки напредналата си възраст. Занимава се с краеведчески изследвания.

Личният му фонд е частично запазен. Липсват документи за служебната дейност на фондообразувателя.

Материали от биографичен характер: свидетелство за раждане и за завършено средно образование; венчално свидетелство; свидетелство за учителствуване в с. Чубра, Карнобатско; паспорт на фондообразувателя като студент в гр. Табор, Чехия (1907); диплом за завършено висше агрономическо образование (1908); лична карта като народен представител от 26-о Обикновено Народно събрание (1940); служебни лични карти на депутат на Бургаския градски народен съвет през 1952 и 1956 г.; удостоверения от Министерството на външните работи и ЦК на БПФС – София за активна антифашистка дейност (1957–1960); указ за награждаване с орден „Червено знаме на труда“; почетни грамоти (1945–1966).

Материали от творческата дейност на фондообразувателя: „Агрономическата служба в България“ – кратък исторически преглед за периода 1879–1948 г.; паметни бележки „Село Искра, Поляновградско“ и „Първото земеделско изпитателно поле в Карнобат“ (1961); „Принос към историята на с. Искра“ – пълно проучване на историята на селото (1962); „Изборите за 25-о Народно събрание в Българската комунистическа партия в Бургас“ – спомен.

Материали от обществено-политическата дейност на фондообразувателя: позив от фондообразувателя към избирателите от Бургаска градска избирателна колегия, като кандидат за народен представител (1940); протестни телеграми до председателя на Народното събрание и министъра на външните работи за незаконното му задържане под домашен арест (1941); удостоверение от Президиума на Народното събрание за касирането му като народен представител от 25-о Обикновено Народно събрание (1941).

Преписка с редакции, Министерството на народното здраве и социалните грижи във връзка с рецензирането и отпечатването на труда му „Агрономическата служба в България“, за коригиране на пенсията му; благодарствени писма от Окръжен държавен архив, Окръжен исторически музей, читалища и училища за предадени от фондообразувателя ръкописи, спомени и лични документи (1933–1966).

СЕМЕЙСТВО БОГДАНОВИ – НАДЕЖДА И ИВАН БОГДАНОВИ (1882–1934, 1919)

Ф.777К, 21 а.е., 1919 – 1974 г.

Надежда Иванова Богданова е родена на 22.11.1919 г. в гр. Поморие. По професия учителка, а по убеждения анархокомунистка, заради което е изключена от учителската организация. През 1943–1944 г. е изпратена като учителка в Югославия. След 9.1X.1944 г. се завръща в България и до пенсионирането си учителствува на различни места в Помориска околия.

Иван Богданов, роден през 1882 г. Дългогодишен училищен инспектор в Помориска околия и председател на читалището в града. Член на БРСДП (ш.с.). Умира през 1934 г.

Материали от обществената и творческата дейност на баща ѝ Иван Богданов: карта за членуване в БРСДП (ш.с.) – Поморие (1920); програма, устав и правилник на БРСДП (ш.с.) – печатен екземпляр (1919); позив на БРСДП (ш.с.) съставен от Иван Богданов към избирателите в гр. Поморие. Предизборна платформа (1926); статия за юбилеен вестник по случай осветяване на новопостроения водопровод в гр. Поморие; материали от изследвания на миналото на гр. Поморие в ръкопис; снимка на откриването на водопровода в гр. Поморие (б.д.); снимка от откриването на ж.п. линия Бургас – Поморие, където учителят Ал. Богданов поднася жиген сноп на цар Борис III (1939); групови снимки, между които са Яна и Николай Лъскови (1929–1941); снимки, правени на линията Метаксас, Гърция (1943–1944); снимки на Надежда Богданова и на нейни близки (1929–1941).

Към фонда са приложени и символиите на организацията на анархистите – „Просвета и смърт“ (разтворена книга с череп от глина и издълбани числата 13 и 17, а така също и златен медалион, в средата на който е поставено числото 13 от сребро).

СЕМЕЙСТВО БОЯДЖИЕВИ – ВАСИЛА ИВАНОВА И ГЕОРГИ СТЕФАНОВ (1889, 1894)

Ф.809К, 31 а.е., 1894 – 1976 г.

Васила Иванова Бояджиева е родена на 1 март 1889 г. в с. Атанасово, Бургаски окръг (сега кв. Изгрев). Основно и средно образование получава в Бургас. През 1921 г. се омъжва за Георги Стефанов Бояджиев и заедно с него учителствува в Бургаски окръг.

Георги Стефанов Бояджиев е роден на 10 септември 1894 г. в гр. Сливен, където завършва основно и средно образование. През 1920 г. полага държавен изпит и придобива права на редовен начален учител.

Основател е на учителските комунистически организации в селата Русокастро и Трояново. За участие в Септемврийското въстание през 1923 г. е лишен завинаги от учителски права, възстановени през 1927 г. със заповед на Министерството на народното просвещение. Награден е с орден „Кирил и Методий“, II степен, с медал за участие в антифашистката борба, медал за трудово отличие, орден „25 години народна власт“, грамота и почетна значка на НС на ОФ.

Биографични материали: свидетелства за раждане и граждански брак (1894, 1899 и 1921); свидетелства за зрелост (1915, 1918), свидетелства за учителска правоспособност (1920 и 1921), автобиографии – (1965), препис от заповед на Министерството на народното просвещение за възстановяване на учителските права на Г. Бояджиев (1927), удостоверение за завършен партиен курс от Г. Бояджиев (1946), очерк за Георги Бояджиев от Венета Калоферова, публикуван във в. „Учителско дело“ (1973).

Творческа дейност: историческа справка за с. Люляково от Г. Бояджиев (БД); спомени от Г. Бояджиев за Тодор Грудов и Цветко Радоннов (БД), спомени на Г. Бояджиев за Септемврийското въстание през 1923 г. (БД), спомен-легенда за фамилията Ганеви от Айтос за времето от 1830 до 1976 г. – записана от Васила Бояджиева (1976).

Приложени са спомени от Нягол Таргов и Христо Георгиев Максимов за участието им в антифашистката борба (БД).

Снимков материал: снимка на Георги Бояджиев като ученик и войник (1903–1917), семейни снимки (1916), снимка на учителски съветници от Бургас на курс в София (1920), снимка на учители от Бургас на опреснителни курсове в Ямбол (1929), снимка на учители от Бургас на курс по физкултура в Айтос (1928), снимка на ученици от с. Трояново през учебната 1920/1921 г. и на ученическата трапезария в с. Люляково – 1937/1938 г., снимки на девойки с национални носии от Южна България (1914–1918).

БРАКАЛОВ, ДИМИТЪР Т. (1840 – 1903)

Ф.802К, 36 а.е., 1875 – 1925 г.

Родом е от гр. Калофер. Получава образованието си в Цариград. През 1867 г. се установява в Бургас и за кратко време се превръща в централна фигура на българската община. По време на Руско-турската освободителна война 1877/1878 г. е изпратен на заточения в Диарбекир като неудобен за турската власт. След Освобождението се завръща в Бургас и се включва в разгорелите се политически борби между русофили и русофоби. През 1885 г. е избран за кмет на Бургас. За участие в заговор срещу българския княз Ал. Батенберг през 1886 г. Димитър Бракалов е принуден да емигрира в Турция. В България се за-

върща след падането на правителството на Ст. Стамболов. През 1897 г. отново е издигнат за кмет на гр. Бургас. Владеел е чифлика „Хорозлар“, който до 1913 г. се е намирал на турска територия в пределите на Василиковската община (днес Мичуринска). Умира през 1903 г.

Запазените документи имат предимно имуществено-стопански характер: около 200 нотариално заверени преписи от договори, извлечения от тефтери, удостоверения, пълномощни, сметки, заявления и писма. Те са използвани като доказателствен материал към съдебното дело, водено от неговите наследници – Елена Бракалова (по мъж Нойкова) и Катерина Бракалова (по мъж Пиронкова), за признаване правото им на собственост върху чифлика „Хорозлар“ след смъртта на баща им.

Материали от биографичен характер: удостоверение за имотното състояние на Димитър Бракалов, издадено от Ахтополското градско общинско управление (1919); удостоверение за наследниците на Димитър Бракалов, издадено от Бургаската община (1925); акт за смъртта на Димитър Т. Бракалов, съставен от Бургаската община на 19.XII.1903 г.

Извлечения от тефтери за приходите, разходите и инвентара на чифлика „Хорозлар“ (1875–1877). Договори и сметки по експлоатацията на част от чифлика с Парашкева И. Раптопулос (1884–1887); договори и сметки за търговия с дърва, сключени между търговската къща „Дякови“ – гр. Малко Търново с Д. Бракалов и наследниците му (1884–1914); договори за отдаване под наем пашата на чифлика „Хорозлар“ на Русин Кехая и на сина му Желязко Русинов от гр. Малко Търново (1887–1894); договори и кореспонденция между наемателите на чифлика „Хорозлар“ Ахмед Ага и Исмаил Ага с Д. Бракалов и неговите наследници (1881–1910); списъци на чираци, говедари и свинари, работили в чифлика; разписки и сметки за натоварени дърва и дървени въглища на Караагачкото пристанище за Турция (1894); писмо от Ахтополския каймакамин до кмета на Бургас – Димитър Бракалов, относно използването на неговата гора (1897); писма от Петко Кубарелов до наследниците на Д. Бракалов за наемане на чифлика (1909).

Протокол на Бургаския окръжен съд за възстановяване на нарушеното владение на Д. Бракалов върху гората в землището на с. Кюприя (днес с. Приморско), местността „Бяла леска“ (1908).

Решение на Върховния касационен съд за отменяне на решението на Бургаския окръжен съд, като неоснователно и незаконно (1910); преписка между наследниците на Д. Бракалов и Министерството на земеделието и държавните имоти за признаването им като законни владетели на чифлика „Хорозлар“ и събиране на установените такси за паша (1915); протокол на Василиковската околийска комисия за включване на хорозларските гори в държавния горски фонд и отнемане правото на собственост от наследниците на Д. Бракалов поради липса на документи за собственост.

Документи за обществената му дейност: писмо от братята Христо-

дул и Димитраки Г. Бали до Димитър Бракалов в Цариград, с данни за бягството му в Турция (1877) г.; писмо на Георги Михаилидис до Димитър Бракалов във гр. Засилико, с което му съобщава за обявената амнистия и възможността да се завърне в България (1894).

Към фонда не са приложени изобразителни материали. Единствената снимка на Димитър Бракалов се намира във фонда на Христо Вълков Димитров. В същия фонд се намират също така кратки биографични бележки за фондообразувателя.

ВОДЕНИЧАРОВ, ЙОВИ АТАНАСОВ (1850 – 1918)

Ф.257К, 190 а.е., 1844 – 1893 г.

Роден през 1850 г. в с. Змеево, Старозагорско. Завършва образованието си в Одеса като стипендиант на църквата. След завършването си учителствува в гр. Сливен, където става член на местния революционен комитет, създаден от Васил Левски. Работел за българска просвета и култура, той става инициатор за създаване на читалище в града. По-късно, като учител в Айтос, извършва реформи в обучението на учениците.

След Освобождението Йови Воденичаров развива широка обществена дейност. Участва в Учредителното събрание, няколко пъти е избран за народен представител.

След преместването му в Бургас работи като адвокат.

Заради участие в организирания бунт през 1886 г. срещу българския княз Ал. Батенберг е интерниран. Почива през 1918 г.

Материали от личен характер: заявления от Йови Воденичаров до околийския началник, съдебния пристав, кмета и др. за определяне на адвокатската такса за собственост на недвижими имоти; преписки с частни лица за отсрочка на изплатени суми.

Служебна дейност: регистър на водените от Йови Воденичаров дела през 1889 г. със сведения за углавно дело, предизвикано от действия срещу княза; за описване на недвижими имоти и др.

Наказателни дела от общ характер – за грабеж, убийства, кражби на добитък и пари от частни лица.

Наказателни дела от частен характер: за защита на правата на малолетни деца; за уреждане на лични спорове; за установяване на собственост върху недвижими имоти; за нанесен побой и обида.

Наказателни дела от административен характер: за укриване на нерегистриран добитък; за подвеждане под отговорност на лица, неизплатили дълга си към държавата; за обида на служебно лице.

Молби на клиенти за уреждане на лични спорове, за издирване на лица.

ВЪРБАНОВ, ВЪРБАН п. ХРИСТОВ (1879 – 1954)

Ф.757К, 184 а.е., 1896 – 1979 г.

Роден е в гр. Варна на 18.1.1897 година. Основно и средно образование получава в родния си град. През 1900 г. завършва Музикалната консерватория в гр. Мюнхен – Германия.

Учител е по музика в градовете Варна, Балчик и Ловеч. В Бургас идва през 1910 г. и веднага се включва в музикалния живот на града. Организира оркестър към новооснованото музикално дружество „Родни звуци“ и поема неговото диригентство. През 1921 г. е назначен за директор на откритото Музикално училище към д-во „Родни звуци“.

Наред с неуморната си дейност като диригент той създава десетки музикални творби.

Материали от биографичен характер: кръщелно свидетелство; свидетелство за завършен 6-ти реален клас; годишно свидетелство от Музикалната академия – Мюнхен (1897/1899); документи за зачисляване и отчисляване от войската; некролог, кратка биография и списък на произведенията му.

Материали от творческата дейност: Музикалното му творчество обхваща над 140 произведения – ръкописни и печатни партитури:

Композиции за пиано: „Младина“ – полка (1899); „Посред вълните“ – полка (1903); „Стефани“ – полка – мазурка (1905); „На теб“ – Ноктюро № 3 – (1926); „Песента на моряка“ (1932) и др.

Хорови песни: „Ковачи“ – музикална сцена за мъжки хор по текст на Цанко Церковски (1902); „Чия е македонската земя“ – двугласен хор по текст на Константин Величков (1903); „Катунари“ – музикална сцена – текст Пенчо Славейков (1935); „Морето“ – за смесен хор (1948) и др.

Произведения за соло пеене и соло цигулка с акомпанимент на пиано: „О, няма да видите рози“ – по текст на Иван Вазов (1902); „Не питай“ – дует за сопран и тенор с акомпанимент на пиано – по текст на Кирил Христов (1902); „Сазът“ – соло пеене с пиано (1903); „Романтик“ – по текст на Стефан Станчев (1939); „Сън“ – по текст на П. К. Яворов (1944); „Концертино“ – за кларинет с пиано (1925); „В очакване“ – соло цигулка и пиано (1944) и др.

За струнен и духов оркестър: „В село“ – идилия за струнен оркестър (1903); „Испанка“ – пиеса за струнен оркестър (1928); „Капризна еврейка“ – валс за струнен оркестър (1910); „Поздрав от морето“ – марш за духов оркестър (1928); „Увертюра“ – за духов оркестър (1947); „Анданте и рондо“ – струнен квартет (1954); Духов квартет за обой, флейта, кларинет и фагот (1942) и др.

Опери и оперети: „Надя“ – опера в 2 действия – либрето и музика В. Върбанов (1923); „Ловци“ – опера в едно действие – либрето и музика Върбанов (1931); „На гуляй“, преименувана „В леса“ – опера в 3 картини (1914); „Делийска шетба“ – народна опера в 3 действия

(1925–1927), „Позлатеното сираче“ – детска оперета в 3 действия (1932).

Рецензии: за операта „В леса“ в „Бургаска поща“ от 6.II.1929 г., за детската оперета „Позлатеното сираче“ – във „Вечерна бургаска поща“ – 31.V.1932 г., в „Бургаски фар“ – 28.XI.1935 г.

Материали от обществената дейност: правилник за основаното през 1921 г. Музикално училище към д-во „Родни звуци“ (1922), Юбилеен сборник на Музикално д-во „Родни звуци“ по случай 20 години от основаването му (1931), програми за музикални продукции на Музикалното училище.

Изобразителни материали: снимки от личен и семеен характер, снимки на духовата музика при Търговската гимназия с ръководител В. Върбанов, снимки и негативи от постановки на опери, снимка на оркестрантите от симфоничния оркестър на д-во „Родни звуци“ и др.

РОДОВ ФОНД – ГОРОВИ

Ф.799К, 579 а.е., 1860 – 1979 г.

А. ПЕТКОВ, ПЕТЪР СТОЯНОВ – ДАСКАЛА (1831 – 1900)

Петър Стоянов-Даскала е роден в 1831 г. в Русия, където родителите му се били преселили заедно с останалите заберци през Руско-турската война в 1828/1829 година. След дадената амнистия от турското правителство родителите му се завръщат в родното си село заедно с още дванадесетина семейства.

Произхожда от заберския род Станчовци.

Петър Стоянов се учил в гръцкото килийно училище в село Граматиково (по онова време българско нямало в този край), а като младеж се учил на занаята терзийлък в Созопол. Там той изучил добре говоримия и писмения гръцки език и когато се завърнал в Заберново, става учител. Открил първото училище в селото, и същевременно работи и като терзия (шивач). Бил е мухтарин (ключар) на селото, епитроп и псалт в черквата.

Починал в 1900 година.

В личния фонд на Петър Стоянов – Даскала има биографични бележки, няколко писма (с печатни бланки) от Одринската българска епархия за изплатени суми по събиране на владичината от Заберново за 1881, 1884, 1885, 1886 и 1890 г.; венчално свидетелство от 1899 г. на Киряк Балиев, осъден и разстрелян от четата на Т. Грудов през 1924 г.; лотариев билет от 1882 г.; издаден по случай построятката на българското училище в Лозенград.

В състава на фонда са и няколко документа на гръцки език – лични бележки, сметки и други на брой 14, а също така и други 16 доку-

мента на турски език от втората половина на XIX век – владала, разписки за изплатени данъци и др.

Документите на турски и гръцки език не са преведени.

Б. НИКОВ, ПЕТЪР ГОРОВ (1872 – 1956)

Роден на 15 юни 1872 г. в с. Заберново, Бургаско. Участва в подготовката и провеждането на Илинденско-Преображенското въстание. През пролетта на 1903 г. е избран за воевода на смъртна дружина. По време на въстанието се бие в четата на Дико Желебов. В дома на Петър Горев е укривано в продължение на 24 години знамето на Осми Стойловски революционен участък – единствено оцелялото до наши дни, от общо 14-те преображенски знамена, експонат на Военно-историческия музей в София. През 1908 г. във връзка с влизането на четата на Стамат Икономов, Лазо Лазов, Яни Попов и др. в Турция той е арестуван и осъден на три години строг тъмничен затвор. Присъдата изпълнява в Одрин, откъдето е освободен след амнистия от турското правителство.

Умира на 4.II.1956 година.

Биографични документи: биографична справка и ръкописна автобиография „Под развятогo комитско знаме“, венчалното свидетелство на фондообразувателя от 1893 г., две писма, ловен билет, влогова книжка.

Служебната дейност е документирана от документи, свързани със земеделската дружба в Заберново през двадесетте години; документи за дейността на поборническото движение в Заберново и Малкотърновско за периода 1938 – 1945 г.

В състава на фонда са 80 непреведени от турски език документа владала, паспорти за преминаване през граница, разписки за изплатени данъци към турската власт и др.

След снимковия материал най-интересни са снимките на къщата и скривалището, в което е съхранявано преображенското знаме.

В. ГОРОВ, ГОРО ПЕТРОВ (1905)

Роден е на 22.V.1905 г. в с. Заберново, Бургаско, където завършва началното си образование. През 1927 г. завършва педагогическо училище в Ямбол и учителства в бургаските села Зеселие и Ново Паничарево.

През 1941 г. е назначен за околийски училищен инспектор.

На 18.IX.1944 г. е приет за член на БКП.

Последователно е заемал следните длъжности в ГНС – училищен инспектор, началник на отдел „Просвета и култура“, завеждащ педаго-

гическия кабинет; от 1953 г. е преподавател в учителския институт в Бургас, а от 1958 г. е директор на Окръжния исторически музей. Изследовател на етническите, етнографските и фолклорните особености на Странджанския край.

Във фонда на Г. Горов се намира биографичен материал с пълна биография на научните му трудове, снимки, различни документи от служебната му дейност, няколко необнародвани трудове като: „Из Хасекията — пътеписи и други бележки и впечатления“, „Из гънките на Странджа“ (Пътепис), „Заберски родови хроники“, „Горовци — по заличените стъпки на един обикновен род в Странджа и др.

Във връзка с многогодишната му проучвателска и събирателска работа в Странджа във фонда му се намират наред с първичните материали (в тетрадки, бележници и др.) и няколко редакции от обемистия Сборник от странджански народни песни, писани на местния рупски диалект, в размер на около 2500 стр., разпределени на няколко раздела — коледарски, на „филек“ (пролетни младежки игри), сватбарски, митични, религиозни, любовни, семейни, съловно-професионални, социално-класови, исторически, хайдушки, хумористични, а също така и от „странджанският говор“.

Български народни приказки, пословици и гатанки, баяния, детски фолклор — всички записани на местния диалект с ударение, биографични сведения за информаторите и др.

Годишни отчетни доклади за дейността му като директор на Окръжния музей (1958–1966), папки с краеведчески материали (копия от необнародвани и необнародвани статии, писма и др.) за същия период.

Сбирка от отделни отпечатъци на неговите научни публикации, издадени брошури — пътеводители, упътвания, краеведческа справка и др.

ДИМИТРОВ, ХРИСТО ВЪЛКОВ (1862 – 1935)

Ф.801К.42 а.е., 1874 – 1935 г.

Роден е на 12 април 1862 г. в с. Градец, Котелско. През 1884 г. завършва Ришельовската гимназия в Одеса. Завръща се в България и става учител в родното си село. От 1890 до 1920 г. е директор в Котел и Сливен, отдавайки цели 33 години на учителското поприще. В Сливен заедно с Илия Гудев основават Комитет за издигане паметник на воеводата Хаджи Димитър, а от 1896 до 1899 г. редактира учителското периодично списание „Народен учител“.

През 1920 г. се заселва в Бургас, а от 1924 г. е назначен за библиотекар в Градската общинска библиотека. Автор е на книга за с. Градец, История на катедралния храм „Кирил и Методий“ в Бургас, които са в състава на фонда. В продължение на 14 години събира сведения и пише история на гр. Бургас. Книгата остава неотпечатана. Предаденият ръко-

пис на Бургаската община през 1935 г. изчезва. Към фонда са запазените откъси от книгата, публикувани във в. „Бургаски фар“ през 1934 г.

Голям общественик и родолюбец, през 1921 г. предава безвъзмездно 616 книги на читалището в с. Градец. Запазено е благодарствено писмо от Народна библиотека „Кирил и Методий“ до фондообразувателя за предадените писма на видни общественици и военачалници и снимка на генерал Радко Димитриев.

По негова инициатива през 1922 г. в Бургас е основан „Комитет за украса и благоустрояване на бургаските гробища и за издигане паметник на заслужилите за Бургас и Отечеството покойници“.

Умира през 1935 г.

Биографични документи: грамота за завършено основно образование в с. Градец (1874); свидетелство за завършен Пгимназиален клас в гр. Сливен (1882); некролози за смъртта му, издадени от учителите в с. Градец, от бургаската градска община и неговите близки (1935); статия с биографични данни за фондообразувателя, отпечатана в Бургаски фар (1935); статия от писателя Стефан Станчев за дейността на фондообразувателя като библиотекар, отпечатана в Бургаски фар (1935); биографичен очерк от внучката му Анета Димитрова (1977).

Запазена е кореспонденцията с общината в с. Градец, с културна дружба „Съгласие“ в София и с Бургаското градско общинско управление относно отпечатването на неговите книги, която документира отказа от полагаемия му се хонорар (1934–1935).

Творческа дейност: „История на катедралния храм „Кирил и Методий“ — Бургас (1920) — съдържа кратки биографични данни за Димитър Бракалов, Сава х. Дечев и др. възрожденци; книга за с. Градец (1933); бележки и извадки от неиздадената книга за Бургас (1935); драмите: „Великодушен отмъстител“ и „Опрощение“. Запазени са въпросници, попълнени лично от кметовете на Бургаската комуна през 1920 г. Петър Жигаров и Коста Кехайов (вероятно във връзка с идеята за написване история на Бургас (БД)).

Обществена дейност: опис за безвъзмездно предадени книги на читалището в с. Градец (1921), речи, произнесени от фондообразувателя по различни поводи и на юбилейни тържества (1886, 1924).

Към фонда се палят документи и за съпругата му Анастасия Стоева Захариева — свидетелства и удостоверения за завършено основно и средно образование в Шумен (1883–1892), свидетелства за учителски стаж.

Приложена към фонда е докторска дисертация на д-р Атанас Димитров, защитена в Йенския университет през 1898 г. На заглавната страница е отбелязано, че докторската дисертация се посвещава на Христо Вълков Димитров. Предполага се, че фондообразувателят е издържал Атанас Димитров по време на следването му в Германия.

Снимки: снимка на Христо Вълков Димитров като ученик в Одеса

(1884) и учител в Котел и Сливен (1890–1920); снимка на група младежи от Котел, изучаващи есперанто (1890); снимки на Христо Димитров със семейството му (1891–1920); снимки на родителите му (БД); снимка на Димитър Бракалов (БД).

ДИПЧЕВ, ГЕОРГИ ВАСИЛЕВ (1887 – 1950)

Ф.812К, 15 а.е., 1905 – 1978 г.

Роден е на 10.I.1887 г. в гр. Панатюрище. Син е на легендарната Райна Княгиня. Завършва Машинно училище в гр. Варна (сега Висше народно военноморско училище).

От 1920 г. е назначен за инспектор по парни котли в Бургаски окръг. В Бургас под негово ръководство през 1923 г. са организирани първите курсове за огньари и машинисти. По инициатива на Георги Дипчев Бургаската търговско-индустриална камара прави официално предложение до Министерството на търговията, промишлеността и труда за откриване на техническо училище в гр. Бургас. За негов пръв директор през 1925 г. е назначен Георги Дипчев.

Умира през 1950 г.

Архивният фонд е частично запазен. След смъртта на фондообразувателя редица документи и снимки са иззети от музеи, родственици и частни лица.

Биографични материали: лични карти за самоличност, издадени през 1928 и 1933 г.; осигурителна книжка (1940); биография на фондообразувателя, написана от дъщеря му Надежда Дипчева (по мъж Маринкева) (1978); спомени за Г. Дипчев от негови колеги (1978); некролози от колектива на Техническото училище, обществени организации и частни лица (1950).

Снимка на Георги Дипчев с другарите му от Машинното училище – (1905); като военнослужещ (1910); семейни снимки на фондообразувателя (1915–1919); снимка на Райна Княгиня със синовете и – Иван, Георги, Асен, Владимир; снимки с колеги и ученици.

ЗУРКОВ, ЛЮБОМИР ИЛИЕВ (1906)

Ф.811К, 30 а.е., 1891 – 1979 г.

Роден е на 2.IX.1906 г. в Бургас, където завършва основно и средно образование. През 1925–1929 г. следва в Берлин по специалността фармация, дипломира се и се завръща в родния град. От 1932 г. поема (отначало част, впоследствие изцяло) ръководството на дрогерия „Зурков“ до национализирането ѝ. От 1948 до 1951 г. е директор на Дър-

жавно санитарно-аптечно предприятие – Бургас. След това до пенсионирането си (1968) е управител на аптеката към Градска болница – Бургас.

Архивният фонд обхваща немалък (88-годишен) период от време и хвърля светлина върху много регионални събития, някои от които имат и общонационално значение.

Запазена е дипломата за завършено висше образование и получена правоспособност от фондообразувателя (1929); чернови на речи, изказвания, бележки, стихотворения, разкази (някои публикувани след 9.IX.1944 г.) и др.

За пряката служебна дейност най-много научаваме от регистрационната книга за назначаване и напускане на служителите в дрогерията за периода 1911–1948 г.

Най-голямото достойнство на фонда е богатият илюстрационен материал – снимки, картички, програми и др. за важни моменти от почти всички сфери на общественно-политическия живот на града и окръга, както и редица важни вътрешно- и външнополитически събития: направена от фондообразувателя снимка от посещението на крал Александър в София през 1934 г.; снимка, показваща състава на масонската ложа в Бургас (БД); картички за чествуването на 50-годишнината от Априлското въстание в Бургас; снимки на местни и гостували в Бургас футболни отбори (1924–1929); снимки с изгледи от стария Бургас (1905–1939); снимки на основателите и от десетгодишния юбилей на музикално дружество „Родни звуци“ – Бургас; снимки от първите оперни прояви в града, покани и програми за спектакли и концерти – (1911–1927); снимка на аптеката при превързочния пункт на 24-ти черноморски пехотен полк през 1918 г.; снимки от вътрешността на дрогерия „Зурков“ (1919–1936); снимка на консулското тяло в Бургас – руски, френски, турски, италиански и гръцки консул и част от местния елит (1907); снимка на Кимон Георгиев с Борис III в Бургас (1935); снимка на обвинения в шпионаж бивш учител в търговската гимназия Исмаил Джалилов, защитаван от Ал. Малинов (1934); снимки от откриването на бургаското пристанище (1903); снимки на буржоазни лидери, членове на правителството и ръководители, посетили Бургас по различни поводи.

От документите на близки и роднини на фондообразувателя най-интересни са свидетелството за зрелост (1902) и студентската книжка на Мария Гурбанова (майка на Л. Зурков) и снимките на баща му; снимка на български войници от 1894–1895 г.; снимка на български войници пред лазарета в Лозенград (1913); снимка на български офицери във военнопленнически лагер в Гърция (1919) и др.

Има много семейни снимки – на Олга Зуркова (музикален педагог, съпруга на фондообразувателя), на дъщерите Мая Зуркова (актриса) и Лилия Зуркова – Пиперова (преподавател по хармония и история на музиката), на близки и роднини.

ИВАНОВ, МАКСИМ РАЙКОВ – д-р МАКСИМ РАЙКОВИЧ
(1882 – 1933)

Ф.779К, 135 а.е., 1898 – 1933 г.

Един от първите социалисти в Бургас. Учи право в Белгия и Швейцария, където установява близки връзки с руски революционери-емигранти. С помощта на съпругата си Вида Банкова организира канал за пренасяне на нелегална литература за Русия през България. Успява да си достави едно пълно течение на в. „Искра“, което е предадено на съхранение в Централния партийен архив – София.

През 1908 г. д-р Максим Райкович защитава докторат по юридическите науки и се завръща в Бургас. Участва активно в живота на Бургаската партийна организация. През 1919 г. е избран за член на Бургаската комуна. През 1931–1932 г. отново е издигнат за общински съветник. Член е на нелегалния антивоенен комитет в Бургас.

Умира през 1933 г.

Личният му фонд не е цялостно запазен поради това, че голяма част – писма, книги и вестници, са изтеглени от различни институти – Централен партийен архив, Окръжен исторически музей, Окръжен партийен архив, Института за история на БКП, Музея на революционното движение в София и Москва.

В Института за история на БКП са приети 20 от най-ценните му писма и документи, на някои от които притежаваме фотокопия.

Документи от биографичен характер: задграничен паспорт (1927) и лична карта за членуване в Съюза на българските адвокати, некролози за смъртта му (1933); вестници и списания с публикувани за него материали (1960–1967).

Кореспонденция между д-р Максим Райкович и съпругата му Вида Банкова за състоянието на социалдемократическата партия в България и учителската организация, за хода на революцията в Русия и отзвуката ѝ сред бургаските социалисти; за организирането на канал за пренасяне на нелегална литература през България за Русия; сведения за организираните и проведени манифестации и събрания от трудещите се в Брюксел и Берн (1898–1908).

Кореспонденция между д-р Максим Райкович и д-р Никола Максимов (тогава студент по медицина в Германия) със сведения за положението в международното работническо и социалдемократическо движение; за предателството на Бернщайн и отзвуката в България; сведения за положението в Русия; за доставянето на в. „Искра“ и др. литература (1902–1908).

Писмо от д-р Никола Максимов до Максим Райкович за пристигането му в Турция и арестуването му от турското правителство (1927); писма от Одеса (1931, 1932) за пребиваването му в гр. Николаев и за установяването му на постоянно местожителство в Одеса.

Писмо от Ана Маймункова до д-р Максим Райкович, написано в Хасково през 1906 г.

Окръжно № 3 за задачите и организацията на синдикалното движение в България (1910); позиви на Бургаската работническа социалдемократическа партия към работниците и занаятчиите (1911); позив към българския народ от ЦК на БКП и парламентарната група против репресиите на правителството срещу манифестациите на трудещите се (1919).

Ръкописи на преводи от френски и руски: „Монизъм“ от Георг Хегел, „Модерният социализъм“ от Ж. Северак, „Социализмът и аграрният въпрос“, „Домашна кражба“ от Ан. Франс, „Естетическото възпитание и развитие на децата“ от П. Кантерев. Преводите са от фондообразувателя.

Автобиография на Вида Банкова и некролози за смъртта ѝ (1961).

Ръкописи от стихове и разкази, написани от сина на фондообразувателя – Онегин Райкович (1945–1968); некролози за смъртта на същия (1968).

Снимки – негови и на семейството му, правени в България и в чужбина (1902–1933).

Илюстрирана картичка от Манол Иванов до Вида Банкова, написана на 25 октомври 1905 г. в Кронщадт с данни за революцията в Русия и за борбата на руския пролетариат против царизма.

Снимка на курсисти от първата комунистическа школа в Пловдив (1922).

Писма, описи и разписки за предадени архивни материали и книги на различни институти.

ИЛЕВ, ИЛЪО ИВАНОВ (1885)

Ф.733К, 13 а.е., 1941 – 1944 г.

Роден през 1885 г. в гр. Калофер. През 1915 г. завършва право в Софийския университет. Работи като мирови съдия в Бургас, Кърджали, Велико Търново. През 1930 г. се установява в Бургас. В много от делата, които води, е защитник на членове на БКП.

През октомври 1944 г. влиза в редовете на БКП и участва в работата на Народния съд в Бургас като народен обвинител.

Архивният фонд е частично запазен. Съхранени са предимно съдебни дела и обвинителни актове.

Обвинителен акт по следствено дело № 192/1941 г. срещу В. и Жеко Колеви.

Дело № 184/1941 г. срещу Ганчо Хардалов, Желязко Русчев, Тодор Вълчев.

Дело № 343/1942 г. и 576/1942 срещу Гочо Иванов, Михаил Дойчев, Франц Калайджиев, Иван Танев и др.

Дело № 240/1942 г. срещу Атанас Манчев.

Обвинителен акт по наказателно дело № 684/1942 г. срещу Иван Димов и Васил Караянев.

Наказателно дело № 255/1942 г. и наказателно дело № 505/1943 г. срещу Любен Динов, Къньо Енев и др.

Обвинителен акт по дело № 60/1943 г. срещу Атанас Атанасов и Харизан Харизанов.

Обвинителен акт по наказателно дело № 193/1944 г. срещу 111 души от Карнобатската конспирация.

КОЛАРОВ, ИВАН ХРИСТОВ (1894 – 1974)

Ф.781К, 42 а.е., 1915 – 1974 г.

Роден е на 20 октомври 1894 г. в гр. Ямбол, по професия учител. За активна политическа дейност е лишен от учителски права. Член на БКП от 1919 г. Участва в Септемврийското въстание през 1923 г. След поражението емигрира в СССР. По поръчение на задграничното бюро на ЦК на БКП през 1925 г. се завръща и работи като нелегален в родния си град. Вследствие на провал е заловен и осъден на 12,5 години строг тъмничен затвор. През 1929 г. е освободен от затвора поради обща амнистия. През 1934 г. във връзка с конспирацията на моряците отново попада в затвора, но е освободен поради липса на доказателства. В затвора написва множество стихотворения и спомени. С голяма популярност се ползува написаната от него песен „Китна пролет“. С някои от тях е участвувал в конкурси. В сборника на БАН, издаден през 1959 г. под името „Песни на българското работническо движение 1891–1944“, са поместени 4 негови стихотворения, ръкописите на книгите се пазят в личния му фонд. Песента „Китна пролет“ е включена в учебника по пеене за VIII клас.

След 9.IX.1944 г. се занимава с активна обществено-политическа дейност.

Починал на 7 юли 1974 г.

Архивният фонд е сравнително добре запазен.

Лични документи: удостоверение за раждане (препис 1951); автобиография; зрелостно свидетелство за завършено педагогическо училище в гр. Ямбол (1915); свидетелство за съдимост с данни за отнети учителски права (1929); удостоверения от Сливенския и Софийския затвор за излежана присъда (1945, 1953); пенсионна книжка и грамота от НС на Отечествения фронт за дългогодишна обществена дейност (1967).

Статии и материали, писани за него: „Скромността на стария борец“ – в „Народна младеж“ от 25.I.1960 г.; „Как се роди песента „Китна пролет“ – статия от Лили Мартинова (БД); кореспонденция с

частни лица и учреждения, поздравителни картички, честитки и поканни – (1958–1973).

Творческа дейност: „Вася септемвриец“ – повест за Септемврийското въстание в Странджанския край през 1923 г. Оригинал. Ръкопис (1928) – написана е в Сливенския затвор: „Китна пролет“ – поема в различни варианти – написана в Сливенския затвор през 1926 г.; „Рожби непокорни“, „Самотен гроб“, „Към върхът“, „Съдба“, „Старият безбожник“ – поема, написана в Софийския затвор през 1929 г.; „Априлски дни“ – стихосбирка (1926–1946). Фондът съдържа множество ръкописи на стихотворения, маршове и поеми.

КРОТКОВ, НЕНЧО НИКОЛОВ (1870–1966)

Ф.712К, 24 а.е., 1888 – 1959 г.

Роден на 18.X.1870 г. в с. Мажура, Източна Тракия. Участва активно в културния и обществен живот на гр. Мичурин. Избран е за председател на Комитета за изграждане на храм-паметник на „Петрова нива“ – за увековечаване паметта на загиналите в Преображенското въстание.

Кореспондира с различни лица, учреждения, организации, министерства, отделни министри и министър-председатели по въпроси, отнасящи се до културния и стопанския живот на Странджанския край.

Прави много предложения – за подобряване на дървообработвателната промишленост, за разширение на корабостроителната работилница и за превръщането на Мичурин, Ахтопол и други крайморски селища в морски курорти.

Умира на 10.X.1966 г. на 96-годишна възраст.

Материали от биографичен характер: кръщелно свидетелство и свидетелство за завършено образование (1887–1888); майсторско свидетелство за придобита правоспособност по готварство (1929); наемни договори, пълномощни, тъжби и иски молби против частни лица и организации (1914–1959); свидетелство за прослужено време; пълномощно от Василиковската околийска дружба „Одринска Тракия“, дадено му като делегат на Мидиенска околия за общия тракийски събор в Одрин – (17.XII.1918).

Устав на трудовата риболовна земеделска производителна кооперация „Тракия“ – Ахтопол (1926); на Готварското занаятчийско сдружение „Здраве“ в Бургас (1927); на Риболовната трудово-производителна кооперация „Тракиец“ – Мичурин (1929).

Устав с учредителните протоколи на Комитета за издигане храм-паметник на „Петрова нива“ (20.XII.1928).

Искания от кметове и църковни настоятелства на Бургаски окръг до Св. Синод, министър-председателя, Министерството на външните работи и др. за откриване на Дебелто-Бургаска митрополия (1929, 1933).

Статии, изпращани за публикуване в различни вестници и списания, между които „България над всичко“, „Патриотизъм на странджанските горяни-кооператори“, „Поминъкът на Странджа — някога и сега“, „Риболовът и бежанците-риболовци“, „Илинденската и Преображенската епопея“, „Нестинарството в Странджа и ползата за страната от него“ (1939); „Торпилиран турски параход край Царево“, „Нуждите от държавна болница в Царево“, „Накъде ни водите, управници — опомнете се!“, „Две славни дати на героически народности спомени“; писма, донесения и изложения до цар Борис III за залесяването на Ахтополското и Царевското пристанище и за преминаването им към Дирекцията на корабоплаването и пристанищата; преписки с държавни ръководители, министерства, учреждения и организации по стопански, културни и политически въпроси — (1917, 1923, 1957, 1958); кореспонденция с отделни лица по лични и обществени въпроси (1919, 1959).

Събирателска дейност: Народната песен „Събрала се е, събрала, Кърджалийската дружина“ — изпята на панаира в Църнофорово, Малкотърновско, от баба Султана Иван Кроткова през 1888 г.

Снимки: лични, групови — на близки и познати на фондообразувателя.

МЕЧЕВ, ЛЕФТЕР РУСИНОВ (1877 — 1959)

Ф.805К, 27 а.е., 1877 — 1959 г.

Роден е на 22.XII.1877 г. в Малко Търново. Лефтер Мечев е един от организаторите на революционни комитети в Малкотърновския край. Има срещи с Гоце Делчев, Георги Кондолов, Михаил Герджиков, Пано Ангелов и други воеводи. В Преображенското въстание се бие в четата на Пеню Шиваров. След разгрома се завръща в Малко Търново, където турските власти го арестуват и осъждат на пет години строг тъмничен затвор. До края на живота си живее с подвига и саможертвата на преображенци, запазва неопегнени революционните идеали. Умира през 1959 г.

Предадените материали разкриват предимно обществено-политическата дейност на фондообразувателя след въстанието.

Биографични документи: членска карта в Народната федеративна партия (1910), дневник от Одринския затвор (1906—1908), спомени и биографични данни за фондообразувателя от дъщеря му Мара Бояджиева (1978).

Творческата дейност е обхваната от седем статии, посветени на Преображенското въстание, едно стихотворение, посветено на Георги Кондолов, писано през 1906 г. в Одринския затвор, и спомени на Лефтер Мечев за революционните борби в Странджанския край.

Обществено-политическата дейност е илюстрирана от проекто-

програма на Македоно-одринската революционна организация от 1908 г.; писмо от Централното бюро на Народната федеративна партия — Солун, за изграждане на местна организация в Малкотърновския край с приложен апел от извънредния конгрес на партията към партийните организации и съмишленици (1910); протокол от конгрес на Народната федеративна партия, състоял се в Солун на 24.IV.1910 г. с протоколчик Л. Мечев; протокол от избор на околийско бюро на Народната федеративна партия в Малко Търново с председател Л. Мечев (1910); изложение от Л. Мечев до Илинденското дружество в Бургас с искане да го освободят от членство в него заради антидемократичния характер на дейността на дружеството (1942).

Интересна е снимката на фондообразувателя със Стоян Москов от Малко Търново (във въстанически дрехи), както и тази с внука Любомир, на която личат извезаните в Одринския затвор колан и калпак, съхранени днес в Окръжен исторически музей — Бургас.

МИНКОРСКИ, АТАНАС НЕДЕВ — д-р АТАНАС НЕДЕВ
(1881 — 1975)

Ф.743К, 46 а.е., 1897 — 1973 г.

Роден е на 12.IV.1881 г. в с. Девегинци, Бургаско. Завършва медицина в Швейцария и от 1925 до 1940 г. е началник на Областната медицинска служба в Бургас.

През 1927 г. заминава на специализация в Париж, където получава допълнителна квалификация в областта на туберкулозните заболявания. След завръщането си в Бургас създава Комитет за борба с туберкулозните заболявания и започва лечение чрез прилагане на ваксината БЦЖ. По негова инициатива в града е построен Противотуберкулозен диспансер. Има определени заслуги в борбата срещу туберкулозата, която в първата половина на XX век има масов характер в Бургаски окръг.

След присъединяването на Южна Добруджа към България през 1940 година същият е командирован в гр. Толбухин като комисар по народното здраве.

Дългогодишен председател е на Дружеството за борба с туберкулозата — Бургас, на БЧК и на лекарския клон към Българския лекарски съюз.

Умира през 1975 г.

Личният фонд е частично запазен.

Документалните материали отразяват служебната и обществена та дейност на фондообразувателя.

Материали от биографичен характер: биографични данни (1973); разрешително, лична карта и открит лист за свободно движение и безплатно пътуване в района на управлението в Добруджа.

Доклад за обединяване на българския учителски съюз и учителския синдикат, изнесен на околийска учителска секция в Карнобатска околия (1909); списъци, статистически сведения, проучвания на епидемичния цереброспинален менингит в Бургаска област (1938–1940); за здравните показатели в областта (1920–1939); годишни бюлетени за санитарната статистика в областта, попълвани от фондообразувателя (1921–1925); доклад за санитарното състояние на района (1927); статии от вестници и преводи от френски на здравни теми (1928–1966); брошурата „Мисли върху настоящия етап на алкохолния въпрос в България“ (1973).

Заповеди от Главна дирекция на народното здраве за командироване на д-р Недев в Южна Добруджа (1940).

Доклади от Главна дирекция на народното здраве за дейността на областната медицинска служба в Добруджа (1940); сведения за настанените преселници в Южна Добруджа и за заболяванията сред тях.

Преписка с Главна дирекция на народното здраве относно откомандирането му и предаването на службата.

Материали от обществената дейност на фондообразувателя: доклади и бележки за реферати на здравни теми – за борба против алкохолизма и други, изнасяни пред здравни работници, учители и пред гражданството (1927–1952).

Цифрова таблица за шетите в България през 1945 г.

Илюстрирани материали: лични снимки и снимки на близки; снимки от участие в Първата световна война (1914–1918); снимка от посещението на проф. Лъорен в Бургас (1929); снимка на въздържателната лежа в Бургас и др.

ПОПКИРОВ, ГЕОРГИ – ДОКТОР (1883–1957)

Ф.820К, 105 а.е., 1901 – 1949 г.

Роден е на 23 март 1883 г. в с. Малък Дервент, Турция. Завършва Одринската гимназия през 1902 г. От 1902 до 1904 г. учителствува в Димотика и Лозенград, след което заминава да продължи образованието си в Русия. През 1911 г. завършва Военно-медицинската академия в Петербург, където е бил студент на известния руски физиолог – академик Иван Петрович Павлов. След завръщането си от Русия практикува като лекар – отначало в родното си село, а след това в Одрин и Дедеагач. През 1920 г. се установява на постоянно местожителство в Бургас, където живее и работи до смъртта си през 1957 г. Участва активно в борбите на тракийските българи за присъединяване на Беломорска Тракия към България.

Личният фонд е сравнително добре запазен.

Документи от биографичен характер: годишно свидетелство от

средния курс на обучение (1901), визата, с която заминава да следва в Русия от Лозенград (1904 – турски и руски език), удостоверение (1908) за добра работа на фондообразувателя като завеждащ Сакаганския (в Русия) лечебно-продоволствен пункт (руски език); удостоверение – (1911) за работата му като домашен лекар със сведение за помощта, която е оказвал на руските селяни през всекидневно насрочените приемни часове (руски език); открит лист за свободно движение във всички райони на страната, издаден на 25.IX.1944 г.; автобиография (1948).

Документи от обществената, творческата, служебната и обществената дейност – служебни документи: писма и удостоверения със сведения за назначенията му като учител и общински писар (1902–1910); писма от одринския митрополит (1902 и 1903) със сведение за изразено (в училищно-преподавателската дейност) несъгласие с решенията на Берлинския конгрес и за освобождаване на Попкиров от длъжност; известия, удостоверения със сведения за назначенията на фондообразувателя: лекар в Суфлийско, Ортакьойско, Димотичко, Дедеагачко и Гюмюрджинско (1911–1913), в София (1914), във Военната болница в Одрин (1914) и в Първостепенна държавна болница в Бургас (1920–1924); като училищен лекар в Бургаската мъжка гимназия (1925–1928) и в Търновската гимназия (1929), като доверен лекар в ПГТ – Бургас (1929–1934); атестационен лист за работата му като началник на 3-та областна дивизионна болница в Сливен (1941); заповед на началника на областна дивизионна болница – Сливен, за работата по райони (1944), обръщение към постъпилите на лечение войници (1945).

От дейността му като учител-лекар са запазени резолюции, молби, материали от дебатите, къде да бъде построена мъжката гимназия – (1934), и други писма от родителския комитет, от организации, писма до Министерството на народната просвета, изложения и др.; отчети на родителско-учителския комитет на Бургаската девическа гимназия за 1935/1936 и 1936/1937 година.

Обществено-политическа дейност: екземпляр от Меморандума (френски език), изпратен до президента на Асамблеята на Лигата на нациите (с копия до министър-председателите на САЩ, Франция, Англия и др.) и от писмото (латински език) до папата в Рим, в което се настоява да бъдат защитени правата на българите в Македония, Добруджа и Източна Тракия, в тази връзка телеграма (в „Зора“, 1923 г.), дописка (в „Епоха“ – 1923) и съобщение (в „Фар“ – 1922) за митинг на тракийците и речта на Попкиров – председател на дружество „Тракия“ в Бургас.

Писма, обяви, списък с имената на дарителите и размера на пожертвованията и др. материали във връзка с построяването (1926–1927) на културен тракийски дом-пансион в Бургас и за дейността на културно-благотворително дружество „Тракия“ (1936–1937); покана към бургаските лекари (1944) да се включат към ОФ с подписите на 44 бургаски лекари и словото, произнесено от фондообразувателя на състоялата се

среща между съветски и бургаски лекари през ноември 1944 г., съобщение от Областния комитет за изборите за Народно събрание на 27.X.1946 г.

Публикации и други печатни материали: 22 брой на в. „Вести“ (1908–1911) със статии по медицински въпроси (някои от фондообразувателя), но осветляващи и исторически събития; „Вестник на вестниците“ (БД) – снимка от митинг против Ньойския договор в Дедеагач (1919) – говори Попкиров; също „Вечерна бургаска поща“ (1941); обяви от българо-съветското дружество и лекарския клон – Бургас (1947), и дружество на здравните работници – Бургас (1948), за сказки, изнесени от фондообразувателя.

Творческа дейност: спомени (1949) на фондообразувателя за освободението на Дедеагач през Балканската война; лекции: „Хигиената на учителя, за да запази добро своето физическо състояние“ (БД), „Почвата и нейното санитарно значение“ (БД); сказки: „Великият академик И. П. Павлов“ (1946), „Поредните задачи и постижения на Академията на медицинските науки в СССР“ (1947), „Знаменитият руски биолог и бактериолог И. И. Мечников“ (1947), „Человеческата чума“ (БД), „От какво се обуславя здравето на учащата се младеж и успеха в училището?“ (БД); беседи: „Фармакологическите свойства на алкохола“, „Вредното действие на спиртните напитки върху човешкия организъм“ (1938), „Онанизъм и неговите вредни последствия“ (1938); реферати: „Есенциалната хипертония“ – полезни и вредни последствия от борбата с увеличеното кръвно налягане (1946), „Здравното състояние на учащата се младеж и задачите, свързани с неговото подобряване“ (1943).

Фотоснимки: снимка на фондообразувателя през 1926 г.; снимка от годежа на фондообразувателя с Мария Попгоянова (1909).

Снимка на български офицери на брега на Бяло море (1916); Снимка на фондообразувателя като студент (1909).

Снимки на д-р Попкиров като военномобилизиран (1916–1919); като началник на 3-та дивизионна болница в Сливен (1941).

Снимка на архиерейския наместник на църквата „Св. Спиридон“ в Лозенград (БД) – тъст на фондообразувателя.

Снимка от посещението на с. Мандра, Бургаско, от Крамер – почетен председател на Международния „Червен кръст“ – Женева, натоварен със задачата да проучи положението на бежанците (1925).

Репродукция от снимка на академик Иван П. Павлов със студенти, сред които е и фондообразувателят;

Снимка от IX тракийски събор (1925).

Снимки с автографи за фондообразувателя от митрополиите в София (1933), Ст. Загора (БД) и (1939) и Сливен (1940).

ПОПЦВЕТКОВ, ХРИСТО АНГЕЛОВ (1879 – 1972)

Ф.731К, 13 а.е., 1907 – 1964 г.

Роден е на 22 април 1879 г. в с. Самоводене, В. Търновско. През 1899 г. участва в учредителния конгрес на БЗНС в Плевен като представител на самоводенските селяни. От 1910 г. живее в Поморие, където участва активно в обществено-политическия живот на града. Деец на Демократическата партия. След изборите през 1931 г. е издигнат за околийски началник, но още следващата година е освободен от тази длъжност. През годините 1930–1940 е редактор на собствения си вестник „Черноморски глас“ – Поморие. Търси контакти с комунисти и става един от основателите на БСД-во в града. Взема участие в създаването на Отечествения фронт в Поморие.

След 9 септември 1944 г. продължава да работи за укрепването на народната власт. Избиран е за общински съветник и е един от основателите на ТКЗС в града.

Архивният фонд е частично запазен

Обществено-журналистическа дейност: предизборни позиви, декларации, платформи и други материали принадлежащи на различни политически партии (1907–1945).

Календари на демократическата партия (1908–1915).

Изложение от анхилското околийско и градско бюро на Демократическата партия до министъра на вътрешните работи, против уволнението на Христо Попцветков като околийски началник (1932).

Молби от поморийски граждани за приемането им в Демократическата партия (1932–1933).

Изложение на Христо Попцветков до 24-то Обикновено Народно събрание против избирането на Христо Василев за народен представител на Поморийска околия (1938).

Позив на фондообразувателя – кандидат за народен представител (1940).

В. „Черноморски глас“ – редактиран и издаван от фондообразувателя (1928–1940).

Спомени за живота и дейността на Търновския митрополит Антим (1964); спомени за основаването на БЗНС (1967); спомени за посещението на цар Фердинанд в Преображенския манастир край Велико Търново (1964).

СЪРБЯНОВ, КОНСТАНТИН ИВАНОВ (1896–1961)

Ф.783К, 27 а.е., 1918 – 1959 г.

Роден е на 29 юни 1896 г. в гр. Севлиево. В Бургас се установява на постоянно местожителство през 1920 г. През 1927 г. завършва ме-

дицина в гр. Бари, Италия, и две години по-късно отново се завръща в Италия, където специализира в областта на маларичните заболявания.

В борбата срещу маларията, която до 9 септември 1944 г. е истински бич за населението в Бургаски окръг, д-р Сърбянов има немалки заслуги. Ръководи Противомаларичния и хигиеничен институт. Участва активно във всички оздравителни мероприятия, провеждани в маларичните райони на окръга.

След 9 септември 1944 г. работи като лекар в Градска обединена болница в Бургас. Умира през 1961 г.

Фондът не е цялостно запазен.

Материали от биографичен характер: диплом за завършено висше образование (1927) и курс по малария в Италия (1929); осигурителна книжка „Злополука“.

Материали от служебната и обществената дейност: удостоверения и свидетелства за трудов стаж като учител и лекар (1915–1959); разрешителни за частна лекарска практика (1928–1959).

Годишни отчети на противомаларична станция – Бургас, с данни за климатичните особености на района, метеорологични и топографски сведения за заразените селища, данни за степента на заболяемост, сведения за проведени противоларвени и противокомарни мероприятия (1928, 1934, 1938–1939); за резултатите от лечението с акрихин (1939).

Доклад за средствата и методите при лечение на маларията; ролята на противомаларичната станция в Бургас в борбата с маларията – (1936–1946); проект за организиране на борбата с маларията в Бургаска област; брошури и други материали за борба с маларията (1929–1959).

Обявления, заповеди, афиши от Градско общинско управление – Бургас, и Главна дирекция на народното здраве за организиране на борбата с маларията и пропагандни материали на Противомаларичната станция в Бургас (1929–1933); скици на Бургаския и Баненския маларичен район – (1930).

Устав на Първа народна кооперативна болница.

Правилник за службите в маларичните райони.

Карти на Бургас (1925–1956).

Илюстровани материали: албуми, лични и семейни снимки и снимки, отразяващи почистването на канала при „Азмака“ – с. Лъка (1919–1941) – репродукции.

ТАБАКОВ, ГЕОРГИ ДИМИТРОВ (1902 – 1976)

Ф. 821К. 52 а.е., 1910 – 1979 г.

Роден е на 3 април 1902 г. в гр. Сливен. Основно и средно образование получава в родния си град. Музикалните му способности се из-

явяват в най-ранна възраст. Като ученик в прогимназията е солист в „Детската музикална китка“ към училището; пее в хора на катедралната църква „Св. Димитър“, а на 15 години вече ръководи създадения от него хор към църквата „Св. Никола“ – кв. Клуцохор, гр. Сливен.

Най-силно влияние върху развитието на бъдещия диригент оказва учителят по пеене в гимназията – изтъкнатият композитор Мишо Тодоров.

На Окръжния комунистически събор, състоял се в гр. Бургас на 15 октомври 1922 г., работническият хор от гр. Сливен се представя в червени рубашки, препасани с червени шнурове, и под ръководството на Г. Табаков изпълнява „Интернационалът“. Същата година Г. Табаков се установява на постоянно местожителство в гр. Бургас и от този момент до самата си смърт създава и ръководи различни хорови състави в града. През 1924–1925 г. е диригент на хор „Орфей“, преименуван по-късно в хор „Родна песен“. Основател и диригент е на бургаския народен хор (1925–1935). След 9 септември 1944 г. ръководи смесения хор към Морски съговор, станал впоследствие представителен хор на Градския народен съвет – Бургас, камерния мъжки хор „Родна песен“, хора към Окръжния съвет на профсъюзите – Бургас, хора на учителите. Основател е на детския пионерски хор, диригент на хора към филхармонията в Бургас през 1951 г. и на хора към самодейната опера през 1954–1955 г.

Личният фонд е частично запазен.

Материали от биографичен характер: кръщелно (1932) и венчално свидетелство (1937); дипломи за завършено образование (1922), тетрадка с подбрани биографични бележки за Г. Табаков от съпругата му Янка – Нона Табакова, както и за развитието на хоровото дело в Бургас от 1920 г. до наши дни (1979).

Творчески материали: „Златното сърце“ – оперета, музика Г. Табаков – партитура за пиано и щимове за певци и инструменталисти (БД); Нотен материал „Черковни напеви“ от композитора Димитър Караджов, изпълнявани от смесения хор при църквата „Преображение Господне“ с щимове на Г. Табаков (1948); партитури на песни, подарени му с автографи от композиторите Георги Шагунов, Върбан Върбанов, Мишо Тодоров и Любен Тодоров – дирижирани от Г. Табаков, партитура на хор № 1 и № 3, оп. „Надя“ на В. Върбанов, „На Лазар“ – сюита за смесен хор от Павел Стефанов (1935).

Запазени са статии и отзиви за изнесени концерти от бургаския народен хор под диригентството на Г. Табаков, рецензия на маестро Г. Атанасов за спектаклите на оперите „Гергана“ и „Запустялата воденица“ под диригентството на Г. Табаков.

Изобразителни материали: към фонда са приложени лични и семейни снимки на диригента, снимки на хорови състави, дружески шарж от неизвестен автор от 1931 г. и др.

За дейността на Г. Табаков се съдържат сведения и снимков материал към фондовете на Иван Петров Висиков и Любомир Зурков.

ТОДОРОВ, РУСИ ВЪЛЧАНОВ – АРХИМАНДРИТ РАФАИЛ ВЪЛЧАНОВ (1881 – 1964)

Ф.734К, 35 а.е., 1901 – 1963 г.

Роден е на 14 декември 1881 г. в гр. Малко Търново.

Участва в подготовката и провеждането на Преображенското въстание през 1903 г. Член е на смъртна дружина. След поражението се отдава на църковна дейност. Независимо от духовния си сан през целия си живот не престава да се занимава с активна общественно-политическа дейност.

В периода 1923–1924 г. подпомага четите на Георги Бекчиев и Тодор Грудов. Събира и пише редица материали за видни възрожденски дейци, като Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Васил Левски и др. Спомените му са за събитията по време на Преображенското (1903) и антифашисткото (1923) въстание в Странджанския край. Архивният фонд е частично запазен.

Лични документи: кръщелно свидетелство, издадено през 1917 г., автобиографични бележки с данни за участието му в Македоно-одринското революционно движение (1903); удостоверения и документи за ръкополагането му в по-висок духовен сан; актове и преписки за приет църковен инвентар в манастирите, където е служил (1913–1960); тетрадка с чернови на протоколи, заявления и писма на по-висши църковни инстанции, засягащи дейността на Коджа-Букския манастир (1904–1960); бюджет за приходите и разходите на манастира (1942–1951); поздравителни писма до фондообразувателя по случай годишнини от Преображенското въстание (1936–1949); устав на комитета за издигане на паметник в чест на загиналите участници в Преображенското въстание със сведения за най-видните странджански революционери – Лазар Маджаров, Георги Кондолов, Стамаг Икономов и др. (1926).

История на манастира „Живоприемний източник“ край с. Голямо Буково (1905–1960) с предания и легенди по неговото основаване, сведения за строителя на манастира Кольо Минев от Трявна, за първите монаси, пристигнали от Преображенския манастир.

Спомени за Преображенското въстание и за Михаил Герджиков; за водените сражения с турците; за подпомагане на четите на Георги Бекчиев и Тодор Грудов (1923–1924).

Турско-български речник, съставен от фондообразувателя.

Събирателска дейност: материали за Вълчан войвода, Паисий Хилендарски, Софроний Врачански; извлечения от книгата „Борба против католиците за независима българска църква“ със сведения за борбата против влиянието на католическата църква в Малкотърновския край; за родословното дърво на рода „Бимбеловци“ от с. Факия, Грудовско; тетрадки, съдържащи сведения и извадки от библията; събрани от фондообразувателя предания за местността „Есекията“ в Странджанския край (1929); извлечения от „Археологически бележки“ на А. Гяу-

ров за културните паметници на Цариград и за ролята на митрополит Климент в борбата за руско-българско сближение (1959); сведение от Пейо Кирилов за основания от Васил Левски революционен комитет в гр. Малко Търново през 1871 г.

Кореспонденция с частни лица и учреждения (1902–1903).

Снимки: индивидуални и групови, с интересни етнографски елементи от Странджанския край (1913–1940).

ШАГУНОВ, ГЕОРГИ ПЕТРОВ (1873–1948)

Ф.753К, 922 а.е., 1875 – 1979 г.

Роден е на 15 март 1873 г. в гр. Пловдив, където завършва френския колеж „Св. Августин“. През 1889 г. заминава да продължи образованието си в гр. Лион, Франция. Завършва лицей „Сен Жан“, а след това и Лионската консерватория. Изучава валдхорна и корнет като солови инструменти при професорите Жорен и Брив, теория на музиката и композиция при проф. Лунджини, а диригентство при проф. Еме Гро.

Завръща се в България, през 1897 г. и се установява в гр. Бургас като капелмайстор на военната духовна музика, където работи непрекъснато до пенсионирането си през 1930 г. Още с пристигането си основава ученически и граждански хор, както и първия ученически духов оркестър в града. Подпомага активно дейността на създаденото през 1910 г. музикално дружество „Родни звуци“, а от 1921 г. става преподавател по медни музикални инструменти в откритото към дружеството музикално училище.

Маестро Шагунов композира навсякъде – в къщи, на улицата, в ресторанта, на гърба на цигарената си кутия, при полеви учения. Дружеският шарж на художника Тодор Карасимеонов (1921), приложен към фонда, илюстрира най-добре колоритната личност на композитора.

Материали от биографичен характер: личен бележник, съдържащ списък на композиции, писани от 1.1.1893 г. до 9 септември 1944 г.; почетен диплом, с който е удостоен от Градския общински съвет – Бургас, и всички материали от чествуването „50-годишното музикално творчество на Г. Шагунов“, организирано през 1946 г. от общината и клуба на дейците на културата; призовки и телеграми по жилищни въпроси; биографични бележки и спомени от негови оркестранти (1978).

Музикалното творчество на маестро Георги Шагунов обхваща повече от 2000 произведения. До този момент са издирени, обработени и групирани в 800 а.е. 922 негови произведения от всички музикални жанрове, както следва: маршове – 443 броя, валсове – 114 броя, забавна музика – 156 броя, увертюри, фантазии и сюити – 46 броя, симфонии – 6 броя, опери и оперети – 5 броя, аранжирани за духов, струнен и симфоничен оркестър – 152 броя.

Най-любими за композитора са маршовете. Той е авторът на един от най-популярните български маршове, приложен към фонда „Един завет“, който и до днес фигурира в репертоара на всички военни, граждански и ученически духови оркестри.

Маршове за пиано – 64 броя, между които „Победата на черноморци при Бунар-Хисар“ (1912), „Сбогом, скъпи жертви“ (1916), „Юнаци“ (1926), „Бургаски колоездачи“ (1940), „Добре дошли, братя руси“ (1944), с който приветствува бойците от 864 танкови полк, влезли първи в Бургас на 9 септември 1944 г. (с указ на Върховното военно командване на СССР полкът получава името „Бургаски“. Партикура на марша заедно с възпоменателен албум е връчена на командира на полка Владимир Карташов).

Маршове за еднородни и смесени хорове – 75 броя: „Независимостта“ (1908), „Англофренците в Македония“ (1916), „Родна песен“ (1932), „Изгря пак слънцето над нас“ (1944), „Славяни“ (по текст, изпратен от фронта) (1945), „Септемврийче“ (1948), „Химн на 9 септември“ (1947); реквием „Ас. Златаров“ (1937) по случай 3 години от смъртта му и др.

Маршове за струнен оркестър – 12 броя: „Маестро Георги Атанасов“ (1921), „Черно море“ (1927), „Верен страж“ (1927), „Перник – Волуяк“ (1948) и още много други.

За хор и духов оркестър – 10 броя: „Защо сте ни дошли на гости“ – по текст на Иван Вазов (посветен на англофренските пленници в България – 1916 г.), „За теб, Родино мила“ (1946), „Химн на свободата“ (1948) и др.

Най-многобройни са композициите за духов оркестър – 203 броя: „Параден марш“ (1898), „Триумф корнет“ и „Зелената плоча“ – посветени на откриването на бургаското пристанище (1903), „Македонски въстаник“ (1903), „Бургас тържествува“ (1905), „Руско-български марш“ и „Миноносец Живой“ – посветени на посещението на руската черноморска ескадра в Бургас (1908), „Братушки“ – посветена на руски моряци от кораба „Николай Белоцветов“ посетил Бургас (1910), „Към Одрин“ (1911), „Боят при Мезек“, „По Картал Тепе“, „Победата при Емирлий“ (1912), „Атаката на Одрин“ (1913), „Бузлуджански марш“ (1925), „Ботеви тържества“ (1926), „Ц. Симеон“ (1928), „Марш на бургаските журналисти“ (1933), „Помни Шипка“ (1933), „Дан Колов“ (1935), „Септемврийско слънце“ (1944), „Отечествен фронт“ (1944), „Бургаски РМС“ (1945), „Марш за радио 14 а“ (1945), „Дравски марш“, „На останалите при Драва“, „Победата при Драва“ (1945), „Само 2 тона за мен“ (това е погребален марш, който маестро Шагунов написва за себе си през 1947 г. На погребението му маршът е изпълнен от духовата музика при Механотехникума в Бургас под диригентството на Събчо Денев).

Другият любим жанр на композитора са валсовете: „Анка“ (1908), „Поробена воля“ и „Бойно поле“ (1913), „Бодливото трънче“ – спечелил първа награда на музикалния конкурс във Франция през 1911 г.,

„Младоженците“ (1919), валс за пиано, посветен на Асен Жабленски (1931), „Едно цвете под сняг“ (1935), „Юлка“ – посветен на Юлия Розенберг, по мъж Джилянова, „Бригадирката“ и др.

Съхранени са 156 броя забавна музика, в това число румби, румбиноти, слоуфокс, фокстроти, оанстеп, полки, мазурки, чарлстон и други танци.

Опери и оперети: „Богдана“ (незавършена) (1910), „Спас бежанчето“ – детска оперета в 2 действия (1915), „Сън в ливадата“ – детска оперета в 3 действия (1936), „Котешки дом“ – оперета в три действия (1947) и др.

Симфонии: „Балканите“ – симфония в 4 части, изпълнена за първи път от симфоничния оркестър при д-во „Родни звуци“ на 1 април 1934 г. под диригентството на Филип Кутев; „Марица“ – симфония № 2 в 4 части, изпълнена за първи път на 50-годишния юбилей на композитора през 1946 г. под диригентството на Димитър Караджов, „Пътуване в сън“ и др.

Фантазии, увертюри и сюити – 46 броя; между които „Кавал“ – българска китка за духов оркестър (1900), „Македонка“ – увертюра за духов оркестър (1903), „Христо Ботев“ – рапсодиялна българска фантазия (1914), „Ботеви спомени“ и „Индже войвода“ – българска фантазия за духов оркестър (1926), тържествена увертюра за откриването на бургаския театър – (1927) и още десетки други произведения и аранжimenti.

Изобразителни материали: снимка на къщата, в която е живял и творил композиторът, портрет на Г. Шагунов (1899), снимка на духовия оркестър при 24-и черноморски пехотен полк с капелмайстор Г. Шагунов – (1925), юбилейни снимки (1934, 1946), снимки от фронта (1916–1917).

Снимки за Г. Шагунов могат да се намерят във фондовете на Върбан Върбанов и на Любомир Зурков.

КОЛЕКЦИЯ ОТ ДОКУМЕНТИ НА ТУРСКИ, ГРЪЦКИ И БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Ф.742К, 45 а.е., 1823 – 1924 г.

Колекцията е образувана през 1965 г. от документи, създадени в епохата на османското владичество, които не могат да бъдат отнесени към отделни фондове. Събрани са от отделни лица, предимно от Странджанския край.

На по-голямата част от документите са направени преводи от проф. Гьльб Гьльбов през 1965 и 1970 г.

Тапи от XIX и XX век, издадени от селски спахии за собственост (1823, 1835, 1907).

Тапии за владение на вакъфски земи (1867).
Тапии за владение на земи от вакъфа на султан Мехмед-Завоевателя (1859–1907).

Тапии за владение на мирийски земи (непокрити имоти) (1892–1895).

Тапии за пълна частна собственост върху покрити имоти (1901).

Тапии и др. документи относно вакъфа на Гази Михал Бей (БД).

Тапии за владение на частни гори (1899, 1901).

Крепостни актове (1912).

Свидетелства за османско поданство (Нуфуси) (1885, 1893).

Квитанции за изплатен данък-десятьк (юшур) (1883).

Квитанции за платен данък общ доход (темигуат) (1881–1911).

Разписки за платен поголовен данък (джизие) (1843).

Разписки за платен военен данък (бедел-и аскер) (1888).

Пътни листи за движение във вътрешността на страната (1908).

Записка-сведение за преброяване на свине (1902).

Тапия, дадена на българина Пампоров с право да събира паричните и натуралните данъци (документът не е преведен).

КОЛЕКЦИЯ КАРТИ

Ф.804К, 8 а.е.,

Колекцията е заведена в Окръжен държавен архив – Бургас, на 27 март 1978 г. Засега съдържа само 8 ценни стари карти с важно историческо и справочно значение за Бургаски окръг, предоставени от Добри Петров – жител на Бургас, ул. „Петко Каравелов“ № 32.

Топографска карта на с. Михайлово, Старозагорско (1906); топографска карта на гр. Ямбол (1906), топографска карта на с. Стралджа, Ямболско (БД), топографска карта на с. Арнауткьой (Иречеково), Ямболско (1908), топографска карта на Ямбол – Казълагач (Елхово) (БД); отделни части от военна карта на България и съседните ѝ държави, ползувана вероятно по време на Освобождението на България или по време на Балканската война, издание на печатница Хр. Г. Данов – Пловдив (БД); военна карта на Европа (на немски език) (БД).

Изброените източници предоставят големи възможности на изследователите, но безспорно най-интересният сред тях документален източник за едрата частна собственост върху земята в Бургаски край през XIX век и началото на XX, е топографската карта на чифлика „АХРЕН-ЛИЙ“ (сега там се намира с. Твърдица). Той е бил собственост на Ст. Стамболов – министър-председател от 1887 до 1894 г. Картата дава точна информация за границите и размера на чифлика, обхващал площ около 30 000 дек.

СПИСЪК НА НЕАНОТИРАНИТЕ ФОНДОВЕ И ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

I. МЕСТНИ ОРГАНИ НА ВЛАСТ И УПРАВЛЕНИЕ

1. Селско общинско управление – с. Берово, Котелско – ЧП.285
2. Селско общинско управление – с. Везенково, Котелско – ЧП.337
3. Селско общинско управление – с. Винарско, Айтоско – ЧП.241
4. Селско общинско управление – с. Драка, Грудовско – ЧП.74
5. Селско общинско управление – с. Кости, Мичуринско – ЧП.54
6. Селско общинско управление – с. Оризаре, Поморийско – ЧП.253
7. Селско общинско управление – с. Рупча, Карнобатско – ЧП.103
8. Селско общинско управление – с. Суходол, Грудовско – ЧП.77
9. Прокурорски надзор при Областен съд – Бургас – ЧП.151
10. Областно бюро за оплакване – Бургас – ЧП.392
11. Държавен адвокат – Бургас – ЧП.82

II. ПРОМИШЛЕННОСТ

1. Антон Урбанчич – машинна работилница – Бургас – ЧП.118
2. „Електроиндустрия“ – Събирателно дружество – Бургас – ЧП.203
3. Общинско стопанско предприятие (ОСП)
„Елосветление“ – Айтос – ЧП.271
4. Коста Проданов – металолеярна работилница – Бургас – ЧП.117
5. ДИП „Мушамена индустрия“ – Бургас – ЧП.444
6. Дъскорезна фабрика „Братя Сярови“ – Бургас – ЧП.123
7. Дъскорезна фабрика „Магура“ – Бургас – ЧП.125
8. Трикотажна фабрика „Дядо Мраз“ – Бургас – ЧП.220
9. Акционерно дружество „Коста Кантарджиев“ – Бургас – ЧП.221
10. Консервна фабрика „Братя Лякови“ – Бургас – ЧП.116
11. Акционерно дружество – Валсова мелница – Поморие – ЧП.194
12. Маслодайна фабрика – „Гочо Танчев“ – Каблешково – ЧП.133
13. Командитно дружество „Кочо Червениванов“ – Бургас – ЧП.258

III. СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО

1. Държавна земеделска опитна станция – Карнобат – Ф.52К
2. Овцевъдно-млекарска производителна кооперация „Градище” – М. Търново – Ф.359К
3. Районна скотовъдна млекарска кооперация „Златен рог” – с. Граматиково, М.Търновско – Ф.502К
4. Овцевъдно кооперативно сдружение „Напредък” – с. Банево, Бургаско – Ф.231К
5. Пчеларско дружество „Нектар” – Айтос – Ф.772К
6. Пчеларско дружество „Нектар” – Мичурин – Ф.656К
7. Овцевъдно-млекарска кооперация „Овен” – с. Звездец, М.Търновско – Ф.674К
8. Производителна скотовъдна земеделска кооперация „Овчарка” – Айтос – Ф.719К
9. Районна птицевъдна кооперация „Странджанска птица” – с. Граматиково, М.Търновско – Ф.501К
10. Горовладелческа кооперация – с. Соколово, Карнобатско – ЧП.270
11. Ревирно лесничейство – с. Факия, Грудовско – ЧП.458
12. Ревирно лесничейство – с. Лозарево, Карнобатско – Ф.204К
13. Горовладелческа кооперация – с. Деветак, Карнобатско – ЧП.388

IV. СТРОИТЕЛСТВО И АРХИТЕКТУРА

1. Архитектурно строително бюро „Стоян Д. Гугучков” – Бургас – Ф.141К
2. Каменоломня „Атия” – Бургас – ЧП.459
3. Домостроително дружество „Успех” – Бургас – ЧП.434

V. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

1. Българско каботажно безименно акционерно дружество – Бургас – Ф.785К
2. Пристанище – Дедеагач – ЧП.440

VII. УЧРЕЖДЕНИЯ, ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ФИНАНСИТЕ, КРЕДИТА, СПЕСТОВНОСТТА И ЗАСТРАХОВАТЕЛНОТО ДЕЛО

1. Областна сметна палата – Бургас – Ф.40К

2. Митницата – Бургас – Ф.693К
3. Митницата – Мичурин – Ф.696К
4. Митницата – Несебър – Ф.695К
5. Митницата – Поморие – Ф.694К
6. Българска черноморска банка – Поморие – Ф.175К
7. Италианска банка – Бургас – Ф.130К
8. Земеделска каса – Айтос – Ф.106К
9. Земеделска каса – Бургас – Ф.784К
10. Взаимоспомагателна каса при Градски народен съвет – Бургас – Ф.748К
11. Кооперативна взаимоспомагателна каса „Локомотив” – Бургас – Ф.747К
12. Кооперативна спестовна взаимоспомагателна каса при Областно инженерство – Бургас – Ф.205К
13. Кредитна земеделска кооперация – с. Деветак – ЧП.389
14. Потребителна кооперация „Слънце” – с. Камено, Бургаско – Ф.764К
15. Дружество за застраховка на добитък – с. Маринка, Бургаско – Ф.232К
16. Дружество за застраховка на добитък – с. Визица, М.Търновско – ЧП.257
17. Дружество за застраховка на добитък – с. Раков дол, Бургаско – ЧП.334
18. Дружество за застраховка на добитък – с. Трояново, Бургаско – ЧП.1

VIII. ПРОСВЕТА, НАУКА И КУЛТУРА

1. Музикално дружество „Родни звуци” – Бургас – ЧП.436
2. Ученическо културно въздържателно дружество „Постоянство” – Бургас – ЧП.355
3. Ученическо въздържателно дружество – Средец (Грудово) – ЧП.312
4. Ученическо дружество „Състрадание” – М. Търново – ЧП.372
5. Сливенска дружба „Хаджи Димитър” – Бургас – ЧП.31
6. Културно икономическо дружество – Карнобат – ЧП.335
7. Дружество на завършилите допълнително земеделско училище – с. Трояново, Бургаско – ЧП.155

IX. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНИ ГРИЖИ

1. Групов фонд – участъкови здравни служби в Бургаски окръг: Русокастро, Трояново, Люляково – Ф.775К

2. Военна подкрепителна спирка при БЧК – Бургас – ЧП.354
3. Окръжна хигиенна лаборатория – Бургас – ЧП.40
4. Младежки червен кръст – с. Горица, Поморийско – ЧП.328
5. Младежки червен кръст – с. Зидарово, Бургаско – ЧП.158
6. Младежки червен кръст – с. Извор, Бургаско – ЧП.315
7. Околийски хигиеничен съвет – Карнобат – ЧП.416
8. Околийски хигиеничен съвет – Поморие – ЧП.403
9. Околийско дружество „Инвалид“ – Айтос – ЧП.105
10. Дружество на многодетните семейства – Бургас – ЧП.448
11. Женско благотворително дружество „Добрия самарянин“ Бургас – ЧП.11
12. Женско благотворително дружество „Трудолюбие“ – Бургас – ЧП.12
13. Женско благотворително дружество „Напредък“ – М. Търново – ЧП.369
14. Пансион за сираци – Бургас – ЧП.452
15. Благотворителен комитет – с. Горица, Поморийско – ЧП.329

Х. ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ЖИВОТ

1. Организация „Бранник“ – Бургас – ЧП.102
2. Дружество на бойците от фронта – Бургас – ЧП.259
3. Дружество на наградените с ордена за храброст – Бургас – ЧП.145

ХІ. РЕЛИГИЯ

1. Архиепископско наместничество – Бургас – Ф.436К
2. Архиепископско наместничество – М. Търново – Ф.690К
3. Околийска свещоливница – Карнобат – Ф.450К
4. Църковен пункт – Айтос – Ф.460К
5. Църковно настоятелство при храм „Св. В. М. Димитрий“ – Айтос – Ф.461К
6. Църковно настоятелство при храм „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Аспарухово, Карнобатско – Ф.456К
7. Църковно настоятелство при храм „Св. Атанасий“ – с. Атанасово, Бургаско – Ф.421К
8. Църковно настоятелство при храм „Св. Пророк Илия“ – с. Баня, Поморийско – Ф.444К
9. Църковно настоятелство при храм „Св. Иван Рилски“ – Бургас – Ф.445К
10. Църковно настоятелство при храм „Св. Св. Кирил и Методий“ – Бургас – Ф.435К

11. Църковно настоятелство при храм „Успения Пресвятия Богородици“ – Бургас – Ф.404К
12. Църковно настоятелство при храм „Св. Атанасий“ – с. Българово, Айтоско – Ф.464К
13. Църковно настоятелство при храм „Св. Параскева“ – с. Вресово, Айтоско – Ф.468К
14. Църковно настоятелство при храм „Св. Архангел Михаил“ – с. Горица, Поморийско – Ф.442К
15. Църковно настоятелство при храм „Св. 40 мъченици“ – с. Граматиково, М. Търновско – Ф.684К
16. Църковно настоятелство при храм „Св. Троица“ – с. Дебелт, Бургаско – Ф.504К
17. Църковно настоятелство при храм „Св. Богородица“ – с. Дюлево, Грудовско – Ф.503К
18. Църковно настоятелство при храм „Св. В.М. Димитрий“ – с. Екзарх Антимово, Карнобатско – Ф.454К
19. Църковно настоятелство при храм „Св. Велик мъченик Димитрий“ – с. Желязово, Бургаско – Ф.439К
20. Църковно настоятелство при храм „Св. Възнесение Господне“ – с. Загорци, Средецко (Грудовско) – Ф.703К
21. Църковно настоятелство при храм „Св. Пророк Илия“ – с. Индже войвода, Бургаско – Ф.422К
22. Църковно настоятелство при храм „Св. Георги“ – с. Камено, Бургаско – Ф.427К
23. Църковно настоятелство при храм „Св. Архангел Михаил“ – с. Караново, Айтоско – Ф.465К
24. Църковно настоятелство при храм „Св. Йоан Богослов“ – Карнобат – Ф.449К
25. Църковно настоятелство при храм „Св. Параскева“ – с. Козичино, Поморийско – Ф.441К
26. Църковно настоятелство при храм „Св. Иван Рилски“ – с. Кошарица, Поморийско – Ф.426К
27. Църковно настоятелство при храм „Св. Архангел Михаил“ – с. Крумово градище, Карнобатско – Ф.452К
28. Църковно настоятелство при храм „Св. Атанас“ – с. Крушевец, Бургаско – Ф.423К
29. Църковно настоятелство при храма – с. Лесково, Поморийско – Ф.425К
30. Църковно настоятелство при храм „Успение Пресвятия Богородици“ – с. Ливада, Бургаско – Ф.437К
31. Църковно настоятелство при храм „Успение Богородично“ – с. Люляково, Айтоско – Ф.467К
32. Църковно настоятелство при храм „Св. Троица“ – Мичурин – Ф.706К
33. Църковно настоятелство при храм „Св. Цар Борис“ – Мичурин – Ф.707К

34. Църковно настоятелство при храм „Св. Константин и Елена” – с. Надър, Айтоско	– Ф.462К
35. Църковно настоятелство при храм „Св. Георги” – с. Невестино, Карнобатско	– Ф.455К
36. Църковно настоятелство при храм „Успение Пресвятие Богородици” – Несебър	– Ф.412К
37. Църковно настоятелство при храм „Св. Троица” – с. Ново Паничарево, Бургаско	– Ф.424К
38. Църковно настоятелство при храм „Св. Иван Предтеча” – с. Обзор, Поморийско	– Ф.443К
39. Църковно настоятелство при храм „Св. Пророк Илия” – с. Пещерско, Айтоско	– Ф.466К
40. Църковно настоятелство при храм „Св. В. М. Теодор Стратилат” – с. Подвис, Карнобатско	– Ф.453К
41. Църковно настоятелство при храм „Св. Богородица” – Поморие	– Ф.388К
42. Църковно настоятелство при храм „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Приморско, Бургаско	– Ф.705К
43. Църковно настоятелство при храм „Рождение Пресвятие Богородици” – с. Русокастро, Бургаско	– Ф.440К
44. Църковно настоятелство при храм „Св. Георги” – Созопол	– Ф.430К
45. Църковно настоятелство при храм „Св. Архангел Михаил” – с. Сунгурларе, Карнобатско	– Ф.495К
46. Църковно настоятелство при храм „Всях Светих” – Средец (Грудово)	– Ф.702К
47. Църковно настоятелство при храм „Св. Иван Рилски” – с. Суходол, Грудовско	– Ф.438К
48. Църковно настоятелство при храм „Успение Богородично” – с. Сърнево, Карнобатско	– Ф.459К
49. Църковно настоятелство при храм „Св. Димитрий” – с. Фердинандово (Славянци), Карнобатско	– Ф.451К
50. Църковно настоятелство при храм „Йоан Кръстител” – с. Хаджи Мариново (Житосвят), Карнобатско	– Ф.458К
51. Църковно настоятелство при храм „Св. Параскева” – с. Черноград, Айтоско	– Ф.463К
52. Църковно настоятелство при храм „Св. Богородица” – с. Хаджките, Карнобатско	– Ф.457К
53. Областно мюфтийство – Бургас	– ЧП.46
54. Окръжен манастир „Св. Анастасия” – Бургас	– ЧП.38
55. Църковно настоятелство – с. Белила, Грудовско	– ЧП.350
56. Църковно настоятелство – с. Велика, Мичуринско	– ЧП.359
57. Църковно настоятелство – с. Изгрев, Мичуринско	– ЧП.360
58. Църковно настоятелство – с. Искра, Карнобатско	– ЧП.254
59. Църковно настоятелство – с. Лозенец, Мичуринско	– ЧП.361
60. Младешки енорийски свещеник – с. Мадлеш, Грудовско	– ЧП.66

61. Околийско свещеническо братство „Св. Никола Чудотворец” – М. Търново	– ЧП.356
62. Църковно-училищна община – М. Търново	– ЧП.357
63. Църковно настоятелство – Мичурин	– ЧП.362
64. Църковно настоятелство – с. Орханово, Грудовско	– ЧП.256
65. Църковно настоятелство – с. Писменово, Мичуринско	– ЧП.358
66. Църковно настоятелство – с. Светлина, Грудовско	– ЧП.349
67. Църковно настоятелство – с. Черково, Карнобатско	– ЧП.255

ХИ. ЛИЧНИ ФОНДОВЕ И ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

1. Методи Шишков – общественик – Бургас	– Ф.780К
2. Стоил Иванов Василев – адвокат – Бургас	– Ф.778К
3. Стефан и Христо Илич – общественици – Бургас	– Ф.744К
4. Никола Тали Ортодоксиев – търговец – Созопол	– Ф.788К
5. Георги Попстаматов – журналист – Бургас	– Ф.789К
6. Дора Райкова Попова – актриса	– Ф.798К
7. Марин Ангелов и Яни Маринов – общественици – Бургас	– Ф.800К
8. Кръстина и Георги Хашнови – лекари – Бургас	– Ф.819К
9. Владимир Йорданов – художник – Бургас	– Ф.808К
10. Петко Задгорски – художник – Бургас	– Ф.806К
11. Георги Стоянов – адвокат – Бургас	– Ф.807К
12. Стоянка и Еню Стоеви – общественици – Бургас	– Ф.810К
13. Паулина Станчева – поетеса	– Ф.813К
14. Жени Божинова – Патева – общественичка – Бургас	– Ф.814К
15. Димитър Градев Ковачев – преобразенец	– Ф.817К
16. Петър Димитров Ковачев – общественик – Бургас	– Ф.818К
17. Георги х. Петров – търговец – Бургас	– Ф.816К
18. Илия Айвазов – чиновник – Бургас	– ЧП.89
19. Манол Гавала – търговец – Поморие	– ЧП.34
20. Станчо Костадинов – общественик – с. Приморско	– ЧП.184
21. Петър Липчев – учител в с. Еркеч (Козирино)	– ЧП.420
22. Костадин Липчев – Айтос	– ЧП.421
23. Д-р Фоти Симеонов – адвокат – Айтос	– ЧП.418
24. Тодор Сукнаров – адвокат – Айтос	– ЧП.419
25. И. С. Туршу – Бургас	– ЧП.87

ПОКАЗАЛЕЦ НА СОБСТВЕНИТЕ ИМЕНА

А

Айвазов, Илия 281
Александрова, Евангелина 236
Александров, Тодор 236
Ангелов, Марин 281
Ангелов, Пано 262
Андонов, Янко 10, 52
Антим, Търновски митрополит 267
Апостолов, Георги К. 242
Арnaudов, Димитър Ф. 243
Асен, син на Райна Княгиня 256
Атанасов, Атанас 260
Атанасов, Ганчо 14
Атанасов, Георги – маестро 269
Ахмед ага 249
Аянов, Георги С., вж. Попаянов Г. 243, 245

Б

Банкова, Вида 258, 259
Бали, Христодул и Димитраки – братя 250
Балиев, Киряк 252
Батенберг, Александър 248, 250
Безч, Кочо 281
Бендерев, Ат. – капитан 245
Бекчиев, Георги 270
Белев, Бельо Ал. 245, 246
Бимбеловци, род 270
Богданов, Александър 247
Богданов, Иван 247
Богданова, Надежда 247
Борис III 247, 257, 262
Божинова, Жени – Патева 281
Бриф, проф. 271
Бракалов, Димитър Т. 244, 248, 249, 250, 255, 256
Бракалова – Нойкова, Елена 249
Бракалова-Пиронкова, Катерина 249
Бояджиев, Георги 247, 248

Бояджиев, Илия 51, 101, 102
Бояджиева, Васила 247, 248
Бояджиева, Мара 262
Бунал, Жозеф, консул в Бургас 245

В

Вазов, Иван 251, 272
Вангелов, Васил 123
Васил Левски 245, 250, 270, 271
Василев, Христо 267
Василев, Стоил Иванов 281
Високов, Иван, хоров диригент 269
Величков, К. 251
Владимир, син на Райна Княгиня 256
Воденичаров, Ефтим 101
Воденичаров, Йови 250
Вълчан, Войвода 270
Върбанов, В., композитор 251, 252, 269, 273
Вътев, Тодор 259

Г

Гаваля, Манол 281
Гази, Михаил Бей 274
Ганеви, фамилия 248
Генчев, Петко 75
Герджиков, Михаил 262, 270
Георгиев, Кимон 11, 257
Георгиев, Коста 235
Георгиев, Панайот 124
Гро, Еме, проф. 271
Горов, Горо Петров 254
Горов, Петър 253
Грудов, Тодор 10, 12, 19, 21, 43, 51, 53, 248, 252, 270
Гудев, Илия 254
Гълъбов, Гълъб, проф. 273
Гяуров, А. 270
Гурбанова, Мария 257

Д

Дачев, Николай Стоянов (Котленец) 245
Джалилов, Исмаил 257
Джанкардашлийски, Димитър 141
Делчев, Гоце 262
Денев, Събо 272
Дечев, Сава х. 245, 255

Джелебов, Дико 253
 Димитров, Ат., д-р 255, 256
 Димитров, Христо В. 250, 254, 255
 Диманов, Ненчо 119
 Диманов, Петър 119
 Димитракопулос, Аркадий 117
 Димитров, Георги 215
 Димитров, Радко 255
 Димитров, Съби 47
 Димитрова, Анета 255
 Димов, Иван 260
 Дионисиадис, Христо 117
 Дипчев, Георги В. 256
 Дипчева-Маринкева, Надежда 256
 Динов, Любен 260
 Добруски, проф. 244
 Дойчев, Атанас (Дядката) 52
 Дойчев, Михаил 47, 259
 Дочев, Коста 64

Е

Енев, Къньо 260

Ж

Жаблянски, Асен 273
 Житаров, Петър 12, 13, 14, 255
 Жорен, проф. 271

З

Задгорски, Пегко 281
 Захаријева, Анастасия Стоева 255
 Зехирев, Петър 12, 13
 Златаров, Асен 14
 Зурков, Любомир 223, 256, 257, 269, 273
 Зуркова, Лилия 257
 Зуркова, Мая 257
 Зуркова, Олга 257

И

Иван, син на Райна Княгиня 256
 Иванов, Гочо 259
 Иванов, Манол 259
 Иванов, Максим Р., вж. Райкович Максим, д-р 258, 259
 Иванов, Петко 75

Иванчев, Тошко 69
 Икономов, Стамат 253, 270
 Икономов, Тодор 245
 Итев, Ильо Ив. 259
 Илич, Стефан Хр. 281
 Илич, Христо 281
 Исмаил Ага 249
 Йовчев, Иван 87, 245
 Йовчев, Петър 87
 Йорданов, Владимир 281

К

Калев, Георги 13
 Калайджиев, Франц 259
 Калоферова, Венета 248
 Кантарев, П. 259
 Караджов, Димитър, композитор 269, 273
 Караиванов, майор 245
 Карасимеонов, Тодор, художник 271
 Карташов, Владимир, командир на съветска част в Бургас 272
 Караянев, Васил 260
 Карнаков, Стефан 69
 Карнаков, Цвятко 69
 Карпузов, Георги 12, 17
 Кехайов, Коста 12, 255
 Кирилов, Пейо 271
 Кишелски, Иван, генерал 245
 Кишелски, Никола, капитан 245
 Климент, митрополит 271
 Ковачев, Димитър Градев 281
 Ковачев, Петър Димитров 281
 Коемджиев, Иван 10
 Кокинос, Андон 117
 Коларов, Иван 260
 Колас, Франк 126
 Колев, Жеко 259
 Кондолов, Георги 243, 262, 270
 Костадинов, Станчо 281
 Котленец, вж. Дачев, Николай Стоянов 245
 Коюмджиев, Стоян 126
 Крамер, д-р, председател на Международния „Червен кръст“ 266
 Кротков, Ненчо 261
 Кроткова, Султана 262
 Кубарелов, Петко 249
 Кутев, Филип 273
 Кърничева, Менча 236, 237

Л

Лазов, Лазо 253
 Лермонтов, полковник 245
 Лефтер, Войвода 245
 Липчев, Костадин 281
 Липчев, Петър 281
 Лъсков, Николай 47, 52, 161, 164, 247
 Лъскова, Яна 52, 164, 247
 Лунджини, проф. 271
 Лъорен, проф. 264
 Любомир, внук на Л. Мечев 263

М

Маджаров, Димитър 235
 Маджаров, Лазар 270
 Маймункова, Ана 259
 Максимов, Никола, доктор 14, 245, 258
 Максимов, Христо Г. 248
 Малинов, Александър 257
 Манчев, Атанас 260
 Маринов, Яни 281
 Марков, Михаил 64
 Маринова, Лили 260
 Мечев, Коста 235
 Мечев, Лефтер 262, 263
 Мехмед, Завоевателя 274
 Минев, Кольо 274
 Минкорски, Атанас Н., лекар вж. Недев, Атанас 263, 264
 Михаиладис, Георги 250
 Михайлов, Димитър 236
 Михайлович, Александър, руски княз 14
 Москов, Стоян 263

Н

Недев, Атанас 264
 Нидер, д-р 245
 Ников, Петър Горев 253
 Николов, 224
 Николов, Георги 17
 Николаевич, Николай, руски княз 14

О

Ортодоксиев, Никола Тали 281

П

Паисий, Хилендарски 270
 Павлов, Иван Петровиц академик 264, 266
 Паница, майор 245
 Парушев, Иван 14
 Петков, Петър Стоянов (Даскала) 252
 Петрини, капитан 245
 Петров, Георги 281
 Петров, Добри 274
 Полаянов, Георги 243
 Попов, Костадин 244
 Попов, Яни 235, 253
 Попова, Дора Райкова 281
 Попкиров, Георги, д-р 264, 265, 266
 Попстаматов, Георги 281
 Попстоянова, Мария 266
 Попцветков, Христо А. 267
 Пренеров, Веселин 64, 67
 Пренеров, Светозар 64, 67

Р

Радев, Гани 13
 Радойнов, Цвятко 248
 Райкович, Максим, доктор, вж. Иванов, Максим Райков 258, 259
 Райкович, Онегин, адвокат 259
 Райна Княгиня 256
 Раптопулос, Парашкева И. 249
 Розенберг, Юлия — Джилянова 273
 Русалиев, Ясен 245
 Русин, Кехая 249
 Русинов, Желязко 249
 Русчев, Желязко 259

С

Северак, Ж. 259
 Сейменлийски, Стоян 13
 Сидеров, Киро 63
 Симеонов, Фоти, д-р 281
 Славейков, Пенчо 251
 Софроний, Врачански 270
 Стамболов, Стефан 249, 274
 Станчев, Стефан 251, 255
 Станчева, Паулина 281
 Станчовци, род 252
 Стефанов, Павел 269

Стоев, Еню 281
Стоева, Стоянка 281
Стойнов, Георги
Сукнаров, Тодор 281
Сърбянов, Константин Ив., лекар 167, 268

Т

Табаков, Георги, хоров диригент 268, 269
Табакова, Янка-Нона 269
Танев, Иван (Ванчика) 259
Таргов, Нягол 248
Терпешев, Добри 47
Тинтеров, К. 245
Тодоров, Любен 269
Тодоров, Мишо 269
Тодоров, Рафаил В., архимандрит 270
Тошев, Димитър 235
Трънка, инж. 102
Туршу, И. С. 77, 281
Тънков, Жеко 72
Тънков, Неделчо 72
Тънков, Стефан 72

Ф

Фердинанд, 267
Филип, Тотю, воевода 245
Франс, Анатоли 259
Фратев, Максим, поп – баща на д-р Н. Максимов 245

Х

Хаджи Димитър, 254
Хаджилетрови, 79
Хардалов, Ганчо 47, 181, 259
Харизанов, Харизан 260
Хашнови, Георги и Кръстина 281
Хегел, Георг 59, 259
Хирш, барон 116
Христов, Кирил 251

Ц

Цанков, Иван 245
Церковски, Цанко 251
Циров, Димо Георгиев 87

Ч

Ченгелиеви, 13
Червенков, Лулчо 10
Чолаков, Нягол 12
Чоноолу, дядо 245

Ш

Шагунов, Георги – маестро 269, 271, 272, 273
Шиваров, Пеньо 262
Шишков, Методи 281
Шуплева, Минка 45

Я

Яворов, Пейо 128, 251
Ялъмов, Стефан 123
Янков, Димо 235

А

Азмака, местност 268
 Айгос, гр. 12, 13, 32, 48, 55, 57, 83, 86, 90, 92, 93, 94, 97, 112, 113, 117, 127, 128, 132, 133, 141, 147, 162, 164, 181, 183, 184, 185, 206, 207, 218, 222, 227, 230, 233, 237, 238, 248, 250, 275, 276, 277, 278, 281
 Айгоска, ок. 9, 99, 129, 132, 162, 218, 275, 279, 280
 Александрия, гр. 124
 Александрово, с. 30, 35, 185
 Америка, 125
 Англия, 122, 126, 265
 Анхиало, гр. (вж. Поморие)
 Анхиалско, езеро, 18
 Анхиалска, ок. (вж. Поморийска)
 Аржентина, 125
 Арнауткьой, с. (вж. Иречеково)
 Асеновград, гр. 218
 Асеновградска, ок. 218
 Аспарухово, с. 21, 31, 155, 164, 185, 278
 Атанасово, с. (вж. кв. Изгрев)
 Атанаскьойско благо, 77
 Атанасовско езеро, 77, 78
 Атия, каменоломна 114
 Ахелой, с. 175, 185
 Ахренски чифлик, 274
 Ахтопол, гр. 13, 23, 53, 103, 109, 110, 111, 165, 220, 261
 Ахтополска, ок. 244, 247
 Ахтополско пристанище, 262

Б

Бакаджик, с. 28
 Балчик, гр. 251
 Баку, гр. (СССР), 119
 Балабанчево, с. 37, 186
 Банево, с. 22, 152, 276
 Баня, с. 18, 22, 33, 103, 175, 201, 210, 228, 278
 Барган, с. 31, 155, 175, 186
 Бари, гр. (Италия) 268

Бата, с. 22, 23, 32, 38, 47, 52, 165, 186, 207
 Батуми, гр. (СССР) 119
 Бей-махле, с. (вж. Светлина)
 Белгия, 125, 126, 130, 258
 Белеврен, с. 175, 186
 Белила, с. 20, 165, 280
 Беломорието, 91, 218
 Беломорска Тракия, 264
 Берлин, гр. (Германия) 256
 Берн, гр. (Швейцария) 258, 268
 Берово, с. 36, 186, 275
 Близак, с. 28, 186
 Богданово, с. 186, 227, 229
 Божур, с. 25
 Болшевик, остров 21, 43, 47, 237
 Боляри, с. 27
 Босилково, с. 32
 Браила, гр. (Румъния) 120, 131
 Братово, с. 30, 175, 210
 Бродилово, с. 23, 103
 Бръшлян, с. 17, 28
 Брюксел, гр. (Белгия) 258
 Брястовец, с. 23, 30, 35, 187, 207
 Булаир, с. 25
 Булчино, с. (вж. Карагеоргиево)
 Бургас, гр. 12, 14, 15, 22, 26, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 152, 158, 161, 165, 180, 181, 182, 185, 187, 188, 201, 206, 207, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 222, 223, 225, 226, 230, 231, 232, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 242, 243, 244, 245, 247, 248, 249, 250, 251, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281
 Бургаска община, 61, 115, 217, 249, 255
 Бургаска, ок. 9, 49, 50, 52, 60, 61, 79, 80, 85, 99, 101, 103, 129, 135, 149, 162, 184, 217, 218, 221, 231, 232, 245, 253, 263, 266, 276, 277, 278, 279, 280
 Бургаски, окръг, 9, 10, 13, 16, 20, 59, 99, 110, 113, 136, 159, 180, 184, 207, 245, 247, 256, 261, 263, 268, 274, 277
 Бургаска, област. 47, 91, 95, 96, 98, 217, 264
 Бургаски минерални бани, 115
 Бургаско пристанище, 117, 118, 130, 131
 Бургаска израелска община, 239

България, 10, 14, 15, 16, 44, 46, 50, 56, 58, 70, 83, 84, 85, 112, 118, 122, 132, 137, 138, 225, 226, 227, 229, 236, 244, 247, 248, 250, 254, 258, 259, 263, 271, 272, 274
Българи, с. 23, 25, 103, 165, 188, 232
Българово, с. 23, 24, 31, 38, 45, 47, 153, 165, 187, 207, 227, 279
Бърдарево, с. 31
Бяла леска, местност 249
Бяло море, 244, 266

В

Варвара, с. 104, 165, 188
Варна, гр. 53, 83, 102, 117, 118, 119, 120, 122, 124, 143, 144, 251, 256
Варненска област, 217
Василико, гр. (вж. Мичурин)
Василиковска община (вж. Мичуринска община)
Василиковска, ок. (вж. Царевска и Мичуринска)
Вая, блато 109, 110
Ведрово, с. 37
Везенково, с. 36, 165, 188, 208, 275
Велика, с. 19, 22, 104, 166, 280
Велико, с. 33
В. Търновска, ок. 267
В. Търново, гр. 231, 259, 267
Веселие, с. 24, 35, 47, 158, 166, 211, 253
Веселиново, с. 47
Визица, с. 25, 102, 104, 175, 188, 277
Визинска, ок. 244
Виена, гр. (Австрия) 237
Винарско, с. 30, 153, 166, 201, 228, 275
Вратица, с. 39, 40, 153, 166, 188
Вресово, с. 35, 153, 279
Вълчин, с. 24, 29, 33, 166
Вършило, с. 39, 159, 174, 210, 241

Г

Габерово, с. 30, 201
Габър, с. 28, 39, 166, 200
Галата, местност 121
Галац, гр. (Румъния) 120, 131
Генуа, гр. (Италия) 124
Германия, 49, 64, 119, 120, 121, 122, 130, 137, 139, 142, 251, 255, 258
Глумче, с. 36, 166, 201
Голямо Буково, с. 270
Голшца, с. 31

Голямоуковски манастир 10, 270
Голямо Шивачево, с. 54
Гонда-вода, концлагер 246
Горица, с. 24, 37, 38, 52, 92, 166, 188, 220, 228, 278, 279
Горно Езерово, с. 24, 40, 208
Горно Ябълково, с. 175, 189
Господарево, с. (вж. Светлина)
Градец, с. 254, 255
Граматиново, с. 23, 25, 28, 104, 167, 189, 211, 220, 252, 276, 279
Грозден, с. 37, 149, 167, 189
Грудово, с. (днес гр. Грудово), 12, 20, 21, 25, 26, 36, 52, 58, 87, 91, 100, 146, 148, 173, 201, 218, 219, 241, 277, 280
Грудовска, ок. 52, 99, 129, 218, 270, 275, 276, 279, 281
Гюмюрджина, гр. (Гърция) 242
Гюмюрджинско, 265
Гълъбец, с. 38
Гърция, 124, 247, 257
Гьотебург, гр. (Германия) 124

Д

Дания, 110, 230
Даутлий, с. (вж. Каблешково)
Дебелт, с. 20, 25, 40, 189, 279
Деветак, с. 25, 27, 31, 36, 98, 117, 183, 220, 276, 277
Девегинци, с. 25, 176, 263
Дедеагач, гр. (Гърция) 264, 266, 276
Дерекъой, с. (Турция) 243
Диарбекир, 248
Димотика, гр. (Гърция) 264, 265
Димчево, с. 37, 173, 201
Добра поляна, с. 35
Добриново, с. 26, 27, 150, 167, 189
Добромир, с. 27, 104
Доброван, с. 25, 31, 34, 167
Добруджа, 236, 265
Долно Езерово, с. 26, 90, 153, 167, 189, 208
Драганово, с. 22, 23, 30, 35, 45, 167
Драганци, с. 26, 27, 167
Драгово, с. 40, 154, 176
Драгоман, гр. 122
Драка, с. 176, 275
Драчево, с. 26, 167, 189
Дропла, с. 27
Дрянковец, с. 26, 32, 34, 154, 167, 201
Дюлери, с. (вж. Зидарово)

Дюлево, с. 27, 154, 168, 183, 190, 279
Дюля, с. 32
Дъбник, с. 30
Дъскотна, с. 27

Е

Евренозово, с. 28
Европа 214, 274
Египет 125, 130
Екз. Антимово, с. 26, 27, 36, 38, 98, 168, 184, 190, 279
Елхово, гр. 86, 95, 117, 274
Елховска, ок. 129, 217, 218
Емине, нос 114
Емирово, с. 27
Емона, с. 12, 22, 176
Емирско, с. 22, 168, 190
Еркеч, с. (вж. Козичино)
Есен, с. 37, 202
Есекията, местност 270

Ж

Железник, с. 25, 27, 168, 190
Желязово, с. 35, 39, 168, 190, 279
Женева, гр. (Швейцария) 266
Житарово, с. 202
Житосвят, с. 154, 190, 280
Жълти хан, с. 37

З

Заберново, с. 25, 28, 104, 168, 190, 252, 253
Завет, с. 28, 32, 37, 107, 168, 191
Загорци, с. 28, 33, 176, 208, 279
Загреб, гр. (Югославия) 243
Заимчево, с. 27
Зайчар, с. 135
Зайчари, с. 32, 38
Звезда, с. 32
Звездец, с. 28, 72, 105, 176, 276
Зидарово, с. 28, 29, 37, 39, 101, 154, 168, 191, 208, 220, 228, 240, 244, 278
Зимен, с. 29, 36, 154, 168
Зимница, с. 117
Змеево, с. 250

Зорница, квартал 22

И

Ивайловград, гр. 218
Извор, с. 29, 37, 202, 278
Изворище, с. 27, 35, 176, 191, 228
Изгрев, с. 19, 105, 169, 202, 247, 280
Изгрев, квартал 22, 152, 247, 278
Изгрев Юг (вж. Зорница)
Изгрев Север (вж. Изгрев)
Източна Румелия 9, 10, 20
Източна Тракия, 235, 261, 265
Индже Войвода, с. 29, 31, 103, 191, 279
Иран, 119
Иречеково, с. 274
Искра, с. 24, 29, 155, 169, 191, 208, 245, 280
Истанбул, гр. (вж. Цариград)
Италия, 108, 126, 130, 144, 268

К

Каблешково, с. 22, 23, 29, 32, 45, 47, 52, 86, 169, 191, 228, 275
Казълагач гр. (вж. Елхово)
Казълагашка, ок. (вж. Елховска ок.)
Калово, с. 28
Калофер, гр. 248, 259
Каменар, с. 30
Камено, с. (днес гр. Камено) 30, 34, 79, 80, 81, 117, 145, 155, 162, 169, 191, 208, 240, 245, 277, 279
Каменяк, с. 35
Караагач, с. (вж. Брястовец)
Кара-тепе, с. (вж. Черна могила)
Каравелсво, с. 27
Карагеоргиево, с. 24, 38, 152
Карабунар, с. (вж. Грудово)
Карабунарска, ок. (вж. Грудовска, ок.)
Караново, с. 30, 40, 127, 150, 169, 192, 220, 279
Капчето, местност 181
Карлово, гр. 218
Карловска, ок. 218
Карнобат, гр. 12, 16, 38, 50, 55, 66, 86, 90, 95, 97, 99, 112, 117, 128, 133, 135, 141, 144, 145, 147, 162, 181, 183, 184, 192, 207, 208, 219, 238, 245, 276, 277, 278, 279
Карнобатска, ок. 9, 45, 99, 129, 133, 145, 162, 218, 246, 275, 276, 278, 279, 280, 281

Карнобатски край, 47, 50
Кермен, с. 117
Кирил, с. (вж. Радойново)
Кирово, с. 280
Китен, с. 19, 34, 105, 169, 202
Китка, с. 35
Кладара, с. 16, 105
Кликач, с. 30, 36, 38, 155, 169, 192
Климаш, с. 32
Клуцохор, квартал 269
Коджабухски манастир (вж. Голямобуковски)
Козаре, с. 26, 30, 31, 169, 192
Козичине, с. 31, 169, 184, 192, 229, 279, 281
Козница, с. 31
Козякград, с. 227
Конак, с. 28, 192
Кондолово, с. 105
Константиново, с. 40
Косовец, с. 22, 170
Копенхаген гр. (Дания), 124
Костен, с. 32, 202
Кости, с. 13, 99, 102, 105, 193, 275
Котел, гр. 47, 95, 254, 256
Котелска, ок. 45, 129, 162, 254, 275
Кошарица, с. 202, 279
Крайморие, с. 195,
Кронщадт, гр. (СССР) 259
Крумово Градище, с. 25, 31, 279
Крушево, с. 21, 30, 31, 40, 155, 193
Крушевец, с. 29, 31, 33, 39, 41, 103, 176, 279
Кръстина, с. 24, 30, 31, 170, 193
Кръсто поле, концлагер, 246
Кюприя, с. (вж. Приморско)
Кюстендил, гр. 245
Кюстенджа, гр. 120, 131
Кърджали, гр. 259

Л

Ливада, с. 40, 170, 193, 209, 279
Лион, гр. (Франция), 271
Листец, с. 32, 177,
Ловеч, гр. 251
Лозарево, с. 32, 98, 145, 155, 276
Лозенец, с. 19, 106, 170, 280
Лозенград, гр. (Турция) 242, 245, 252, 257, 264, 265, 266

Лозица, с. 37, 202
Лозово, с. 177, 193
Лом, гр. 122
Люляково, с. 28, 32, 39, 155, 170, 177, 193, 229, 248, 277, 279
Лясково, с. 32, 170, 194, 202, 271
Лька, с. 30, 193, 268

М

Мадлеж, с. (вж. Кирово)
Мажура, с. (Източна Тракия) 261
Македония, 50, 58, 235, 236, 265
Малина, с. 27, 203
Малка поляна, с. 23, 30, 38, 156, 170, 194
Малко Търново, гр. 12, 16, 17, 51, 55, 58, 90, 91, 94, 99, 101, 106, 113, 135, 142, 145, 147, 163, 181, 194, 243, 244, 249, 262, 270, 271, 276, 277, 278, 281
Малко Търновска, ок. 16, 51, 72, 100, 101, 113, 129, 149, 163, 218, 244, 253, 262, 276, 277, 279
Малкотърновски край, 16, 262, 270
Мальк Дервент, с. 264
Манастирец, с. 27
Мандра, блато, 110
Мандра, с. (вж. Новоселци)
Маринка, с. 156, 177, 211, 277
Марково, с. 24, 38
Меден Рудник, с. 194
Медово, с. 22, 30, 32, 170, 194
Метаксас, укрепена линия (Гърция) 247
Миролубово, с. 24, 170
Михайлово, с. 274
Мичурин, гр. 13, 19, 34, 53, 56, 62, 91, 95, 98, 99, 100, 101, 102, 106, 108, 109, 112, 146, 148, 165, 194, 209, 215, 235, 250, 261, 262, 276, 277, 279, 280, 281
Мичуринска община, 249
Мичуринска, ок. 100, 113, 217, 244, 275, 280
Мичуринско пристанище, 262
Младежка река, 203
Морава, с. 32, 171, 210
Морско, с. 31, 171
Моряне, с. 28, 203
Москва, гр. (СССР) 258
Мостино, с. 27, 32
Мрежичко, с. 25
Мъглен, с. 27, 32, 34, 171, 195, 220

Мъдрино, с. 23, 33, 36, 171
Мързев, с. 25, 195
Мюнхен, гр. (Германия) 251

Н

Надежда, с. (вж. Крайморие)
Надър, с. 35, 211, 280
Невестино, с. 24, 33, 35, 36, 150, 171, 195, 280
Нейчево, с. 25, 33, 158
Несебър, гр. 17, 18, 47, 52, 95, 109, 114, 171, 195, 240, 277, 280
Нова Загора, гр. 86
Нови Пазар, гр. 15
Ново Паничарево, с. 31, 33, 41, 45, 103, 171, 196, 253, 280
Новозагорска, ок. 129
Новоселци, с. 203, 266
Норвегия, 125
Ню Йорк, гр. (САЩ) 124

О

Обзор, с. 22, 33, 47, 52, 106, 203, 221, 280
Оборище, местност 122
Огнен, с. 158, 171, 196, 211
Одеса, гр. (СССР) 250, 254, 255, 258
Одрин, гр. (Турция) 253, 261, 264, 265
Одринска българска епархия, 252
Одринска Тракия, 59
Оризаре, с. 203, 275
Ортакьойско, (Турция) 265
Орханово, с. 28, 33, 177, 281

П

Пазарджишка, ок. 218
Панагюрище, гр. 256
Паницово, с. 31, 177
Париж, гр. (Франция) 79, 85, 263
Пашино, с. 25
Перник, гр. 63
Пещерско, с. 32, 34, 156, 171, 203, 280
Персия, (вж. Иран)
Петербург, гр. (Русия) 264
Петрова нива, местност 244, 261
Пирне, с. 30, 94, 156, 229

Писменово, с. 19, 34, 100, 106, 172, 281

Плазовец, с. 31, 177, 196

Планиница, с. 27, 32

Плевен, гр. 267

Пловдив, гр. 53, 63, 83, 84, 122, 259, 271, 274

Пловдивска, ок. 218

Пловдивски окръг, 98

Пловдивска област, 217

Пода, местност 109

Подвис, с. 136, 203, 221, 280

Полски Извор, с. 30, 40, 211

Поляк, с. 36

Поляновградска, ок. (вж. Карнобатска, ок.)

Полша, 125, 130

Поморие, гр. 18, 43, 45, 47, 52, 55, 78, 80, 81, 90, 97, 100, 109, 112, 113, 117, 126, 128, 131, 136, 140, 146, 148, 161, 164, 196, 209, 219, 240, 241, 247, 267, 275, 277, 278, 280, 281

Поморийска, ок. 9, 99, 128, 129, 164, 217, 218, 244, 247, 275, 278, 279, 280

Порой, с. 196

Потурнак, с. (вж. Велика)

Преображенски манастир 267, 270

Преслав, гр. 15

Приморско, с. 34, 41, 106, 109, 172, 209, 221, 249, 280, 281

Присад, с. 28, 177, 196

Приселци, с. 22, 33

Просеник, с. 22, 34, 38, 156, 203

Пънчево, с. 20, 172

Първомай, гр. 218

Р

Равда, с. 17

Равадиново, с. 18, 103, 204

Равна гора, с. 24, 35, 156, 177

Равнец, с. 30, 34, 157, 178, 211

Радойново, с. 28, 36, 176

Разбойна, с. 34, 38, 172

Раклиново, с. 37, 38

Раклица, с. 33, 34, 36, 145, 150, 172

Раков дол, с. 28, 172, 197, 277

Раковсково, с. 22, 33

Резово, с. 107, 172

Речица, с. 27

Рим, гр. (Италия) 265

Рожден, с. 25, 31
 Рояотамо, р.
 Росеново, с. 20, 172, 197
 Росен, с. 24, 35, 157, 172, 197
 Рудина, с. 5, 31
 Рудник, с. 23, 30, 32, 35, 60, 61, 63, 178, 197, 221
 Руен, с. 35, 178
 Румъния, 120, 121, 139
 Рупча, с. 32, 178, 275
 Русе, гр. 53, 83, 119, 139, 143, 144
 Русенска област, 217
 Русия, 52, 252, 258, 259, 264, 265
 Русокастро, с. 35, 39, 162, 173, 197, 209, 248, 277, 280
 Ръжича, с. 34, 38, 209
 Рылина, с. 37, 38

С

Садово, с. 36
 Сазара, с. (Турция) 243
 Самоводене, с. 267
 Самоков, гр. 245
 Сан-Стефано, с. 25, 27, 36, 150, 177
 Сан-Стефанска България, 9
 Сарафово, с. 18, 197
 Сармашик, с. (вж. Бръшлян)
 САЩ, 124, 265
 Сборско, с. 24, 38
 Св. Анастасия, о-в (вж. Болшевик)
 Св. Влас, с. 17
 Св. Георги, манастир, 10, 18
 Св. Яни — махала 245
 Светлина, с. 20, 36, 153, 166, 184, 281
 Свиленград, гр. 218
 Свиленградска, ок. 129, 218
 Свищов, гр. 119
 Севлиево, гр. 267
 Северна Добруджа, 58
 Сигмен, с. 29, 30, 33, 35, 36, 151, 173, 209
 Синеморец, с. 107, 173, 198
 Скалак, с. 37, 38, 39, 157
 Скеф, с. (вж. Димчево)
 Славянци, с. 37, 198, 209, 280
 Сливарово, с. 204
 Сливово, с. 39

Сливен, гр. 45, 46, 47, 83, 95, 117, 161, 244, 247, 250, 254, 255, 256, 265, 266, 268, 269
 Сливенска губерния, 9
 Сливенски, окръг, 99
 Сливенска, ок. 45, 54, 218
 Снежа, с. 27
 Снягово, с. 35
 Созопол, гр. 18, 19, 40, 86, 92, 98, 109, 110, 146, 178, 244, 252, 280, 281
 Созополска община, 19
 Соколец, с. 27
 Соколово, с. 30, 37, 157, 173, 178, 276
 Солун, гр. (Гърция), 263
 Сонгуларе, с. 37, 93, 98, 146, 173, 198, 210, 280
 София, гр. 15, 46, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 70, 72, 77, 78, 79, 80, 83, 85, 86, 88, 95, 96, 101, 102, 119, 122, 124, 128, 137, 141, 143, 144, 160, 214, 222, 223, 225, 226, 232, 235, 238, 239, 240, 245, 246, 248, 253, 257, 258, 265, 266
 Средец, с. (вж. Грудово)
 Средецка, ок. (вж. Грудовска, ок.)
 Средиземно море, 117
 СССР, 49, 50, 122, 260, 266, 275
 Старо Оряхово, с. 62
 Стара Загора, гр. 86, 95, 218, 222, 266
 Старозагорска, ок. 129, 250, 274
 Старозагорски, окръг, 99
 Старозагорска област, 217
 Стидовска община, 162
 Стоилово, с. 16, 107, 178, 204
 Страджа, с. 86, 117, 274
 Странджа, планина 100
 Странджански район, 101, 108
 Странджански край, 51, 254, 261, 262, 270, 271
 Страцин, с. 23, 24, 34, 38, 173, 210
 Суфлийско (Турция) 265
 Суходол, с. 28, 173, 199, 210, 275, 280
 Съдиево, с. 23, 24, 38, 157, 174, 198, 210
 Сърнево, с. 31, 199, 280

Т

Табор, гр. (Чехия) 245, 246
 Тагарево, с. 199
 Тас-тепе, с. 27, 38, 14, 199
 Терзийско, с. 211, 241
 Твърдица, с. 178, 274

Голбухин, гр. 263.
Тополица, с. 24, 37, 38, 117, 157, 199, 210, 228
Топчийско, с. 35, 107
Тракия, 50, 58, 236
Тракийци, с. 199
Триест, гр. (Италия) 124
Трояново, с. 39, 94, 158, 168, 174, 184, 212, 248, 277
Трявна, гр. 270
Трънак, с. 27
Тръстиково, с. 40, 178, 199
Турция, 46, 59, 108, 120, 121, 122, 124, 126, 137, 139, 242, 243, 248, 249, 250, 253, 258, 264
Тънково, с. 17, 200
Тъмна река, с. 28
Търговище, гр. 15

У

Устово, с. 35

Ф

Фазаново, с. 19, 107, 174,
Факия, с. 39, 270, 276
Феклац, с. 36
Фердинандово, с. (вж. Славянци)
Финландия, 125
Франция, 265, 271

Х

Хаджиите, с. 31, 151, 174, 200, 280
Хаджи Мариново, с. 27, 280
Хамбург, гр. (ГФР) 124
Харман, с. (вж. Вършило)
Харманиге, местност, 18
Харманлийска, ок. 129
Хасково, гр. 259
Хедиетлар, с. 25, 38
Хорозлар, чифлик, 249
Хотал, с. 32, 174, 204

Ц

Царево, гр. (вж. Мичурин)
Царевска, ок. (вж. Мичуринска, ок.)

Царевско пристанище (вж. Мичуринско)
Цариград, гр. (Турция) 119, 120, 121, 124, 245, 248, 250, 271
Църногорово, с. 262

Ч

Чатадженско, 244
Челебиево, с. 25, 38
Чемерен, с. 39, 200
Череша, с. 32, 37, 39, 159, 174, 212
Черково, с. 27, 31, 40, 178, 204, 281
Черна могила, с. 22, 32, 204
Черни връх, с. 25, 40, 174, 200, 229
Черноград, с. 38, 117, 280
Черноморец, с. 40, 175, 200
Черно море, 109
Черно море, мина, 10
Чернево, с. 117
Черница, с. 37
Чехия, 245, 246
Чимово, с. 175
Чирпан, гр. 86
Чифлишка махала, с. 27
Чубра, с. 37, 246
Чукарка, с. 30, 40, 158

Ш

Швейцария, 122, 125, 258, 263
Швеция, 124
Шехово, с. 36, 204
Шумен, гр. 83, 255
Шуменска, област, 217

Ю

Югославия, 247
Южна България, 86, 248
Южна Добруджа 263, 264

Я

Ябълчево, с. 35, 158, 179, 200
Ямбол, гр. 15, 86, 108, 115, 117, 218, 255, 248, 253, 260, 274
Ямболска, ок. 45, 47, 129, 218, 274
Ямболски, окръг 99
Ясеново, с. 27
Ясна поляна, с. 31, 33, 34, 41, 175, 200

СПИСЪК НА УПОТРЕБЕНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АД	— Акционерно дружество
а.е.	— архивна единица
БАН	— Българска академия на науките
б.д.	— без дата
БДЖ	— Български държавни железници
БЖС	— Български женски съюз
БЗКБ	— Българска земеделска кредитна банка
БЗНС	— Български земеделски народен съюз
БКП	— Българска комунистическа партия
БЛС	— Български лекарски съюз
БНБ	— Българска народна банка
БНМС	— Български народен младежки съюз
БПФС	— Български професионални съюзи
БРСДП	— Българска работническа социалдемократическа партия
БСД	— Българо-съветска дружба
БЧК	— Български червен кръст
в.	— вестник
в-к	— вестник
ВКС	— Вода, канали и смет
ВМРО	— Вътрешна македонска революционна организация
ГНС	— Градски народен съвет
д-во	— дружество
ДИП	— Държавно индустриално предприятие
ДМЗ	— Държавен металургичен завод
д-р	— доктор
ДХЗ	— Държавен химичен завод
ж.к.	— жилищен комплекс
жп.	— железопътен
ЗЗД	— Закон за защита на държавата
инж.	— инженер
К	— капиталистическа епоха
кв.	— квартал
л.	— лист
м.	— месец
МВРНЗ	— Министерство на вътрешните работи и народното здраве
МНП	— Министерство на народната просвета
НС	— Национален съвет
оп.	— опик

ОСП	— Общинско стопанско предприятие
ОФ	— Отечествен фронт
ОЧС	— Околийски читалищен съвет
проф.	— професор
ПТТ	— Пощи, телеграфи, телефони
РМС	— Работнически младежки съюз
РП	— Работническа партия
СП	— Стопанско предприятие
стр.	— страница
ТЕЦ	— топлоелектрическа централа
ТПС	— трудово-поземлена собственост
т.п. станция	— телеграфопощенска станция
ТКЗС	— Трудово кооперативно земеделско стопанство
Ф.	— Фонд
ЦК	— Централен комитет
ЧП	— Частично изпълнение

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

I. МЕСТНИ ОРГАНИ НА ВЛАСТ И УПРАВЛЕНИЕ

1. Изборни органи

Окръжен съвет — Бургас	9
Градско общинско управление — Айтос	12
Градско общинско управление — Ахтопол	13
Градско общинско управление — Бургас	14
Еврейска народна община — Бургас	15
Градско общинско управление — Карнобат	16
Градско общинско управление — М. Търново	16
Градско общинско управление — Несебър	17
Градско общинско управление — Поморие	18
Градско общинско управление — Созопол	18
Градско общинско управление — Царево	19
Селско общинско управление — с. Средец (Грудово)	20
Селско общинско управление — с. Аспарухово	21
Селско общинско управление — с. Атанасово	22
Селско общинско управление — с. Банево	22
Селско общинско управление — с. Баня	22
Селско общинско управление — с. Бата	22
Селско общинско управление — с. Бродилово	23
Селско общинско управление — с. Брястовец	23
Селско общинско управление — с. Българи	23
Селско общинско управление — с. Българово	23
Селско общинско управление — с. Булчино (Карагеоргиево)	24
Селско общинско управление — с. Веселие	24
Селско общинско управление — с. Вълчин	24
Селско общинско управление — с. Горица	24
Селско общинско управление — с. Граматиково	25
Селско общинско управление — с. Дебелт	25
Селско общинско управление — с. Деветак	25
Селско общинско управление — с. Деветинци	25
Селско общинско управление — с. Добриново	26

Селско общинско управление — с. Долно Езерово	26
Селско общинско управление — с. Драганци	26
Селско общинско управление — с. Драчево	26
Селско общинско управление — с. Дрянковец	26
Селско общинско управление — с. Дюлево	27
Селско общинско управление — с. Дъскогна	27
Селско общинско управление — с. Екз. Ангимово	27
Селско общинско управление — с. Железник	27
Селско общинско управление — с. Заберново	28
Селско общинско управление — с. Завет	28
Селско общинско управление — с. Загорци	28
Селско общинско управление — с. Звездец	28
Селско общинско управление — с. Зидарово	28
Селско общинско управление — с. Зимен	29
Селско общинско управление — с. Извор	29
Селско общинско управление — с. Индже войвода	29
Селско общинско управление — с. Искра	29
Селско общинско управление — с. Каблешково	29
Селско общинско управление — с. Камено	30
Селско общинско управление — с. Караново	30
Селско общинско управление — с. Кликач	30
Селско общинско управление — с. Козаре	30
Селско общинско управление — с. Козичино	31
Селско общинско управление — с. Крумово градище	31
Селско общинско управление — с. Крушевец	31
Селско общинско управление — с. Крушево	31
Селско общинско управление — с. Кръстина	31
Селско общинско управление — с. Лозарево	32
Селско общинско управление — с. Люляково	32
Селско общинско управление — с. Лясково	32
Селско общинско управление — с. Медово	32
Селско общинско управление — с. Мъглен	32
Селско общинско управление — с. Невестино	33
Селско общинско управление — с. Нейчево	33
Селско общинско управление — с. Ново Паничарево	33
Селско общинско управление — с. Обзор	33
Селско общинско управление — с. Орханово	33
Селско общинско управление — с. Пещерско	34
Селско общинско управление — с. Приморско	34
Селско общинско управление — с. Просеник	34
Селско общинско управление — с. Равнец	34
Селско общинско управление — с. Раклица	34
Селско общинско управление — с. Росен	35
Селско общинско управление — с. Рудник	35
Селско общинско управление — с. Руен	35
Селско общинско управление — с. Русокастро	35

Селско общинско управление — с. Садово	36
Селско общинско управление — с. Сан Стефано	36
Селско общинско управление — с. Светлина	36
Селско общинско управление — с. Сигмен	36
Селско общинско управление — с. Скалак	37
Селско общинско управление — с. Скеф (Димчево)	37
Селско общинско управление — с. Славянци	37
Селско общинско управление — с. Сунгурларе	37
Селско общинско управление — с. Соколово	37
Селско общинско управление — с. Страцин	38
Селско общинско управление — с. Съдиево	38
Селско общинско управление — с. Тастепе	38
Селско общинско управление — с. Тополица	38
Селско общинско управление — с. Трояново	39
Селско общинско управление — с. Факия	39
Селско общинско управление — с. Харман	39
Селско общинско управление — с. Чемерен (Габър)	39
Селско общинско управление — с. Череша	39
Селско общинско управление — с. Черково	40
Селско общинско управление — с. Черни връх	40
Селско общинско управление — с. Черноморец	40
Селско общинско управление — с. Чукарка	40
Селско общинско управление — с. Ясна поляна	41

2. Полицейски органи

Областна дирекция — Бургас	64
Областна полицейска инспекция — Бургас	46
Околийско управление — Айтос	48
Околийско управление — Бургас	49
Околийско управление — Карнобат	50
Околийско управление — М. Търново	51
Околийско управление — Поморие	52
Околийско управление — Средец (Грудово)	52
Околийско управление — Царево (Мичурин)	53
Полицейско комендантство — Бургас	53

3. Органи на съда и прокуратурата

Областен съд — Бургас	54
Околийски съд — Айтос	55
Околийски съд — Бургас	55
Околийски съд — Карнобат	55
Околийски съд — М. Търново	55
Околийски съд — Поморие	55
Мирово съдилище — Царево (Мичурин)	56
Областен затвор — Бургас	56

4. Контролни органи

Областна реквизиционна комисия — Бургас	57
Околийска реквизиционна комисия — Айтос	57
Околийска реквизиционна комисия — Бургас	57
Околийска реквизиционна комисия — М. Търново	58
Околийска реквизиционна комисия — Средец (Грудово)	58
Околийска комисия по настаняване на бежанците — Айтос	59
Околийска комисия по настаняване на бежанците — Средец (Грудово)	59

II. ПРОМИШЛЕННОСТ

1. Организации и предприятия от енергетиката и минната промишленост

Акционерно дружество за електрическа енергия „Адрее“ — София — клон Бургас	60
Електрическа централа „Светлина“ — кооперативно сдружение — Бургас	61
Българско акционерно минно дружество „Бъдеще“ — каменовъглена мина „Черно море“ — с. Рудник, Бургаско	61

2. Организации и предприятия от машиностроителната и металообработващата промишленост

Кооперативно сдружение за корабостроене и корабоплаване „Български Ллойд“ — Бургас	62
Електромонтьорска трудово-производителна кооперация „Ват“ — Бургас	62
Акционерно индустриално дружество „Верига“ — Бургас	63
„Волга“ ОО Дружество за търговия и производство на електрически артикули — Бургас	64
Събирателно дружество „Елгема“ Братя Маркови — Бургас, производство на изолирани електрически проводници, токоизправители и измерителни апарати	65
„Жица“ ОО Дружество — Бургас — производство на изолирани електрически проводници	65
Събирателно дружество „Кехлибаров и Петков“ — Бургас	66
Тенекеджийска фабрика „Метал“ — Давид и Хаим Романо — Бургас	66
Машинна фабрика „Плуг“ — Братя Хубенови и Сие — Бургас	66
Машинна фабрика „Инженер Сава Кънев“ — Бургас	67
Събирателно дружество „Светозар М. Пренеров и Сие“ — Бургас	67

Машинна и металолеярна фабрика „Техника” — Киро Сидеров — Бургас	68

3. Организации и предприятия от химическата и каучуковата промишленост

Първа българска моливна фабрика АД „Девеко” — Бургас	68
Каучукова фабрика „Лъв” — Братя Карнакови — Бургас	69
Акционерно дружество за химическа индустрия „Маслосано” — Бургас	70
Сапунена фабрика „Разлог” — Н. Стоилов ОО Дружество — Бургас	71
„Тънков” ОО Дружество за химическа индустрия — Бургас	72

4. Организации и предприятия от дървообработващата промишленост

Държавна дъскорезна фабрика „Босна” — с. Звездец, М. Търновско	72
Паркетна, дъскорезна и амбалажна фабрика „Братя Стефан и Петър Димитрови” — Бургас	73
Паркетна индустрия „Дъб” — Акционерно дружество — Бургас	73
Бъчварска производителна кооперация „Странджански дъб” — Бургас	74

5. Организации и предприятия от текстилната промишленост

Акционерно дружество за индустрия и търговия — текстилна фабрика „Златна Добруджа” — Бургас	74
Дружество с ограничена отговорност — текстилна фабрика „Надежда” — Бургас	74
„Петко Иванов” — акционерно дружество за текстилна индустрия, търговия и представителство — Бургас	75
Дружество с ограничена отговорност „Прежда” — фабрика за памучни прежди — Бургас	75
Дружество с ограничена отговорност — Тъкачна фабрика „Сполука” — Бургас	76
Акционерно дружество АД „Тъкан” — Бургас	76

6. Организации и предприятия от хранително-вкусовата и друга промишленост

Събирателно дружество — търговска индустриална къща за захарни изделия „Аврам М. Чаловски” — Бургас	76
Атанаскѝйски солници „А. Илиев и И. С. Туршу” — Бургас	77
Българско солопроизводително кооперативно дружество „Поморийски солници” — Поморие	78

Акционерно дружество за търговски и индустриални ценности „Гларус” — Швейцария — клон София — Бургас	78
Акционерно дружество /АД/ „големите български молиници” — Бургас	79
Безименно акционерно дружество за захар и рафинерия в България „Захарна фабрика” — с. Камено — Бургаско	79
Константин П. Хрису — солопроизводител и търговец — Поморие	80
Производително кооперативно сдружение „Кооперативна захар” — с. Камено — Бургаско	80
„Любен Д. Карагьозов” — Бургас (търговия с прясна и солена риба и производство на рибни консерви)	81
Фонд „Поморийски солници” — Поморие	81
„Братя Н. Кацарови” — Първа българска консервна фабрика — Бургас	82
Месаро-колбасарско кооперативно дружество „Св. Архангел Михаил” — Айтос	83
Безименно акционерно дружество „Съединени тютюневи фабрики” — Бургаска фабрика — Бургас	83
„Одор Търколев” — търговия с пресни, солени и консервирани риби на едро производство на рибено масло за индустриални цели — Бургас	84
Производително кооперативно сдружение „Тракийска захар” — София — Захарна фабрика — с. Камено — Бургаско	85
Събирателно дружество „Братя Анастасови” — Бургас	85
Производителна содо-лимоначена кооперация „Черно море” — Бургас	85
Акционерно дружество (АД) „Черноморие” — Консервна фабрика — Созопол	86
Земеделско-индустриално кооперативно сдружение „Южна България” — клон Карнобат	86
Събирателно дружество маслодайна фабрика „Братя Йовчеви и Сие” — Средец (Грудово)	87
Маслодайна и химическа фабрика „Братя Сталянови” — Бургас	88
Акционерно дружество „Елей” Пейо Иванов и Сие — маслодайна фабрика — Бургас	88

III. СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО

1. Учреждения, организации и предприятия от земеделието

Областна служба по земеделието — Бургас	89
Земеделска камара — Бургас	90
Околийско агрономство — Айтос	90
Околийско агрономство — Бургас	90
Околийско агрономство — Карнобат	90

Околийско агрономство — М. Търново	91
Околийско агрономство — Средец (Грудово)	91
Околийско агрономство — Царево (Мичурин)	91
Производителна земеделскостопанска кооперация „Зора” — с. Горица	92
Лозаро-винарска производителна кооперация „Свети Трифон” — Айтос	92
Лозаро-винарска кооперация „Памид” — Бургас	92
Производителна лозаро-винарска кооперация „Сунгурларски мискет” — с. Сунгурларе	93
Околийска земеделскостопанска задруга — Айтос	93
Местна земеделскостопанска задруга — Айтос	93
Клонова лозарска задруга — Айтос	93
Околийска земеделскостопанска задруга — М. Търново	94
Тютюнопроизводителна клонова задруга „Айтоска Яка” — Айтос	94
Местна земеделскостопанска задруга — с. Пирне	94
Местна земеделскостопанска задруга — с. Трояново	94

2. Ветеринарни служби и лечебници

Областна ветеринарна служба — Бургас	95
Областна ветеринарна лечебница — Бургас	95
Областна ветеринарно-бактериологична станция — Бургас	96
Околийска ветеринарна служба — Айтос	97
Околийски ветеринарен лекар — Бургас	97
Околийски ветеринарен лекар — Карнобат	97
Околийска ветеринарна служба — Поморие	97
Околийска ветеринарна лечебница — Айтос	97
Пограничен ветеринарен лекар — Бургас	97
Околийски ветеринарен лекар — Мичурин	98
Ветеринарна служба — Созопол	98

3. Учреждения, организации и предприятия от горското стопанство

Областна горска инспекция — Бургас	98
Инспекция по горите — М. Търново	99
Държавно горско стопанство — Карнобат	99
Резвайско държавно горско стопанство — с. Кости	99
Държавно горско стопанство — Мичурин	99
Държавно горско стопанство — Поморие	100
Горско стопанство — Грудово	100
Странджанско административно лесничейство — М. Търново	101
Административно лесничейство — Бургас	101
Общинско лесничейство — с. Зидарово	101
Странджански районен горски кооперативен съюз — Мичурин	101

Грунов фонд — Трудово-горски производителни кооперации от Бургаска околия	103
Горска производителна кооперация „Грани” — Ахтопол	103
Трудово-горска производителна кооперация „Мидия Енос” — с. Баня	103
Горска производителна кооперация „Странджа” — с. Бродилово	103
Горска производителна кооперация „Дъб” — с. Българи	103
Горска производителна кооперация „Папия” — с. Варвара	104
Горска производителна кооперация „Пробуда” — с. Велика	104
Трудово-горска производителна кооперация „Хаджийка” — с. Вижица	104
Трудово-горска производителна кооперация „Подкрепа” — с. Граматиково	104
Трудово-горска производителна кооперация „Труд” — с. Добромир	104
Трудово-горска производителна кооперация „Уграш” — с. Заберново	104
Трудово-горска производителна кооперация „Зора” — с. Звездец	105
Горска производителна кооперация „Българка” — с. Илгев	105
Горска производителна кооперация „Момчов гьол” — с. Китен	105
Трудово-горска производителна кооперация „Димана” — с. Кладара	105
Горска производителна кооперация „Светлина” — с. Кондолово	105
Горска производителна кооперация „Напредък” — с. Кости	105
Горска производителна кооперация „Сила” — с. Лозенец	106
Трудово-горска производителна кооперация „Странджа” — М. Търново	106
Горска производителна кооперация „Дъбрава” — Мичурин	106
Трудово-горска производителна кооперация „Балкан” — с. Обзор	106
Трудово-горска производителна кооперация „Атлиман” — с. Писменово	106
Горска производителна кооперация „Пчела” — с. Приморско	106
Горска производителна кооперация „Резвая” — с. Резово	108
Горска производителна кооперация „Въглен” — с. Синеморец	107
Трудово-горска производителна кооперация „Леска” — с. Стоилово	107
Трудово-горска производителна кооперация „Дъб” — с. Топчийско	107
Горска производителна кооперация „Единство” — с. Фазаново	107
Трудово-горска производителна кооперация „Подкрепа” — с. Завет	107

4. Учреждения, организации и предприятия от водното стопанство и риболова

Областно инженерство по водите — Бургас	108
Районна инспекция по рибарството — Бургас	109
Риболовна трудово-производителна кооперация „Цар Борис” — Ахтопол	110

Риболовна трудово-производителна кооперация „Български черноморски риболовец” — Бургас	110
Риболовна трудово-производителна кооперация „Съединените риболовни кооперации” — Бургас	110
Риболовна трудово-производителна кооперация „България” — Созопол	110
Риболовна трудово-производителна кооперация „Тракия” — Созопол	110

IV. СТРОИТЕЛСТВО И АРХИТЕКТУРА

Областно инженерство — Бургас	112
Околийско инженерство — Айгос	113
Околийско инженерство — М. Търново	113
Околийско инженерство — Поморие	113
Морска строителна секция — Бургас	114
Стопанско предприятие (СП) „Вода, канал и смет” (ВКС) — Бургас	115

V. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

1. Учреждения, организации и предприятия от транспорта

ЖП.Магазия — Бургас	116
ЖП.Тракия и работилница — Бургас	116
XV ЖП.Секция — Бургас	116
Пристанищно управление — Бургас	117
Българско търговско параходно дружество — Бургас	118
Акционерно дружество (АД) „Братя Диманови” — Бургас	118
Акционерно дружество (АД) „Ватсон Сие Юл” — Параходна агенция — Бургас	120
Акционерно дружество (АД) „Георги Бези и Синове” — Бургас	120
„Георги Зенович” — представителство и агентство на параходни компании — Бургас	121
Акционерно дружество (АД) „Гилмайдан” — Параходна агенция — Бургас	122
„Експрес” — къща за вътрешни и международни транспорти — клон Бургас	122
Акционерно дружество (АД) „Никола Александров и Сие” — параходна агенция — Бургас	123
„Орбис” — къща за вътрешни и международни транспорти — Бургас	123
„Панайот Георгиев” — параходна агенция и житарство — Бургас	124
„Стоян Коюмджиев” — параходен агент — Бургас	126

Транспортно дружество „Устрем” — Бургас	126
Франк Колас — параходна агенция — Бургас	126
Безименно акционерно дружество „Хаим и Папо” — постоянен склад на всякаква местна и чуждестранна манифактура — параходна агенция — Бургас	127

2. Учреждения, организации и предприятия от съобщенията

Телеграфо-пощенска станция — Айгос	127
Телеграфо-пощенска станция — Бургас	127
Телеграфо-пощенска станция — с. Караново	127
Телеграфо-пощенска станция — Карнобат	128
Телеграфо-пощенска станция — Поморие	128

VI. ТЪРГОВИЯ

Търговско-индустриална камара — Бургас	129
Стокова борса — Бургас	130
Околийско комисарство по снабдяването — Айгос	131
Околийско комисарство по снабдяването — Поморие	131
Районен земеделски кооперативен синдикат „Изгрев” — Айгос	132
Районен кооперативен съюз „Фар” — Бургас	132
Районен земеделски кооперативен синдикат „Орало” — Карнобат	133
Потребителна кооперация „Напред” — Айгос	133
Занаятчийска кооперация „Съединение” — Айгос	133
Кредитно кооперативно дружество „Братско дело” — Бургас	134
Метало-техническа кооперация за общи доставки „Метал” — Бургас	134
Обединена потребителна кооперация „Напред” — Бургас	134
Шивашка потребителна кооперация „Обнова” — Бургас	134
Кожаро-обущарска кооперация за общи доставки „Солидарност” — Бургас	134
Работническа потребителна кооперация „Труд” — Бургас	134
Групов фонд — Потребителни, кредитни и всестрани кооперации в Бургаска област	135
Потребителна кооперация „Напред” — Карнобат	135
Потребителна кооперация „Солидарност” — Бургас	135
Всеотна кооперация — с. Зайчари	135
Бакалска кооперация „Съгласие” — Карнобат	135
Потребителна кооперация „Звезда” — М. Търново	135
Потребителна кооперация „Подем” — М. Търново	135
Селска потребителна кооперация „Пчела” — с. Подвис	136
Електроснабдителна кооперация „Успех” — Поморие	136
„Адриатика” — Итало-българско търговско акционерно дружество — София — клон Бургас	137

Търговска фирма „Иван Станев“ – Бургас	137
Търговска фирма „Михаил Д. Карагьозов“ – Бургас	137
Търговско събирателно дружество „Никола Вангелов и Синове“ – Бургас	138
Търговска фирма „Пинелов Сие Янколов“ – Бургас	138
Търговска фирма „Борис Минчев“ – Бургас	138
Стоян Петков и Синове – книжарница – Бургас	138
Стефан Ж. Тънков – Бургас	138
Събирателно дружество „Трендафил Теодосиу Сие Синове“ – Бургас	139

VII. ФИНАНСИ, КРЕДИТ И СПЕСТОВНОСТ

1. Данъчни управления

Областно данъчно управление – Бургас	140
Околийско данъчно управление – Поморие	140

2. Банки и банкови клонове

Българска народна банка – Айтос	141
Българска народна банка – Бургас	141
Българска народна банка – Карнобат	141
Българска народна банка – М. Търново	142
Банка български кредит – Бургас	142
Българска търговска банка – Бургас	143
Селско-еснафска банка „Изток“ – Карнобат	144

3. Популярна банка

Черноморска популярна банка – Бургас	145
Популярна банка – с. Камено	145
Популярна банка – Карнобат	145
Популярна банка – с. Лозарево	145
Популярна банка – М. Търново	145
Популярна банка – Поморие	146
Популярна банка – Средец (Грудово)	146
Популярна банка – Созопол	146
Популярна банка – с. Сунгурларе	146
Популярна банка – Царево (Мичурин)	146

4. Български земеделски и кооперативни банки

Българска земеделска и кооперативна банка – Айтос	147

Българска земеделска и кооперативна банка – Бургас	147
Българска земеделска и кооперативна банка – Карнобат	147
Българска земеделска и кооперативна банка – М. Търново	147
Българска земеделска и кооперативна банка – Поморие	148
Българска земеделска и кооперативна банка – клон Средец (Грудово)	148
Българска земеделска и кооперативна банка – Царево (Мичурин)	148
Кредитна земеделска кооперация „Съзнание“ – с. Грозден	149
Кредитна земеделска кооперация „Доверие“ – с. Добриново	150
Кредитна земеделска кооперация – с. Караново	150
Кредитна земеделска кооперация „Надежда“ – с. Невестино	150
Кредитна земеделска кооперация „Трудолюбие“ – с. Раклица	150
Кредитна земеделска кооперация „Защита“ – с. Сан Стефано	150
Кредитна земеделска кооперация „Солидарност“ – с. Симен	151
Кредитна земеделска кооперация „Златоклас“ – с. Хаджиите	151
Кредитна кооперация „Самопомощ“ – с. Атанасово (кв. Изгрев) – Бургас	152
Кредитна кооперация „Успех“ – с. Банево	152
Кредитна кооперация – с. Булчино (Каратеоргиево)	152
Кредитна кооперация „Напредък“ – с. Българово	153
Кредитна кооперация „Спасение“ – с. Винарско	153
Кредитна кооперация „Искра“ – с. Врагича	153
Кредитно кооперативно сдружение „Труд“ – с. Вресово	153
Кредитно кооперативно сдружение „Прогрес“ – с. Господарево (Светлина)	153
Кредитна кооперация „Нива“ – с. Долно Езерово	153
Кредитна кооперация „Житница“ – с. Драгово	153
Кредитна кооперация „Братство“ – с. Дрянковец	154
Кредитна кооперация „Бъдещност“ – с. Дюлево	154
Кредитна кооперация „Златен клас“ – с. Житарово	154
Кредитна кооперация „Надежда“ – с. Зидарово	154
Кредитна кооперация „Орало“ – с. Зимен	154
Кредитна кооперация „Искра“ – с. Искра	155
Кредитна кооперация „Съединение“ – с. Камено	155
Всесградна кооперация „Спасение“ – с. Кликач	155
Групов фонд – Кредитни кооперации в община – с. Крушево	155
Кредитна кооперация „Сеялка“ – с. Лозарево	155
Кредитна кооперация „Начало“ – с. Люляково	155
Кредитна кооперация „Бъдеще“ – с. Малка поляна	156
Кредитна кооперация „Съласие“ – с. Маринка	156
Кредитна кооперация „Съзнание“ – с. Пещерско	156
Кредитна кооперация „Сила“ – с. Пирне	156
Кредитна кооперация „Братство“ – с. Просеник	156
Кредитна кооперация „Зора“ – с. Равна гора	156
Кредитна кооперация „Съласие“ – с. Равнец	157
Кредитна кооперация „Солидарност“ – с. Росен	157

Кредитно кооперативно сдружение „Бяла река“ – с. Скалак	157
Всестранна кооперация „Напредък“ – с. Соколово	157
Кредитна кооперация „Съгласие“ – с. Съдиево	157
Кредитна кооперация „Съзнание“ – с. Тополица	157
Кредитна кооперация „Пробуда“ – с. Трояново	158
Кредитна кооперация „Подкрепа“ – с. Чукарка	158
Кредитна кооперация „Съзнание“ – с. Ябълчево	158
Кредитна кооперация „Земеделска защита“ – с. Огнен	158
Еврейско кредитно дружество „Азлаха“ – Бургас	158
Кредитна кооперация – с. Веселие	158
Кредитна кооперация „Земя“ – с. Нейчево	158
Кредитно кооперативно сдружение – с. Харман (Вършило)	159
Кредитна кооперация „Бъдеще“ – с. Череша	159

VIII. ПРОСВЕТА, НАУКА И КУЛТУРА

I. Органи на народното образование

Областна училищна инспекция – Бургас	161
Околийска училищна инспекция – Айтос	162
Околийска училищна инспекция – Карнобат	162
Околийска училищна инспекция – М. Търново	163
Околийска училищна инспекция – Поморие	164
Българско училищно настоятелство – Айтос	164
Турско училищно настоятелство – Айтос	164
Училищно настоятелство – с. Аспарухово	164
Училищно настоятелство – Ахтопол	165
Училищно настоятелство – с. Бата	165
Училищно настоятелство – с. Белила	165
Училищно настоятелство – Бургас	165
Училищно настоятелство – с. Българи	165
Училищно настоятелство – с. Българово	165
Училищно настоятелство – с. Варвара	165
Училищно настоятелство – Василико (Мичурин)	165
Училищно настоятелство – с. Везенково	165
Училищно настоятелство – с. Велика	166
Училищно настоятелство – с. Веселие	166
Училищно настоятелство – с. Винарско	166
Училищно настоятелство – с. Вратица	166
Училищно настоятелство – с. Вълчин	166
Училищно настоятелство – с. Габър	166
Училищно настоятелство – с. Глумче	166
Училищно настоятелство – с. Горица	166
Училищно настоятелство – с. Господарево (Свеглина)	166
Училищно настоятелство – с. Граматиково	167

Училищно настоятелство – с. Грозден	167
Училищно настоятелство – с. Добриново	167
Училищно настоятелство – с. Доброван	167
Училищно настоятелство – с. Долно Езерово	167
Училищно настоятелство – с. Драганово	167
Училищно настоятелство – с. Драганци	167
Училищно настоятелство – с. Драчево	167
Училищно настоятелство – с. Дрянковец	167
Училищно настоятелство – с. Дюлево	168
Училищно настоятелство – с. Емирско	168
Училищно настоятелство – с. Екзарх Антимово	168
Училищно настоятелство – с. Железник	168
Училищно настоятелство – с. Желязово	168
Училищно настоятелство – с. Заберново	168
Училищно настоятелство – с. Завет	168
Училищно настоятелство – с. Зидарово	168
Училищно настоятелство – с. Зимен	168
Училищно настоятелство – с. Изгрев	169
Училищно настоятелство – с. Искра	169
Училищно настоятелство – с. Каблешково	169
Училищно настоятелство – с. Камено	169
Училищно настоятелство – с. Караново	169
Училищно настоятелство – с. Китен	169
Училищно настоятелство – с. Кликач	169
Училищно настоятелство – с. Козичино	169
Училищно настоятелство – с. Козаре	169
Училищно настоятелство – с. Косовец	170
Училищно настоятелство – с. Кръстина	170
Училищно настоятелство – с. Ливада	170
Училищно настоятелство – с. Лозенец	170
Училищно настоятелство – с. Люляково	170
Училищно настоятелство – с. Лясково	170
Училищно настоятелство – с. Малка поляна	170
Училищно настоятелство – с. Медово	170
Училищно настоятелство – с. Миролубово	170
Училищно настоятелство – с. Морава	171
Училищно настоятелство – с. Мостино	171
Училищно настоятелство – с. Мъглен	171
Училищно настоятелство – с. Мъдрино	171
Училищно настоятелство – с. Невестино	171
Училищно настоятелство – с. Несебър	171
Училищно настоятелство – с. Ново Паничарево	171
Училищно настоятелство – с. Огнен	171
Училищно настоятелство – с. Пешерско	171
Училищно настоятелство – с. Писменово	172
Училищно настоятелство – с. Приморско	172

Училищно настоятелство — с. Пънчево	172
Училищно настоятелство — с. Разбойна	172
Училищно настоятелство — с. Раклица	172
Училищно настоятелство — с. Раков дол	172
Училищно настоятелство — с. Резово	172
Училищно настоятелство — с. Росен	172
Училищно настоятелство — с. Росеново	172
Училищно настоятелство — с. Русокастро	173
Училищно настоятелство — с. Сигмен	173
Училищно настоятелство — с. Синеморец	173
Училищно настоятелство — с. Скеф (Димчево)	173
Училищно настоятелство — с. Соколово	173
Училищно настоятелство — с. Сунгурларе	173
Училищно настоятелство — с. Средец (Грудово)	173
Училищно настоятелство — с. Страцин	173
Училищно настоятелство — с. Суходол	173
Училищно настоятелство — с. Съдиево	174
Училищно настоятелство — с. Тастепе	174
Училищно настоятелство — с. Трояново	174
Училищно настоятелство — с. Фазаново	174
Училищно настоятелство — с. Хаджиите	174
Училищно настоятелство — с. Харман (Вършило)	174
Училищно настоятелство — с. Хотал	174
Училищно настоятелство — с. Череша	174
Училищно настоятелство — с. Черни връх	174
Училищно настоятелство — с. Черноморец	175
Училищно настоятелство — с. Чимово (Ахелой)	175
Училищно настоятелство — с. Ясна поляна	175
Училищно настоятелство — с. Баня	175
Училищно настоятелство — с. Барган	175
Училищно настоятелство — с. Белеврен	175
Училищно настоятелство — с. Братово	175
Училищно настоятелство — с. Визица	175
Училищно настоятелство — с. Горно Ябълково	175
Училищно настоятелство — с. Деветинци	176
Училищно настоятелство — с. Драгово	176
Училищно настоятелство — с. Драка	176
Училищно настоятелство — с. Емона	176
Училищно настоятелство — с. Загорци	176
Училищно настоятелство — с. Звездец	176
Училищно настоятелство — с. Изворище	176
Училищно настоятелство — с. Кирил	176
Училищно настоятелство — с. Крушевец	176
Училищно настоятелство — с. Листец	177
Училищно настоятелство — с. Лозово	177
Турско училищно настоятелство — с. Люляково	177

Училищно настоятелство — с. Маринка	177
Училищно настоятелство — с. Орханово	177
Училищно настоятелство — с. Паницово	177
Училищно настоятелство — с. Плазовец	177
Училищно настоятелство — с. Присад	177
Училищно настоятелство — с. Равна гора	177
Училищно настоятелство — с. Равнец	178
Училищно настоятелство — с. Рудник	178
Турско училищно настоятелство — с. Руен	178
Училищно настоятелство — с. Рупча	178
Училищно настоятелство — Созопол	178
Училищно настоятелство — с. Стоилово	178
Училищно настоятелство — с. Твърдица	178
Училищно настоятелство — с. Тръстиково	178
Училищно настоятелство — с. Черково	178
Училищно настоятелство — с. Ябълчево	179

2. Учебни заведения

Институт за прогимназиални учители — Бургас	180
Държавна девическа гимназия — Бургас	180
Държавна мъжка гимназия — Бургас	180
Смесена непълна гимназия „Христо Ботев“ — Айтос	181
Смесена гимназия „Цар Борис III“ — Карнобат	181
Гимназия с долен курс „Васил Левски“ — М. Търново	181
Държавна търговска гимназия — Бургас	182
Държавно средно механо-техническо училище — Бургас	182
Държавно средно девическо земеделско училище — Айтос	183
Допълнително земеделско училище — с. Деветак	183
Допълнително земеделско училище — с. Дюлево	183
Допълнително земеделско училище — с. Екзарх Антимово	184
Допълнително земеделско училище — с. Трояново	184
Държавно практическо каменоделно училище — Айтос	184
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“ — Айтос	185
Народна прогимназия „Отец Паисий“ — Айтос	185
Народно основно училище „Любен Каравелов“ — Айтос	185
Народно начално училище — с. Александрово	185
Народно основно училище — с. Аспарухово	185
Народно първоначално училище „Цар Симеон“ — с. Ахелой	185
Народно основно училище — с. Балабанчево	186
Народно основно училище — с. Барган	186
Народно основно училище „Христо Ботев“ — с. Бата	186
Народно първоначално училище — с. Белеврен	186
Народно основно училище — с. Берово	186
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“ — с. Близнак	186
Народно основно училище „Отец Паисий“ — с. Богданово	186

Народно основно училище „Климент Охридски” — с. Брястовец	187
Народно основно училище „Княз Борис Търновски” — с. Българово	187
Народно основно училище „Любен Каравелов” — Бургас	187
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — Бургас	187
Първа народна прогимназия „Христо Ботев” — Бургас	187
Народна смесена прогимназия „Христо Ботев” — Бургас	187
Народно основно училище „Цар Борис” — Бургас	188
Народно начално училище „Христо Ботев” — с. Българи	188
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Варвара	188
Народно основно училище — с. Везенково	188
Народно първоначално училище — с. Визица	188
Народно първоначално училище „Св. Климент Охридски” — с. Врагатица	188
Народно основно училище „Христо Ботев” — с. Горица	188
Народно основно училище „Христо Ботев” — с. Горно Ябълково	189
Народно основно училище — с. Граматиково	189
Народно основно училище — с. Грозден	189
Народно основно училище — с. Дебелт	189
Народно основно училище — с. Добриново	189
Народно основно училище „Христо Ботев” — с. Долно Езерово	189
Народно основно училище — с. Драчево	189
Народно основно училище „Фердинанд I” — с. Дюлево	190
Средищна прогимназия — с. Екзарх Антимово	190
Народно първоначално училище — с. Емирско	190
Народно основно училище „Отец Паисий” — с. Железник	190
Народно основно училище „Св. Кирил и Методий” — с. Желязово	190
Народно основно училище — с. Житосвят	190
Народно основно училище „Св. Кирил и Методий” — с. Заберново	190
Първоначално училище — с. Завет	191
Народно основно училище „Кирил и Методий” — с. Зидарово	191
Народно основно училище — с. Изворище	191
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Индже войвода	191
Народно основно училище — с. Искра	191
Народно основно училище „Отец Паисий” — с. Каблешково	191
Народно основно училище — с. Камено	191
Народно основно училище „Д-р Петър Берон” — с. Караново	192
Народно основно училище „Отец Паисий” — Карнобат	192
Народна смесена прогимназия „Княз Борис Търновски” — Карнобат	192
Народно първоначално училище — с. Кликач	192
Народно начално училище „Васил Левски” — с. Конак	192
Народно основно училище — с. Козаре	192
Народна средищна прогимназия „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Козирино	192

Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Кости	193
Народно основно училище — с. Крушево	193
Народно първоначално училище „Бр. Миладинови” — с. Кръстна	193
Народно основно училище „Княз Симеон Търновски” — с. Ливада	193
Народно първоначално училище — с. Лозово	193
Народно начално училище — с. Лъка	193
Народно начално училище — с. Люляково	193
Народно основно училище „Васил Друмев” — с. Лясково	194
Народно първоначално училище — с. Малка поляна	194
Смесена прогимназия — М. Търново	194
Народно първоначално училище — М. Търново	194
Народно първоначално училище „Отец Паисий” — с. Меден рудник	194
Народно основно училище — с. Медово	194
Държавна смесена прогимназия — Царево (Мичурин)	194
Средищно училище — Царево (Мичурин)	195
Народно първоначално училище „Св. Кирил и Методий” — Царево (Мичурин)	195
Народно основно училище — с. Мылен	195
Народно основно училище — с. Мързево	195
Народно първоначално училище „Антим I” — с. Надежда — Крайморие	195
Народно основно училище „Христо Ботев” — с. Невестино	195
Средищно основно училище „Любен Каравелов” — Несебър	195
Народно основно училище „Христо Ботев” — с. Ново Паничарево	196
Народно основно училище — с. Огнен	196
Народно основно училище „Хаджи Димитър” — с. Плазовец	196
Народна прогимназия „Иван Вазов” — Поморие	196
Народно първоначално училище „Отец Паисий” — Поморие	196
Народно начално училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Порий	196
Народно първоначално училище — с. Присад	196
Народно първоначално училище — с. Раков дол	197
Народно основно училище — с. Росен	197
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Росеново	197
Народно основно училище „Климент Охридски” — с. Рудник	197
Народно основно училище „Цар Иван Александър” — с. Русокастро	197
Народно основно училище „П. Р. Славейков” — с. Сан Стефано	197
Народно основно училище — с. Сарафово	197
Народно начално училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Синоморец	198
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Фердинандово (Славянци)	198
Народно основно училище — с. Соколово	198
Квартално начално училище „Христо Ботев” — с. Сунгурларе	198
Народно основно училище „Кирил и Методий” — с. Сунгурларе	198
Народно основно училище — с. Съдиево	198

Народно основно училище „Георги Бенковски” — с. Сърнево	199
Народно основно училище „Отец Паисий” — с. Суходол	199
Народно основно училище — с. Тагарево	199
Народно основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” — с. Тастепе	199
Народно основно училище — с. Тополица	199
Народно първоначално училище — с. Тракийци	199
Народно основно училище — с. Тръстиково	199
Народно начално училище „Васил Левски” — с. Тънково	200
Народно основно училище „Княгиня Мария Луиза” — с. Хаджиите	200
Народно начално училище — с. Чемерен (Габър)	200
Народно основно училище — с. Черни връх	200
Народно основно училище „Княз Симеон Търновски” — с. Черно-морец	200
Народно основно училище „Васил Левски” — с. Ясна поляна	200
Народно основно училище „Петър Берон” — с. Ябълчево	200
Народно основно училище — с. Баня	201
Втора смесена прогимназия „Иван Вазов” — Бургас	201
Народно основно училище „Братя Миладинови” — Бургас	201
Народно основно училище — с. Винарско	201
Народно начално училище — с. Габерово	201
Народно начално училище — с. Глумче	201
Народно основно училище — с. Грудово	201
Народно начално училище — с. Димчево	201
Народно основно училище — с. Дрянковец	201
Народно начално училище — с. Есен	202
Народно основно училище — с. Житарово	202
Народно основно училище — с. Извор	202
Народно начално училище — с. Изгрев	202
Народно начално училище — с. Китен	202
Народно начално училище — с. Костен	202
Народно начално училище — с. Кошарица	202
Народно начално училище — с. Лозица	202
Народно начално училище — с. Лясково	202
Народно начално училище — с. Малина	203
Народно първоначално училище — с. Моряне	203
Народно начално училище — с. Младежка река	203
Народно начално училище — с. Новоселци	203
Народно начално училище — с. Обзор	203
Народно основно училище — с. Оризаре	203
Народно начално училище — с. Пещерско	203
Народно основно училище — с. Подвис	203
Частно турско училище — с. Просеник	203
Народно начално училище — с. Равадиново	204
Народно основно училище — с. Сливарово	204
Народно начално училище — с. Стоилово	204
Народно начално училище — с. Хотал	204

Народно начално училище — с. Черна могила	204
Народно начално училище — с. Черково	204
Народно начално училище — с. Шехово	204

3. Културно-просветни учреждения и организации

Околийски читалищен съвет (ОЧС) — Айтос	206
Околийски читалищен съвет (ОЧС) — Бургас	206
Народно читалище „Васил Левски” — Айтос	207
Народно читалище „Георги Ил. Маджаров” — с. Бата	207
Народно читалище „Светлина” — с. Брястовец	207
Народно читалище „Любен Каравелов” — Бургас	207
Народно читалище „Съгласие” — с. Българово	207
Народно читалище „Просвета” — с. Везенково	208
Народно читалище „Н. Ц. В. Княз Симеон Търновски” — с. Горно Езерово	208
Народно читалище „Просвета” — с. Долно Езерово	208
Народно читалище „Напредък” — с. Дюлгери (Зидарово)	208
Народно читалище „Христо Ботев” — с. Загорци	208
Народно читалище „Цар Борис III” — с. Искра	208
Народно читалище „Просвета” — с. Камено	208
Народно читалище „Развитие” — Карнобат	208
Народно читалище „Развитие” — с. Ливада	209
Народно читалище „Георги Кондолов” — Мичурин	209
Народно читалище „Просвета” — Поморие	209
Народно читалище „Самообразование” — с. Приморско	209
Народно читалище „Съзнание” — с. Русокастро	209
Народно читалище „Пробуда” — с. Ръжица	209
Народно читалище „Светлина” — с. Сигмен	209
Народно читалище „Напредък” — с. Славянци	209
Народно читалище „Просвета” — с. Сунгурларе	210
Народно читалище „Пробуда” — с. Страцин	210
Народно читалище „Светлина” — с. Суходол	210
Народно читалище „Христо Ботев” — с. Съдиево	210
Народно читалище „Изгрев” — с. Тополица	210
Народно читалище „Пробуда” — с. Харман (Вършило)	210
Народно читалище — с. Баня	210
Народно читалище „Тракия” — с. Братово	210
Народно читалище — с. Веселие	211
Народно читалище — с. Граматиково	211
Народно читалище — с. Маринка	211
Народно читалище „Зора” — с. Морава	211
Народно читалище — с. Надър	211
Народно читалище — с. Огнен	211
Народно читалище — с. Полски извор	211
Народно читалище „Пробуда” — с. Равнец	211

Народно читалище — с. Терзийско	211
Народно читалище „Развитие“ — с. Трояново	212
Народно читалище — с. Череша	212

4. Спортни организации и дружества

Спортен клуб „Левски“ — Бургас	213
Спортен клуб „Славия“ — Бургас	213
Ловно-стрелческо дружество „Сокол“ — Бургас	213
Съюзно колоездачно дружество — Бургас	214
Български народен морски стовор — клон Царево (Мичурин)	215
Български морски стовор — Бургас	215

IX. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНИ ГРИЖИ

1. Здравни учреждения и заведения

Областна медицинска служба — Бургас	216
Окръжна болница — Бургас	217
Институт за борба с маларията — Бургас	217
Околийска здравна служба — Айгос	218
Околийска здравна служба — Бургас	218
Околийска здравна служба — Карнобат	219
Околийска здравна служба — Поморие	219
Околийска здравна служба — Средец (Грудово)	219
Участъкова амбулатория — Ахтопол	220
Участъкова здравна служба — с. Горица	220
Участъкова здравна служба — с. Грамагиково	220
Участъкова здравна служба — с. Деветак	220
Участъкова здравна служба — с. Зидарово	220
Участъкова здравна служба — с. Караново	220
Участъкова здравна служба — с. Мъглен	220
Участъкова здравна служба — с. Обзор	221
Участъкова здравна служба — с. Подвис	221
Участъкова здравна служба — с. Приморско	221
Участъкова здравна служба — с. Рудник	221
Държавна второстепенна болница — Айгос	222
Първа народна кооперативна болница — Бургас	222
Дрогерия „Зурков“ — Бургас	223

2. Учреждения, организации и предприятия от труда и социалните грижи

Инспекция на труда — Бургас	223

Женско благотворително дружество „Милосърдие“ — Бургас	224
Женско просветно благотворително дружество „Самосъзнание“ — Бургас	225
Дружество „Инвалид“ на пострадалите от войните и фашизма — Бургас	226
Пенсионерско дружество „Старини“ — клон Бургас	226
Благотворително и благоустройствено дружество „Слънчев рад“ — с. Козякград	227
Съюз за закрила на децата в България — клон Айгос	227
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Богданово	227
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Българово	227
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Горица	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Зидарово	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Каблешково	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Тополица	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Баня	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Винарско	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Изворище	228
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Козирино	229
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Люляково	229
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Пирне	229
Съюз за закрила на децата в България — клон с. Черни връх	229
Дружество „Синовен дълг“ — дом за старци — Бургас	229

X. ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ЖИВОТ

1. Професионални организации и дружества

Околийско работническо сдружение — Бургас	231
Околийско занаятчийско сдружение — Бургас	231
Околийско земеделско професионално сдружение — Бургас	232
Околийско учителско дружество „Заря“ — Бургас	232
Общо и браншови занаятчийски сдружения — Бургас	232
Околийско профдружество на общинските служители — Айгос	233
Околийско търговско сдружение — Айгос	233
Сдружение на маркопродавците военноинвалиди — Бургас	234
Български лекарски съюз — клон Бургас	234
Културно благотворително дружество „Тракия“ — Бургас	235
Македонски дружества — Бургас (групов фонд)	235
Дружество на запасните офицери — Айгос	237
Благотворително запасно подофицерско дружество „Орлово“ — Айгос	237
Дружество на практиците машинни техници — Карнобат	238
Съюз „Обществена подкрепа“ — клон Айгос	238
Окръжно бюро „Обществена подкрепа“ — Бургас	238

Сдружение на стопанските служители – Бургас	239
Бенеферитска ложа „Мишкан“ – Бургас	239
Благотворително дружество „Добруджа“ – Бургас	239
Дружество на съдебните служители – Бургас	239
Класно учителско дружество – Бургас	239
Организация „Бранник“ – с. Зидарово	240
Общо занаятчийско сдружение – с. Камено	240
Македонско благотворително братство „Т. Атанасов“ – Не- себър	240
Общо занаятчийско сдружение – Поморие	240
Запасно подофицерско дружество „Димова поляна“ – Поморие	240
Съюз „Обществена подкрепа“ – клон Поморие	241
Питиепродавско търговско сдружение – Средец (Грудово)	241
Местно земеделско-професионално сдружение – с. Терзийско	241
Общ земеделски професионален съюз – с. Харман (Вършило)	241

ХІ. ЛИЧНИ ФОНДОВЕ

Апостолов, Георги Костадинов	242
Арnaudов, Димитър Филипов	243
Аянов, Георги Стойчев – Георги поп Аянов	243
Белев, Белю Алексиев	245
Семейство Богданови – Надежда и Иван Богданови	247
Семейство Бояджиеви – Василя Иванова и Георги Стефанов	247
Бракалов, Димитър Т.	248
Воденичаров, Йови Атанасов	250
Върбанов, Върбан п. Христов	251
Родов фонд – Горови	251
А. Петков, Петър Стоянов (Даскала)	252
Б. Никол, Петър Горов	253
В. Горов, Горо Петров	253
Димитров, Христо Вълков	254
Дипчев, Георги Василев	256
Зурков, Любомир Илиев	256
Иванов, Максим Райков – д-р Максим Райкович	258
Илиев, Ильо Иванов	259
Коларов, Иван Хрисъв	260
Кротков, Ненчо Николов	261
Мечев, Лефтер Русинов	262
Минкорски, Атанас Недев – д-р Атанас Недев	263
Попкиров, Георги – доктор	264
Попцветков, Христо Ангелов	267
Сърбянов Константин Иванов	267
Табаков, Георги Димитров	268
Тодоров, Руси Вълчанов – архимандрит Рафаил Вълчанов	270

Шагунов, Георги Петров	271
Колекция от документи на турски, гръцки и български език	273
Колекция карти	274

Списък на неанотираните фондове и частични постъпления	275
Географски показалец	282
Показалец на собствените имена	
Списък на употребените съкращения	

**ПЪТЕВОДИТЕЛ
НА ДИРЕКЦИЯ „ОКРЪЖЕН ДЪРЖАВЕН АРХИВ“ – БУРГАС**

Редактор Елена Атанасова
Худ. редактор Олга Паскалева
Техн. редактор Теменужка Хаджинванова
Коректор Йорданка Танева

Дадена за набор на 16.VI.1980 г. Подписана за печат на 17.X.1980 г.
Излязла от печат на 30.XI.1980 г. Печатни коли 20,75 Изд. коли 20,75
Изд. № 24949 Лит. гр. II-6 Условно изд. коли 15,72 Формат 16/60/90

Тираж 530 Цена 2,04 лв. КОД 02 $\frac{9531423431}{0606-3-80}$

Издателство „Наука и изкуство“ – София
Печатница „Валентин Андреев“ – Перник, пор. № 304